CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE

ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Годишњи извјештај

2016

САДРЖАЈ

Уводна ријеч гувернера 8
Правни статус 10
1. Економска кретања у 2016. години 11
1.1 Међународно економско окружење 13
1.1.1 Трендови у реалном сектору 13
1.1.2 Монетарни трендови 16
1.2 Извјештај о стању бх. привреде 18
1.2.1 Реални сектор 19
I Основне привредне дјелатности 19
II Цијене 22
III Запосленост и плате 24
1.1.2 Фискални сектор 25
1.2.3 Банкарски сектор 29
1.2.4 Спољни сектор 31
IV Платни биланс 31
V Номинални и реални ефективни девизни курс 34
2. Извјештај о активностима ЦББиХ у 2016. години 35
2.1 Монетарна политика 37
2.2 Рачун резерви код ЦББиХ 37
2.3 Управљање девизним резервама 39
2.4 Управљање готовим новцем 42
2.5 Одржавање платних система 45
2.6 Улога фискалног агента 47
2.7 Прикупљање и креирање статистичких података 48
2.8 Праћење системских ризика у финансијском систему 49
2.9 Сарадња с међународним институцијама и рејтинг агенцијама 49
2.10 Процес интерне ревизије 52
2.11 Остало 53
2.11.1 Управљање људским ресурсима 53
2.11.2 Комуницирање с јавности и друштвено одговорно пословање 57
3. Финансијски извјештаји и Извјештај независног спољног ревизора 55
4. Публикације и веб-сервиси 108
5. Статистичке табеле 110

СПИСАК ГРАФИКОНА И ТАБЕЛА:

Графикон 1.1: Укупна актива свих банака из система FED-а 13
Графикон 1.2: Прираст јавног дуга у еврозони и САД и неким европским земљама 15
Графикон 1.3: Годишње стопе раста цијена робе 15
Графикон 1.4: Кључне каматне стопе водећих централних банака 16
Графикон 1.5: Монетарни и кредитни агрегати у еврозони 16
Графикон 1.6: Курс евра и инфлација у еврозони 17
Графикон 1.7: Стопа приноса на десетогодишње обвезнице земаља еврозоне 17
Графикон 1.8: Годишње промјене номиналног и реалног БДП-а 18
Графикон 1.9: Основни узроци промјена у реалном БДП-у у прва три квартала у односу на исти период претходне године 19
Графикон 1.10: Квартално промјене индекса индустријске производње 19
Графикон 1.11: Допринос годишњим промјенама индустријске производње по подручјима 20
Графикон 1.12: Стопе раста и учешће главних група производа индустријске производње 20
Графикон 1.13: Годишње промјене обима производње у грађевинарству 21
Графикон 1.14: Годишње промјене индекса дистрибутивне трговине, (Q/Q-4) 21
Графикон 1.15: Годишње промјене у ноћењима и просјечан боравак туриста 22
Графикон 1.16: Стопе промјене у нивоу цијена мјерене индексом потрошачких цијена 22
Графикон 1.17: Стварна и процијењена основна инфлација 23
Графикон 1.18: Годишње промјене у нивоу цијена 23
Графикон 1.19: Стопе промјене броја незапослених у односу на исти квартал претходне године 24
Графикон:1.20: Доприноси расту броја запослених по подручјима 24
Графикон 1.21: Износ и проценат промјене просјечне годишње нето плате 25
Графикон 1.22: Примарни фискални биланс у % БДП-а 25
Графикон 1.23: Приходи од индиректних пореза 26
Графикон 1.24: Спољни дуг сектора генералне владе и годишње промјене износа отплате спољног дуга 27
Графикон 1.25: Сервисирани спољни дуг у % БДП-а 27
Графикон 1.26: Задуженост генералне владе код комерцијалних банака 27
Графикон 1.27: Просјечне стопе приноса на примарном тржишту јавног дуга бх. ентитета и њихов варијабилитет у 2016. години 28
Графикон 1.28: Разлика у просјечним стопама приноса на примарном тржишту јавног дуга бх. ентитета у 2016. години у односу на 2015. годину 29
Графикон 1.29: Квартално промјене у девизним резервама и нето страној пасиви комерцијалних банака 29
Графикон 1.30: Мјесечне промјене у ставкама стране пасиве и стране активе комерцијалних банака 30
Графикон 1.31: Допринос укупном расту кредита по секторима 30
Графикон 1.32: Допринос укупном расту депозита по секторима 31
Графикон 1.33: Профитабилност просјечне активе (ROAA) и просјечног капитала (ROAE) 31
Графикон 1.34: Текући рачун и његове компоненте 32
Графикон 1.35: Финансијски рачун и његове компоненте 32
Графикон 1.36: Смањење/повећање трговинског дефицита по групама производа 33
Графикон 1.37: Годишње промјене номиналног курса КМ према одабраним валутама у децембру 34
Графикон 1.38: Номинални и реални ефективни курс КМ 34

Графикон 2.1: Девизне резерве ЦББиХ 36
Графикон 2.2: Промјене у факторима који имају доминантан утицај на промјене нивоа девизних резерви ЦББиХ 36
Графикон 2.3: Релативни значај фактора за промјене нивоа девизних резерви ЦББиХ 36
Графикон 2.4: Покривеност монетарне пасиве нето девизним резервама 37
Графикон 2.5: Стање рачуна резерви код ЦББиХ 38
Графикон 2.6: Годишње стопе раста монетарних агрегата 38
Графикон 2.7: Годишње стопе раста компоненти новчане масе 39
Графикон 2.8: Структура инвестирања девизних резерви ЦББиХ 41
Графикон 2.9: Просјечне годишње стопе приноса на девизне резерве ЦББиХ 42
Графикон 2.10: Готовина изван монетарних власти и банака 43
Графикон 2.11: Апоенска структура новчаница 43
Графикон 2.12: Апоенска структура кованица 43
Графикон 2.13: Повећање броја новчаница и кованица по апоенима у односу на 2015. годину 43
Графикон 2.14: Издате новчанице и кованице по апоенима у 2016. години 44
Графикон 2.15: Излази готовог новца (КМ) у 2016. години 44
Графикон 2.16: Апоенска структура фалсификованих новчаница у 2016. години 44
Графикон 2.17: Апоенска структура фалсификованих кованица у 2016. години 45
Графикон 2.18: Број запослених у ЦББиХ 53

Табела 1.1: Утицај Брегзита на европско финансијско тржиште 14
Табела 1.2: Стопа раста реалног БДП у ЕУ и земљама еврозоне 14
Табела 1.3: Стопа инфлације у ЕУ и земљама еврозоне 14
Табела 1.4: Стопа незапослености у ЕУ и земљама еврозоне 15
Табела 1.5: Вриједност EURIBOR-а 17
Табела 1.6: Намјена новопозајмљених средстава у 2016. години 27
Табела 1.7: Емисије јавног дуга бх. ентитета 28
Табела 1.8: Просјечне стопе приноса на примарном тржишту јавног дуга бх. ентитета, у 2016. години, у % 28
Табела 2.1: Индикатори ликвидности банкарског сектора у БиХ 39
Табела 2.2: Просјечна пондерисана каматна стопа на девизне резерве ЦББиХ и просјечне тржишне каматне стопе и приноси на државне обвезнице у еврозони 40
Табела 2.3: Платни промет преко комерцијалних банака 45
Табела 2.4: Преглед промета картицама на АТМ и POS уређајима 45
Табела 2.5: Реализоване вриједности по картицама на принципу резидентности 46
Табела 2.6: Заступљеност картица према брендовима 46
Табела 2.7: Руководна структура ЦББиХ на крају 2016. године 53

SKRAĆENICE:

AAA	Финансијски инструменти с кредитним рејтингом AAA (енг. triple A)
ABSPP	Програм куповине хартија од вриједности покривених имовином (енг. Asset-backed securities purchase programme)
ATM	Банкомат
BAM	Валутни код конвертибилне марке
BCC	Програм билатералне помоћи и изградње капацитета (енг. Bilateral Assistance and Capacity Building Program)
БДП	Бруто домаћи производ
бх.	босанскохерцеговачки
БХАС	Агенција за статистику Босне и Херцеговине
БиХ	ISO код земље за Босну и Хецеговину
BIS	Банка за међународна поравнања (енг. Bank for International Settlements)
BLSE	Бањалучка берза ад. Бањалука
ЦББиХ	Централна банка Босне и Хецеговине
CBPP3	Трећи програм куповине покривених обвезница (енг. Covered Bond Purchase Programme)
сса	приближно, око
CEFTA	Централноевропски споразум о слободној трговини
CIF	трговачка клаузула која захтијева од продавца да плати трошкове превоза и осигурања робе
CPI	Индекс потрошачких цијена (енг. Consumer Price Index)
ЦРК	Централни регистар кредита
ДБ	Брчко дистрикт Босне и Херцеговине
Дистрикт	Брчко дистрикт Босне и Херцеговине
ЕС	Европска комисија
ЕЦБ	Европска централна банка
EONIA	Једнодневна међубанкарска каматна стопа у еврозони
ESA 2010	Европски стандардни рачуни (енг. European Standard Accounts, 2010 (ESA))
ЕУ 28	28 земаља Европске уније
EUR	валута зоне ЕУР
EURIBOR	међубанкарска каматна стопа на европском тржишту новца
Еуростат	Статистички завод Европске уније
EURUSD	курс валуте еврозоне у односу на валуту САД
ФБиХ	Федерација Босне и Херцеговине
FED	Централна банка Сједињених Америчких Држава (енг. Federal Reserves)
FFR	референтна каматна стопа Централне банке Сједињених Америчких Држава (енг. Fed Fund Rate)
FOB	франко, продавац сноси трошкове транспорта до луке и трошкове утовара
FOMC	Федерални одбор за операције на отвореном тржишту (енг. Federal Open Market Committee)
Фонд ПИО РС	Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске
ФЗПИО	Федерални завод за пензионо и инвалидско осигурање
GEO6	шести ниво географског раздвајања (енг. 6th level of geographical breakdown)
GIIS	Постдипломски институт за међународне студије у Женеви (енг. Graduate Institute of International Studies)

GIZ	Њемачко друштво за међународну сарадњу (њем. Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit)
ГЈ	главна јединица Централне банке Босне и Херцеговине
ХоВ	Хартије од вриједности
HICP	Хармонизовани индекс потрошачких цијена (енг. Harmonised Index of Consumer Prices)
HRMIS	Информациони систем за управљање људским ресурсима (енг. Human Resources Management Information System)
IBRD	Међународна банка за обнову и развој (енг. The International Bank for Reconstruction and Development)
IDA	Удружење за међународни развој (енг. The International Development Association)
IPA	Програм инструмената за претприступну помоћ (енг. Instrument for Pre-Accession Assistance – Programme)
ИТ	Информационе технологије
JPTP	Јединствени регистар трансакционих рачуна
КМ	Валутни симбол конвертибилне марке
MIGA	Мултилатерална агенција за гаранцију инвестирања (енг. The Multilateral Investment Guarantee Agency)
ММФ	Међународни монетарни фонд
NEER	Номинални ефективни девизни курс
Ø	Просјек
ОР	Обавезна резерва
п.п.	процентни поен
ПДВ	Порез на додату вриједност
POS	терминали на мјесту продаје (енг. point of sale)
ППКС	Просјечна пондерисана каматна стопа
PSPP	Програм куповине јавног сектора (енг. Public Sector Purchase Programme)
QE	Програм квантитативних олакшица (енг. Quantitative Easing Program)
REER	Реални ефективни девизни курс
РР	рачун резерви код Централне банке
РС	Република Српска
RTGS	Платни систем бруто поравнања у реалном времену
САД	Сједињене Америчке Државе
SASE	Сарајевска берза дд Сарајево
СБА	Кредитни аранжман у случају потребе (енг.Stand-by arrangement)
SDR	Специјална права вучења (енг. Special Drawing Rights)
SECO	Државни секретаријат за економске послове (State Secretariat for Economic Affairs)
СОФС	Стални одбор за финансијску стабилност
TLTRO	Циљане операције дугорочног рефинансирања (енг. Targeted longer-term refinancing operations)
УИО	Управа за индиректно опорезивање
UK	који се односи на Уједињено Краљевство Велике Британије
УН	Уједињене нације
UNCTAD	Конференција Уједињених нација за трговину и развој
US	Сједињене Америчке Државе
USD	валута Сједињених Америчких Држава
WEO	Публикација ММФ-а, Свјетски економски изгледи (енг. World Economic Outlook)

УВОДНА РИЈЕЧ ГУВЕРНЕРА

Поштовани,

У складу с чланом 64. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине („Службени лист Босне и Херцеговине" број 1/97) прописана је обавеза Централне банке Босне и Херцеговине (ЦББиХ) да, у року од три мјесеца након завршетка финансијске године, поднесе Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине сљедећа документа:

- Извјештај о стању привреде
- Извјештај о пословању током године
- Финансијски извод овјерен од спољног ревизора.

Годишњи извјештај Централне банке Босне и Херцеговине за 2016. годину усвојен је на сједници Управног одбора ЦББиХ, одржаној у Сарајеву, 29. марта 2017. године.

ЦББиХ је и током 2016. године успјешно испуњавала све Законом прописане обавезе, укључујући и издавање домаће валуте према аранжману валутног одбора, при томе обезбјеђујући пуну конвертибилност домаће валуте.

Иако дјелујући у неповољним условима за инвестирање који су на међународним тржиштима присутни од 2014. године, ЦББиХ је, ипак, и у 2016. години остварила позитиван финансијски резултат. Нето добит ЦББиХ за 2016. годину износи 14.062.357,63 КМ. Од тог износа, у складу с чланом 27. Закона о ЦББиХ, на рачун обавеза према буџету институција Босне и Херцеговине, распоређено је 60% или износ од 8.437.414,58 КМ, док је 40% или 5.624.943,05 КМ распоређено у генералне резерве ЦББиХ. Како доступне прогнозе и очекивања кретања каматних стопа и приноса, те кретања цијене злата и курса долара, указују да ће опоравак у еврозони бити успорен и неуравнотежен, очекује се да ће постојећа структура портфеља девизних резерви у наредним годинама генерисати значајно нижи ниво годишњих каматних девизних прихода, па самим тим и значајно нижи ниво укупних прихода ЦББиХ која се, у управљању девизним резервама, у складу са Законом, мора, првенствено, руководити принципом сигурности инвестирања резерви, улажући у нискоризичне финансијске инструменте.

Одлуком Управног одбора ЦББиХ од 31.03.2016. године измијењена је политика обавезне резерве, а која је ступила на снагу 01.07.2016. године. Утврђена је јединствена стопа обавезне резерве од 10% на основицу за обрачун обавезне резерве, без обзира на рочност и валуту. Основица за обрачун обавезне резерве, коју чине депозити и позајмљена средства, проширена је за средства искључена Одлукама ЦББиХ из 2008. и 2009. године. Коначно, измијењена је политика накнаде и то на начин да се на износ обавезне резерве не обрачунава накнада, док се на износ средстава изнад обавезне резерве обрачунава накнада по стопи која је једнака 50% стопе коју примјењује Европска централна банка на депозите комерцијалних банака.

Примарни циљ посљедње измјене политике обавезне резерве био је стварање залиха ликвидности у систему, осигуравајући да политика обавезне резерве, у тренутним околностима, не ограничава банке у пласирању кредита. Увођењем негативне стопе накнаде на средства која банке држе код ЦББиХ (али, ипак бар дупло мање негативне него што би банке плаћале на депоновање средстава у иностранству), а на то их не обавезује политика обавезне резерве, сигнализирали смо да би била пожељна прекомпозиција активе

комерцијалних банака. ЦББиХ се одлучила на стопу накнаде на вишак средстава изнад обавезне резерве која ће бити мање негативна од референтне депозитне стопе ЕЦБ-а, водећи рачуна о тренутном макроекономском контексту и стабилности финансијског система.

У току 2016. године радило се активно на имплементацији активности из Стратешког плана ЦББиХ за период 2016.-2021. Тако је у 2016. години покренута иницијатива и израђен пројекат модернизације и доградње жироклиринг система, Јединственог регистра трансакционих рачуна и Централног регистра кредита, што омогућава транспарентност у финансијском и платном систему, ажурност података, спречавање злоупотреба, спречавање прања новца и у складу је са стандардима и најбољом праксом у земљама региона и ЕУ. У контексту унапређења основних задатака ЦББиХ, веома су значајна нова правила за трезорско пословање и рад с готовим новцем. ЦББиХ је такође активно учествовала у процесу имплементације задатака из Писма намјере с ММФ-ом који се односе на очување стабилности финансијског сектора и оживљавања кредитне активности банака у БиХ и припрему свеобухватног Меморандума о разумијевању у области финансијске стабилности.

Осим редовних публикација, попут Годишњег извјештаја, Извјештаја о финансијској стабилности, кварталних Билтена и Мјесечних економских прегледа, током 2016. године, ЦББиХ је с релевантним домаћим и међународним институцијама, размјењивала и информације о економским трендовима и системским ризицима, кроз специјализоване извјештаје и проширујући стандардни сет статистичких података, те објављивањем циљаних текстова кроз медије у циљу информисања и едукације шире јавности. У склопу свог мандата, ЦББиХ је проводила активности на одржавању одговарајуће финансијске инфраструктуре и платни промет у земљи и с иностранством се одвијао без проблема. ЦББиХ је у потпуности извршила своје обавезе које произлазе из улоге фискалног агента.

Такође, ЦББиХ игра веома важну и активну улогу у процесу европских интеграција, гдје је у току ове године била активан учесник у припреми одговора на Упитник ЕУ у области Економски критеријум и седам поглавља као надлежна институција или заинтересована страна.

Имајући у виду процес европских интеграција Босне и Херцеговине, ЦББиХ жели потврдити опредјељеност да, и даље, унапређује своје пословне процесе и ради на увођењу савремених стандарда. ЦББиХ се опредијелила за једну врсту организационе динамике, која настоји пословање, базирано на Закону о ЦББиХ, прилагодити новим захтјевима и, у том смислу, ускладити га с најбољим праксама централног банкарства.

ЦББиХ је у оквиру својих надлежности подузела и низ активности у промоцији финансијске едукације у циљу јачања финансијске инклузије у БиХ. Интерно, покренут је пројекат унапређења пословних процеса и успоставе интегрисаног система управљања квалитетом у ЦББиХ.

На крају, желим исказати захвалност члановима сазива Управног одбора, Управе, као и свим запосленим у Централној банци Босне и Херцеговине на професионалном приступу и доприносу у постизању остварених резултата.

др Сенад Софтић, Гувернер

ПРАВНИ СТАТУС

У складу с Уставом – Анексом 4. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, Централна банка Босне и Херцеговине је институција Босне и Херцеговине основана Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, који је усвојио Парламент Босне и Херцеговине 20. јуна 1997.[1] и почела је с радом 11. августа 1997. Основни циљеви и задаци Централне банке Босне и Херцеговине, утврђени Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, јесу:

да постигне и очува стабилност домаће валуте (конвертибилне марке) тако што је издаје уз пуно покриће у слободним конвертибилним девизним средствима, у складу с аранжманом познатим под називом валутни одбор, према фиксном курсу: једна конвертибилна марка за једну њемачку марку. Од 1. јануара 2002. конвертибилна марка везана је за евро према курсу: једна конвертибилна марка за 0,511292 евра, односно један евро износи 1,955830 конвертибилних марака;

- да дефинише и контролише провођење монетарне политике Босне и Херцеговине;
- да држи службене девизне резерве и управља њима на сигуран и профитабилан начин;

да одржава одговарајуће платне и обрачунске системе;

- да координише дјелатности агенција за банкарство ентитета надлежних за издавање банкарских лиценци и супервизију банака;
- да прима депозите од институција на нивоу Босне и Херцеговине, односно депозите ентитета и њихових јавних институција на основу заједничке одлуке ентитета, као и депозите комерцијалних банака;
- да издаје прописе и смјернице за остваривање дјелатности Централне банке Босне и Херцеговине у оквиру овлашћења утврђених Законом о Централној банци Босне и Херцеговине;
- да учествује у раду међународних организација које раде на утврђивању финансијске и економске стабилности, те заступа Босну и Херцеговину у међувладиним организацијама о питањима монетарне политике.

Централна банка Босне и Херцеговине потпуно је независна од Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, те било које јавне агенције и органа, а у циљу објективног провођења својих задатака. Централна банка Босне и Херцеговине своју дјелатност обавља преко Управног одбора Централне банке Босне и Херцеговине, Управе ЦББиХ и особља.

Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине је орган Централне банке Босне и Херцеговине надлежан за утврђивање монетарне политике и контролу њеног провођења, организацију и стратегију Централне банке Босне и Херцеговине, у складу с овлашћењима утврђеним Законом о Централној банци Босне и Херцеговине. Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине састоји се од пет чланова, које именује Предсједништво Босне и Херцеговине и између својих чланова бира гувернера, који је уједно и предсједавајући овог органа и Управе ЦББиХ. Гувернер је главни извршни функционер задужен за свакодневно пословање Централне банке Босне и Херцеговине. Управа ЦББиХ, коју чине гувернер и три вицегувернера (које именује гувернер, уз одобрење Управног одбора Централне банке Босне и Херцеговине), на захтјев гувернера, као главног извршног функционера, оперативно проводи активности Централне банке Босне и Херцеговине и усклађује активности организационих јединица.

За контролу ризика у Централној банци Босне и Херцеговине гувернер, уз одобрење Управног одбора Централне банке Босне и Херцеговине, именује главног интерног ревизора и замјенике главног интерног ревизора.

Пословање Централне банке Босне и Херцеговине остварује се преко Централног уреда са сједиштем у Сарајеву, три главне јединице са сједиштем у Сарајеву, Мостару и Бањој Луци и двије филијале са сједиштем на Палама и у Брчко дистрикту.

1 "Службени гласник БиХ", 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 и 32/07.

1. ЕКОНОМСКА КРЕТАЊА У 2016. ГОДИНИ

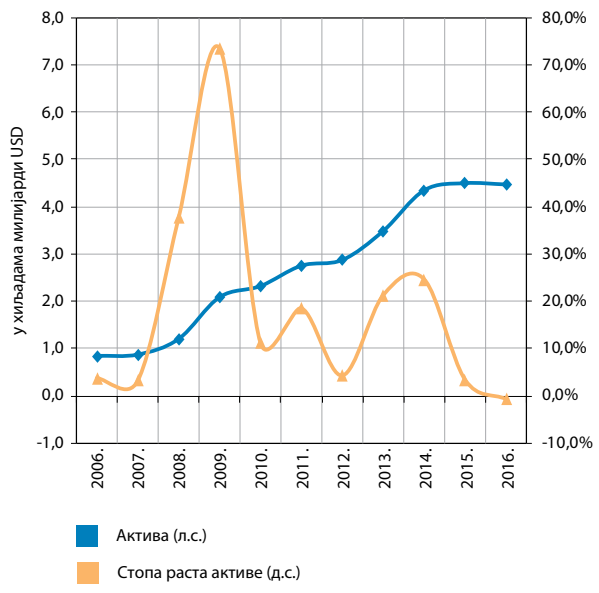
1.1 МЕЂУНАРОДНО ЕКОНОМСКО ОКРУЖЕЊЕ

1.1.1 Трендови у реалном сектору

Упркос мјерама економског интервенционизма, раст у развијеним економијама у 2016. је нижи него у 2015. години, а у земљама у развоју, као и на нивоу свјетске економије, привредни раст је незнатно нижи од онога у претходној години. Свјетска економија је у 2016. години порасла за око 3,1% (у 2015. години раст је био 3,2%), а раст није равномјерно распоређен[2]. Док су развијене земље забиљежиле пораст за свега 1,6% (у претходној години раст је био 2,1%), тржишта у настајању и земље у развоју су забиљежили пораст за 4,1%.

Водећи трендови, који су пресудно утицали на кретање свјетске економије у 2016. години, јесу ублажавање пада цијена робе у односу на 2015. годину и раст неких цијена робе и најава новог раста референтних каматних стопа FED-а до којега је и дошло крајем године, као и престанак изузетно експанзивне монетарне политике у највећој свјетској економији, у склопу спровођења мјера за нормализацију монетарне политике[3] (графикон 1.1).

Графикон 1.1: Укупна актива свих банака из система FED-а

Извор: fred.stlouisfed.org

Први пут након започињања програма квантитативног попуштања (2007. године) у 2016. години је забиљежен пад активе FED-а (2016/2015= -0,6%), што је заједно с повећањем референтне каматне стопе дио програма нормализације монетарне политике FED-а. На одлуку о подизању референтне каматне стопе FED-а су утицали раст инфлације (у новембру годишња стопа инфлације је била 1,7%), ниска стопа незапослености (4,6% у новембру 2016.) и раст економске активности (1,7% раст реалног БДП-а у трећем кварталу 2016. године (q/q-4), а 1,3% у другом кварталу 2016. године), али и позитивна очекивања у вези с условима на тржишту рада и у вези с остваривањем циљане инфлације од 2%.

Промјена курса монетарне политике FED-а у 2016. години, уз још увијек неизмијењену политику ЕЦБ-а, је довела до наставка дивергенције монетарних политика с посљедицама на глобалну апрецијацију USD и депрецијацију евра према долару.

Два догађаја која су обиљежила 2016. годину јесу економско-банкарска криза у Италији и Брегзит тј. одлука британских грађана да изађу из ЕУ[4] У односу на 2007. годину италијански БДП је у 2016. години мањи за око 8%, а лоши кредити су сса 20% БДП-а. Италијански јавни дуг је 133,2% БДП-а (2016. године), а укупна задуженост свих сектора је око 259% БДП-а, док је структурни салдо јавних финансија у минусу посљедњих 10 година (енг. general government structural balance). С обзиром на то да је италијанска економија трећа по величини европска економија, стање у италијанском банкарству и висока задуженост италијанске економије је током 2016. године представљало велики ризик по банкарски систем еврозоне. Иако бх. банке у власништву италијанских резидената контролишу 33% бх. банкарске активе у 2016. години, раст репутационих ризика није довео до било каквих значајних поремећаја у пословању ове групе банака нити до негативних утицаја на бх. финансијску стабилност.

Исход британског референдума на којем је демонстрирана воља британских грађана да напусте ЕУ је имао моменталан директан утицај на европско финансијско тржиште (табела 1.1). Приноси на обвезнице земаља које немају економске дебалансе су моментално смањени и чак постали негативни, док су приноси на обвезнице земаља с економске периферије нагло порасли.

2 WEO, јануар 2017.

3 Нормализација монетране политике FED-а (енг. monetary policy normalization) је започела у децембру 2015. године, када је FED први пут послије седам година одлучио да повећа циљани интервал стопе на федерална средства.

4 Референдум за излазак/останак Велике Британије у ЕУ је одржан 23.06.2016. године, а резултати су саопштени 24.06.2016. године

Табела 1.1: Утицај Брегзита на европско финансијско тржиште, у %

	Стопа приноса на тржишту десетогодишњих државних обвезница, %				VSTOXX, Индекс неизвјесности
	Њемачка	Аустрија	Грчка	Италија	
20.06.2016.	0,051	0,405	7,802	1,432	34,22
21.06.2016.	0,050	0,403	7,904	1,447	34,47
22.06.2016.	0,061	0,408	7,994	1,435	36,04
23.06.2016.	0,093	0,437	7,779	1,400	32,06
24.06.2016.	-0,047	0,355	8,647	1,557	35,43
27.06.2016.	-0,116	0,277	8,708	1,509	35,00
28.06.2016.	-0,112	0,263	8,607	1,399	31,01

Извор: Bloomberg

Према првој прогнози[5] очекивана стопа раста реалног БДП-а еврозоне у 2017. години, након одлуке о изласку Велике Британије, је са 1,6% коригована на 1,4%. Касније анализе[6] су показале да је Брегзит највјероватније само регионални макроекономски шок прије него глобални, те да ће он на еврозону негативно утицати кроз смањење британске тражње за извозом еврозоне. Одлука о изласку Велике Британије из ЕУ током 2016. године није се одразила на економију Босне и Херцеговине због ниског интензитета спољнотрговинских односа БиХ и Велике Британије. Али, могу се очекивати индиректне негативне посљедице на нашу економију због успоравања стопе привредног раста у еврозони усљед слабљења њених трговачких веза с Великом Британијом.

Током 2016. године, под утицајем експанзивне монетарне политике ЕЦБ-а, изложеност европских банака према реалном сектору је расла брже него у 2015. години, што је уз раст личне и инвестиционе потрошње и побољшање положаја спољнотрговинског сектора усљед депрецијације евра, у једном дијелу европских земаља довело до виших стопа раста економске активности него у 2015. години (табела 1.2). Ипак, привредни раст на нивоу еврозоне и ЕУ није виши од онога који је остварен у 2015. години. С изузетком Данске и дјелимично Шведске, све остале земље у којима живи наша дијаспора још увијек имају значајно ниже стопе економског раста у односу на 2007. годину.

У 2016. години дефлаторни притисци су или ослабили (Хрватска, Словенија) или су у потпуности нестали (Шведска, Аустрија), али стопа инфлације у 2016. години је и даље ниска у поређењу с циљаном стопом инфлације (близу, али испод, 2%), (табела 1.3).

Табела 1.2. Стопа раста реалног БДП-а у ЕУ и земљама еврозоне, у %

	ЕУ	Еврозона	Данска	Њемачка	Хрватска	Аустрија	Словенија	Шведска
2007.	3,05	3,01	0,91	3,26	5,15	3,62	6,94	3,40
2008.	0,42	0,42	-0,51	1,08	2,05	1,55	3,30	-0,56
2009.	-4,37	-4,52	-4,91	-5,62	-7,38	-3,80	-7,80	-5,18
2015.	2,23	2,04	1,61	1,72	1,64	0,96	2,32	4,08
2016.	1,89	1,73	0,99	1,88	2,79	1,50	2,47	3,31

Извор: Европска комисија. Напомена: БДП изражен у цијенама из 2010. године.

Табела 1.3.Стопа инфлације у ЕУ и земљама еврозоне, у %

	ЕУ	Еврозона	Данска	Њемачка	Хрватска	Аустрија	Словенија	Шведска
2007.	2,4	2,2	1,7	2,3	2,7	2,2	3,8	1,7
2008.	3,7	3,3	3,6	2,8	5,8	3,2	5,5	3,3
2009.	1,0	0,3	1,0	0,2	2,2	0,4	0,9	1,9
2015.	0,0	0,0	0,2	0,1	-0,3	0,8	-0,8	0,7
2016.	0,3	0,2	0,0	0,4	-0,6	1,0	-0,2	1,1

Извор: Еуростат. Напомена: Просјечна годишња стопа инфлације на основу HICP индекса.

5 ЕЦБ, јул 2016. године

6 Економски билтен ЕЦБ, 6/2016.

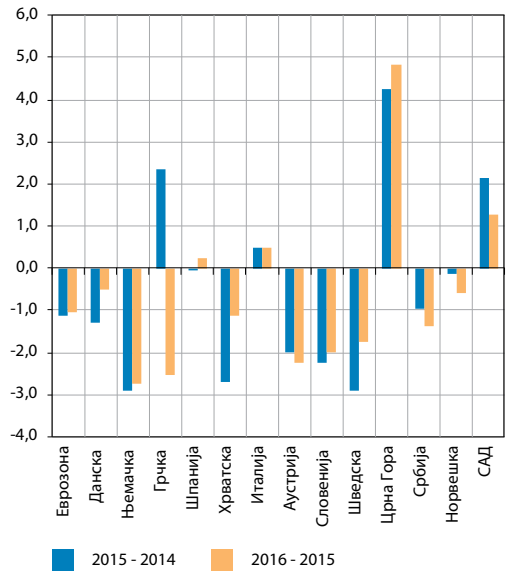
У скоро свим земљама ЕУ и еврозоне стопа незапослености је у 2016. години смањена у односу на 2015. годину, а у просјеку пад износи око 1 п.п, за колико је незапосленост смањена и у Словенији и у Њемачкој (табела 1.4). Ипак, скоро све земље имају још увијек високу стопу незапослености, већу него што је она била у кризном периоду, а једино је Њемачка више него преполовила стопу незапослености. У неким земљама ЕУ, попут Данске и Шведске, иако је привредни раст у посљедње двије године приближно на нивоу онога у преткризном периоду (2007. година), стопа незапослености је још увијек врло висока, а у Данској чак дупло већа него уочи избијања глобалне економско-финансијске кризе.

Већина европских земаља је и даље изнад мастришких критеријума који се односе на висину јавног дуга, а у 2016. години је у многима од њих, па и у онима које нису чланице ЕУ (Србија) настављена економска политика смањења јавног дуга, за разлику од нпр. САД (графикон 1.2).

У нашем непосредном окружењу једини изузетак је Црна Гора, док Хрватска и Србија двије године узастопно смањују релативну вриједност јавног дуга. Италија је благо повећала јавни дуг, Грчка је у 2015. години и 2016. години остварила готово идентичан раст / пад јавног дуга, а укупан јавни дуг еврозоне у 2016. години од 90,41% је за 1 п.п. мањи у односу на прошлу годину. Јавни дуг Норвешке је 31,08% БДП-а, Њемачке 65,5%, Италије 133,26%, Грчке 177,21%, а САД-а 108,54%.

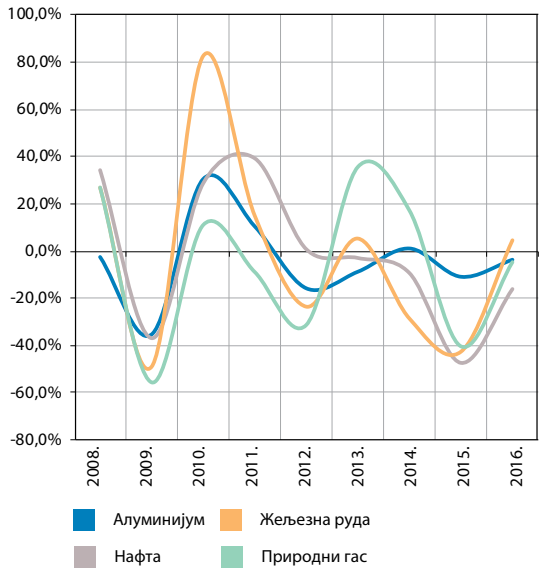
На тржишту робе је у 2016. години дошло до успоравања пада цијена робе у односу на 2015. годину, а неке цијене робе су и порасле (графикон 1.3). Од кључних цијена робе највише је у 2016. години пала цијена нафте, а цијена злата је у односу на 2015. годину порасла за 7,6% (2015/2014 = -8,3%). Значајно је смањена стопа пада цијене алуминијума и природног гаса, а цијена руде гвожђа је у односу на претходну годину порасла за 4,6% (2015/2014 = -42,4%).

Графикон 1.2: Прираст јавног дуга у еврозони и САД и неким европским земљама

Извор: Европска комисија

Графикон 1.3: Годишње стопе раста робних цијена

Извор: Свјетска Банка

Табела 1.4: Стопа незапослености у ЕУ и земљама еврозоне, у %

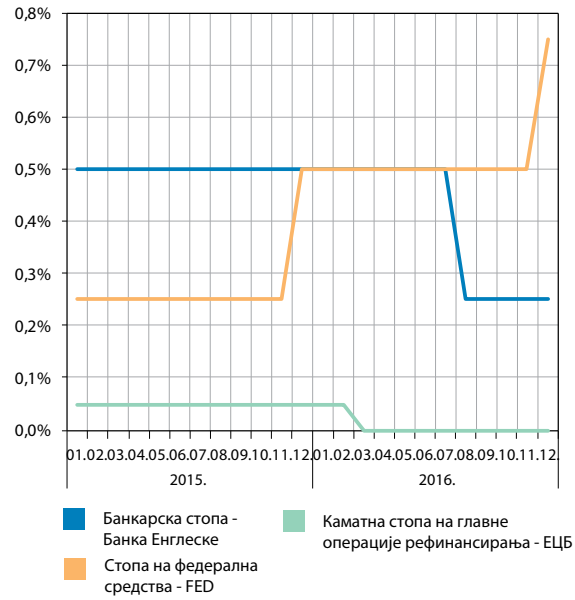
	ЕУ	Еврозона	Данска	Њемачка	Хрватска	Аустрија	Словенија	Шведска
12/2007.	7,0	7,4	3,1	8,2	10,5	4,1	4,9	5,6
12/2008.	7,7	8,4	4,3	7,4	9,3	4,7	4,4	6,4
12/2009.	9,4	10,1	6,8	7,3	10,0	5,0	6,5	8,6
12/2015.	9,0	10,5	6,0	4,5	15,9	5,7	8,7	6,7
12/2016.	8,1	9,5	6,1	3,5	12,2	5,5	7,8	6,5

Извор: Еуростат

1.1.2 Монетарни трендови

Мада је крајем године ЕЦБ-а најавила постепено ублажавање тренутне монетарне политике, оличене у прије свега куповини обвезница у износу од 80 милијарди EUR мјесечно[7], цијела 2016. година је протекла у изузетно експанзивној монетарној политици ЕЦБ-а. Кредитни раст је у 2016. години подстакнут (графикон 1.4) додатним смањењем референтних каматних стопа ЕЦБ-а, што је уз смањење пада цијена на тржиштима робе (у односу на претходну годину), па и на тржишту нафте, довело до слабљења изузетно јаких дефлаторних притисака.

Графикон 1.4: Кључне каматне стопе водећих централних банака

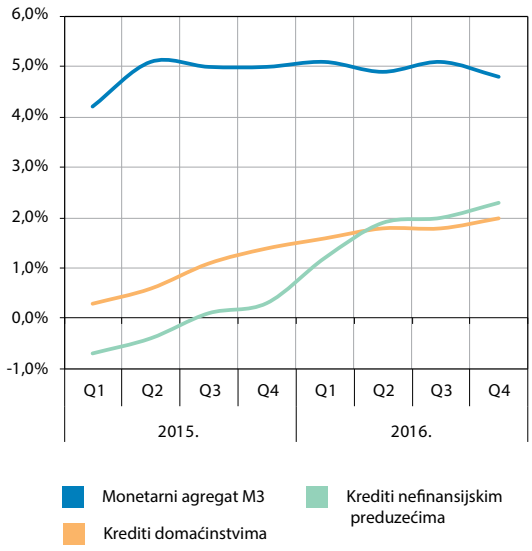
Извор: ЕЦБ и FED
Напомена: За референтну каматну стопу FED-а је узета горња граница интервала.

Већ почетком године ЕЦБ је смањила све три референтне каматне стопе. У првом кварталу 2016. године (одлука ступила на снагу 16.03.2016. године) каматна стопа на кредитне олакшице је са 0,3% смањена на 0,25%, каматна стопа на главне операције рефинансирања је са 0,05% смањена на 0,0%, док је каматна стопа на депозитне олакшице са -0,3% смањена на -0,4%.

Као и крајем прошле године и крајем 2016. године, FED је одлучио да повећа каматну стопу на федерална средства те је тако претходни коридор, 0,25% - 0,5%, замијењен са коридором 0,5% - 0,75%, док је Банка Енглеске усљед успоравања раста британске економије као посљедица одлуке о изласку из ЕУ у августу 2016. године смањила своју референтну каматну стопу (енг. Bank Rate) са 0,5% на 0,25%. FED нису мијењале обим понуде новца током 2016. године, који је током протеклих година значајно повећан кроз три програма квантитативних олакшица. Ипак, каматне стопе у САД-у су у овом периоду биљежиле раст, нарочито у односу на приносе обвезница земаља еврозоне, а под утицајем очекиваног смањења монетарних стимуланса у САД-у и повећања разлика у монетарним политикама које спроводе FED и ЕЦБ у погледу висине референтне каматне стопе.

Стопе раста кредита домаћинствима и кредита предузећима у еврозони у 2016. години су значајно више од оних у 2015. години, иако је најшири европски монетарни агрегат M3 задржао стопе раста из претходне године (графикон 1.5). На крају 2016. године у односу на крај 2015. године, након дуготрајне стагнације кредита реалном сектору, стопе раста кредита нефинансијским предузећима и домаћинствима су готово изједначене на нивоу од око 2% (м/м-12).

Grafikon 1.5: Monetarni i kreditni agregati u eurozoni

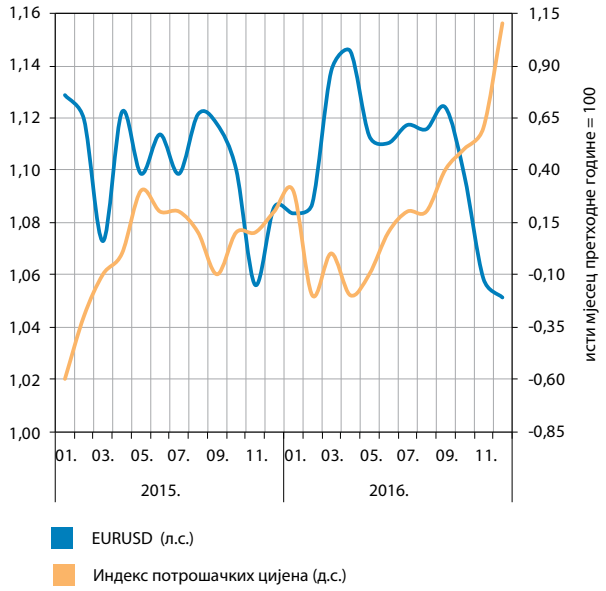
Izvor: ECB

Постојан кредитни раст, уз смањење пада цијена робе у односу на претходну годину, не само да су прекинули дефлаторна кретања у еврозони, већ су и подигли инфлацију на највиши ниво у посматраном периоду, у протекле двије године (графикон 1.6). Захваљујући глобалном тренду смањења дефлаторних притисака на тржишту робе и преносу ефеката новчане политике ЕЦБ-а на кредитну политику европских банака, уз заокрет у новчаној политици FED-а, који је током прошле године повећао степен рестриктивности монетарне политике, дошло је и до наглог слабљења евра, што је био додатни катализатор раста потрошачких цијена у еврозони. У односу на највиши курс EURUSD током

7 Куповина финансијских инструмената је од 1. априла 2016. године повећана са 60 милијарди EUR на 80 милијарди EUR (одлука донесена 10.03.2016. године).

године (04/2016 = 1,15), до краја 2016. године евро је депрецирао према долару за 8,2%, а курс EURUSD је 1,05. Потрошачке цијене су са најнижег нивоа у 2016. години од -0,2% (04/2016/04/2015.) порасле до краја године за 1,1% (12/2016/12/2015).

Графикон 1.6: Курс евра и инфлација у еврозони

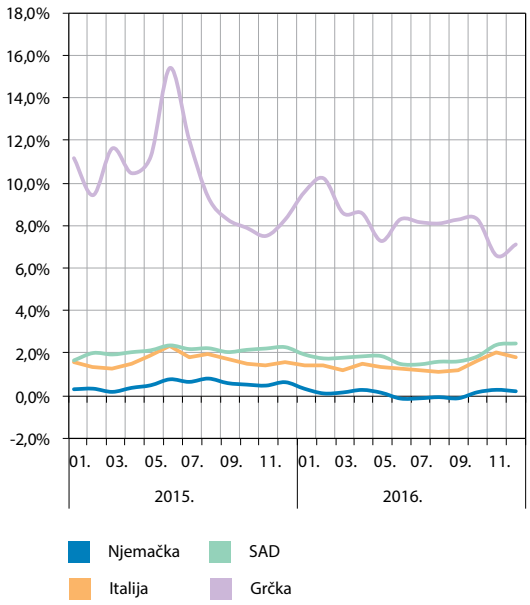

Извор: ЕЦБ

Иако је експанзивна монетарна политика ЕЦБ-а довела до смањења стопа приноса у земљама европског центра и европске периферије (графикон 1.7), најава престанка квантитативног попуштања (10/2016. године) је довела до раста стопа приноса на секундарном тржишту државног дуга већине земаља еврозоне. Оваква реакција тржишта, уз низак и повремено негативан, принос на њемачке обвезнице, мотивише на додатно структурно прилагођавање у земљама европског југа, од којих неке (Италија), упркос чињеници да пролазе кроз банкарско-економску кризу, финансирају јавни дуг јефтиније него САД.

Резултати изјашњавања грађана Велике Британије на референдуму о изласку из Европске уније су били изненађујући и снажно су утицали на финансијска тржишта. Под утицајем неизвјесности због Брегзита, политичког процеса и медијске кампање, непосредно пред референдум забиљежен је пад европских индекса акција, а принос десетогодишњих обвезница Њемачке је први пут забиљежио ниво испод 0%. Кредитна рејтинг агенција S&P је смањила рејтинг ЕУ на АА са АА+.

Grafikon 1.7: Stopa prinosa na desetogodišnje obveznice zemalja eurozone

Izvor: Bloomberg

ЕЦБ има утицај на каматне стопе у БиХ због режима валутног одбора и одабира евра као сидрене валуте. Дванаестомјесечни EURIBOR (табела 1.5) је у односу на крај претходне године смањен за 0,14 п.п, приближно исто колико и преконоћни EURIBOR (EONIA).

Табела 1.5: Вриједност EURIBOR-a, у %

R.B.	Datum	EONIA	1 M	3 M	6 M	12 M
1.	12/2008.	2,35	2,60	2,89	2,97	3,05
2.	12/2015.	-0,20	-0,19	-0,13	-0,04	0,06
3.	12/2016.	-0,35	-0,37	-0,32	-0,22	-0,08
4.	Разлика у п.п. 4 = 3-2	-0,15	-0,18	-0,19	-0,18	-0,14

Извор: ЕЦБ Напомена: Приказани су мјесечни просјеци.

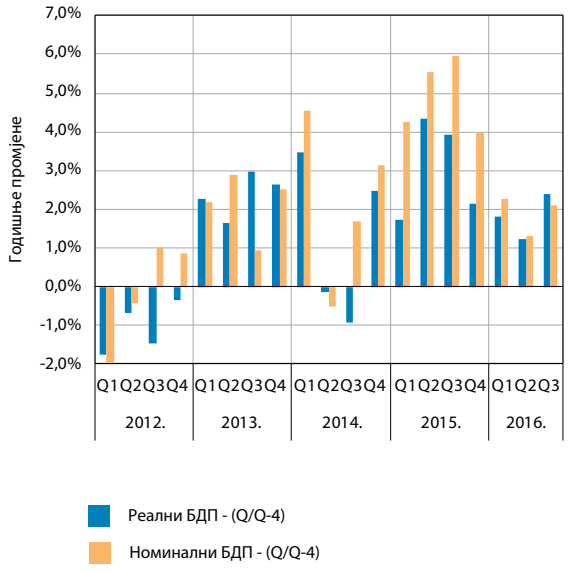
1.2 ИЗВЈЕШТАЈ О СТАЊУ БХ. ПРИВРЕДЕ

Реални сектор економије у 2016. години карактерише раст индустријске производње у односу на 2015. годину, када је забиљежен блажи раст. При томе се биљежи раст у свим индустријским подручјима, гдје се нарочито истиче снажан раст производње и снабдијевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација. У складу с тим, биљежи се снажан номинални раст извоза наведене дјелатности те прерађивачке индустрије, док је запажен нешто блажи раст извоза руда и камена.[8] У грађевинарству је, као и у претходној години, забиљежен пад обима производње због успоравања радова на изградњи путне инфраструктуре (посебно коридора Vц). Кретање општег нивоа цијена у БиХ, мјерено индексом потрошачких цијена, показује јачање дефлаторног притиска у првом дијелу 2016. године и он је највећим дијелом узрокован смањењем спољних цијена (нафте), док је у другом дијелу године забиљежен значајан пораст цијена због повећања спољних цијена. Истовремено, домаће цијене мјерене БДП дефлатором су у зони инфлације, иако их карактерише благо смањење цијена. На тржишту рада, мјерено административним подацима, биљежи се смањење броја незапослених и раст броја запослених лица. Анкета радне снаге 2016. године показује пад броја незапослених (као и код административних података) и пад запослених. Значајне разлике у броју и стопи незапослених и запослених, према административним подацима и подацима из Анкете радне снаге 2016. године, одраз су различитих методологија израчунавања и утврђивања статуса запослених и незапослених лица. Након дужег периода стагнације, у 2016. години је забиљежено повећање номиналне нето плате.

Према службеној пројекцији Дирекције за економско планирање БиХ[9], номинални бруто друштвени производ (БДП) у 2016. години је 30,389 милијарди КМ (табела 01)[10], што представља раст од 3,1% у односу на 2015. годину. Пројицирана стопа реалног раста БДП-а у односу на претходну годину износи 3,0%.

Према подацима Агенције за статистику БиХ (БХАС), економија је у прва три квартала 2016. године, у односу на прва три квартала 2015. године, расла номинално по стопи од 1,89%. Према истом извору, раст реалног БДП-а у прва три квартала 2016. године процијењен је на 1,83% (графикон 1.8). БДП дефлатор је у прва три квартала нижи него у истом периоду претходне године, што је просјечан раст произведених производа и пружених услуга у домаћој економији базиран на расту обима производње, а не на цјеновним ефектима.

Графикон 1.8: Годишње промјене номиналног и реалног БДП-а

Извор: БХАС

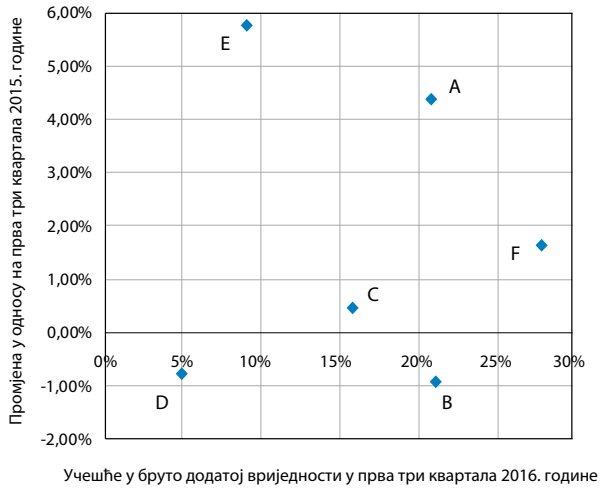
У прва три квартала 2016. године раст реалне бруто додане вриједности генерисан је растом активности у већини (од укупно 19) економских дјелатности (графикон 1.9), с тим да су најизраженији раст биљежиле дјелатности: остале услужне дјелатности 10,0%, административне дјелатности 7,2%, пољопривреда, шумарство и риболов 5,8%, финансијска дјелатност и дјелатност осигурања 4,8% те прерађивачка индустрија 4,7%. На другој страни, значајни реални пад бруто додане вриједности забиљежен је у дјелатностима: информације и комункације 1,4% те јавна управа и одбрана 1,2%.

8 Према службеним подацима запажен је раст извоза у сљедећим дјелатностима: производње и снабдијевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација 13,4%, прерађивачка индустрија 4,1%, производња руда и камена 2,5%.

9 Економски трендови за период јануар - септембар 2016. године, Дирекција за економско планирања БиХ

10 Статистичке табеле у поглављу 5 овог Извјештаја у тексту су означене према редослиједу у поглављу 5, попут табеле 01. Додатне табеле које се налазе у тексту означене су редним бројем поглавља и редним бројем табеле у том поглављу, нпримјер табела 1.1. Графикони у тексту нумерисани су користећи исту аналогију.

Графикон 1.9: Основни узроци промјена у реалном БДП-у у прва три квартала у односу на исти период претходне године

Извор: БХАС

Група А: индустријска производња; статистичка подручја дјелатности Б (вађење руде и камена), Ц (прерађивачка индустрија) и Д (производња и снабдијевање електричном енергијом, плином, паром и климатизација).
Група Б: буџетски корисници; статистичка подручја дјелатности О (јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање), П (образовање) и Q (дјелатност здравствене и социјалне заштите).
Група Ц: трговина; Статистичко подручје дјелатности Г (трговина навелико и мало; поправак моторних возила и мотоцикала).
Група Д: грађевинарство; статистичко подручје дјелатности Ф (грађевинарство).
Група Е: пољопривреда; статистичко подручје дјелатности А (пољопривреда, шумарство и риболов).
Ф: остало.

1.2.1 Реални сектор

У склопу овог потпоглавља, а имајући у виду њихов значај за укупне економске активности бх. економије, посебан нагласак, у оквиру основних привредних дјелатности, стављен је на индустријску производњу, грађевинарство, трговину те туризам. Поред активности у овим дјелатностима, изнесени су и основни трендови у општем нивоу цијена, као и основне карактеристике тржишта рада (запосленост и плате) у 2016. години.

I Основне привредне дјелатности

Сва четири квартала 2016. године, посматрано на годишњем нивоу, карактерише раст индустријске производње. Захваљујући оваквом кварталном кретању, обим индустријске производње остварен у 2016. години већи је за 4,4% (графикон 1.10).[11] При томе је, просјечан раст индустријске производње у 2016. години, мјерен у односу на базну 2010. годину, први пут забиљежио двоцифрени раст од 11,6% и може се сматрати изузетно повољним.

Графикон 1.10: Квартални промјене индекса индустријске производње

Извор: БХАС

У 2016. години у свим индустријским подручјима (рударству, прерађивачкој индустрији те производњи и снабдијевању електричном енергијом и гасом) остварен је раст производње (графикон 1.11). Подједнаки допринос расту индустријске производње у 2016. години, посматрано према подручјима дјелатности, забиљежиле су прерађивачка индустрија (годишњи пораст од 3,0%)[12] те производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом (годишњи пораст 9,0%)[13]. Кључни допринос расту прерађивачке индустрије забиљежен је у сљедећим гранама: производња готових металних производа, осим машина и опреме, производња прехрамбених производа, производња хемикалија и хемијских производа те производња производа од гуме и пластичних маса. Раст производње у овим дјелатностима позитивно се одразио на раст извоза. Што се тиче обима производње и снабдијевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев гране 35.3 - производња и снабдијевање паром и климатизација), видљиво је на графикону 1.11 како је ово подручје у претходним годинама било једна од кључних детерминанти кретања индустријске производње.

11 Годишња стопа промјене израчуната из календарски прилагођених индекса обима индустријске производње показује раст од 4,3%. Извор: Мјесечни индекси индустријске производње за БиХ децембар 2015. - децембар 2016. године (БХАС).

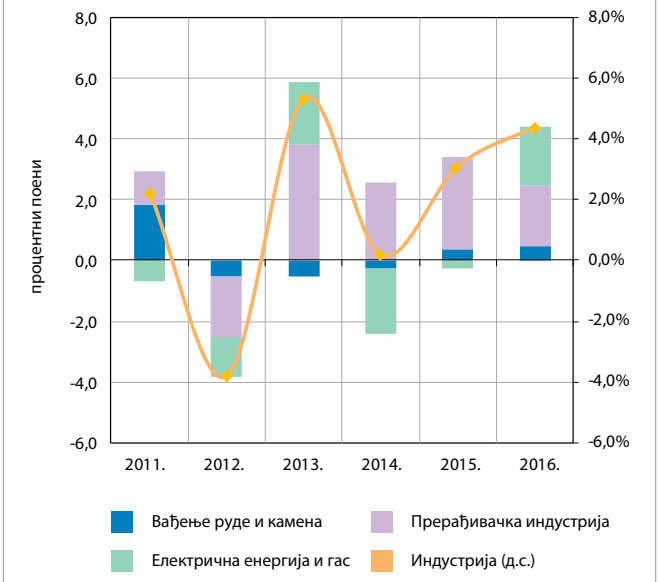
12 Прерађивачка индустрија је стопи раста укупне индустрије од 4,4% допринијела 2,02 процентна поена.

13 Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом је стопи раста укупне индустрије допринијела 1,95 процентних поена.

У оквиру овог подручја посебно је значајан дио који се односи на производњу електричне енергије. Према посљедњим доступним подацима, на крају трећег квартала 2016. године кумулирана нето производња електричне енергије је већа за 6,4% у односу на исти период претходне године[14]. Пораст производње у 2016. години позитивно се одразио на извоз електричне енергије тако да је у односу на 2015. годину извоз већи за 13,4%.[15]

Надаље, подручје у коме је, такође, остварен раст, и то у висини од 3,8%, јесте вађење руде и камена. У оквиру овог подручја забиљежен је раст дјелатности вађења угља и лигнита[16]. Раст количине угља и лигнита у уској је вези с порастом извоза електричне енергије. Истовремено, повећање извозне цијене угља и лигнита од 11,1% је имало позитиван утицај на раст наведене дјелатности.

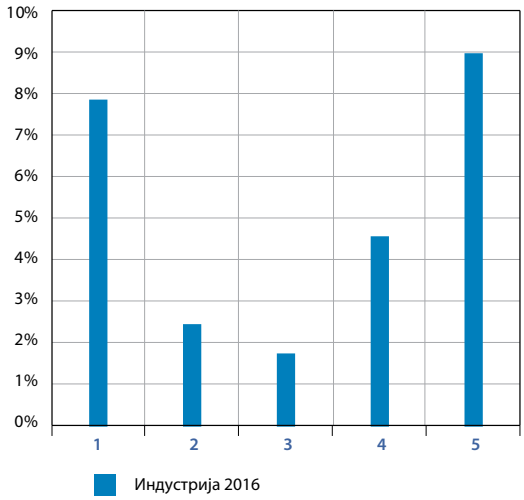
Графикон 1.11: Допринос годишњим промјенама индустријске производње по подручјима

Извор: БХАС

Посматрајући учешћа главних група производа индустријске производње (графикон 1.12) примјетан је пораст свих група у 2016. години. У већини дјелатности које се класификују у групу енергија, која има најзначајније учешће у индустријској производњи, забиљежен је раст обима производње.[17] Послије енергије, наредна главна група производа, посматрано по величини учешћа у укупној индустрији, јесу интермедијарни производи. Производња интермедијарних производа битна је, како за домаћу финалну производњу тако и за извоз, и то због чињенице да су интермедијарни производи у укупном извозу у 2016. години учествовали са 38,5%.[18] У оквиру ове групе, изузетно висока стопа раста обима производње је забиљежена у производњи производа од гуме и пластичних маса (годишњи раст 15,3%). При томе је извоз ових производа у 2016. години порастао за 12,1%.

Графикон 1.12: Стопе раста и учешће главних група производа индустријске производње

Извор: БХАС

Иако се сљедећа група по учешћу у групама производа индустријске производње односи на нетрајне производе за широку потрошњу, у 2016. години значајнији допринос у укупном расту индустријске производње је остварен од раста производње капиталних производа. У оквиру ове групе производа, високе стопе раста су остварене у производњи готових металних производа, осим машина и опреме (годишњи раст 12,2%), гдје је раст извоза наведене дјелатности износио 15,7%. Најнижи годишњи раст по групама је забиљежен у производњи нетрајних производа за широку потрошњу, понајвише из разлога што је унутар ове групе забиљежено смањење годишње производње одјеће те коже и сродних производа. У оквиру главних група производа, у 2016. години највиша стопа раста је забиљежена код трајних производа за широку потрошњу, али због њиховог ниског учешћа допринос расту укупне индустрије је занемарив.

14 У укупној нето производњи електричне енергије у периоду од јануара до септембра 2016. године учешће хидроелектрана је 34,4%, док је учешће термоелектрана 65,6%.

15 Извор: БХАС; Статистика робне размјене БиХ с иностранством, јануар-децембар 2015. године.

16 Дјелатност вађење угља и лигнита доприноси укупном расту индустријске производња са 0,76%.

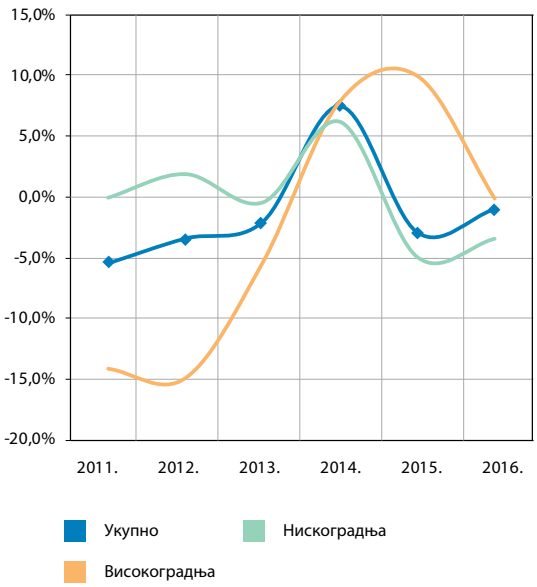
17 Као што је наведено, значајан пораст је забиљежен у производњи и снабдијевању ел. енергијом и гасом (9,0%) те вађењу угља и лигнита (8,7%).

18 Извоз интермедијарних производа у 2016. већи је номинално за 2,1% у односу на претходну годину.

Унутар ове групе највеће учешће има дјелатност производње намјештаја која у посљедњим годинама биљежи континуирани годишњи раст, који у 2016. години износи 9,4%.

У економској дјелатности грађевинарства забиљежен је пад обима производње у 2016. години који је у односу на претходну годину мањи за 1,0%. Посматрајући годишње промјене производње у грађевинарству (графикон 1.13), примјећује се једино у 2014. години раст производње у грађевинарству, понајвише због великих активности у нискоградњи. Смањење индекса производње у грађевинарству у 2016. години је под утицајем пада сегмента нискоградње, који је у односу на претходну годину мањи за 3,5%, док је високоградња забиљежила занемарив пад у односу на прошлу годину. Пад активности у нискоградњи нарочито се односи на застој у градњи коридора Vц.

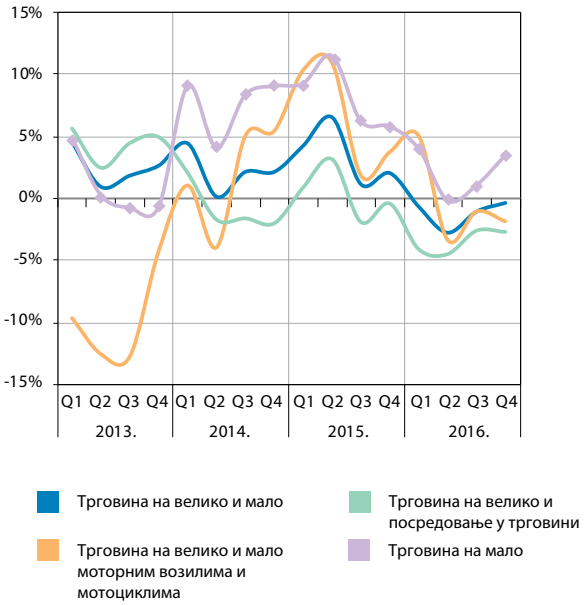
Графикон 1.13: Годишње промјене обима производње у грађевинарству

Извор: БХАС

Трговина као појединачна дјелатност има највеће учешће у бруто доданој вриједности, које на крају 2016. године износи 15,9%. Посматрајући статистику дистрибутивне трговине (графикон 1.14), која укључује све облике трговинских активности, од набавке робе од произвођача до испоруке робе до крајњег потрошача на домаћем тржишту[19], видљиво је како у сва четири квартала 2016. године промет трговине биљежи пад, који на годишњем нивоу износи 1,2%, првенствено као резултат смањења активности у трговини на велико и посредовање у трговини[20] (годишњи пад 3,3%) те трговини на велико и мало моторним возилима и мотоциклима (годишњи пад 1,2%). С друге стране, трговина на мало[21] биљежи континуирани раст промета у посљедњим годинама, који на крају 2016. године износи 2,1% у односу на претходну годину.

Графикон 1.14: Годишње промјене индекса дистрибутивне трговине, (Q/Q-4)

Извор: БХАС

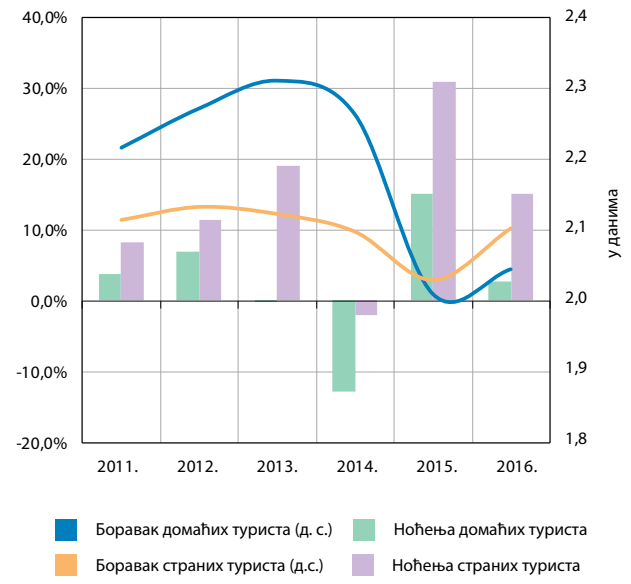
На укупан промет трговине, нарочито трговине на мало, значајан утицај има прилив страних туриста. У посматраном периоду (графикон 1.15) видљива је позитивна активност туристичког сектора, која у посљедњим годинама биљежи веома високе стопе раста, нарочито долазака и ноћења страних туриста. Смањење ноћења туриста је једино запажено у 2014. години, понајвише, између осталог, због забиљежених поплава. Већи омјер боравка туриста указује на потпунију туристичку понуду, док слабији омјер упућује на транзитно занимање туриста за одређеним простором. Просјечан боравак туриста у БиХ је доста кратак, што упућује на непотпуну понуду, слабу инфраструктурну комуникацију те недовољну промоцију туристичког сектора.

19 Извор: БХАС, Индекси промета дистрибутивне трговине

20 Учешће трговине на велико и посредовање у укупној трговини износи 56,5%

21 Учешће трговине на мало износи 38,0%

Графикон 1.15: Годишње промјене у ноћењима и просјечан боравак туриста

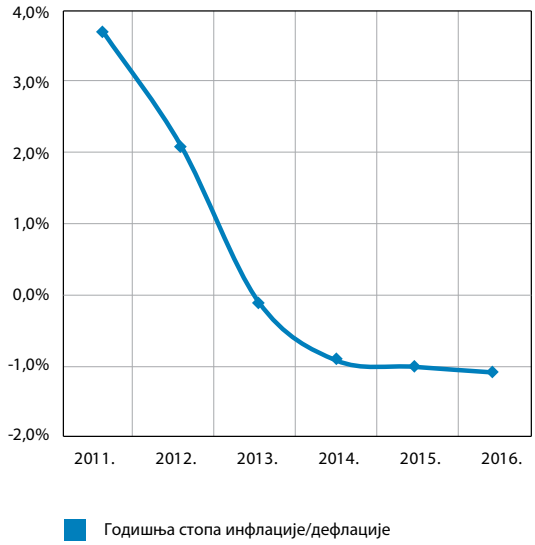

Извор: БХАС

II Цијене

Дефлаторни притисци, присутни од трећег квартала 2013. године, ојачали су у првом и другом кварталу 2016. године, тако да су просјечне потрошачке цијене у 2016. години забиљежиле пад већи за осам базних бодова од пада цијена забиљеженог у 2015. години. Наиме, дефлација, мјерена индексом потрошачких цијена, забиљежена у 2016. години износила је 1,1% (графикон 1.16). Кретање цијена посматрано на годишњем нивоу (мјесец/исти мјесец претходне године) показује да су цијене од августа 2013. године константно у паду. Изузетак су октобар 2014. године, када је забиљежен незнатан годишњи раст цијена (0,1%) и новембар исте године, када је збиљежено мировање цијена (0,0%). Ипак, у посљедњем кварталу 2016. године биљежи се значајно успоравање пада цијена због кретања цијена у одјељку становања, воде, електричне енергије, гаса и других енергената те превоза, према чему је евидентно да се у наредном периоду очекују инфлаторни притисци[22], понајвише због кретања спољних цијена (нафте и хране).

Графикон 1.16: Стопе промјене у нивоу цијена мјерене индексом потрошачких цијена

Извор: БХАС

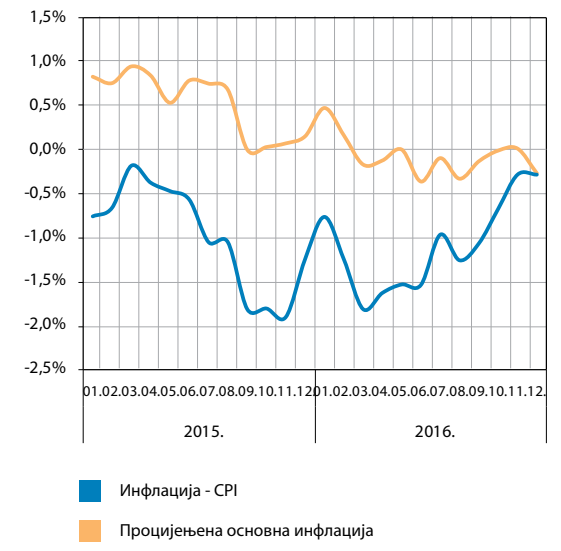
У посматраном периоду стварна дефлација је под снажним утицајем два цјеновна одјељка[23], у оквиру индекса потрошачких цијена, храна и безалкохолна пића (због цијена хране) и превоз (због цијена нафте).[24] Вриједности процијењене основне инфлације указују да је у 2016. години прекинут тренд раста цијена роба и услуга, а да су вриједности стварне инфлације још увијек у зони дефлације (графикон 1.17). Изједначавање вриједности стварне и процијењене основне инфлације, присутно на крају 2016. године, указује на временско заостајање цијена које нису под снажним утицајем спољних цијена, што ће вјероватно у наредном периоду резултирати прилагођавању истих цијена, те донекле порасту вриједности основне инфлације.

22 Према службеним подацима у првом мјесецу 2017. године биљежи се раст цијена на годишњем нивоу од 0,7%

23 Одјељак одјеће и обуће такође је под снажним утицајем спољних цијена, али због нижег пондера од остала два одјељка у обзир су узети одјељци храна и безалкохолна пића, те превоз.

24 Процијењена основна инфлација добијена је тако што је службена инфлација умањена за ефекте промјена у цијенама у ова два одјељка. Као пондери коришћени су службени годишњи пондери за цјеновне одјељке објављени од БХАС. Пошто у моменту писања Годишњег извјештаја нису објављени пондери за 2016. годину, коришћени су цјеновни пондери за 2015. годину.

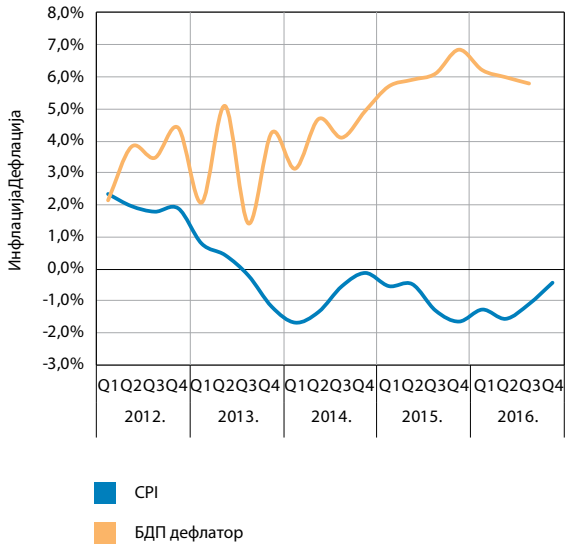
Графикон 1.17: Стварна и процијењена основна инфлација

Извор: БХАС и ЦББиХ
Напомена: Основна инфлација је процјена ЦББиХ.

Инфлација мјерена БДП дефлатором[25] указује на благи пад цијена у прва три квартала 2016. године (графикон 1.18). Поређењем ове двије мјере инфлације, иако су концептуално различите, добивају се значајне информације о узроцима промјена у цијенама.

Графикон 1.18: Годишње промјене у нивоу цијена

Извор: БХАС

Основни узрочници дефлације, мјерене индексом потрошачких цијена, у периоду август 2013.-децембар 2016. године, јесу пад цијена хране (посредан утицај на цијене у одјељку хране и безалкохолних пића) и нафте (директни утицај на цијене превоза). Обје категорије ових трошкова имају високо учешће у потрошњи домаћинства и због тога у највећој мјери детерминишу кретање инфлације/дефлације у бх. економији.[26] Усљед пада цијена нафте на свјетским тржиштима у првој половини 2016. години, цјеновни одјељак превоз је током 2016. године (изузетак је децембар 2016. године када је забиљежен раст цијена у овоме одјељку) вршио дефлаторне притиске на општи ниво потрошачких цијена. Истовремено, одјељак хране и безалкохолних пића, као категорија с највећим учешћем у потрошњи домаћинства, те одјељак одјеће, вршили су додатне дефлаторне притиске на општи ниво потрошачких цијена током цијеле 2016. године.

БДП дефлатор указује да је у прва три квартала 2016. године забиљежен незнатан раст цијена производа и услуга у домаћој економији од 0,06% на годишњем нивоу. Раст БДП дефлатора у прва три квартала 2016. године, у поређењу с истим периодом претходне године, забиљежен је у већини дјелатности, и то углавном у дјелатностима које се односе на пољопривреду, шумарство и риболов, грађевинарство, дјелатности које се финансирају из буџета (јавна потрошња), те сектор услуга, док је значајан пад дефлатора забиљежен у дјелатности превоз и складиштење, производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, те трговине на велико и мало.

БДП дефлатор у дјелатности превоз и складиштење у прва три квартала 2016. године у односу на исти период претходне године указује на пад домаћих цијена од 3,2 процентна поена. Посматрајући квартално кретање БДП дефлатора, уочава се да се оно значајно подудара, односно да постоји јака веза с кретањем цијена CPI у цјеновном одјељку превоз. Ово подразумијева да се цијене у овој дјелатности прилагођавају промјенама цијена на свјетским тржиштима. Истовремено, пад цијена дјелатности превоза и складиштење има позитиван утицај на конкурентност дјелатности трговине на велико и мало, гдје је такође у три квартала 2016. године забиљежен пад цијена у односу на претходну годину од 0,9 процентних поена, првенствено због значајног учешћа транспортних трошкова у укупним трошковима ове дјелатности.

25 БДП дефлатор мјери просјечне промјене цијена по јединици роба и услуга произведених у посматраној економији, док индекс потрошачких цијена мјери промјене у општем нивоу цијена роба и услуга у земљи.

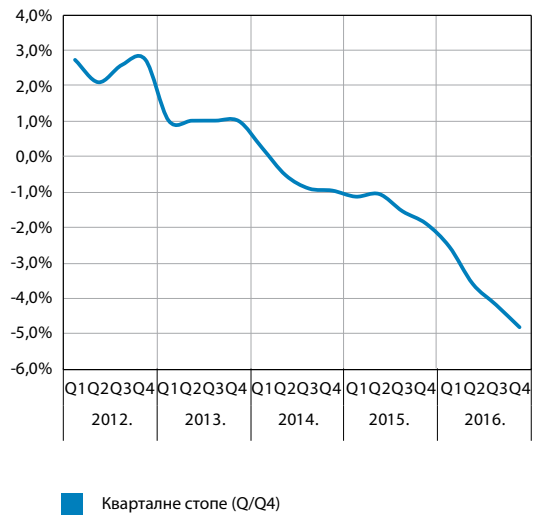
26 Према посљедњим доступним подацима БХАС из 2015. године, у укупним трошковима домаћинства, храна и безалкохолна пића учествују 33,16%, а превоз 13,45%.

III Запосленост и плате

Према подацима из Анкете о радној снази, 2016. године стопа незапослености у БиХ је била 25,40% и нижа је у односу на 2015. годину за 2,3%.[27] Истовремено, административна стопа незапослености у децембру 2016. године била је 40,9% и нижа је за 2,0% у односу на децембар 2015. године. Стопе и трендови незапослености значајно се разликују због различитог приступа у дефинисању и евиденцији, односно начину утврђивања њиховог статуса.[28] Према Анкети, број незапослених у БиХ у 2016. години је 273 хиљаде лица, док је према регистрованом броју у агенцијама за запошљавање значајно већи број незапослених (510 хиљада незапослених лица) и најсликовитије илуструје наведене разлике у евиденцији, односно третирању запослених и незапослених лица[29]. Када се анализирају административни подаци, уочава се тренд пада незапослених лица на годишњем нивоу који је присутан како током цијеле 2016. године тако и током претходних година (графикон 1.19). Иако се ради о промјенама у броју незапослених према административним подацима (односно, стопама незапослености које премашују 40%), чињеница је како на крају 2016. године у односу на претходну годину број незапослених лица је смањен за 27.546 лица.

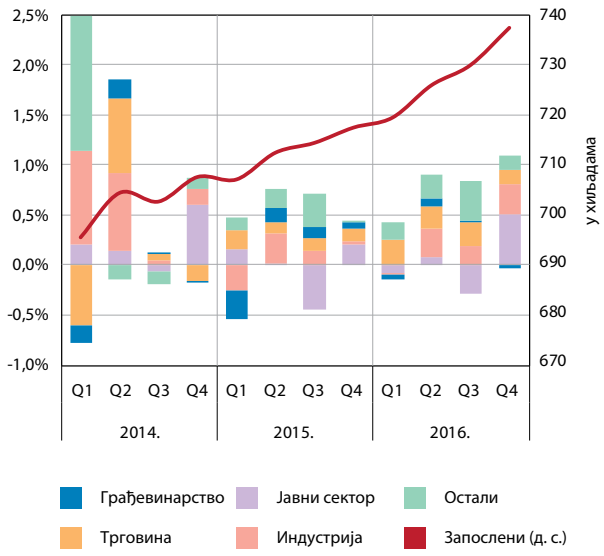
Према административним подацима, биљежи се раст броја запослених лица, који је на крају 2016. године већи за 22.529 лица у односу на претходну годину (графикон 1.20). Посматрајући на кварталном нивоу допринос повећању броја запослених, видљив је сезонски утицај у појединим дјелатностима, нарочито примјетан за дјелатности јавног сектора, понајвише у сектору образовања. Према расту запослених на крају 2016. године по дјелатностима, носиоци раста броја запослених (67,5% укупног повећања), у односу на крај претходне године, јесу три дјелатности: прерађивачка индустрија (повећан број запослених за 6.536 лица или 4,7%), трговина (6.362 лица или 4,9%) те хотелијерство и угоститељство (2.307 лица или 6,9%). Ипак, важно је истаћи да је у овим дјелатностима значајно појачана контрола запослених лица, односно њиховог радног статуса. На годишњем нивоу пад запослености је исказан у дјелатности грађевинарства (1,0%) због наведеног застоја у нискоградњи, те у дјелатности финансијске услуге и дјелатности осигурања (2,0%), што може бити образложено слиједом престанка рада двије комерцијалне банке, али исто тако модернизацијом технологија и услуга финансијског сектора који омогућује клијентима приступ услугама путем интернета.

Графикон 1.19: Стопе промјене броја незапослених у односу на исти квартал претходне године

Извор: БХАС

Графикон 1.20: Доприноси расту броја запослених по подручјима

Извор: ЦББиХ

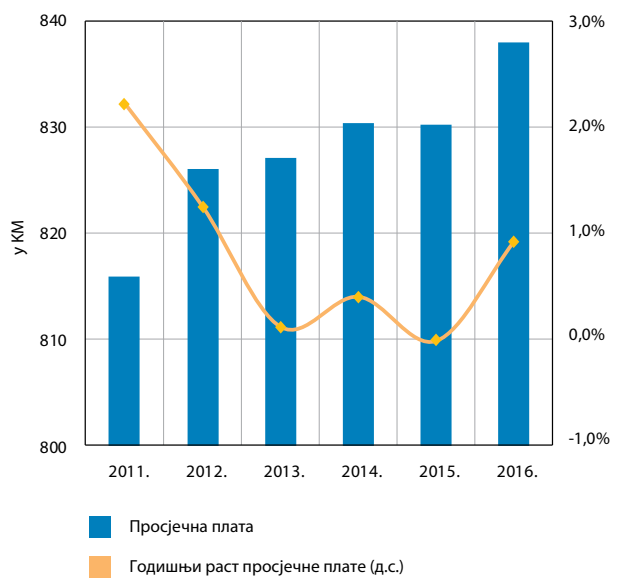
27 Анкету о радној снази Агенција за статистику БиХ, заједно са статистичким агенцијама ентитета, проводи једанпут годишње, а ускладу с ILO методологијом. Енглеска скраћеница ILO – International Labour Organization –Међународна организација рада.

28 Административни подаци о незапосленим лицима садрже укупан број незапослених који се воде у евиденцијама Агенције за запошљавање у БиХ, док се подаци о незапослености из Анкете о радној снази изводе из података, који су прикупљени анкетирањем лица у домаћинствима, према међународним дефиницијама. Извор: БХАС; Анкета о радној снази 2016.

29 Према Анкети у 2016. години 334 хиљаде лица је сврстано у занимање домаћица, што може бити један од значајнијих узрока у разлици броја незапослених лица према различитим методологијама.

Тренд стагнирања просјечне номиналне нето плате, који је присутан посљедњих година, прекинут је у другој половини 2016. године (графикон 1.21) понајвише као резултат измјене Закона о порезу на доходак у ФБиХ, који је ступио на снагу почетком октобра. Наведена мјера је утицала на раст плата у дјелатностима чије вриједности су ниже у односу на просјечну плату у БиХ. Из овога је видљиво како је већина послодаваца, нарочито приватног сектора, користила могућност исплате плата у виду неопорезивих накнада. Најављене даљње мјере ресорних министарстава, које подразумијевају потпуно укидање неопорезивих накнада, попут топлог оброка или превоза, допринијеће даљњем порасту плата у дјелатностима чије су вриједности знатно ниже у односу на просјечне плате. Истовремено, очекиване мјере за олакшавање пословања, попут смањења стопе доприноса, једним ће дијелом неутрализовати утицај додатног оптерећења пословања.

Графикон 1.21: Износ и проценат промјене просјечне годишње нето плате

Извор: БХАС

1.2.2 Фискални сектор

У 2016. години на свим нивоима у Босни и Херцеговини је настављена имплементација реформских мјера у складу с Реформском агендом за период 2015-2018. године, у којој је, између осталог, кључни нагласак на областима јавних финансија, опорезивања и фискалне одрживости. У циљу усаглашавања основних макроекономских и фискалних показатеља за израду докумената оквирних буџета на свим нивоима власти у БиХ, Фискални одбор Босне и Херцеговине је усвојио Глобални оквир фискалног биланса и политика у БиХ за период 2017-2019, у којем су дефинисани фискални циљеви који се односе на примарни фискални биланс, пројекције укупних индиректних пореза, као и дефинисање горње границе задуживања.

У септембру 2016. године Босна и Херцеговина је потписала с ММФ-ом трогодишњи проширени аранжман у износу од 1,07 милијарди КМ, с циљем пружања подршке у спровођењу реформских мјера у држави. Потписивање аранжмана с ММФ-ом би требало имати позитивне ефекте за јавне инвестиције, прије свега кроз повољно спољно задуживање, с обзиром на то да аранжман, поред средстава од ММФ-а омогућава приступ средствима других међународних финансијских институција, која би се усмјерила на инфраструктурне пројекте. Такође, у оквиру аранжмана, очекује се унапређење квалитета јавне потрошње и реструктурирање расхода у смислу сужавања простора за текућу неприоритетну потрошњу, како би се ослободио простор за инвестиције у инфраструктуру.

Према Програму економских реформи за период 2017-2019. године (ERP БиХ 2017-2019), планирано је смањење јавне задужености испод 40% БДП-а. У цијелом периоду примјене наведеног Програма економских реформи, пројициран је примарни фискални суфицит, и то нешто нижи у прве двије године, док би у 2019. требао достићи ниво од 2% БДП-а. Из овога произилази да ће се држава мање задуживати и/или ограничити своју потрошњу, дјелимично као резултат смањења стања унутрашњег дуга у корист повећања концесионог дуга (до 2019. године планирано је смањење унутрашњег дуга за 665,2 милиона КМ) (графикон 1.22).

Графикон 1.22: Примарни фискални биланс у % БДП-а

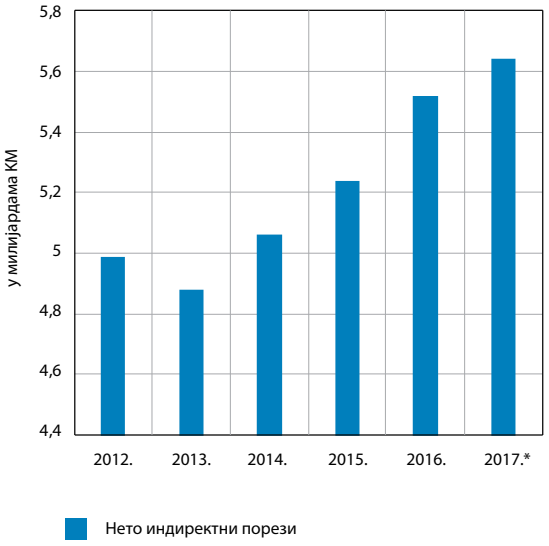

Извор: ЕРП БиХ 2017-2019

У 2016. години у области индиректних пореза је настављен процес хармонизације политике опорезивања дуванских прерађевина у складу са стандардима ЕУ, који подразумијева континуирано сукцесивно повећање специфичне акцизе на цигарете, док се не достигне минимална акциза на цигарете ЕУ, што у коначници има позитивне учинке на убирање прихода. У области царинске политике, настављена је примјена Споразума о слободној трговини између БиХ и EFTA, који се односи на поступно укидање царина и осталих дажбина с фискалним ефектом на увоз из чланица EFTA у периоду 2015-2018. У 2017. је планирана имплементација адаптације Споразума о стабилизацији и продруживању (ССП) с ЕУ и усвајање измјена Закона о акцизама у складу с обавезама из Реформске агенде и EFF аранжмана с ММФ-ом.

У 2016. је настављен позитиван тренд раста прихода од индиректних пореза. Приходи по овом основу, као главни извори средстава за финансирање буџета, на годишњој основи су забиљежили раст у висини од 5,3% (280,0 милиона КМ). Главни допринос оваквим кретањима су позитивни трендови у наплати домаћег ПДВ-а, акцизе на деривате нафте и путарина из цијене деривата нафте. И поред позитивних кретања у сфери наплате прихода од индиректних пореза у 2016. години, приходи нису били достатни да задовоље буџетску потрошњу влада на свим нивоима. С друге стране, имајући у виду ограничења у екстерном задуживању, владе су се окретале задуживањима на домаћем тржишту капитала, како би углавном рефинансирале већ преузете обавезе. Низак ниво јавних радова је забиљежен и у 2016. години, након њиховог драматичног пада од преко 50% у 2015. години. Укупни приходи од индиректних пореза у 2016. години износе 5,52 милијарде КМ (графикон 1.23). У 2017. години је планиран наставак позитивних трендова у наплати индиректних пореза, што ће дјелимично ублажити притисак на финансирање буџета у текућој години.

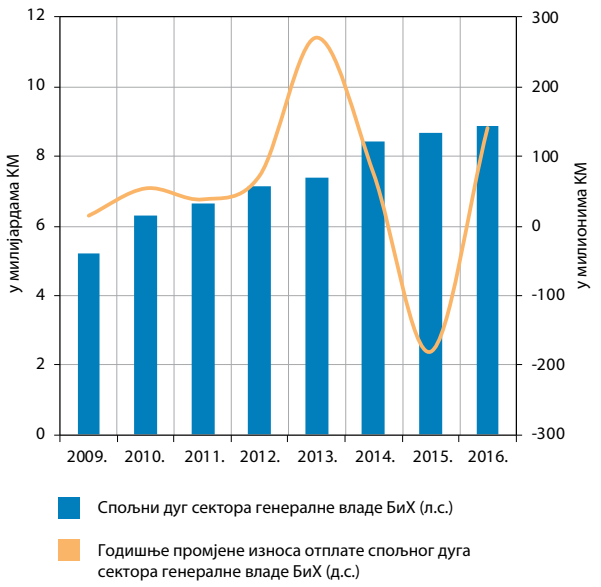
Графикон 1.23: Приходи од индиректних пореза

Извор: Управа за индиректно опорезивање

Иако је према Информацији о стању јавне задужености БиХ пројицирано смањење стања спољне задужености генералне владе у 2016. години (планирано је смањење од 360 милиона КМ), дошло је до његовог раста. Тако је спољна задуженост сектора генералне владе на крају 2016. године износила 8,87 милијарди КМ (графикон 1.24), што је у односу на претходну годину раст од 180,0 милиона КМ (2,0%). Наведени износ раста дуга се првенствено односи на износ исплаћене камате и курсне разлике. У 2016. години отплата спољног дуга је износила 723,1 милион КМ. Према подацима Министарства финансија и трезора БиХ, планирана су издвајања за сервисирање спољног дуга сектора генералне владе у 2017. у износу од 927,2 милиона КМ, што ће представљати додатне изазове и притиске на ентитетске буџете. Пројекције раста прихода од индиректних пореза у наредним годинама нису у сразмјери планираних издвајања за сервисирање иностраног дуга.

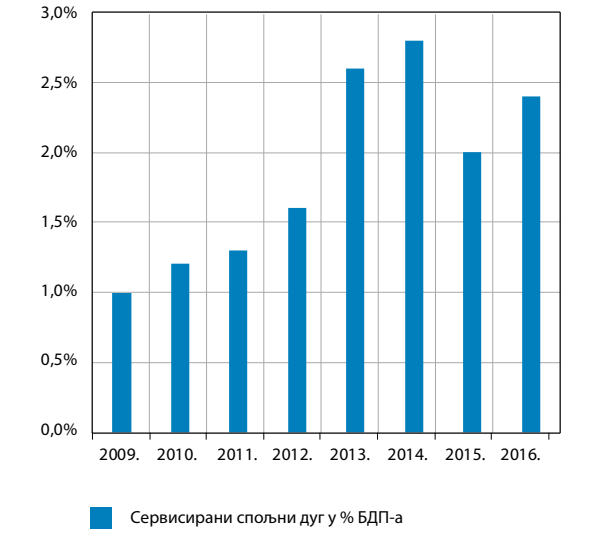
Графикон 1.24: Спољни дуг сектора генералне владе и годишње промјене износа отплате спољног дуга

Извор: Министарство финансија и трезора БиХ

У 2016. години код исказивања сервисирања обавеза по основу иностраног дуга у процентима БДП-а, дошло је до његовог раста (графикон 1.25). У наредним годинама се очекују значајна доспијећа обавеза, што ће у великој мјери утицати на висину издвајања средстава по овом основу.

Графикон 1.25: Сервисирани спољни дуг у % БДП-а

Извор: ЦББиХ

Иако је током 2016. године сектор генералне владе више сервисирао дуга према иностраним кредиторима (723,1 милион КМ сервисирано) него што је повукао додатних средстава, дошло је до раста стања дуга као резултат курсних разлика и камата. Током 2016. године, сектор генералне владе је повукао средства од иностраних кредитора у укупном износу од 700,0 милиона КМ (табела 1.6).

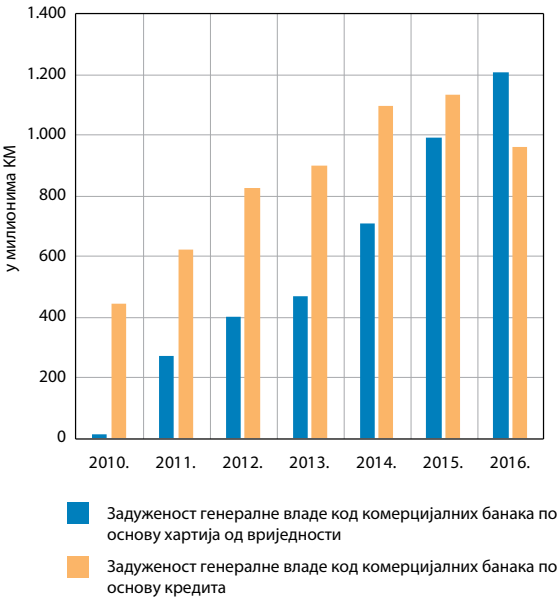
Табела 1.6: Намјена новопозајмљених средстава у 2016.

Намјена	у милионима КМ
Инфраструктурни пројекти (Коридор Vц регионална и градска инфраструктура, жељезнице)	249,7
Проширени аранжман с ММФ-ом	159
Пројекти опоравка и превенције поплава	67,2
Електроенергетски сектор, водовод и канализација	110
Сектор здравства	58,9
Остало	55,2

Извор: Министарство финансија и трезора БиХ

Ентитетске владе су током године издавале хартије од вриједности, уз истовремено смањење задужења у виду кредита код комерцијалних банака (графикон 1.26). Владе Федерације БиХ и Републике Српске су емитовањем хартија од вриједности на домаћем тржишту капитала углавном премоштавале дефиците у буџетима. На крају 2016. године, задуженост генералне владе по основу дужничких хартија је износила 1,21 милијарду КМ, што је за 48,0 милиона КМ више у односу на исти период претходне године. Укупна изложеност банака према сектору владе је повећана за 2,2% у односу на исти период претходне године.

Графикон 1.26: Задуженост генералне владе код комерцијалних банака

Извор: ЦББиХ

Током 2016. године Република Српска и Федерација Босне и Херцеговине су емитовале приближно исти износ обвезница и трезорских записа. Република Српска је на BLSE извршила 18 емисија и прикупила укупно 468,14 милиона КМ, а Федерација Босне и Херцеговине 16 емисија с укупном реализованом вриједношћу емисија од 460,8 милиона КМ. Као и прошле године, ентитети су се највише задуживали на тржишту шестомјесечних трезорских записа, што импликује добре карактеристике ових финансијских инструмената с аспекта динамике прилива и одлива буџетских средстава (табела 1.7). Укупно су емитоване 22 емисије трезорских записа (67,6%), а извршено је 12 емисија обвезница (32,4%). Осим четворогодишњих обвезница у 2016. години инструменти јавног дуга су емитовани у свим рочним сегментима као и прошле године. Република Српска је у 2016. години имала емисије скоро у свим рочним сегментима, од једномјесечних трезорских записа до десетогодишњих обвезница.

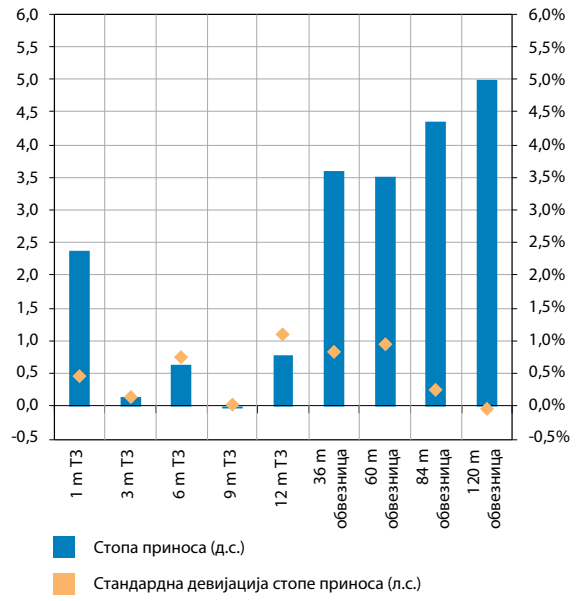
Табела 1.7: Емисије јавног дуга бх. ентитета

	1 м	3 м	6 м	9 м	12 м	36 м	6 м	84 м	120 м	Укупно
РС	2	-	6	-	2	1	3	3	1	18
ФБиХ	-	3	7	2	1	1	2	-	-	16
Укупно	2	3	13	2	3	2	5	3	1	34

Извор: BLSE, SASE

На најликвиднијем (с аспекта учесталости емисија) дијелу примарног тржишта јавног дуга ентитета (шестомјесечни трезорски записи) просјечна стопа приноса је била 0,649% уз врло висок варијабилитет (графикон 1.27), док је на тржишту обвезница варијаблитет далеко мањи, а просјечна стопа приноса је током 2016. године 3,6% (трогодишње обвезнице), 3,5% (петогодишње обвезнице) и 4,3% (седмогодишње обвезнице). Тржишна аномалија, изузетно висок принос на једномјесечне трезорске записе (2,39%), посљедица је чињенице да је овај тржишни сегмент у 2016. години постојао само у Републици Српској, која финансира јавни дуг уз више стопе приноса на примарном тржишту него Федерација Босне и Херцеговине.

Графикон 1.27: Просјечне стопе приноса на примарном тржишту јавног дуга бх. ентитета и њихов варијабилитет у 2016. години

Извор: BLSE, SASE, ЦББиХ

По бх. ентитетима стопе приноса на свим рочним сегментима примарног тржишта се значајно разликују (табела 1.8). На примарном тржишту шестомјесечних трезорских записа Република Српска има скоро три пута већу стопу приноса, а на тржишту петогодишњих и седмогодишњих обвезница та разлика је изнад једног процентног поена. Република Српска у 2016. години није имала ни једну емисију с релативно ниском стопом приноса, док је Федерација Босне и Херцеговине имала чак пет аукција с релативно ниском стопом приноса, од којих је најнижа била она на емисију деветомјесечних трезорских записа (-0,04%)[30]. Најнижу стопу приноса од 0,1% Република Српска је остварила на децембарску емисију шестомјесечних трезорских записа (РС16-Т10 од 07.12.2016. године).

Табела 1.8: Просјечне стопе приноса на примарном тржишту јавног дуга бх. ентитета, у 2016. години, у %

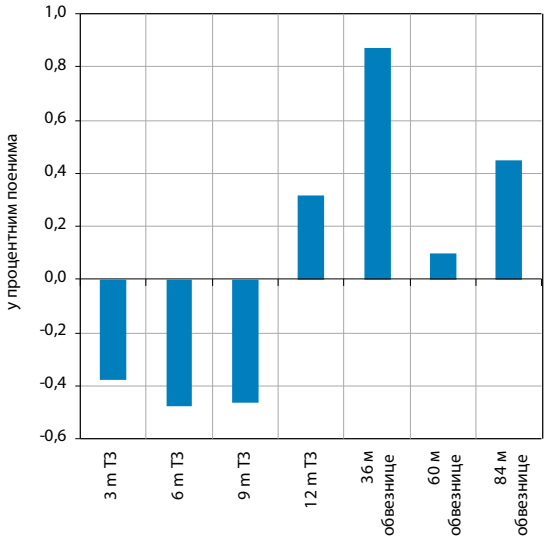
	1 м	3 м	6 м	9 м	12 м	36 м	60 м	84 м	120 м
РС	2,39	-	0,95	-	1,17	4,22	4,08	4,33	4,99
ФБиХ	-	0,15	0,39	-0,03	-0,03	2,99	2,65	-	-

Извор: BLSE, SASE, ЦББиХ

30 ФБХТ3692, од 08.11.2016. године.

Највећи пад је остварила просјечна стопа приноса на тржишту шестомјесечних трезорских записа (за 0,477 п.п), а на тржишту дванаестомјесечних трезорских записа просјечна стопа приноса је у 2016. години чак повећана (за 0,319 п.п). На тржишту трогодишњих обвезница раст просјечне стопе приноса у односу на прошлу годину је 0,874 п.п. (графикон 1.28).

Графикон 1.28. Разлика у просјечним стопама приноса на примарном тржишту јавног дуга бх. ентитета у 2016. години у односу на 2015. годину

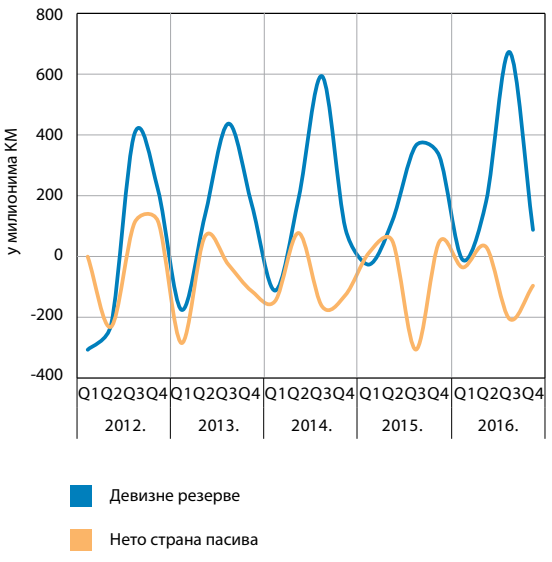
Извор: BLSE, SASE, ЦББиХ

1.2.3 Банкарски сектор

У банкарском систему БиХ дозволу за рад имало је 26 комерцијалних банака и Развојна банка ФБиХ почетком 2016. године[31]. Током године дошло је до статусних промјена у појединим банкама. Банци Српске а.д. Бањалука одузета је дозвола за рад са 30.04.2016. године и покренут процес ликвидације. Моја банка д.д. Сарајево је припојена Инвестиционо-комерцијалној банци д.д. Зеница са 31.07.2016. године. Након што је завршен процес припајања, донесена је одлука да банка промијени назив у АСА банка д.д. Сарајево под којим је почела да послује од јануара 2017. године. Привредна банка д.д. Сарајево припојена је БОР банци д.д. Сарајево са 30.09.2016. и исходна банка носи назив Привредна банка д.д. Сарајево. На крају 2016. године у Босни и Херцеговини дозволу за рад имале су 24 банке. Због релативно малог учешћа у банкарском сектору БиХ, ликвидација Банке Српске а.д. Бањалука није имала значајнији негативан утицај на банкарски сектор. Исплата осигураних депозита од стране Агенције за осигурање депозита је почела 23.5.2016. године. Укупна потенцијална обавеза је износила 55,5 милиона КМ и 14.200 депонената. Према информацији Агенције за осигурање депозита од 29.06.2016. године, закључно са 28.06.2016. године депонентима је исплаћено 49 милиона КМ. У ликвидационом поступку, Агенција за осигурање депозита је наплатила 28 милиона КМ, те оцјењује изгледним да ће преостали дио у цијелости наплатити по окончању судских спорова.

Билансна сума бх. банкрског сектора повећана је за 4,6% током 2016. године и поред одузимања дозволе за рад једној банци. Изостанак већег кредитног раста обиљежио је 2016. годину, док су депозити наставили расти. Овакви трендови, који су присутни већ дуже вријеме, узроковали су да износ укупних депозита премаши износ укупних кредита на нивоу бх. банкарског система у трећем кварталу 2016. године. Банкарски кредити нису имали значајну улогу у финансирању развојних пројеката који би потпомогли економске активности у земљи. Средстава коришћена за нове пласмане су већим дијелом коришћена из домаћих извора, стога је спољни дуг банака додатно смањен током посматране године, што је негативно утицало на кретање девизних резерви. У претходним годинама банкарски сектор кроз процес раздуживања имао је значајну улогу у детерминисању промјена у девизним резервама. У 2016. години то није случај, други фактори су имали доманантнији утицај на кретање девизних резерви (поглавље 2).

Графикон 1.29: Квартално промјене у девизним резервама и нето страној пасиви комерцијалних банака

Извор: табеле 09 и 26

31 Развојна банка ФБиХ основана је као посебна финансијска институција, а укључена је у податке монетарне финансијске статистике ЦББиХ која је извор података за овај извјештај.

Нето страна пасива смањена је за 304,8 милиона КМ у децембру 2016. године у односу на децембар 2015. године. Депозити нерезидената, деноминирани углавном у страној валути, смањени су за 106,1 милион КМ, што објашњава 76,3% промјена у страној пасиви (графикон 1.30). Банке уредно измирују доспјеле кредите према нерезидентима и нема значајнијих додатних задужења те су кредити од нерезидената смањени за 36,6 милиона КМ на крају 2016. године у односу на крај 2015. године. Депозити у страној активи банака су повећани за 139,4 милиона КМ, што објашњава 83,9% промјена у страној активи. У 2016. години био је присутан тренд већег депоновања средстава у односу на повлачења средстава од нерезидената.

Графикон 1.30: Мјесечне промјене у ставкама стране пасиве и стране активе комерцијалних банака

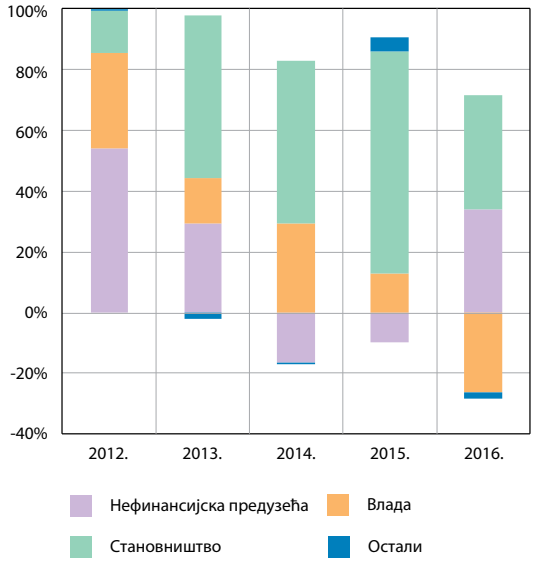

Извор: ЦББиХ

Легенда:
А: Готовина у трезору
Б: Депозити пласирани код нерезидената
Ц: Вриједносни папири (осим дионица) – актива
Д: Депозити нерезидената
Е: Кредити узети од нерезидената
Ф: Остала актива (нето)

Годишња стопа раста укупних кредита кретала се око 2% током године. Дугорочни кредити су имали више стопе раста у односу на краткорочне кредите. Графикон 1.31 илуструје допринос расту укупних кредита по секторима и указује да је приватни сектор имао доминантну улогу у расту кредита током године, док је сектор владе смањио своје обавезе према комерцијалним банкама у посматраној години. Годишња стопа раста кредита нефинансијским предузећима је позитивна и износила је у просјеку око 2,1% током године, што може указивати да се средства од кредита користе за потребе одржавања текућег нивоа пословања. Годишња стопа раста кредита становништва се кретала у просјеку око 3,5% током године, што је још увијек више од стопе раста кредита предузећима.

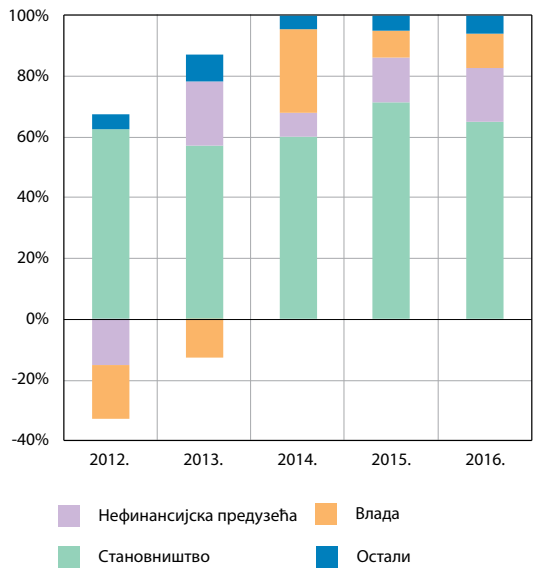
Графикон 1.31: Допринос укупном расту кредита по секторима

Извор: табеле16 и 17

Укупни депозити су наставили тренд раста током цијеле године услијед раста депозита приватног домаћег сектора, као и раста депозита владе. Раст депозита владе одраз је издавања хартија од вриједности ентитетских влада и високе стопе прихода од индиректних пореза на свим нивоима власти. Депозити становништва још увијек имају доминантну улогу у доприносу расту укупних депозита (графикон 1.32). Континуираним растом депозити становништва су достигли ниво од 10,66 милијарди КМ, што представља раст од 8,1% на годишњем нивоу.

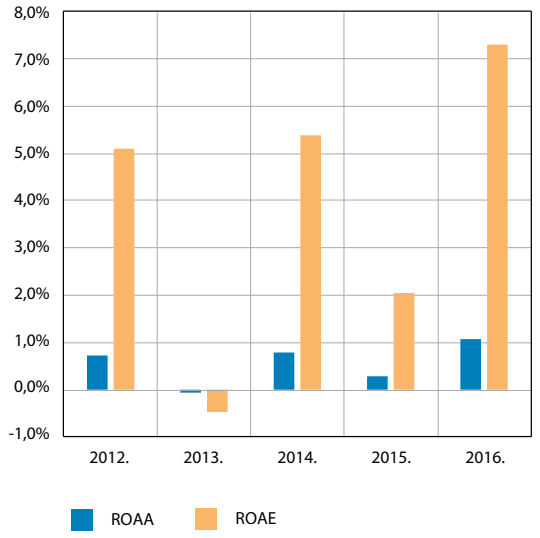
Графикон 1.32: Допринос укупном расту депозита по секторима

Извор: табеле14 и 15

Банкарски сектор БиХ, чије је пословање у директној надлежности ентитетских агенција за банкарство пословао је позитивно у 2016. години (графикон 1.33). Нето добит према коначним неревидираним подацима агенција за банкарство износи 218,6 милиона КМ. Већи дио од наведене добити, 89,6%, се односи на банке у страном власништву, с тим да су неке банке у овој групи банака пословале с губитком. Стога је као и претходних година највећи дио добити концентрисан у мањи број највећих банака.

Графикон 1.33: Профитабилност просјечне активе (ROAA) и просјечног капитала (ROAE)

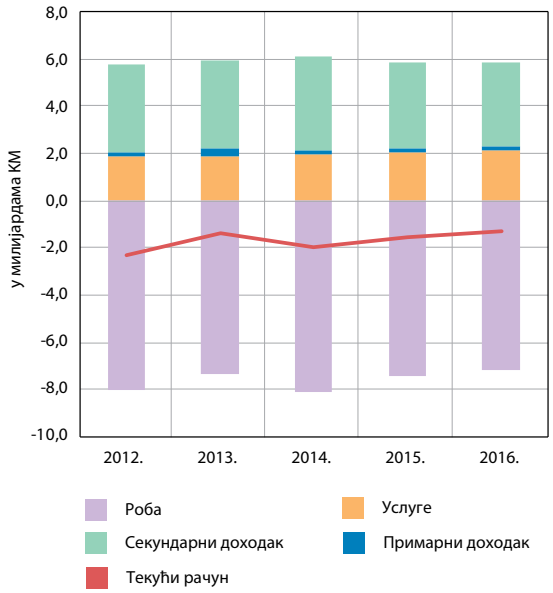
Извор: ЦББиХ

1.2.4 Спољни сектор

IV Платни биланс

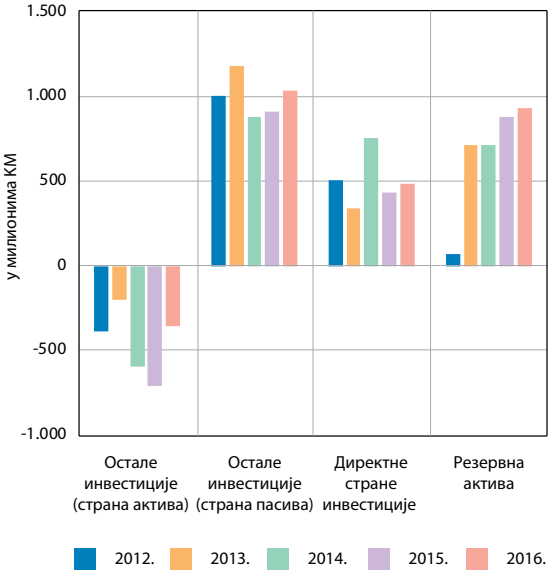
У 2016. години дефицит текућег рачуна износи 1,30 милијарди КМ и у односу на претходну годину се смањио за 266,1 милион КМ или за 16,8% (графикон 1.34). И у 2016. години је настављен тренд побољшања платнобилансне позиције, с тим да је у односу на 2015. годину (дефицит текућег рачуна се смањио за једну четвртину) тренд побољшања нешто успоренији. Дефицит текућег рачуна се смањио усљед смањења робног дефицита те повећања суфицита на подрачуну услуга и примарног дохотка, с тим да су стопе раста на поменутим подрачунима доста ниже него је то био случај у 2015. години. Негативан утицај на смањење дефицита текућег рачуна је једино имало смањење суфицита на рачуну секундарног дохотка. У протеклој години робни дефицит, који износи 7,20 милијарди, је смањен, гдје је дошло до пораста извоза и увоза, с тим да је раст извоза номинално премашио раст увоза, те је посљедично смањен и робни дефицит за 219,1 милион КМ или 3,0%. На смањење дефицита текућег рачуна повољно је утицало и повећање суфицита на рачуну услуга, и то за 3,1%, те је укупан прилив од услуга износио 2,15 милијарди КМ. Приливи по основу свих главних врста извозних услуга су забиљежили раст, с тим да је највећи раст прилива забиљежен код услуге дораде и обраде робе (3,1%) и код прилива од ноћења страних туриста 7,6%. Салдо примарног дохотка износи 160,4 милиона КМ и повећао се за 18,9% усљед смањених расхода по основу инвестирања. Наиме, расходи по основу директних страних инвестиција су се смањили за 5,6% усљед смањења исплаћене дивиденде у односу на претходну годину. У 2016. години исплаћено је 288,9 милиона КМ по основу дивиденди предузећа у страном власништву, док је реинвестирана зарада износила 146,4 милиона КМ. По основу камате на позајмљена средства (владиног и приватног сектора) исплаћено је 210,8 милиона КМ, што је опет мање за 7,2% у односу на претходну годину. Укупни приливи на секундарном дохотку износе 3,57 милијарди КМ, те је на овом подрачуну укупан прилив на годишњем нивоу смањен за 1,2%, с тим да је прилив од дознака из иностранства већи за 2,5%, док је основни узрок смањења смањени приливи по основу пензија из иностранства, и то за 2,4% (графикон 1.34). Приливи на капиталном рачуну износе 355,0 милиона КМ и мањи су за 11,7% на годишњем нивоу.

Графикон 1.34: Текући рачун и његове компоненте

Извор: табела 21

Графикон 1.35: Финансијски рачун и његове компоненте

Извор: ЦББиХ

Приливи на финансијском рачуну у 2016. години износе 782,9 милиона КМ и на годишњем нивоу су се смањили за више од једне четвртине. Приливи по основу директних страних инвестиција износе 483,0 милиона КМ, с тим да се 146,4 милиона КМ односи на реинвестирану зараду. У односу на 2015. годину, прилив директних страних инвестиција се повећао за 11,6%. Страна активa се смањила за 396,1 милион КМ, с тим да је банкарски сектор повећао своје пласмане у иностранству, док је основни узрок смањења коришћења средстава у страној валути од стране становништва и предузећа. Нето финансијска пасива износи 1,03 милијарде КМ, што се односи на задуживање свих сектора (графикон 1.35). Банкарски сектор је једини смањио своје обавезе према иностранству и то за 105,9 милиона КМ. С друге стране, владин сектор се у 2016. години у нето износу задужио за 175,0 милиона КМ (укупна повлачења и отплата главнице), што је за 151,2 милиона више у односу на претходну годину. Сектор предузећа је у протеклој години повећао своје задуживање у иностранству за 424,9 милиона КМ. Прилив по основу трговинских кредита износи 527,5 милиона КМ. Раст резервне активе износи 930,1 милион КМ и већи је за 5,6% у односу на претходну годину (графикон 1.35).

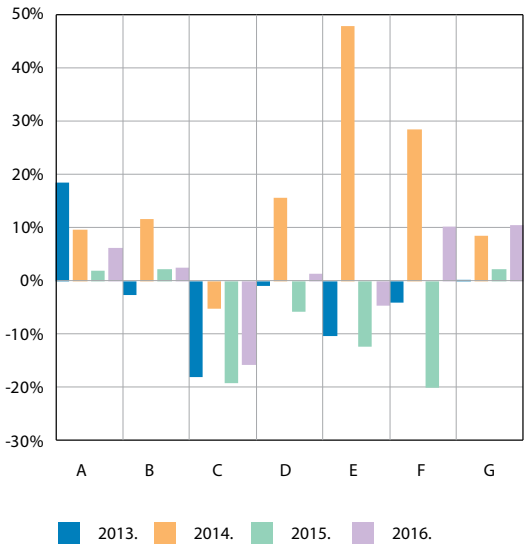
У 2016. години је дошло до повећања извоза за 4,8%, док је увоз порастао за 1,8% у односу на 2015. годину. Трговински дефицит у 2016. години износи 6,72 милијарде КМ и у односу на претходну годину смањен је за 141,8 милиона КМ или 2,1%. У 2016. години укупно је извезено робе у вриједности 9,41 милијарда КМ. У посљедњих десет година извоз има позитивне стопе раста, с изузетком 2009. и 2012. године. Међутим, у посљедње четири године дошло је до успоравања раста извоза. Значајна промјена на страни извоза у односу на претходну годину се догодила у извозу производа минералног поријекла. Након двије године негативних стопа раста, извоз производа минералног поријекла има ниску, али позитивну стопу раста (1,2%). Наиме, у другом дијелу године дошло је до пораста цијена нафте и нафтних деривата, што је у потпуности утицало на повећање вриједности извоза ове групе производа, јер је извезена количина на годишњем нивоу незнатно смањена, док су извозне цијене електричне енергије ниже у односу на претходну годину. Извоз производа хемијске индустрије је порастао за 9,5%, гдје су забиљежене позитивне стопе раста и код анорганских хемијских производа и фармацеутских производа, гдје је у обје подгрупе дошло до пораста извезене количине.

Извоз текстила, дрвета и производа од дрвета те намјештаја је и у 2016. години стабилан и наставља се тренд високих стопа раста извоза ових група производа, гдје постоји стабилна растућа потражња за овим производима. Од главних извозних група производа једино извоз базних метала има негативну стопу раста (4,9%), што представља петогодишњи тренд пада ове групе производа. Код извоза ове групе производа једино извоз производа од гвожђа и челика током цијеле године биљежи раст, гдје је дошло до повећања потражње за овим производима за скоро једну трећину, што импликује да постоји повећана потражња за производима виших фаза прераде, иако су цијене базних метала на свјетском тржишту у 2016. години у паду. Извоз гвожђа и челика, те алуминијума због цијена ових метала на свјетском тржишту је смањен на годишњем нивоу. Извоз машина и апарата те електричних уређаја је порастао за 2,7%, што представља успоравање раста ове групе производа, гдје је извоз ове групе производа у посљедње три године растао по просјечној стопи од 9,0%.

С аспекта потражње наших производа од стране главних трговинских партнера, дошло је до повећања извоза у земље CEFTA и ЕУ за по 4,4%. Извоз у Хрватску се повећао за 6,5%, због повећања вриједности извоза минералних горива и уља, усљед повећања цијене нафте на свјетском тржишту, док је истовремено дошло до смањења извезене количине. Надаље, дошло је до повећања потражње за дрвеним угљем и обућом. Извоз у Србију је на годишњем нивоу повећан за 6,7%, гдје је као и код извоза у Хрватску, због повећања цијене нафте, дошло до повећања извоза минералних уља, затим је повећан извоз машина и механичких уређаја и дрвеног угља. С друге стране, извоз у Италију се смањио за 6,9% због смањења извоза алуминијума, гдје је дошло до смањења како вриједности тако и извезене количине. Извоз у Њемачку је порастао за 4,7%, због пораста потражње за намјештајем, производима од гвожђа и челика те машинама и механичким уређајима.

У 2016. години увезено је робе у вриједности од 16,1 милијарде КМ, те се увоз на годишњем нивоу повећао за 287,4 милиона КМ или 1,8%. На увозној страни трговинског биланса најзначајнија кретања у 2016. години су сљедећа: тренд пада увоза производа минералног поријекла, што се углавном односи на нафту и нафтне деривате, настављен је и у 2016. години. Наиме, у протеклој години увоз ове групе производа је мањи за 10,8%, с тим да је у посљедњем кварталу године дошло до раста цијена нафте и нафтних деривата, те је у том кварталу и стопа раста била висока и позитивна, што опет није било довољно да се промијени негативан тренд из претходних квартала. Надаље, увоз производа хемијске индустрије има доста ниску стопу раста (1,4%), због смањења вриједности увоза анорганских хемијских производа за 12,3%, док је увоз фармацеутских производа порастао за 3,0%, те увоз етеричних уља и козметичких производа за 7,2%. Доста ниска стопа раста је забиљежена код увоза базних метала (2,5%) те машина и апарата и механичких уређаја (2,1%). Најзначајнији пораст увоза је забиљежен код увоза возила 7,5%, гдје је цјеновни ефекат утицао на укупан пораст вриједности увоза ове групе производа. Највећи утицај на смањење трговинског дефицита у 2016. години има смањење дефицита групе минерална горива, минерална уља и електрична енергија, јер се трговински дефицит смањио за 252,1 милион КМ и износи 1,26 милијарди КМ. Трговински суфицит је остварен у размјени дрвета и производа од дрвета те намјештаја, што се позитивно одразило на смањење укупног трговинског дефицита. С друге стране, салдо трговинске размјене базних метала је негативан у 2016. години, што је утицало на продубљење трговинског дефицита за 119,2 милиона КМ, те је дошло до продубљења дефицита у трговини моторним возилима (графикон 1.36).

Графикон 1.36: Смањење/повећање трговинског дефицита по групама производа

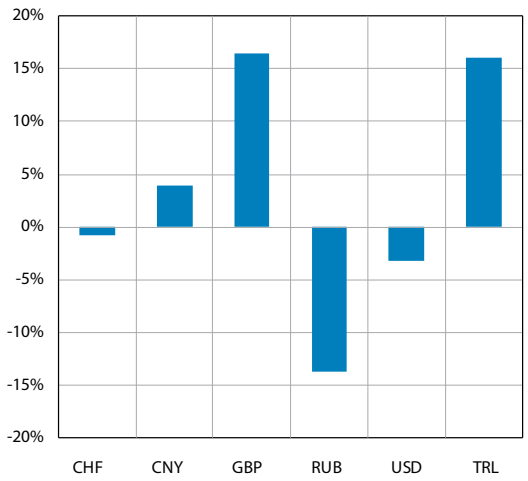
Извор: БХАС

А Дрво и производи од дрвета
Б Пластичне масе
Ц Минерална горива, минерална уља, електрична енергија
Д Фармацеутски производи
Е Машине, апарати и механички уређаји
Ф Електричне машине и опрема и њихови дијелови
Г Возила

V Номинални и реални ефективни девизни курс

У 2016. години је дошло до стабилизације или чак стагнације номиналног ефективног курса КМ (NEER). Наиме, након изразито апрецијацијског тренда NEER у претходним годинама, нарочито у 2015. години, номинални ефективни курс је на крају године износио 106,8 индексних поена. У односу на први квартал 2016. године, NEER је у четвртом кварталу нижи за 54 б.п. (графикон 1.37). Сва кретања NEER су узрокована кретањем номиналних курсева наших трговинских партнера у односу на EUR, нашу сидерену валуту. Тако је протеклу годину обиљежило слабљење британске фунте у односу на EUR, узроковано Брегзитом, те је КМ апрецирала у односу на британску фунту за 16,5%. Конвертибилна марка је још значајније апрецирала према турској лири и то за 16,0% на годишњем нивоу (графикон 1.37). С друге стране, КМ је депрецирала према руској рубљи за 13,7%, јер је у протеклој години дошло до стабилизације курса руске рубље, након прошлогодишњег пада вриједности рубље за око 30%.

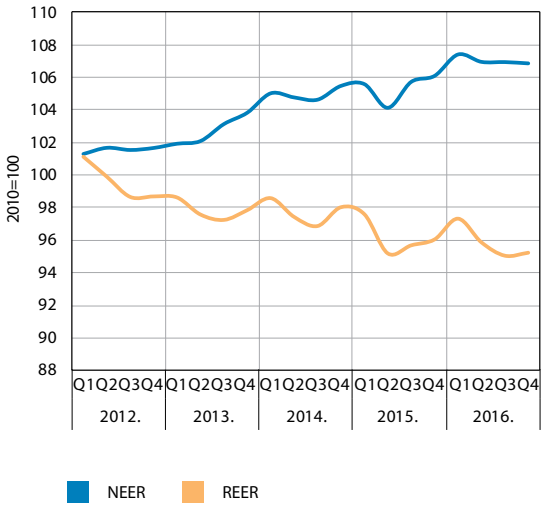
Графикон 1.37: Годишње промјене номиналног курса КМ према одабраним валутама у децембру

Извор: ЦББиХ

Реални ефективни курс КМ (REER) је у децембру 2016. године био за 1,26 п.п. нижи у односу на исти мјесец претходне године. Након значајније депрецијације у првом дијелу године, у посљедња два квартала 2016. године дошло је до успоравања пада REER, односно стабилизације. У односу на базну годину, REER је у посљедњем кварталу 2016. године нижи за 4,72 п.п. (графикон 1.38). Велики распон између NEER и REER је резултат ниже инфлације у односу на земље главне трговинске партнере.

Графикон 1.38: Номинални и реални ефективни курс КМ

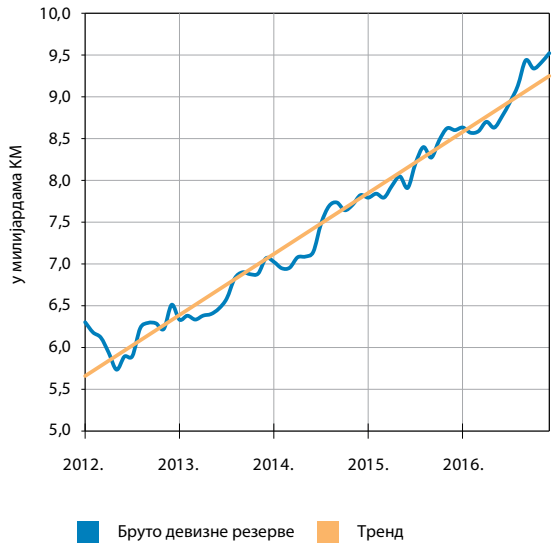

Извор: табела 39

2. ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА ЦББИХ У 2016. ГОДИНИ

Растући тренд девизних резерви присутан још од 2012. године, обиљежио је и 2016. годину која је окончана с нивоом девизних резерви од 9,53 милијарде КМ, уз повећање од 10,7% у односу на крај претходне године (графикон 2.1, табела 24).

Графикон 2.1: Девизне резерве ЦББиХ

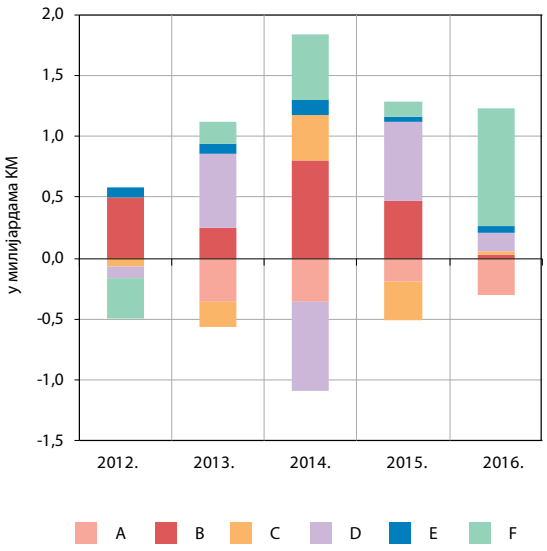

Извор: табела 26

Док су у претходним годинама банкарски сектор, кроз процес раздуживања, те јавни сектор, усљед појачаног иностраног задуживања, имали значајну улогу у детерминисању промјена у девизним резервама, ове године то није случај. Наиме процес раздуживања, премда још увијек присутан, значајно је успорен у односу на претходне године, те је и његов утицај на девизне резерве смањен. Нови проширени аранжман с ММФ-ом (Extended Fund Facility) одобрен је тек у септембру, када је дозначена и прва транша у износу 159,0 милиона КМ. С обзиром на то да је у току године сервисиран већи износ од износа укупно повучених средстава, нето ефекат јавног спољног дуга на девизне резерве је негативан у износу 23,1 милион КМ.

Смањење трговинског дефицита, усљед мање потражње за девизним средствима, имало је позитиван утицај на раст девизних резерви, у односу на претходну годину. Промјене у токовима директних страних инвестиција и дознакама, премда не значајне, ипак су имале позитиван утицај на кретање девизних резерви. Потражња домаћих сектора за домаћом валутом резултирала је позитивним салдом куповине и продаје КМ који је ЦББиХ остварила с комерцијалним банкама и интерним депонентима у износу 863,8 милиона КМ (графикони 2.2 и 2.3).

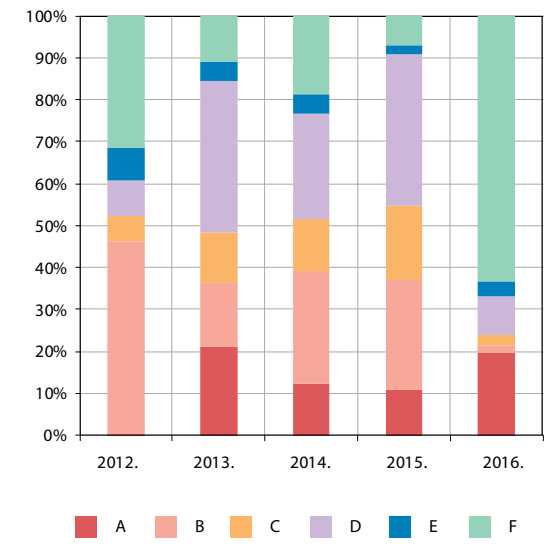
Графикон 2.2: Промјене у факторима који имају доминантан утицај на промјене нивоа девизних резерви ЦББиХ

Извор: ЦББиХ

Легенда за графиконе 2.2 и 2.3:
А: Промјена у нето страној пасиви банака
Б: Промјена у нето спољној задужености владе
Ц: Промјена у директним инвестицијама која се не односи на банкарски сектор
Д: Промјена у робном дефициту
Е: Промјене у дознакама
Ф: Остало

Графикон 2.3: Релативни значај фактора за промјене нивоа девизних резерви ЦББиХ

Извор: ЦББиХ

2.1 МОНЕТАРНА ПОЛИТИКА

ЦББиХ је и у 2016. години испунила циљ дефинисан Законом, издавање домаће валуте према аранжману валутног одбора. У складу с чланом 31. Закона, ЦББиХ је обавезна да осигура да укупан износ њене новчане пасиве никада не пређе еквивалентан износ њених нето девизних резерви, што је у потпуности и испуњено. Поред тога, централна банка је обавезна и одржавати генералну резерву до нивоа износа одобреног капитала банке који мора износити минимално пет процената укупног износа новчане пасиве приказане на рачунима централне банке за крај те финансијске године. У складу са Законом, укупан износ новчане (монетарне) пасиве Централне банке је увијек збир:

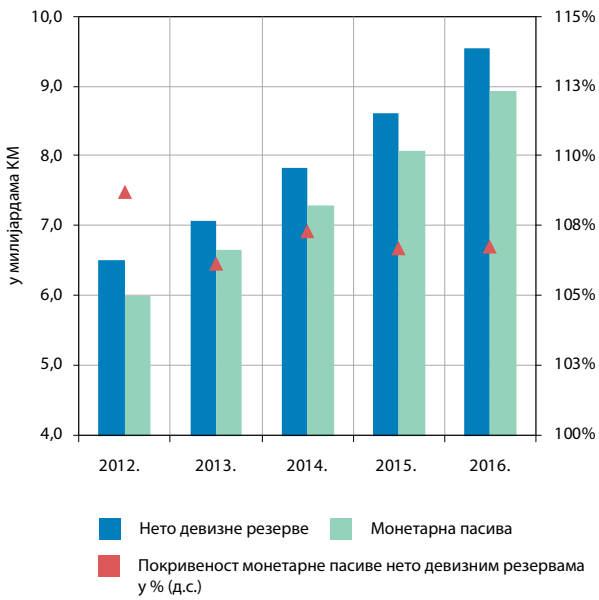
(А) свих новчаница и кованог новца које су у оптицај ставиле централа, главне јединице и остале филијале Централне банке и

(Б) потражних салда свих рачуна који се држе у књигама Централне банке и њених организационих јединица од стране резидентних власника рачуна.

Износ нето стране активе, која представља позитивну разлику девизних резерви након покрића монетарне пасиве (КМ новац у оптицају и депозити комерцијалних банака) и обавеза према нерезидентима, током 2016. године је осцилирао усљед промјена нивоа, како девизних резерви тако и монетарне пасиве. Крајем године нето страна актива износила је 602,65 милиона КМ, што је за 62,27 милиона КМ или за 11,52% више у односу на исказано стање на крају 2015. године. Девизне резерве на крају 2016. године су износиле 9.531,14 милиона КМ и повећане су за 10,75%, односно за 924,83 милиона КМ у односу на крај 2015. године, док је монетарна пасива у истом периоду забиљежила раст од 10,68% или за 861,74 милиона КМ. Нето страна актива представља заштиту од шокова који могу имати негативан утицај на тржишну вриједност финансијских инструмената у које су девизне резерве инвестиране, а који могу умањити вриједност девизних резерви и угрозити принцип пуне покривености монетарне пасиве девизним резервама, као једног од основних принципа на којем се заснива стабилност и одрживост валутног одбора.

Уједначено повећање релативних показатеља нето девизних резерви и монетарне пасиве, резултирало је скоро истом покривеношћу као и претходне године, 106,8% (графикон 2.4).

Графикон 2.4: Покривеност монетарне пасиве нето девизним резервама

Извор: табела 26

2.2 РАЧУН РЕЗЕРВИ КОД ЦББИХ

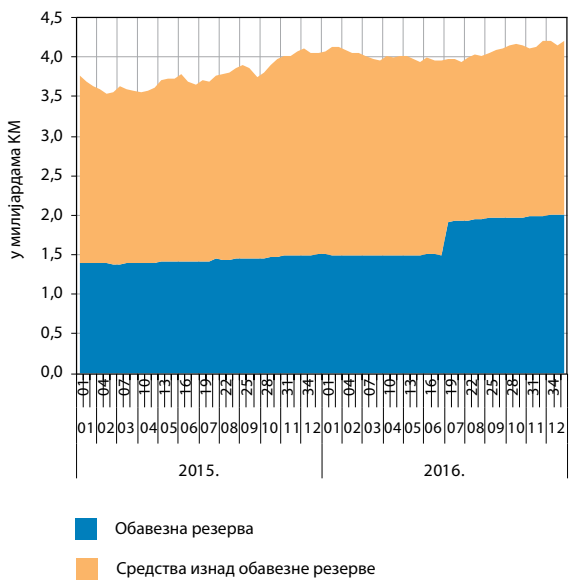
Обавезна резерва у оквиру валутног одбора остаје једини инструмент монетарне политике на располагању ЦББиХ. Одлуком Управног одбора ЦББиХ од 31.03.2016. године (даље Одлука) утврђена је стопа обавезне резерве коју примјењује ЦББиХ на основицу за обрачун обавезне резерве од 10%, чиме је престала примјена диференциране стопе обавезне резерве у односу на рочност средстава. Такође, основицу за обрачун обавезне резерве чине депозити и позајмљена средства, без обзира у којој се валути средства изразе. Овиме су у основицу опет укључена средства која су одлукама ЦББиХ из 2008. и 2009. године била искључена из обрачуна. Одлука је ступила на снагу 01.07.2016. године.

Надаље, истом одлуком ЦББиХ на рачуну резерви банке у обрачунском периоду:

а) на износ средстава обавезне резерве – не обрачунава накнаду,

б) на износ средстава изнад обавезне резерве – обрачунава накнаду по стопи која је једнака 50% стопе коју примјењује Европска централна банка на депозите комерцијалних банака (Deposit Facility Rate).

Графикон 2.5: Стање рачуна резерви код ЦББиХ

Извор: табела 19

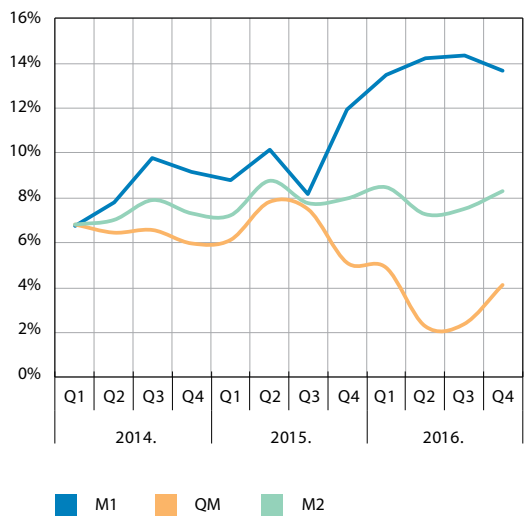
Све банке су уредно испуњавале обавезну резерву, а 2016. година је окончана с три банке мање у систему обавезне резерве у односу на крај 2015. године усљед укидања дозволе за рад Банци Српске а.д. Бања Лука те статусних промјена код ИК банке д.д. Зеница и Привредне банке д.д. Сарајево (погледати потпоглавље 1.2.3).

Укупно повећање основице за обрачун обавезне резерве на годишњем нивоу износи 2,70 милијарди КМ, од чега 1,77 милијарди износи повећање узроковано измјеном наведене одлуке. С обзиром на то да су поново у основицу укључена средства позајмљена из иностранства након новембра 2008. године, основица у осталим валутама се повећала за 1,20 милијарди КМ одмах након увођења Одлуке у седмом мјесецу. Међутим, повећање основице у осталим валутама на годишњем нивоу с крајем године је нешто мање и износи 1,17 милијарди КМ. Ово је резултат наставка процеса раздуживања банкарског сектора, с обзиром на то да се страна пасива смањила за 138,9 милиона (5,3%) на годишњем нивоу. Годишње повећање основице у домаћој валути износи 1,53 милијарде КМ и првенствено је одређено растом депозита у домаћој валути. Измјеном Одлуке поново су укључени депозити влада за економски развој у обрачун основице. Износ ових депозита у периоду прије примјене Одлуке износио је око 600,0 милиона КМ.

Наведеним кретањима просјечна обавезна резерва се повећала за 504,6 милиона КМ (33,6%) на годишњем нивоу, док се вишак средстава смањио за 350,1 милион КМ (13,8%). Укупно стање на рачуну резерви је и даље веома значајно, те с крајем године износи 4,20 милијарди КМ, од чега вишак средстава износи 2,19 милијарди КМ.

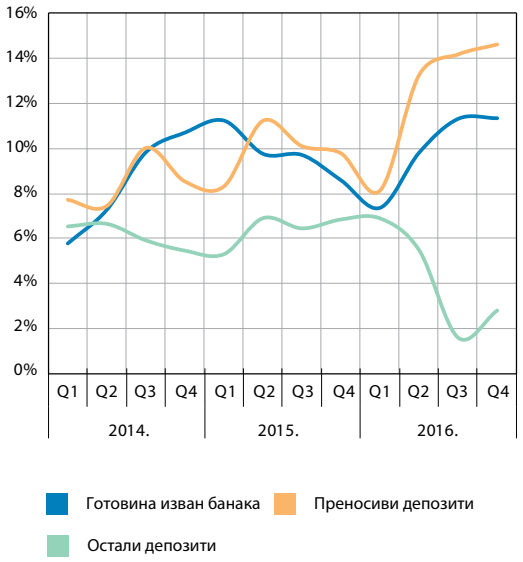
Новчана маса, мјерена најширим монетарним агрегатом М2, с крајем 2016. године износи 20,2 милиона КМ уз годишње повећање од 1,55 милијарди КМ (8,3%). Док су стопе раста М2 на годишњем нивоу у посљедње три године стабилне, дошло је до извјесне супституције у самој структури новчане масе. Тако монетарни агрегат М1, који чине најликвиднije компоненте новчане масе, готовина ван банака и преносиви депозити у домаћој валути, од трећег квартала 2015. године биљеже двоцифрене годишње стопе раста. Истовремено, стопе раста осталих депозита у домаћој валути и депозита у страним валутама биљеже значајно успоравање. Значајан раст готовине присутан је још од 2010. године. Традиционално изражена преференција становништва ка готовини и уопште ликвидним средствима додатно је сигурно подржана и ниским стопама на орочене депозите те сивом економијом. Такође, доминација домаће валуте у структури депозита у односу на стране валуте, позитивно се одражава на стање девизних резерви (графикони 2.6 и 2.7).

Графикон 2.6: Годишње стопе раста монетарних агрегата

Извор: табела 06

Графикон 2.7: Годишње стопе раста компоненти новчане масе

Извор: табела 06

Слаба кредитна активност, нарочито у сектору предузећа, још увијек је недовољна за значајнији привредни замах. Учешће неквалитетних кредита у укупним кредитима ниже је у односу на претходну годину и износи 11,78% на крају 2016. године Ипак, неквалитетни кредити и даље представљају оптерећење у билансима значајног броја банака у систему те су банке веома опрезне у процјени кредитног ризика при одобравању нових пласмана. Значајан раст депозита домаћих сектора, елиминисао је негативан утицај наставка процеса раздуживања који је у годинама након кризе био један од доминантних фактора који се негативно рефлектовао на кредитни раст.

Међутим, јасно је да средства акумулисана од домаћих сектора у посљедњих пар година, представљају више него довољну базу за значајан кредитни раст. Сама рочна структура депозита и новчане масе у којима превладавају преносиви депозити и готовина указује на двије ствари. Прво, банке још увијек не исказују потребу за дугорочним депозитима, те одатле и дестимулативно ниске каматне стопе, а с друге стране, преференција становништва и привреде је још увијек на ликвидним средствима. Тако основни узроци слабе кредитне активности не долазе из финансијског, него из реалног и јавног сектора.

Ризику ликвидности који је у периоду након избијања кризе добио велики значај и даље треба посветити пажњу, јер је један од првих показатеља проблема у пословању банке. Премда банке у БиХ биљеже значајну ликвидност (табела 2.1), кашњење дужника у отплати кредита може довести до претварања кредитног у ризик ликвидности, у смислу смањења прилива ликвидних средстава.

2.3 УПРАВЉАЊЕ ДЕВИЗНИМ РЕЗЕРВАМА

Процес и резултати управљања девизним резервама ЦББиХ у периоду 2011.-2016. године су били, у знатној мјери, детерминисани кретањима на финансијским тржиштима на којим се, у складу са законом о ЦББиХ, инвестирају девизне резерве. Током 2016. године дошло је до још израженијег пада каматних стопа и стопа приноса на европском финансијском тржишту, што је додатно отежало процес управљања девизним резервама ЦББиХ у односу на претходне године.

Табела 2.1. Индикатори ликвидности банкарског сектора у БиХ

		Ликвидна средства према укупним средствима	Ликвидна средства према краткорочним финансијским обавезама	Депозити према кредитима	Краткорочне финансијске према укупним финансијским обавезама
2015.	Q1	24,7%	43,3%	91,4%	67,8%
	Q2	25,2%	43,7%	91,7%	68,5%
	Q3	25,8%	43,4%	94,6%	70,5%
	Q4	26,5%	44,0%	96,9%	70,7%
2016.	Q1	25,0%	41,6%	96,5%	70,9%
	Q2	25,1%	41,5%	97,3%	71,5%
	Q3	25,9%	42,8%	99,6%	71,8%
	Q4	27,2%	44,1%	101,7%	72,8%

Извор: ЦББиХ[32]

32 Методологија за компилирање индикатора финансијског здравља, ЦББиХ (март 2017. године), www.cbbh.ba

Основна ликвидна средства, односно ликвидна средства у ужем смислу, састоје се од готовине и депозита и других финансијских средстава с роком доспијећа мањим од три мјесеца, не рачунајући међубанкарске депозите.

Краткорочне финансијске обавезе дефинисане су Извјештајем о рочној усклађености активе и пасиве банака и представљају укупне финансијске обавезе преостале рочности до једне године. Укупне финансијске обавезе дефинисане су Извјештајем о рочној усклађености активе и пасиве банака, а чине их: а) депозити и доспјеле неизмирене ванбилансне обавезе, б) узете позајмице од других банака, ц) обавезе према влади, д) обавезе по узетим кредитима и осталим позајмицама, е) субординисани дугови и субординисане обвезнице, и ф) остале финансијске обавезе.

Просјечна пондерисана каматна стопа (ППКС) на девизне резерве ЦББиХ од 2011. године константно опада, тако да је са 0,93% у 2011. години пала на 0,35% у 2015. години, те на 0,32% у 2016. години. Овакав пад је у великој мјери детерминисан опадањем каматних стопа и приноса, што је била основна карактеристика тржишта еврозоне у посљедњих шест година (табела 2.2). Примјера ради, просјечни једномјесечни еурибор (еурибор 1м) у 2011. години је износио 1,18%, док је просјечни једномјесечни еурибор у 2016. години износио -0,34%. Просјечни тромјесечни еурибор (еурибор 3м) у 2011. години је износио 1,39%, док је просјечни тромјесечни еурибор у 2016. години износио -0,26%).

Просјечни приноси на државне двогодишње и трогодишње обвезнице свих рејтинга деноминоване у EUR у 2011. години износили су 2,44%, односно 2,74%, а просјечан принос на петогодишње обвезнице деноминоване у EUR свих кредитних рејтинга у 2011. години износио је 3,30%. Пад приноса у посљедњих пет година је био веома изражен, тако да су дневни просјеци приноса на државне двогодишње и трогодишње обвезнице свих кредитних рејтинга које су деноминоване у EUR негативни још од друге половине 2015. године, а средином 2016. године негативни су били и дневни просјеци приноса на државне петогодишње обвезнице деноминоване у EUR свих нивоа кредитних рејтинга, мада су порасли и поновно су благо позитивни крајем 2016. године. Дугогодишња тенденција опадања приноса условила је да су просјечни приноси на државне двогодишње и трогодишње обвезнице свих рејтинга деноминоване у EUR у 2016. години износили -0,32% и -0,25%, респективно, док је просјечни принос на државне петогодишње обвезнице свих кредитних рејтинга које су деноминоване у EUR у 2016. години био веома близу нулте вриједности (износио је 0,01%).

ЦББиХ се током посматраног периода континуирано прилагођавала измијењеним стопама приноса и каматним стопама на финансијским тржиштима инструмената деноминованих у EUR. Како доступне прогнозе и очекивања кретања каматних стопа и приноса те кретања цијене злата и курса долара, указују да ће опоравак у еврозони бити успорен и неуравнотежен, очекује се да ће постојећа структура портфеља девизних резерви у наредним годинама генерисати значајно нижи ниво годишњих каматних девизних прихода, па самим тим и значајно нижи ниво укупних прихода ЦББиХ.

УскладусаЗакономоЦентралнојбанциБиХиодговарајућим интерним актима, ЦББиХ управља девизним резервама, полазећи првенствено од принципа сигурности и ликвидности инвестирања. Наведено подразумијева да, уз одржавање високе ликвидности девизних резерви и прихватљиву изложеност ризицима, ЦББиХ настоји остварити повољне приносе на инвестиране девизне резерве уз осигурање високог степена сигурности. Одлуке о управљању и инвестирању девизних резерви доносе се на три нивоа у оквиру организације ЦББиХ: (1) стратешком – Управни одбор, (2) тактичком – Инвестициони комитет и (3) оперативном Одјељење за банкарство, Служба Front Office. Управни одбор одобрава Смјернице ЦББиХ о управљању девизним резервама којим се одређује тип и ниво ризика који је ЦББиХ спремна да преузме и дискрециони простор за тактички и оперативни ниво. Инвестициони комитет усмјерава процес управљања девизним резервама у оквиру Смјерница и доноси Оперативна правила о инвестирању. Организациони облици Централне банке надлежни за послове инвестирања девизних резерви, управљања ризицима, мониторинга и анализа дјелују у складу са смјерницама и оперативним правилима, укључујући и доношење оперативних одлука о инвестирању.

Табела 2.2: Просјечна пондерисана каматна стопа на девизне резерве ЦББиХ и просјечне тржишне каматне стопе и приноси на државне обвезнице у еврозони

	ППКС	ЕЦБ - Главне операције рефинансирања (MROR)	EURIBOR		EUR обвезнице		
			1м	3м	2 године	3 године	5 година
2011.	0,93	1,25	1,18	1,39	2,44	2,74	3,30
2012.	0,53	0,88	0,33	0,57	1,62	1,91	2,53
2013.	0,48	0,55	0,13	0,22	0,88	1,19	1,85
2014.	0,43	0,16	0,13	0,21	0,31	0,46	0,96
2015.	0,35	0,05	-0,07	-0,02	-0,04	0,07	0,40
2016.	0,32	0,01	-0,34	-0,26	-0,32	-0,25	0,01
Период 2008.-2016.	1,06	1,13	0,93	1,13	1,50	1,77	2,30

Извор: Bloomberg, ЦББиХ

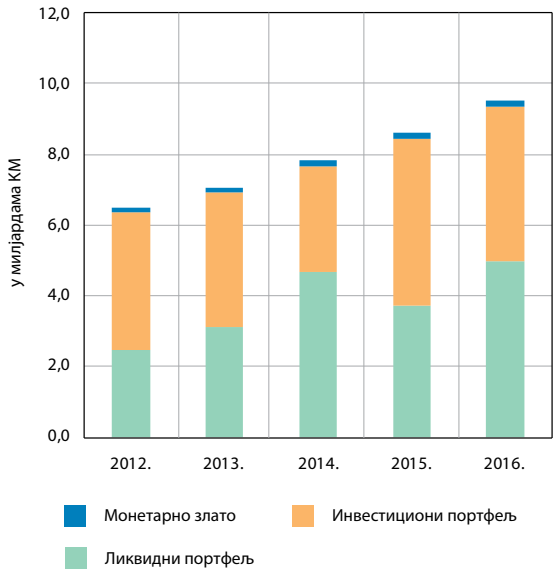
Портфељ девизних резерви изложен је првенствено финансијским ризицима, и то: кредитном, тржишном (каматном и девизном ризику) те ризику ликвидности. ЦББиХ ограничава изложеност кредитном ризику улагањем првенствено у обвезнице одабраних држава еврозоне те пласирањем депозита у одабране централне банке у еврозони, одабране пословне иностране банке и BIS, уз услов да задовољавају стандарде подобности уговорне стране. Управљање кредитним ризиком се врши дефинисањем стандарда подобности инструмената / уговорних страна и ограничења концентрације улагања у сваку појединачну земљу и поједину пословну иностранu банку. Наведени стандарди и ограничења се преиспитују и по потреби ажурирају, при чему се води рачуна о званичним оцјенама водећих свјетских рејтинг агенција, као и показатељима добијеним примјеном интерних метода за процјену кредитног ризика. Каматни ризик, односно ризик промјене вриједности портфеља девизних резерви због промјена каматних стопа, контролише се примјеном тзв. референтних портфеља (енгл. Benchmark portfolios) и регулисањем дужине трајања (енгл. Duration) укупног портфеља девизних резерви. Девизни ризик представља могућност да ЦББиХ оствари губитак због промјене вриједности девизне активе и девизне пасиве, као посљедица могућег неповољног кретања девизних курсева валута у којима се држе девизне резерве у односу на домаћу валуту. Минимизирање овог ризика ЦББиХ врши држањем девизних резерви претежно у еврима, с обзиром на то да је курс конвертибилне марке фиксан у односу на евро. Инструменти којима се обезбјеђује дневна ликвидност су преконоћни депозити и средства на текућим рачунима код централних банака земаља еврозоне, BIS-а и пословних иностраних банака које задовољавају критеријуме кредитног ризика те доспијевајућа средства по свим инструментима.

У процесу управљања девизним резервама, током 2016. године континуирано су разматране доступне информације с релевантних тржишта новца и капитала у еврозони и свијету и доступне прогнозе које би могле утицати на инвестирање девизних резерви у текућој години, али и у наредном периоду. Такође су анализиране могућности и модалитети политике инвестирања и управљања девизним резервама ЦББиХ и инициране одговарајуће промјене политике инвестирања у циљу прилагођавања тржишним условима у еврозони. Додатно, континуирано су анализиране информације везане за кретање приноса на финансијским тржиштима на којима се врши инвестирање девизних резерви, основни макроекономски показатељи и пројекције за релевантне државе, еврозону и глобалну свјетску економију, као и информације везане за рејтинге иностраних банака код којих ЦББиХ има орочене депозите и средства на текућем рачуну и државе које су емитенти хартија од вриједности заступљених у портфељу девизних резерви ЦББиХ у циљу минимизирања кредитног ризика.

Девизне резерве ЦББиХ су током 2016. године инвестиране у складу са Законом о Централној банци БиХ, Смјерницама Централне банке о управљању девизним резервама и Оперативним правилима за инвестирање. У 2016. години просјечно дневно стање девизних резерви је износило око 8,97 милијарди КМ, што је за око 839 милиона КМ више од просјечног дневног стања девизних резерви у 2015. години, када је оно износило 8,13 милијарди КМ.

Структуру девизних резерви на крају 2016. године (графикон 2.8) чинили су: инвестициони портфељ с учешћем од 45,45%; ликвидни портфељ с учешћем од 52,40%, и; монетарно злато с учешћем од 2,15%. Учешће ликвидног портфеља се повећало са 43,05% у 2015. години, док се учешће инвестиционог портфеља смањило са 54,83% укупних девизних резерви у 2015. години, због пада стопа приноса на дугорочне хартије од вриједности.

Графикон 2.8: Структура инвестирања девизних резерви ЦББиХ

Извор: ЦББиХ

Ликвидни портфељ чине: депозити код централних банака, Банке за међународна поравнања (BIS) и иностраних банака (31,17% укупних девизних резерви); готовина у трезору ЦББиХ (2,04% укупних девизних резерви); Специјална права вучења (SDR) код ММФ-а (0,03% укупних девизних резерви), и; хартије од вриједности којима је до доспијећа преостало годину дана и мање (19,16% укупних девизних резерви). Депозити код централних банака, BIS-а и иностраних банака, као највеће ставке ликвидног портфеља, на крају 2016. године, су износили 2,97 милијарди КМ. Стање хартија од вриједности којима је до доспијећа преостало годину дана и мање, као друге највеће ставке ликвидног портфеља на крају 2016. године, износило је 1,83 милијарде КМ.

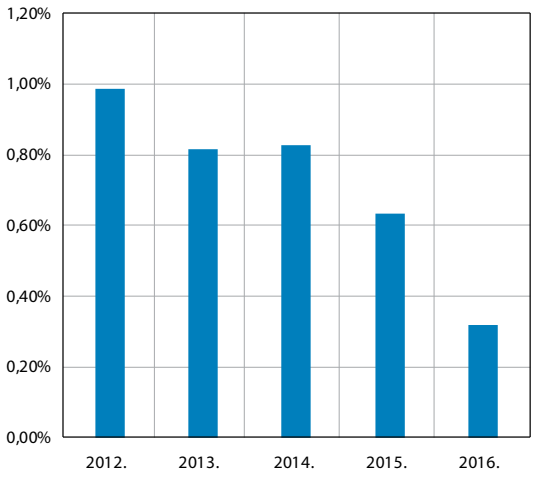
Инвестициони портфељ чине: хартије од вриједности којима је до доспијећа преостало више од годину дана, а који су расположиви за продају (33,57% укупних девизних резерви) и хартије од вриједности за држање до доспијећа (11,88% укупних девизних резерви). С циљем заштите од кредитног ризика врши се инвестирање у хартије од вриједности одабраних европских земаља, уз ограничења максималног учешћа дужничких инструмената за сваку поједину земљу.

Пратећи кретања на тржишту, средства депонована код нерезидентних банака су на крају 2016. године повећана за 1,97 милијарди КМ (195,82%) у односу на крај 2015. године, док су средства инвестирана у хартије од вриједности (хартије од вриједности којима је до доспијећа преостало годину дана и мање, хартије од вриједности којима је до доспијећа преостало више од годину дана и хартије од вриједности за држање до доспијећа) смањена за 1,13 милијарди КМ (15,49%).

Дио добити остварене у 2015. години у износу од 18,83 милиона КМ дознанчен је у априлу 2016. године на рачун Министарства финансија и трезора БиХ, које је задужено за буџет институција БиХ. Комбиновани ефекат на биланс успјеха свих улагања девизних средстава ЦББиХ у конвертибилну страну валуту и монетарно злато (добит) износи 28,56 милиона КМ, а изражен ефективном стопом приноса[33] за период 01.01.-31.12.2016. године износи 0,32% (графикон 2.9).

33 Ефективна стопа приноса израчуната је тако да су укупни ефекти инвестирања средстава девизних резерви (у злато и у конвертибилну страну валуту) подијељени с просјечним стањем девизних резерви у посматраном периоду. При израчунавању укупних ефеката инвестирања средстава девизних резерви, у обзир су узети сви нето приходи од камате на хартије од вриједности и депозите, као и реализовани нето капитални добици/губици усљед продаје хартија од вриједности из портфеља девизних резерви ЦББиХ.

Графикон 2.9: Просјечне годишње стопе приноса на девизне резерве ЦББиХ

Извор: ЦББиХ

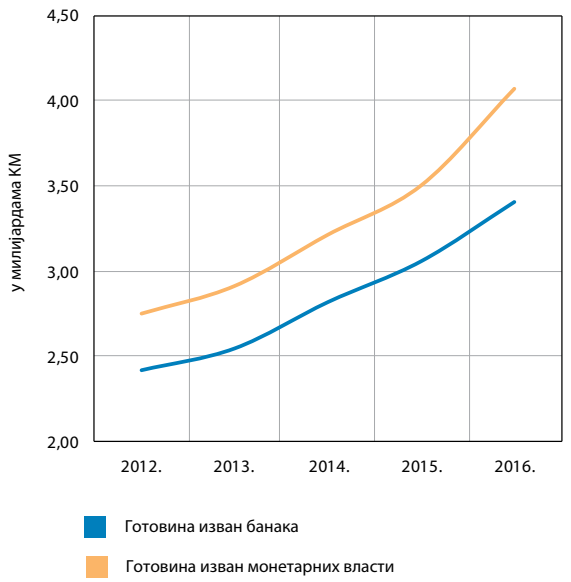
Релативно ниске остварене стопе поврата на улагања у конвертибилну страну валуту су посљедица ниских стопа приноса на хартије од вриједности и углавном негативних каматних стопа на краткорочне депозите у еврима, које су током 2016. године преовладавале на финансијским тржиштима, а узроковане су лошим макроекономским перформансама еврозоне. Наиме, успорени привредни раст, па чак и рецесија, те висока стопа незапослености су тенденције које су настављене у еврозони и током 2016. године.

2.4 УПРАВЉАЊЕ ГОТОВИМ НОВЦЕМ

На дан 31.12.2015. године, стање готовог новца у оптицају (изван банака) износило је 3,40 милијарди КМ (графикон 2.10), што је за 11,39% више у односу на 2015. годину. Тиме је настављен тренд раста из претходних година. Потражња за готовином од стране банака је резултат увећаних захтјева клијената за готовим новцем. Ово поткрепљују и подаци о картичном пословању, који указују на још увијек изражену преференцију становништва ка готовинском плаћању. Наиме, од укупне вриједности трансакција реализованих употребом картица у земљи и иностранству у износу 8,53 милијарде КМ, путем АТМ и POS апарата подигнуто је, у земљи и иностранству, готовине у износу од 6,92 милијарде КМ или 81,11% вриједности. Додатну потражњу за готовином потичу и изузетно ниске каматне стопе на депозите, нарочито на кратак рок, што минимализује опортунитетни трошак држања готовине. У 2016. години је забиљежен и значајан раст КМ у

трезорима банака, што је, дјелимично, и посљедица промјене политике обавезне резерве, односно, увођења негативне накнаде на вишак изнад обавезне резерве.

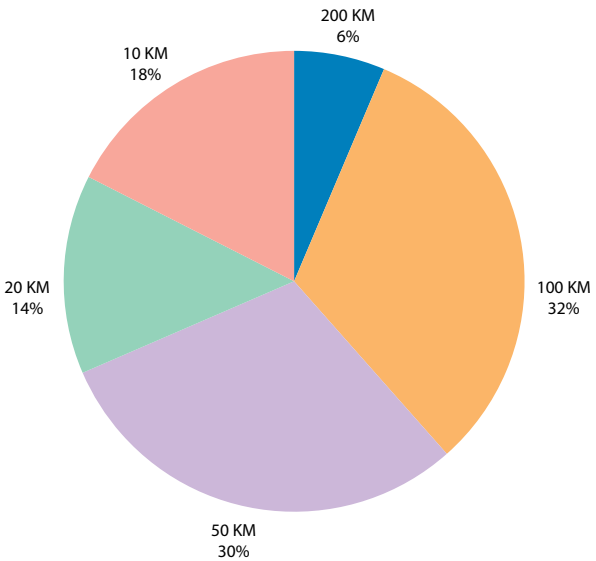
Графикон 2.10: Готовина изван монетарних власти и банака

Извор: Табела 40

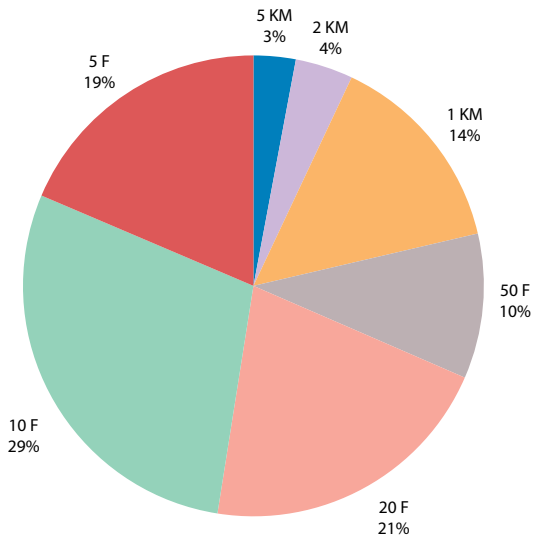
Ван ЦББиХ, на крају 2016. године, било је 60,70 милиона новчаница КМ и 312,04 милиона кованица КМ, укупне вриједности 4,07 милијарди КМ, што је за 16,21% више у односу на 2015. годину. У апоенској структури новца ван ЦББиХ, најзаступљеније су биле новчанице у апоенима од 100 КМ и 50 КМ, а код кованица апоен 10 Ф (графикони 2.11 и 2.12).

Графикон 2.11: Апоенска структура новчаница

Извор: ЦББиХ

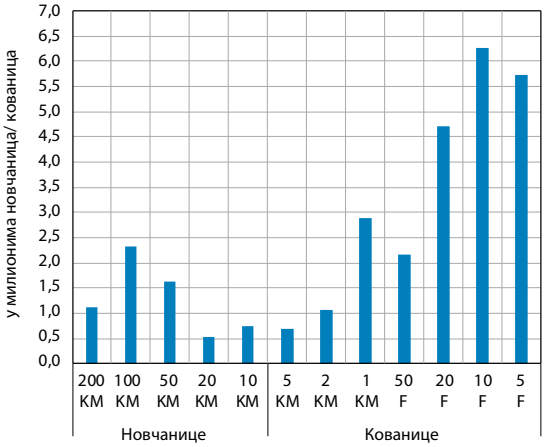
Графикон 2.12: Апоенска структура кованица

Извор: ЦББиХ

У односу на 2015. годину, количина новчаница ван ЦББиХ је повећана за 6,36 милиона комада (11,71%), укупне вриједности 555,85 милиона КМ (графикон 2.14). Количина кованица ван ЦББиХ је у истом периоду повећана за 23,57 милиона комада (8,17%), укупне вриједности 11,49 милиона КМ (графикон 2.13).

Графикон 2.13: Повећање броја новчаница и кованица по апоенима у односу на 2015. годину

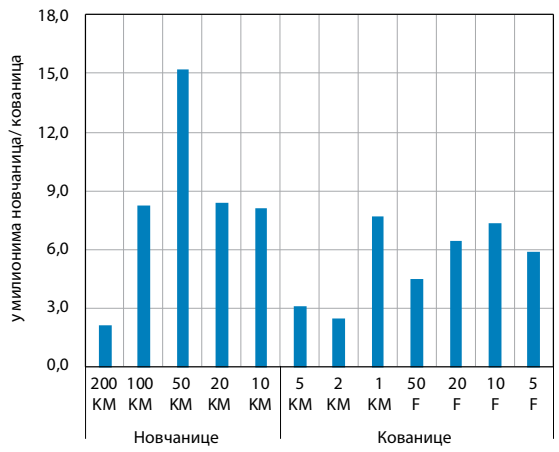

Извор: ЦББиХ

Снабдијевање комерцијалних банака готовим новцем врши се путем трезора главних јединица и филијала ЦББиХ, лоцираних у Сарајеву, Бањој Луци, Мостару и Брчком, уз стриктно поштивање аранжмана валутног одбора.

У току 2016. године комерцијалним банкама је издато 42,09 милиона комада новчаница и 37,44 милиона комада кованица, укупне вриједности 2,29 милијарди КМ (графикон 2.14).

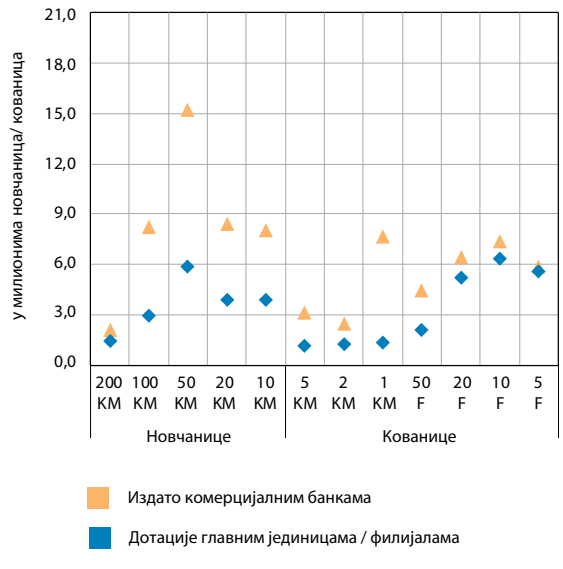
Графикон 2.14: Издате новчанице и кованице по апоенима у 2015. години

Извор: ЦББиХ

У истом периоду је из Одјељења трезора ЦУ главним јединицама и Филијали Брчко издато (дотације) 18,12 милиона комада новчаница и 23,12 милиона комада кованица, укупне вриједности 1,02 милијарде КМ. Графикон 2.15 испод импликује да је ЦББиХ водила рачуна о потраживањима комерцијалних банака за готовим новцем у одговарајућој апоенској структури.

Графикон 2.15: Излази готовог новца (КМ) у 2016. години

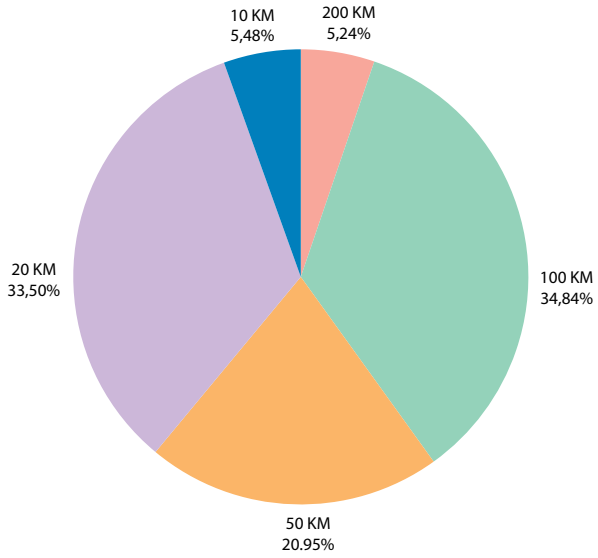
Извор: ЦББиХ

Пошто комерцијалне банке врше и значајан повратак готовог новца у трезоре ЦББиХ, дотације главним јединицама / филијалама ЦББиХ су, у правилу, знатно мање.

ЦББиХ врши континуирано повлачење новчаница неподобних за оптицај, које се уништавају у складу с важећим прописима. Повлачењем неподобних новчаница и пуштањем у оптицај новчаница нове серије, ЦББиХ одржава задовољавајући квалитет новца у оптицају. У 2016. години уништено је 9,74 милиона комада новчаница и 17.465 кованица неподобних за оптицај, укупне вриједности 338,75 милиона КМ. Број замијењених новчаница био је у висини 16,05% од укупног броја новчаница КМ ван ЦББиХ у 2016. години.

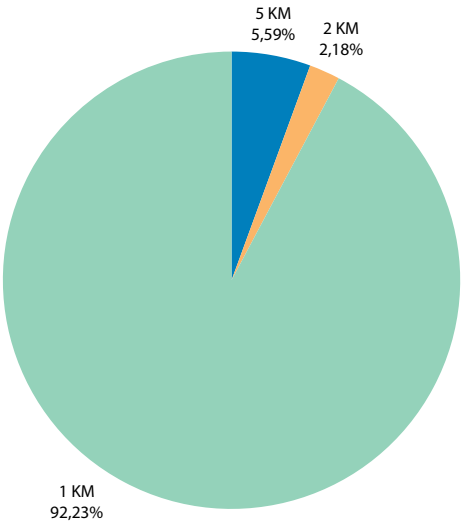
У 2016. години, у ЦББиХ, регистровано је 821 фалсификована новчаница конвертибилне марке, што је за 31,98% мање у односу на 2015. годину, када је регистровано 1.207 фалсификата. Фалсификованих кованица конвертибилне марке је регистровано 2.665 комада, што је за 43,82% више у односу на 2015. годину, када је регистровано 1.853 фалсификоване кованице КМ. Према апоенској структури, највише фалсификованих новчаница је било у апоену од 100 КМ (графикон 2.16), а фалсификованих кованица у апоену од 1 КМ (графикон 2.17).

Графикон 2.16: Апоенска структура фалсификованих новчаница у 2016. години

Извор: ЦББиХ

Графикон 2.17: Апоенска структура фалсификованих кованица у 2016. години

Извор: ЦББиХ

2.5 ОДРЖАВАЊЕ ПЛАТНИХ СИСТЕМА

Законску обавезу одржавања одговарајућих платних и обрачунских система ЦББиХ је испунила и у 2016. години: платни промет у земљи се одвијао несметано, кроз системе жироклиринга и бруто поравнања у реалном времену (RTGS); одржавани су Централни регистар кредита (ЦРК) и Јединствени регистар трансакционих рачуна (ЈРТР); а обављан је и међународни клиринг плаћања с иностранством.

У 2016. години је забиљежен пораст броја и пад вриједности укупних трансакција у платном промету (табела 2.3). Успоравање раста броја трансакција у односу на претходну годину, и пад њихове вриједности, посљедица је промјена у унутарбанкарским трансакцијама. У односу на 2015. годну, забиљежен је раст и броја и вриједности међубанкарских трансакција кроз системе жироклиринга и RTGS-а (табела 18). Као и у ранијим периодима, већина трансакција у међубанкарском платном промету обавља се у мањем броју банака; у преко пет банака обављено је 49,9% укупне вриједности и 50,7% укупног броја трансакција у платном промету у 2016. години.

Картично плаћање је забиљежило значајан пораст у односу на 2015. годину (табела 2.4), првенствено усљед снажног пораста промета на POS терминалима (енгл. Point of sale; мјесто продаје). И резиденти и нерезиденти су, у поређењу 2015. годином, више користили картично плаћање роба и услуга на POS терминалима. Од укупног повећања промета на POS терминалима у односу на 2015. годину, 505,6 милиона КМ (85,6%) се односи на промет картицама издатим у БиХ, и то првенствено за подизање готовине (368,7 милиона КМ).

Табела 2.3: Платни промет преко комерцијалних банака

	Међубанкарске трансакције	Промјена у односу на претходну годину	Унутарбанкарске трансакције	Промјена у односу на претходну годину	Укупно	Промјена у односу на претходну годину
Број, у милионима						
2013.	35,8	5,8%	58,2	-10,1%	94,0	-4,6%
2014.	37,9	6,0%	59,7	2,6%	97,7	3,9%
2015.	39,1	3,0%	63,2	5,8%	102,3	4,7%
2016.	40,0	2,3%	63,7	0,8%	103,7	1,4%
Вриједност, у милијардама КМ						
2013.	76,60	-6,0%	84,98	-5,5%	161,59	-5,8%
2014.	87,86	14,7%	87,84	3,4%	175,70	8,7%
2015.	85,11	-3,1%	99,69	13,5%	184,80	5,2%
2016.	88,38	3,8%	92,74	-7,0%	181,12	-2,0%

Извор: ЦББиХ

Табела 2.4: Преглед промета картицама на АТМ и POS уређајима

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
POS, у милијардама КМ	1,70	2,27	1,83	1,96	2,55
Промјена у односу на претходну годину	-0,7%	33,3%	-19,3%	7,0%	30,2%
АТМ,у милијардама КМ	4,63	4,92	5,35	5,71	5,98
Промјена у односу на претходну годину	7,2%	6,3%	8,7%	6,7%	4,9%
Укупно, у милијардама КМ	6,33	7,18	7,18	7,66	8,53
Промјена у односу на претходну годину	4,9%	13,5%	-0,1%	6,8%	11,3%

Извор: ЦББиХ

Значајан пораст у односу на 2015. годину (58,8 милиона КМ или 21,17%) забиљежен је и у случају плаћања роба и услуга картицама издатим у БиХ на POS терминалима у иностранству (табела 2.5). Слично је и с повећањем промета картицама на АТМ (енг. Automated teller machine, ATM) уређајима; највећим дијелом је повећање промета од 277,5 милиона КМ у односу на 2015. годину узроковано подизањем готовине картицама издатим у БиХ (66,21%), али се и даље биљежи значајано повећање подизања готовине страним картицама на банкоматима у земљи (9,16%).

Традиционално најзаступљенији бренд картица у БиХ је Visa (табела 2.6). Далеко највећи промет и даље се биљежи на дебитним картицама.

Пораст промета картицама у 2016. години дјелимично је посљедица и пораста броја инсталисаних АТМ и POS терминала (1.774 више у односу на претходну годину). Од укупно 28.865 уређаја за картично плаћање и подизање готовине, 1.512 су били банкомати (три више у односу на 2015. годину), 26.324 су POS терминали за трговину (1.903 више у односу на 2015. годину), а 1.029 уређај је POS терминал за готовину (129 мање у односу на 2015. годину). И даље је присутан тренд раста броја корисника интернет банкарства или неке врсте електронског банкарства, посебно у сегменту становништву. У односу на 2015. годину, број корисника е-банкарства је порастао за скоро 69 хиљада клијената (21,92%) те је у 2016. години свака шеста картица издата у БиХ била коришћена, између осталог, и за услуге е-банкарства.

ЦББиХ је доприносила финансијској стабилности и одржавајући Централни регистар кредита (ЦРК), који су током 2016. године, на дневној основи, подацима ажурирале 29 пословне банке, 23 микрокредитне организације, 17 лизинг компанија и осталих институција. ЦРК се у току 2016. године приступало 2,90 милиона пута (5,53% више у односу на 2015. годину). Настављен је тренд смањења броја приступних тачака регистру те је, у односу на 2015. годину, број приступних тачака смањен за 33, на број од 1.284. Највише је смањен број приступних тачака у пословним банкама, које су са 1.094 приступна мјеста (20 мање него у 2015. години) и даље далеко најзначајнији корисници информација похрањених у ЦРК.

Табела 2.5: Реализоване вриједности по картицама на принципу резидентности

Година	Подизање готовине		Куповина роба и услуга на POS терминалима	Укупно
	Банкомати	POS терминали		
Реализоване вриједности иностраних картица у БиХ, у милионима КМ				
2012.	674,6	76,7	201,2	952,5
2013.	969,0	85,6	324,4	1.379,0
2014.	807,9	70,9	266,1	1.144,9
2015.	911,9	61,3	327,8	1.300,9
2016.	995,4	79,6	394,7	1.469,7
Реализоване вриједности у иностранству картица издатих у БиХ, у милионима КМ				
2012.	116,1	1,6	216,9	334,6
2013.	124,8	0,0	312,1	436,9
2014.	140,5	1,7	232,6	374,9
2015.	145,3	8,0	277,5	430,8
2016.	155,5	1,9	336,2	493,7

Извор: ЦББиХ

Табела 2.6: Заступљеност картица према брендовима

Година	Visa	Mastercard	American	BamCard	Diners	Остале	Укупно
2012.	1.275.925	541.389	7.390	13.418	804	95	1.839.021
2013.	1.261.893	607.700	6.098	12.774	676	0	1.889.141
2014.	1.268.252	645.879	6.570	11.200	453	0	1.932.354
2015.	1.253.784	742.265	6.913	10.094	163	0	2.013.219
2016.	1.124.181	898.914	7.471	11.714	0	0	2.042.280

Извор: ЦББиХ

У јединственом регистру трансакционих рачуна (JPTP) на крају 2016. године били су похрањени подаци о 672.574 трансакциона рачуна, од чега 217.966 активних (2,21% мање у односу на 2015. годину), 71.229 блокираних (1,89% више у односу на 2015. годину) и 383.379 угашених рачуна. JPTP се приступало са 1.234 приступне тачке које је користило: 27 банака, 19 микрокредитних организација, лизинг компанија и осигуравајућих кућа те 60 других институција. Организационе јединице ЦББиХ у протеклој години издале су укупно 11.040 извода (11,76% више у односу на 2015. годину) из JPTP, и то: Главна јединица Сарајево 8.018; Главна банка Републике Српске Централне банке БиХ 1.083; и Главна јединица Мостар 1.939.

ЦББиХ је и у 2016. години вршила међународни клиринг плаћања између БиХ и српских банака. Кроз систем клириншког начина обрачуна међународних плаћања са Србијом пласирано је укупно 10.319 налога (7,08% више у односу на 2015. годину), чија је вриједност била 197,61 милион евра (12,10% више у односу на 2015. годину). У систему плаћања између двију држава учествовало је пет банака из БиХ, од чега двије припадају истој банкарској групацији и на њих се односи највећи дио промета.

2.6 УЛОГА ФИСКАЛНОГ АГЕНТА

Законом о Централној банци БиХ (члан 4.) дефинисана је могућност да Централна банка пружа банкарске услуге, извршава трансакције и дјелује као фискални агент (заступник) за чланство БиХ у међународним финансијским институцијама. У том смислу, ЦББиХ пружа банкарске услуге и извршава трансакције за Министарство финансија и трезора БиХ у вези с сервисирањем спољног дуга БиХ, фискални је агент и извршава трансакције у вези с чланством БиХ у Међународном монетарном фонду, депозитар је и извршава трансакције у домаћем платном промету за ММФ и Свјетску банку (групацију: IBRD, IDA и MIGA) и друге међународне организације.

ЦББиХ пружа банкарске услуге и извршава трансакције по налогу Министарства финансија и трезора БиХ (даље: Министарство БиХ) у вези са сервисирањем спољног дуга БиХ. Министарство финансија и трезора БиХ је надлежно за провођење процедура за задуживање и управљање државним дугом, обезбјеђује покриће обавеза у домаћој валути и води базу података о спољном дугу БиХ. Поред Закона о ЦББиХ, улога ЦББиХ и Министарства БиХ по пословима сервисирања спољног дуга БиХ дефинисана је Законом о задуживању, дугу и гаранцијама БиХ, Законом о финансирању институција БиХ, Законом о систему индиректног опорезивања у БиХ и Законом о уплатама на Јединствени рачун и расподјели прихода.

Послови, задаци, надлежности и међусобни односи између Министарства финансија и трезора БиХ и ЦББиХ дефинисани су билатералним Уговором о сервисирању спољног дуга БиХ, који су двије институције закључиле први пут 2001. године (посљедња верзија закључена је 2013. године). ЦББиХ је према одредбама наведеног Уговора надлежна за:

- благовремено обезбјеђење потребних износа у страним валутама за плаћање доспјелих обавеза;
- благовремено и тачно извршење плаћања на основу налога / инструкција Министарства;
- кореспонденцију са страним банкама и кредиторима у вези с плаћањем обавеза, и;
- извјештавање Министарства о свим извршеним трансакцијама.

Средства потребна за сервисање спољног дуга у домаћој валути обезбјеђује Министарство финансија и трезора БиХ од Управе за индиректно опорезивање (УИО) и/или директним уплатама крајњих корисника кредита. У складу са закљученим Уговором о обављању послова банкарског и фискалног агента између ЦББиХ и УИО, а на основу Закона о уплатама на јединствени рачун и расподјели прихода, током 2016. године настављено је вођење јединственог рачуна УИО за прикупљање прихода од индиректних пореза. По овом аранжману комерцијалне банке су на дневној основи трансферисале на рачун за евидентирање, држање и расподјелу прихода УИО код ЦББиХ све прикупљене приходе, а потом су се ти приходи по налогу УИО алоцирали на више рачуна по различитим намјенама, у складу са законском регалативом и налогом УИО. На основу Закона о акцизама, у 2016. години је настављен процес прикупљања средстава уплаћених по основу путарина на рачун УИО код ЦББиХ, те распоред ових средстава по налогу УИО према ентитетима и Брчко дистрикту. Наведене трансакције се такође обављају свакодневно.

ЦББиХ је фискални агент и извршава трансакције у вези с чланством и аранжманима БиХ у ММФ-у од 2002. године, на основу одлуке Савјета министара БиХ, која је званично објављена у службеним гласилима БиХ.

Међусобни односи, надлежности и поступање пет институција у БиХ (ЦББиХ, Министарство финансија и трезора БиХ, Федерално министарство финансија, Министарство финансија Републике Српске и Управа за индиректно опорезивање) о питању финансијских аранжмана с ММФ-ом, дефинисани су Меморандумом о разумијевању (први је закључен 2002. године, на снази је онај из 2016. године). ЦББиХ је депозитар за рачуне (готовинске и хартије од вриједности) које ММФ држи код фискалног агента (обично су то централне банке) свих чланица у складу са Статутом (енгл. Articles of Agreement) ММФ-а. Да би се извршиле трансакције одобрења средстава од ММФ-а и плаћања обавеза према ММФ-у, ЦББиХ води намјенски депозитни рачун за трансакције с ММФ-ом, с подрачунима Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко дистрикта. ЦББиХ извршава трансакције с ММФ-ом након што надлежне институције у БиХ обезбиједе пуно покриће у домаћој валути на поменутом рачуну / подрачунима.

У оквиру XIV опште ревизије квота, БиХ се изјаснила за прихватање повећања квоте која је до јула 2016. износила 169,1 милон SDR. ЦББиХ је у функцији фискалног агента водила кореспонденцију с ММФ-ом и надлежним министарствима финансија у БиХ (потписницима Меморандума о разумијевању) и извршила потребне трансакције с ММФ-ом за повећање квоте. Квота БиХ је ефективно повећана у јулу 2016. године и износи 265,2 милиона SDR.

У складу са Статутом Свјетске банке, Централна банка је депозитар за чланице групе Свјетске банке: IBRD, IDA и MIGA. По налогу наведених чланица, ЦББиХ извршава трансакције купопродаје стране валуте за домаћу и извршава плаћања / трансфере крајњим корисницима у домаћем платном промету.

ЦББиХ је и у 2016. години, складу с Уговором закљученим с Агенцијом за осигурање депозита БиХ, обављала послове евиденције портфеља хартија од вриједности ове институције којим, према споразуму Агенције за осигурање депозита с иностраним портфељним менаџером, управља екстерни портфељни менаџер.

Такође, на основу закључених уговора између ЦББиХ и Министарства финансија ФБиХ извршавају се послови банкарског и фискалног агента. ЦББиХ је у складу са закљученим уговорима наставила дјеловати као банкарски и фискални агент Агенције за банкарство Федерације БиХ, Агенције за банкарство РС, Брчко дистрикта те за ентитетске регистре хартија од вриједности. Услуга коришћења електронског банкарства, уведена 2011. године с циљем унапређења и побољшања услуга банкарског и фискалног агента, пружана је и током 2016. године.

2.7 ПРИКУПЉАЊЕ И КРЕИРАЊЕ СТАТИСТИЧКИХ ПОДАТАКА

Компилација (што укључује прикупљање, верификацију и обраду изворних података) и објављивање статистике из надлежности ЦББиХ у 2016. години је настављена у складу с планираним роковима и примјењујући важеће методологије и праксе у подручју макроекономских статистика: статистика монетарног и финансијског сектора, статистика платног биланса и статистике владиних финансија и финансијских рачуна. Као произвођач званичне статистике на нивоу БиХ, ЦББиХ је наставила да доприноси интегрисаном сегменту макроекономских статистика, које се производе унутар статистичког система у БиХ.

Свако од наведних статистичких подручја укључује низ одвојених статистичких истраживања и статистика које се стављају на располагање широкој јавности путем публикација, интернетске странице и међународне дистрибуције статистичких података. Поштујући обавезу о примјени одговарајућих међународних методологија и стандарда компилације, ЦББиХ је, кроз своје статистичке активности, у могућности да произведе квалитетне и правовремене статистичке показатеље, који су упоредиви с подацима из других економија. Корисници података укључују многобројне домаће владине институције, академску заједници, пословну заједницу, међународне организације и укупну јавност у циљу праћења економских кретања у земљи, као и за планирање економских политика.

Статистика се базира на прикупљању изворних података, а користе се различити приступи: расположиви административни подаци, методе директног прикупљања од извјештајних јединица, као и прилагођавање службених статистичких података од других статистичких институција у БиХ и иностранству. Идентификација извора и контакти с изворима података се континуирано обављају, док се корисницима статистика пружају појашњења и излази у сусрет новим захтјевима. Континуирано се ради на јачању сарадње

у оквиру домаћег статистичког система у БиХ, али и на међународном плану (Еуростат, ЕЦБ, BIS, земље из региона).

С циљем подизања квалитета, проширивања статистика и усклађивања с међународним статистичким стандардима (а у посљедње вријеме наглашено хармонизовање с методологијама и праксама Европског статистичког система, ЕСС), радило се на имплементацији неколико програма техничке помоћи. У склопу вишекорисничког IPA програма техничке помоћи у области статистике, ЦББиХ је била активно радила на двије компоненте: индикаторима макроекономских неравнотежа и статистици владиних финансија (GFS). Као резултат ових активности, припремљене су трансмисионе GFS табеле за владине финансије и EDP, а први пут достављене Еуростату, те је добијена позитивна реакција и сугестије за доградњу. Такође, везано за статистику владиних финансија, започет је рад на новом трогодишњем пројекту (који финансира швајцарска агенција SECO), а који ће земљама нашег региона помоћи на успостављању статистике владиних финансија усклађених са ESA 2010 и Процедурама прекомјерног дефицита (EDP) те започињање сталне трансмисије ових података према Еуростату.

У области статистике финансијских рачуна је направљен почетни напредак, јер су комплетиране све предвиђене активности у склопу IPA 2012 Twinning programa, те су први пут произведене предвиђене табеле о стањима финансијских обавеза и потраживања по секторима и инструментима, а што ће се наставити дограђивати зависно од нових расположивих извора.

ЦББиХ је дала свој допринос припреми Средњорочног статистичког плана 2017-2020. за области из своје надлежности. Овај план, који је припреман под водством Агенције за статистику БиХ, је један од захтјева Еуростата и представља програмски документ о статистичким активностима и унапређењима у наредном периоду. У склопу припремних активности за IPA 2015, припремане су формулације техничке помоћи, а у сарадњи с Агенцијом за статистику, те презентоване према Дирекцији за европске интеграције и Делегацији ЕК.

ЦББиХ је такође била укључена у припрему статистичке секторизације економије (у склопу IPA 2012 Twinning program), која је у великом дијелу дефинисана складу с принципима из ESA 2010, те преостаје мањи дио за комплетирање.

Поред редовне дисеминације података, ЦББиХ је наставила да испуњава посебне статистичке захтјеве домаћих институција (Дирекција за економско планирање, Агенција за промоцију страних инвестиција, Дирекција за економске интеграције, Министарство финансија и трезора БиХ, Министарство за економске односе и регионалну сарадњу РС), сталну размјену података с Агенцијом за статистику БиХ. У склопу међународних обавеза, ЦББиХ редовно доставља обимне сетове статистичких података, у складу с календаром објављивања, међународним институцијама (ММФ, Свјетска банка, Европска централна банка, Европска банка за обнову и развој EBRD, UNCTAD, Еуростат, BIS, Статистички одјел УН), а који се користе у аналитичке сврхе или бивају публиковани од стране ових организација. Нарочито наглашена размјена информација се реализује с Еуростатом, јер ЦББиХ редовно извјештава у оквиру Мониторинга усклађености (SIMS) са статистичким захтјевима ЕУ, те годишњег прикупљања података за земље у процесу проширивања.

2.8 ПРАЋЕЊЕ СИСТЕМСКИХ РИЗИКА У ФИНАНСИЈСКОМ СИСТЕМУ

ЦББиХ врши функцију праћења финансијске стабилности која подразумијева правовремено идентификовање рањивости у финансијском систему земље. Циљ дјеловања ЦББиХ у овом подручју је да се побољша разумијевање узрочнопосљедичних веза између финансијског система и макроекономског окружења, упозоре финансијске институције и други учесници на тржишту на постојеће ризике, покрене дијалог о ризицима и подузму корективне мјере којима ће се умањити посљедице материјализације ризика. Активности ЦББиХ на пољу праћења стабилности финансијског система обухватају и специјализовану комуникацију с релевантним домаћим и међународним институцијама којом се осигурава континуитет процеса праћења системских ризика, као и комуницирање о ризицима по финансијску стабилност са широм јавношћу. Допринос очувању финансијске стабилности ЦББиХ даје у оквиру чланства у Сталном одбору за финансијску стабилност БиХ, који, поред гувернера ЦББиХ и директора агенција за банкарство, чине и чланови фискалног одбора и директор Агенције за осигурање депозита.

ЦББиХ извјештава ширу јавност о ризицима по финансијску стабилност кроз редовну годишњу публикацију, Извјештај о финансијској стабилности, који се од 2007. године објављује на интернетској страници ЦББиХ. Објављивањем Извјештаја о финансијској стабилности, ЦББиХ јавности жели указати на посљедице досадашњих макроекономских трендова и трендова у финансијском, првенствено банкарском сектору на ризике и искушења с којима ће се финансијски систем суочити у наредним периодима.

Компилација и објављивање сета основних индикатора финансијског здравља према методологији ММФ-а такође је важан канал комуникације ЦББиХ са широм јавношћу. Индикатори финансијског здравља се објављују квартално на интернетској страници ЦББиХ од половине 2009. године, а од септембра 2011. године и на интернетској страници ММФ-а.

У 2016. години ЦББиХ је наставила активности на провођењу макроекономских тестова на стрес. Тестови на стрес се у ЦББиХ раде квартално и основни су алат за квантификацију ефеката системских ризика на банкарски систем. Детаљни резултати тестова на стрес се дијеле с агенцијама за банкарство, којима се доставља и Извјештај о резултатима тестова на стрес у којем се на дескриптиван начин презентују системски ризици и будући трендови. О резултатима тестова на стрес се, кроз одговарајућу форму Извјештаја о резултатима тестова на стрес, упознаје и Стални одбор за финансијску стабилност. Агрегирани резултати тестова на стрес, с подацима с краја године, се објављују у Извјештају о финансијској стабилности.

Континуирана размјена информација, мишљења и искустава с другим релевантним домаћим и међународним институцијама и надоградња постојећих аналитичких капацитета ЦББиХ на пољу финансијске стабилности кроз едукацију и програме техничке помоћи осигурава усклађеност приступа анализирања системског ризика с најбољим праксама и садашњим трендовима, као и правовремену идентификацију системских ризика.

У 2016. години ЦББиХ је обављала и послове координације дјелатности агенција за банкарство, а који се односе на активности ентитетских агенција за банкарство о питањима супервизије банака, микрокредитних организација и друштава за лизинг и информисање о стању у овим институцијама. Послови координације укључивали су редовне састанке с представницима агенција за банкарство у складу с Меморандумом о принципима координације банкарске супервизије, сарадњи и размјени података и информација, што је резултирало успостављањем јаче координације и проширењем сарадње агенција и с организационим дијеловима ЦББиХ.

Информације о стању у банкарском сектору, микрокредитним организацијама и друштвима за лизинг размјењиване су квартално, а на састанцима координације банкарске супервизије су се разматрала питања која се односе на регулативу из области супервизије банака и о активностима ЦББиХ које могу допринијети квалитетнијој супервизији и анализи банкарског сектора. Остварена је и континуирана сарадња и с Агенцијом за осигурање депозита БиХ, Удружењем банака, Удружењем микрокредитног сектора и Удружењем сектора лизинг друштава.

Централна банка је у 2016. години била укључена у процес праћења активности на изради нових ентитетских закона о банкама, који ради радна група успостављена од стране надлежних институција, а техничку асистенцију и помоћ за ове активности обезбједили су представници Међународног монетарног фонда.

2.9 САРАДЊА С МЕЂУНАРОДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И РЕЈТИНГ АГЕНЦИЈАМА

У складу са Стратешким планом за период 2016.-2021, ЦББиХ је својим радом у 2016. години потврдила опредјељеност европској перспективи и радила на јачању сарадње како би се кроз пројекте с међународним партнерима унаприједило пословање Централне банке у складу с међународним стандардима и праксама централних банака Европске уније. У Извјештају о Босни и Херцеговини за 2016. годину, Европска комисија је позитивно оцијенила ЦББиХ те нагласила подршку и опредјељеност монетарној политици валутног одбора као фактору макроекономске стабилности.

Годину 2016. у БиХ је обиљежило подношење захтјева за чланство у Европској унији почетком године те уручење Упитника Европске комисије у децембру 2016. године. Кључни кораци у европском интеграцијском процесу БиХ праћени су припремним активностима Централне банке у складу са захтјевима ове фазе европских интеграција.

На бази Упитника Републике Србије и Црне Горе, идентификована су и анализирана потенцијална питања за ЦББиХ. У циљу ефикасне и ефективне реализације обавеза ЦББиХ у процесу европских интеграција и израде одговора на Упитник, крајем 2016. године је успостављен и именован Одбор за ЕУ интеграције ЦББиХ са задатаком израде, координације и праћења одговора на Упитник Европске комисије и осталих активности и задатака ЦББиХ у вези с процесом приступања Босне и Херцеговине Европској унији. У склопу Упитника, Централна банка је преузела припрему одговора, као надлежна институција или као заинтересована страна, на око 100 питања из области Економски критеријуми и седам поглавља Упитника: Поглавље 4 Слобода кретања капитала; Поглавље 9 Финансијске услуге; Поглавље 17 Економска и монетарна политика; Поглавље 18 Статистика; Поглавље 20 Подузетничка и индустријска политика; Поглавље 24 Правда, слобода и сигурност, те; Поглавље 32 Финансијска контрола.

Током 2016. године ЦББиХ је наставила редован процес извјештавања о европским интеграцијама БиХ, припремом прилога за годишњи извјештај о напретку из области монетарне политике, платног биланса, слободе кретања капитала и финансијског сектора, као и области Европских стандарда: Финансијска контрола – Заштита евра од фалсификовања и Статистика. Централна банка је такође учествовала у редовним годишњим активностима у склопу израде Програма економских реформи и мисији ЕЦБ-а у вези с процесом процјене Програма економских реформи у дијелу монетарне политике. У оквиру редовног годишњег дијалога, ЦББиХ је присуствовала и састанку Савјета за економска и финансијска питања и у ширем процесу консултација и дијалога с Европском комисијом, Делегацијом Европске уније у БиХ и Дирекцијом за европске интеграције. Крајем 2016. године интензивиране су активности ЦББиХ у Пододбору за економска и финансијска питања и статистику.

Континуирана имплементација ЕУ стандарда у пословању Централне банке, остварује се властитим капацитетима, коришћењем интерних ресурса, али и кроз приступ ЕУ IPA фондовима у области статистике те билатералну и мултилатералну сарадњу с другим централним банкама. Представник Централне банке је присуствовао састанку Радне групе за сарадњу централних банака Европског система централних банака под окриљем Комитета за међународне односе (International Relations Committee Task Force on Central Bank Cooperation in ESCB composition) на коме су разматрани програми техничке сарадње с Еуросистемом / Европски систем централних банака (ЕСЦБ) и могућности за земље западног Балкана

У сарадњи с Владом Њемачке и Владом Швајцарске током 2016. године Централна банка је проводила пројекте на унапређењу оперативних, техничких и институционалних капацитета. Амбасадорица Њ. Е. гђа Andrea Rauber Saxer и гувернер др Сенад Софтић потписали су 21. децембра 2016. године амандман о продужењу Споразума из 2013. године о Програму билатералне помоћи и изградње капацитета између Швајцарског секретаријата за економске послове (Swiss State Secretariat for Economic Affairs – SECO) Владе Швајцарске и Централне банке, чиме је званично потврђена обострана опредјељеност за наставак Програма у 2017. години. У склопу вишегодишњег Програма сарадње са Швајцарском од 2014. до 2016. године, у 2016. години одржано је осам радионица у ЦББиХ на којима је учествовало око сто службеника у областима: монетарне политике, развоја финансијског тржишта / унапређења процеса управљања девизним резервама и статистике. Посебан значај има директна сарадња с реномираним међународним експертима кључним за пренос знања и мреже контаката за сарадњу, на начин да је у 2016. години остварена размјена искуства са Швајцарском централном банком. У контексту академске сарадње с Институтом за међународне студије (Graduate Institute of International Studies – GIIS) у Женеви, четири службеника Централне банке учествују у истраживачком програму, под менторством професора с Института.

Централна банка је наставила дугогодишњу сарадњу с Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) у склопу Програма јачања јавних институција. У 2016. години је реализован пројекат „Систем електронског управљања документима (DMS)“ те II фаза пројекта „Имплементација система управљања квалитетом у складу са стандардима ISO 9001 и ISO 27001“. Ова два нова система ће се користити на свим локацијама Централне банке. Главни циљеви овог Програма су побољшање транспарентности институције и резултата, подизање свијести о квалитети, уз повећану укљученост запосленика у процесе институције.

У организацији ЦББиХ, током 2016. године одржане су мисије међународних рејтинг агенција Standard&Poor's и Moody's Investors Services с релевантим међународним и домаћим институцијама у БиХ у циљу оцјене суверeног кредитног рејтинга БиХ.

Обично су политичка ситуација, буџет, сервисирање спољног дуга, односи с међународним финансијским институцијама и финансијска стабилност главне теме за разговор приликом утврђивања кредитног рејтинга БиХ. У току 2016. године обје међународне рејтинг агенције које је Босна и Херцеговина ангажовала у оцјени сувереног кредитног рејтинга потврдиле су претходно утврђен кредитни рејтинг, и то: агенција Standard&Poor's „Б / са стабилним изгледима", а агенција Moody's Investors Services „Б3 / са стабилним изгледима".

2.10 ПРОЦЕС ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ

Функцију интерне ревизије у ЦББиХ обавља Канцеларија главног интерног ревизора, организована као самостални организациони облик ЦББиХ. Активности Канцеларије у 2016. биле су усмјерене на извршавање дужности дефинисаних чланом 20. Закона о Централној банци, реализацији послова и задатака утврђених Планом рада Централне банке за 2016. годину, Стратешким планом интерне ревизије за период 2014.-2017. и Годишњим планом интерне ревизије за 2016. годину. Регулаторни оквир за обављање функције интерне ревизије представљају: Закон о Централној банци, Правилник о интерној ревизији у Централној банци, Приручник о раду интерне ревизије у Централној банци, Међународни оквир професионалне праксе интерне ревизије – The IIA IPPF (у даљем тексту: Међународни оквир).

Основни циљ рада Канцеларије је да својом активношћу доприноси унапређењу пословања Централне банке, остварењу формулисаних планова и постављених стратешких циљева, успостављању ефикасног система управљања ризицима, заштити ресурса и предузимању мјера против могућих губитака и осигурању досљедне примјене законских прописа и аката пословне политике Централне банке. Уважавајући наведене циљеве, Канцеларија континуирано ради на унапређењу техника и метода рада, на процјени ефикасности и ефективности система интерних контрола и на успостављању одређених процедура и инструмената за идентификацију, мјерење, праћење и контролу ризика којима је Централна банка изложена при обављању пословних активности.

У циљу реализације утврђених задатака, главни интерни ревизор, на бази процјене ризика, израђује стратешки и годишњи план интерне ревизије, према Методологији процјене ризика у Централној банци. Поступајући по Плану интерне ревизије за 2016. годину, извршене су ревизије одређених функција, пословних процеса и активности Централне банке, дајући приоритет процесима високог нивоа ризика, као што су управљање девизним резервама, готовином, рачунима резерви комерцијалних банака, купопродајом домаће КМ валуте, функционалност и сигурност информационих система и укупна информациона сигурност и функционисање система физичке и техничке заштите у објектима Централне банке.

Ревизија се проводи на начин и по поступцима дефинисаним Приручником о раду интерне ревизије који доноси главни интерни ревизор. Континуирано се прати законска и међународна професионална регулатива за област интерне ревизије и у складу с промјенама врши се усаглашавање наведеног приручника. Кроз писане извјештаје о извршеним ревизијама, који се разматрају на сједницама Ревизорског комитета и усвајају на сједницама Управног одбора Централне банке, даје се ревизорско мишљење у вези с оцјеном о адекватности и ефикасности система интерних контрола, оцјене усаглашености рада са законима и прописима који се односе на Централну банку и интерним актима, плановима, успостављеним процедурама, инструкцијама и упутствима и процјене изложености ризику пословних процеса. Планом интерне ревизије за 2016. планирано је и реализовано десет ревизија на начин и у роковима утврђеним динамичким планом провођења ревизије. У извјештајима о обављеним ревизијама дата је 21 препорука.

Главни интерни ревизор је у 2016. године донио Програм обезбјеђења и унапређења квалитета функције интерне ревизије, који се састоји од интерног и екстерног вредновања. Интерно вредновање обухвата континуирано и повремено вредновање квалитета функције интерне ревизије. Екстерно вредновање квалитета функције интерне ревизије оцјењује и приказује мишљење о усклађености интерне ревизије с међународним оквиром. Обавља се најмање једном у пет година од стране квалификованог и независног екстерног процјенитеља. У том контексту, експертима Народне банке Холандије упућено је „Писмо намјере" и њихов долазак је потврђен у првом кварталу 2017. године. Процјена функције интерне ревизије у Централној банци у 2016. години извршена је од стране Међународног монетарног фонда (ММФ) у склопу „Safeguard Assessment" мисије. Функција интерне ревизије је добила оцјену „Low Risk Rating" (низак ризик) и у Извјештају мисије

нису констатоване примједбе и препоруке. У складу с критеријумима ММФ-а, функција интерне ревизије не представља ризик за пословање ЦББиХ.

Канцеларија ради на професионалном усавршавању свог кадра кроз разне видове обука из области интерне ревизије, примјене Међународног оквира, Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања. Едукација се обавља преко професионалних међународних асоцијација и институција, професионалних асоцијација и удружења интерних ревизора, рачуновођа и ревизора на државном и регионалном нивоу.

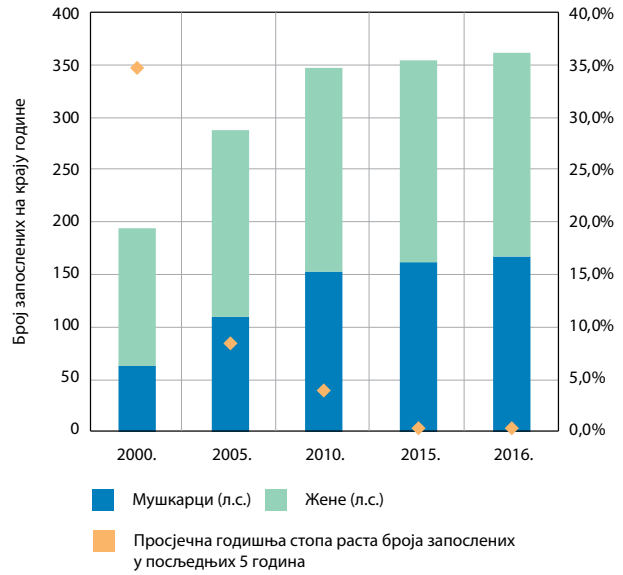
2.11 ОСТАЛО

2.11.1 Управљање људским ресурсима

Највиши орган ЦББиХ је Управни одбор, који је надлежан за утврђивање монетарне политике и контролу њеног провођења, организацију и стратегију ЦББиХ у складу с овлашћењима утврђеним Законом. Управни одбор чине гувернер, који предсједава Одбором, и четири члана (табела 2.7). Управу Централне банке чине гувернер и три вицегувернера које је именовао гувернер уз одобрење Управног одбора. Задатак Управе је оперативно руковођење пословањем Централне банке. Сваки је вицегувернер непосредно одговоран за рад једног сектора Централне банке (видјети организациону схему ЦББиХ).

На дан 31.12.2016. године у ЦББиХ је био запослен 361 службеник (графикон 2.18). Број запослених је у годинама непосредно након успостављања ЦББиХ растао доста брзо јер је растао и број функција које је ЦББиХ преузела. Умјерен раст запослених у периоду 2002.-2010. омогућио је развој основних функција ЦББиХ кроз стратешки одабир профила кадра који је био неопходан за даље унапређење ефикасности пословања. У периоду 2011.-2016. године број упослених је готово непромијењен, што је дјелимично и посљедица политике рационалног коришћења расположивих ресурса. Графикон такође сугерише да се временом кориговала и иницијална полна неуједначеност у структури запослених. Од укупног броја службеника на крају 2016. године, 53,46% биле су жене, а 46,54% мушкарци, а просјечна старост службеника била је 45 година.

Графикон 2.18: Број запослених у ЦББиХ

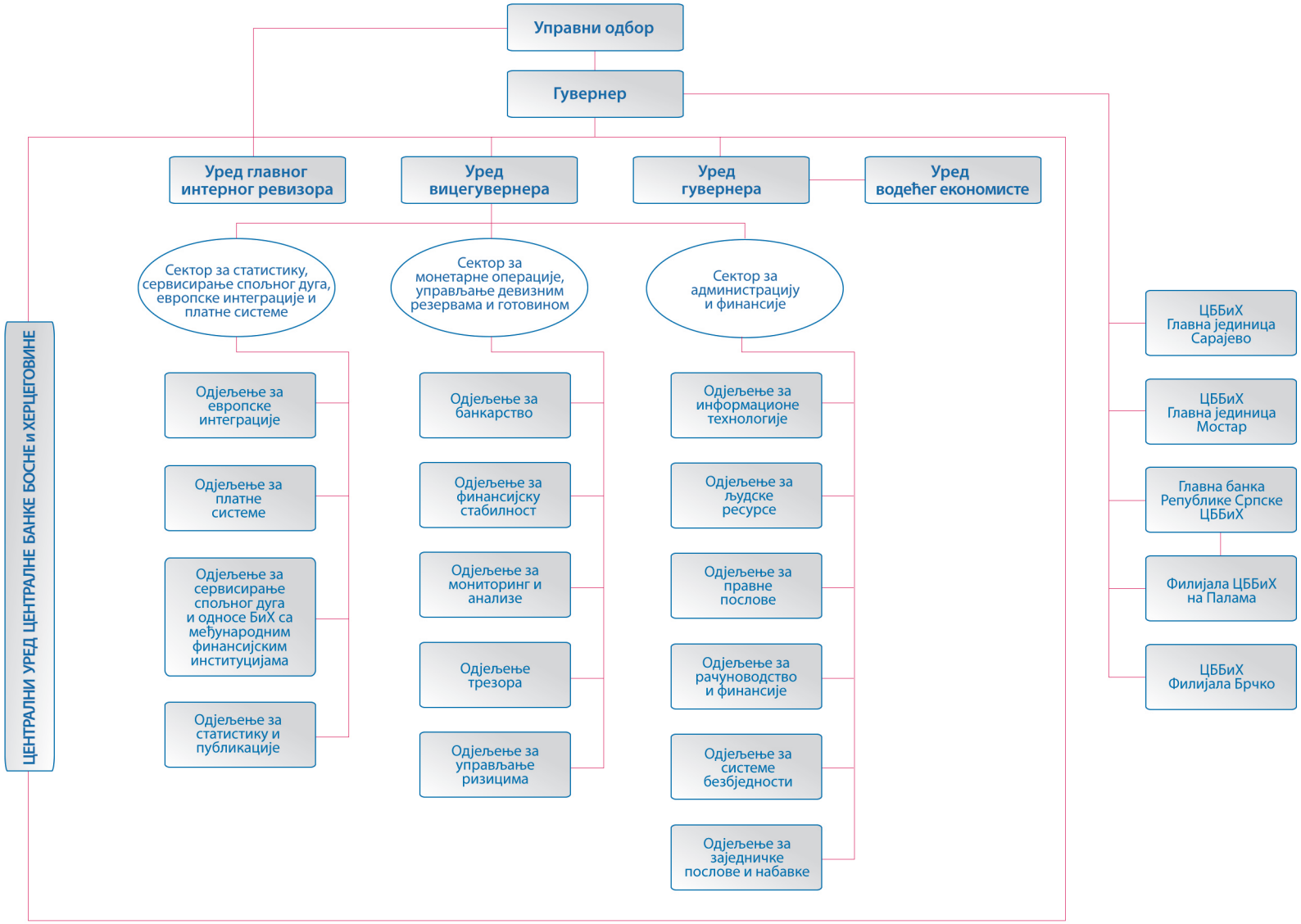
Извор: ЦББиХ
Напомена: Просјечна годишња стопа раста броја запослених за 2010. годину је за период од оснивања.

Табела 2.7: Руководна структура ЦББиХ на крају 2016. године

Управно вијеће ЦББиХ	др Сенад Софтић, предсједавајући
	мр Анкица Колобарић, члан
	др Кемал Козарић, члан
	мр Триво Маринковић, члан
	др Љубиша Владушић, члан
Управа ЦББиХ	др Сенад Софтић, главни извршни функционер ЦББиХ
	мр Ернадина Бајровић, вицегувернерка надлежна за Сектор за администрацију и финансије
	др Милица Лакић, вицегувернерка надлежна за Сектор за монетарне операције, управљање девизним резервама и готовином
	мр Анкица Колобарић, вицегувернерка надлежна за Сектор за статистику, сервисирање спољног дуга, европске интеграције и платне системе

Извор: ЦББиХ

Организациона шема Централне банке Босне и Херцеговине

Од укупног броја службеника, 75,07% били су с високом стручном спремом, а од тога осам доктора наука и 56 магистара. Интензивна едукација службеника, у виду семинара (значајним дијелом семинари у ЦББиХ), конференција и предавања настављена је и у 2016. години. Током 2016. године, на феријалну праксу примљено је 50 студента с економских факултета из цијеле БиХ. Студенти су на тај начин испунили своје обавезе али и стекли знања и увид у рад ове институције, што ће моћи искористити у даљем образовању.

2.11.2 Комуницирање с јавности и друштвено одговорно пословање

У току 2016. године, ЦББиХ је интензивно информисала јавност о својим редовним активностима, али и другим дешавањима за која су босанскохерцеговачки медији били заинтересовани. У јавним иступима, ЦББиХ је настојала презентовати јавности своју улогу у очувању монетарне и финансијске стабилности, нарочито у сложеним и отежаним условима инвестирања девизних резерви на међународним финансијским тржиштима који су били изражени током 2016. године, а који су се одразили и на приходе ЦББиХ. С обзиром на то да се негативни трендови очекују и у 2017. години, Управни одбор ЦББиХ је усвојио Стратегију комуницирања о утицају кретања на финансијским тржиштима на финансијско пословање ЦББиХ, и Акциони план за имплементацију ове стратегије. Главни циљ ове стратегије је информисати јавност и осигурати разумијевање и подршку активностима ЦББиХ у погледу инвестирања девизних резерви ЦББиХ у измијењеним, сложеним околностима. У цјелини, својим активностима везаним за односе с јавношћу, ЦББиХ је настојала сачувати репутацију одговорне и професионалне институције, која ужива повјерење највећег броја грађана и привредних субјеката.

Имајући у виду чињеницу да је 2016. година била у знаку интензивнијих активности у погледу европских интеграција на нивоу БиХ, на иницијативу Дирекције за европске интеграције, ЦББиХ је допринијела изради Акционог плана за имплеметацију Комуникационе стратегије за информисање јавности о процесу приступања БиХ Европској унији за 2017. годину.

У 2016. години, реализован је пројекат редизајна интернетске странице ЦББиХ, с обзиром на то да се указала потреба за набављањем модернијег система управљања садржајем. ЦББиХ је унаприједила дизајн и технолошко рјешење како би страница била употребљива у свим тренутно актуелним технологијама. На тај начин, интернетска страница је модернизована и усклађена с тренутно важећим технологијама, а истовремено је обезбијеђен и већи ниво заштите садржаја од неовлашћених упада.

Све већи интерес за рад ЦББиХ показала је млађа популација, те су, у оквиру активности институције на финансијској едукацији, организоване посјете ученика основних и средњих школа и факултета из свих дијелова БиХ, а током предавања која су била прилагођена различитим узрастима и областима интересовања, настојало се младима приближити ЦББиХ, њена улога и активности. На тај начин је, адекватним информисањем, значајније обухваћен дио популације која ће у будућности бити важан учесник у финансијским и другим активностима. Традиционално је обиљежен 31. октобар, Свјетски дан штедње.

Централна банка је наставила с праксом стипендирања дјеце својих преминулих службеника, а такође у 2016. години је организована редовна акција добровољног давања крви.

3. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ СПОЉНОГ РЕВИЗОРА

Одговорност Управе и Управног вијећа за припрему и одобравање годишњих финансијских извјештаја

Управа је дужна за сваку финансијску годину припремити финансијске извјештаје који пружају истинит и вјеран приказ финансијског положаја Централне банке Босне и Херцеговине („Банке“) те резултата њеног пословања и новчаног тока, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања („МСФИ“) које је објавио Одбор за међународне рачуноводствене стандарде („ОМРС“), те је одговорна за вођење одговарајућих рачуноводствених евиденција које у сваком тренутку омогућују припремање финансијских извјештаја. Управа има општу одговорност за подузимање корака који су јој у разумној мјери доступни како би јој омогућили очување имовине Банке, те спречавање и откривање превара и осталих неправилности.

Управно вијеће је одговорно за одабир прикладних рачуноводствених политика које су у складу са важећим законским захтјевима, а Управа је одговорна за њихову досљедну примјену, доношење разумних и разборитих претпоставки и процјена, те припремање финансијских извјештаја по начелу трајности пословања.

Управа је дужна поднијети на одобравање Управном вијећу годишње финансијске извјештаје, а Управно вијеће одобрава годишње финансијске извјештаје те их подноси Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Приложени финансијски извјештаји приказани на страницама од 60 до 106 одобрени су од стране Управног вијећа 29. марта 2017. године и, у складу с тим, у наставку потписани у његово име:

др Сенад Софтић
Гувернер

Grant Thornton

Извјештај независног ревизора

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Vase Pelagica 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@grantthornton.ba
www.grantthornton.ba

Управном вијећу Централне банке Босне и Херцеговине

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених финансијских извјештаја Централне банке Босне и Херцеговине (у даљем тексту "Банка") који обухватају извјештај о финансијској позицији на дан 31. децембар 2016. године и биланс успјеха, извјештај о свеобухватној добити, извјештај о промјенама у капиталу и извјештај о новчаним токовима за годину која се завршава на наведени датум, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомена уз финансијске извјештаје.

По нашем мишљењу, приложени финансијски извјештаји приказују фер и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијски положај Централне банке Босне и Херцеговине на дан 31. децембар 2016. године, резултате њеног пословања, и новчане токове за годину која се завршава на наведени датум, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Основа за мишљење

Спровели смо ревизију у складу са Међународним стандардима ревизије, на снази за ревизије финансијских извјештаја за период који завршава на 15. децембар 2016. године или након тог датума. Наше одговорности, према наведеним стандардима, додатно су описане у пасусу Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја. Независни смо у односу на Банку, у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође Одбора за међународне стандарде етике за рачуновође (ИЕСБА Кодексом) као и у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију финансијских извјештаја Банке у Босни и Херцеговини, и испунили смо наше етичке обавезе у складу са тим захтјевима. Сматрамо да су ревизорски докази које смо прикупили довољни и одговарајући за пружање основе за давање нашег мишљења.

Одговорност Управе и Управног вијећа Банке за финансијске извјештаје

Управа је одговорна за састављање и фер презентацију финансијских изјештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања, и за оне интерне контроле које Управа одреди да су потребне за омогућавање састављања финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне грешке настале усљед преваре или грешке.

У састављању финансијских извјештаја, Управа је одговорна за процјену способности Банке да настави са пословање по временски неограниченом пословању и

© 2016 Grant Thornton d.o.o. Banja Luka. Member of Grant Thornton International Ltd.

Grant Thornton

објављивање, ако је примјењиво, питања повезаних са временски неограниченим пословањем.
Управно вијеће Банке одговорно је за надгледање процеса финансијског извјештавања Банке.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја
Наши циљеви су да стекнемо разумно увјерење о томе јесу ли финансијски извјештаји као цјелина без значајног погрешног приказа, било због превара или грешака и да издамо ревизорски извјештај који укључује наше мишљење. Разумно увјеравање је виши ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са МСР увијек открити материјалне грешке када оне постоје. Грешке могу да произађу из криминалних радњи и грешака и сматрају се значајним ако појединачно или збирно могу утицати на економске одлуке корисника донесене на основу финансијских извјештаја.

Као дио ревизије, обављене у складу са МСР, наша одговорност као ревизора је да стварамо професионално просуђивање и одражавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође смо:

- Препознали и процјенили ризике значајног погрешног приказа финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни да пруже основу за наше мишљење. Ризик неоткривања значајне материјалне грешке која је посљедица преваре је већи од ризика насталог усљед грешке, јер превара може подразумијевати дослух, кривотворење, намјерно изостављање, погрешне интерпретације, или заобилажење интерних контрола;

- Постигли смо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију, у циљу креирања ревизијских процедура, које су одговарајуће у датим околностима, али не и у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола Банке;

- Процијенили смо адекватност коришћених рачуноводствених политика, разумности рачуноводствених процјена и повезаних објелодањивања које је створила Управа;

- Закључујемо о примјерености коришћења рачуноводствене основе засноване на временској неограничености пословања Управе и, темељно на прибављеним ревизијским доказима, закључујемо о томе постоји ли значајна неизвјесност у вези са догађајима или условима који могу довести до значајне сумње у могућност Банке да настави са пословањем. Уколико закључимо да постоји значајна неизвјесност, од нас се захтјева, да у свом ревизорском извјештају скренемо пажњу о овим објављивањима у финансијским извјештајима, или ако таква објављивања нису адекватна, да модификујемо мишљење. Наши закључци су засновани на ревизијским доказима који су прикупљени до дана израде ревизорског извјештаја. Међутим, будући догађаји или околности могу проузроковати престанак пословања Банке;

- Процијенили свеукупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објављивања, као и да ли финансијски извјештаји представљају трансакције и догађаје на начин на који се постиже фер презентација.

© 2016 Grant Thornton d.o.o. Banja Luka. Member of Grant Thornton International Ltd.

Grant Thornton

Остварили смо комуникацију са Управним вијећем у вези са, између осталог, планираним обимом и временом обављања ревизије и значајних резултата ревизије, укључујући било које значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали у току наше ревизије.

Остала питања

Финансијске извјештаје Централне Банке Босне и Херцеговине на и за годину која се завршила на дан 31.12.2015. године ревидирао је други ревизор, који је изразио немодификовано мишљење за ове извјештаје и издао мишљење са датумом 31. март 2016. године.

Др Александар Џомбић
Директор
Грант Торнтон д.о.о.

Бања Лука, 29 Март 2017

Др Александар Џомбић
Овлашћени ревизор
Грант Торнтон д.о.о.

Бања Лука, 29 Март 2017

Сузана Ставрић, Партнер

Грант Торнтон д.о.о.

Скопје, 29 Март 2017

Kledian Kodra, Partner

Grant Thornton sh.p.k.

Тирана, 29 Март 2017

© 2016 Grant Thornton d.o.o. Banja Luka. Member of Grant Thornton International Ltd.

БИЛАНС УСПЈЕХА

У хиљадама КМ	Напомена	*за годину која је завршила 31. децембра* 2016.	2015.
Приход од камата	18	28.740	28.475
Ефекти негативних каматних стопа од каматоносне финансијске имовине	18	(8.565)	(1.098)
Ефекти негативних пасивних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака	18	2.169	-
НЕТО ПРИХОД ОД КАМАТА		22.344	27.377
Приход од провизија и накнада	19	10.072	9.188
Расход од провизија и накнада	19	(533)	(619)
НЕТО ПРИХОД ОД ПРОВИЗИЈА И НАКНАДА		9.539	8.569
Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине расположиве за продају	6	8.383	24.266
Нето добици од курсних разлика	20	60	858
Остали приходи	21	1.571	815
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ		41.897	61.885
Трошкови особља	22	(18.929)	(20.433)
Административни и остали оперативни трошкови	23	(6.793)	(7.824)
Амортизација	10	(2.113)	(2.250)
ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ		(27.835)	(30.507)
НЕТО ДОБИТ ЗА ГОДИНУ		14.062	31.378

Напомене на странама од 66 до 106 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ДОБИТИ

У хиљадама КМ	Напомена	*за годину која је завршила 31. децембра* 2016.	2015.
НЕТО ДОБИТ ЗА ГОДИНУ		14.062	31.378
Остала свеобухватна добит			
Ставке које се могу накнадно преносити у биланс успјеха			
Монетарно злато			
Нето промјена у фер вриједности монетарног злата	7	22.788	(435)
		22.788	*(435)*
Финансијска имовина расположива за продају			
Нето промјена у фер вриједности финансијске имовине расположиве за продају	6	53.673	20.837
Фер вриједност реализованих добитака од финансијске имовине расположиве за продају пренешених у биланс успјеха	6	(8.383)	(24.266)
		45.290	*(3.429)*
Укупно остала свеобухватна добит / (губитак)		*68.078*	*(3.864)*
УКУПНО СВЕОБУХВАТНА ДОБИТ ЗА ГОДИНУ		82.140	27.514

Напомене на странама од 66 до 106 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОЗИЦИЈИ

на дан

У хиљадама КМ	Напомена	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
АКТИВА			
Страна валута у готовини	4	194.846	128.520
Депозити код иностраних банака	5	2.970.397	1.003.635
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	29	2.642	3.778
Финансијска имовина расположива за продају	6	5.025.829	6.145.872
Монетарно злато	7	205.102	182.315
Улагања која се држе до доспијећа	8	1.132.328	1.142.191
Остала актива	9	4.626	3.955
Некретнине, опрема и нематеријална имовина	10	45.475	44.828
Остала улагања	11	27.813	27.813
УКУПНО АКТИВА		9.609.058	8.682.907
ОБАВЕЗЕ, КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ			
Готов новац у оптицају	12	4.066.804	3.499.468
Депозити банака	13	4.269.143	4.063.537
Депозити Владе и осталих депонената	14	590.392	501.594
Резервисања за обавезе и трошкове	15	1.611	1.452
Остале обавезе	16	13.676	23.127
Укупно обавезе		8.941.626	8.089.178
Почетни капитал		25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)		537.892	532.267
Остале резерве		31.300	31.300
Резерве фер вриједности– монетарно злато		(38.357)	(61.145)
Резерве фер вриједности – финансијска имовина расположива за продају		111.597	66.307
Укупно капитал и резерве	17	667.432	593.729
УКУПНО ОБАВЕЗЕ, КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ		9.609.058	8.682.907

Напомене на странама од 66 до 106 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ

У хиљадама КМ	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности – монетарно злато	Резерве фер вриједности – финансијска имовина расположива за продају	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2016.	25.000	532.267	31.300	(61.145)	66.307	593.729
Укупно свеобухватна добит за годину						
Добит за годину	-	14.062	-	-	-	14.062
Остала свеобухватна добит	-	-	-	22.788	45.290	68.078
	-	14.062	-	22.788	45.290	82.140
Расподјела добити						
Расподјела добити у државни буџет (Напомена 24)	-	(8.437)	-	-		(8.437)
Стање на дан 31. децембра 2016.	25.000	537.892	31.300	(38.357)	111.597	667.432

Напомене на странама од 66 до 106 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности– монетарно злато	Резерве фер вриједности– финансијска имовина расположива за продају	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2015.	25.000	519.716	31.300	(60.710)	69.736	585.042
Укупно свеобухватна добит за годину						
Добит за годину	-	31.378	-	-	-	31.378
Остала свеобухватна добит	-	-	-	(435)	(3.429)	(3.864)
	-	31.378	-	(435)	(3.429)	27.514
Расподјела добити						
Расподјела добити у државни буџет (Напомена 24)	-	(18.827)	-	-	-	(18.827)
Стање на дан 31. децембра 2015.	25.000	532.267	31.300	(61.145)	66.307	593.729

Напомене на странама од 66 до 106 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА

У хиљадама КМ	Напомена	*за годину која је завршила 31. децембра* 2016.	2015.
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИХ АКТИВНОСТИ			
Добит за годину		14.062	31.378
Усклађења:			
Амортизација		2.113	2.250
Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине расположиве за продају		(8.383)	(24.266)
Приходи од донација		(218)	(122)
Резервисања за обавезе и трошкове		219	341
Губитак од расходовања некретнина и опреме		4	2
Приходи од дивиденди признати у билансу успјеха		(562)	(586)
Приходи од камате на улагања која се држе до доспијећа и финансијску имовину расположиву за продају признати у билансу успјеха		(28.726)	(28.344)
Нето новчани токови од оперативних активности прије промјена на пословној имовини и обавезама		(21.491)	(19.347)
Промјене на пословној имовини и обавезама			
(Повећање) депозита код иностраних банака		(195.444)	-
(Повећање) / смањење остале активе		(283)	1.632
Повећање готовог новца у оптицају		567.336	288.960
Повећање депозита		294.404	482.546
Повећање / (смањење) осталих обавеза		1.157	(15)
Исплата отпремнина		(60)	(183)
Нето новац од оперативних активности		645.619	753.593
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИХ АКТИВНОСТИ			
Куповина некретнина, опреме и нематеријалне имовине		(2.764)	(890)
Наплаћена главница и камата од финансијске имовине расположиве за продају		5.203.667	4.975.016
Куповине финансијске имовине расположиве за продају		(4.342.772)	(7.148.276)
Продаје финансијске имовине расположиве за продају		330.016	1.294.539
Наплаћена главница и камата од улагања која се држе до доспијећа		21.395	14.444
Куповине улагања која се држе до доспијећа		-	(720.508)
Примљена дивиденда		562	586
Нето новац од инвестиционих активности		1.210.104	(1.855.089)
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ФИНАНСИЈСКИХ АКТИВНОСТИ			
Расподјела добити у државни буџет		(18.827)	(21.247)
Нето новац од финансијских активности		(18.827)	(21.247)
Нето повећање / (смањење) новца и новчаних еквивалената		1.836.896	(1.122.743)
Новац и новчани еквиваленти на дан 1. јануара		1.136.185	2.258.928
Новац и новчани еквиваленти на дан 31. децембра	25	2.973.081	1.136.185

Напомене на странама од 66 до 106 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Централна банка Босне и Херцеговине ("Банка") основана је у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, који је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине („БиХ") 20. јуна 1997. године, сагласно Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини.

Централна банка Босне и Херцеговине је почела са радом 11. августа 1997. године.

Основни циљеви и задаци Централне банке Босне и Херцеговине јесу:

- да дефинише, усвоји и контролише провођење монетарне политике БиХ путем издавања домаће валуте (конвертибилне марке или "КМ") уз пуно покриће у слободно конвертибилним девизним средствима;
- да држи и управља службеним девизним резервама Банке на сигуран и профитабилан начин;
- да спроводи монетарну политику у складу са Законом о Централној банци БиХ;
- да успостави и одржава одговарајуће платне и обрачунске системе;
- да координира дјелатности агенција за банкарство надлежних за издавање банкарских лиценци и супервизију банака;
- да прима депозите од државних и јавних институција БиХ и депозите од комерцијалних банака;
- да издаје прописе и смјернице за остваривање дјелатности Банке, у складу са Законом о Централној банци БиХ;
- да учествује у раду међународних организација које раде на учвршћивању финансијске и економске стабилности земље;
- да заступа БиХ у међународним организацијама о питањима монетарне политике.

Највиши орган Банке је Управно вијеће које је надлежно за утврђивање монетарне политике и контролу њеног провођења, организацију и стратегију Банке, у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине.

Управу Банке чине гувернер и вицегувернери, које именује гувернер уз одобрење Управног вијећа. Управа оперативно руководи пословањем Банке.

У складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине гувернер, уз одобрење Управног вијећа, именује главног интерног ревизора и три замјеника.

Банка послује преко Централног уреда, три главне јединице са сједиштем у Сарајеву, Мостару и Бањој Луци и двије филијале Брчко дистрикт и Пале, која је под надлежношћу Главне банке Републике Српске Централне банке Босне и Херцеговине Бања Лука.

Током 2015. и 2016. године, укључујући и период до датума издавања овог извјештаја, чланове Управног вијећа, Управе, Канцеларије главног интерног ревизора и Ревизорског комитета чине:

Управно вијеће		*Управа*	
др Сенад Софтић	предсједавајући (од 11. августа 2015.)	др Сенад Софтић	гувернер (од 11. августа 2015.)
мр Анкица Колобарић	члан (од 11. августа 2015.)	др Кемал Козарић	гувернер (до 10. августа 2015.)
др Кемал Козарић	члан (од 11. августа 2015.)	мр Ернадина Бајровић	вицегувернер
мр Триво Маринковић	члан (од 11. августа 2015.)	др Радомир Божић	вицегувернер (до 16. фебруара 2016.)
др Љубиша Владушић	члан (од 11. августа 2015.)	мр Анкица Колобарић	вицегувернер
др Кемал Козарић	предсједавајући (до 10. августа 2015.)	др Милица Лакић	вицегувернер (од 1. јуна 2016.)
др Фикрет Чаушевић	члан (до 10. августа 2015.)		
др Миленко Крајишник	члан (до 10. августа 2015.)		
др Жељко Шаин	члан (до 10. августа 2015.)		
др Васиљ Жарковић	члан (до 10. августа 2015.)		

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (НАСТАВАК)

Канцеларија главног интерног ревизора

мр Едис Ковачевић главни интерни ревизор
Ангела Медић замјеник главног интерног резизора
Јасмина Новалија замјеник главног интерног резизора
Крстиња Тошовић замјеник главног интерног резизора

Ревизорски комитет

др Мила Гаџић члан
др Сеад Кресо члан
Радомир Репија члан (од 1. септембера 2015)
Гордана Ковић члан (до 31. августа 2015.)

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ

2.1. Изјава о усклађености

Финансијски извјештаји Банке припремљени су у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања(„МСФИ"), објављеним од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде.

2.2. Основа мјерења

Финансијски извјештаји су припремљени на основу историјског трошка изузев код поновног мјерења вриједности одређених финансијских инструмената и монетарног злата који су исказани по фер вриједности.

Историјски трошак је генерално формиран на основу фер вриједности дате накнаде у замјену за имовину.

Фер вриједност је цијена која би била остварена продајом или плаћена за пренос неке обавезе у уредној трансакцији међу тржишним учесницима на датум мјерења, неовисно о томе да ли је она видљива директно или процијењена неким другим методом вредновања. Приликом процијењивања фер вриједности имовине или обавезе, Банка узима у обзир карактеристике имовине или обавезе коју би тржишни учесници узели у обзир приликом процијењивања њихове цијене на датум мјерења.

Поред тога, за потребе финансијског извјештавања, мјерење фер вриједности је категоризовано на Ниво 1, 2 или 3 у зависности од степена доступности улазних података за мјерење фер вриједности као и значаја који улазни подаци имају на мјерење фер вриједности у цјелини, како слиједи:

- Улазни подаци Нивоа 1 су (неусклађене) цијене које котирају на активним тржиштима за идентичну имовину или обавезу које су Банци доступне на датум мјерења.
- Улазни подаци Нивоа 2 су улазни подаци, осим код котираних цијена укључених у Ниво 1, који су доступни за предметну имовину, односно обавезу, било директно или индиректно.
- Улазни подаци Нивоа 3 су улазни подаци о предметној имовини, односно обавези који нису доступни.

2.3. Коришћење процјена и претпоставки

Припрема финансијских извјештаја у складу са МСФИ захтијева од Управе коришћење процјена и претпоставки које утичу на исказане износе имовине и обавеза, као и објављивање износа потенцијалне имовине и обавеза на извјештајни датум те одговарајуће исказане износе прихода и расхода за извјештајни период. Стварни износи могу се разликовати од ових процјена.

Процјене и уз њих везане претпоставке континуирано се разматрају. Измјене рачуноводствених процјена признају се у периоду у којем је процјена измијењена уколико измјена утиче само на тај период или и у периоду измјене и у будућим периодима, ако измјена утиче и на текући и на будуће периоде.

Информације о износима гдје постоје значајне несигурности њихове процјене и кључне претпоставке приликом коришћења рачуноводствених политика које имају највећи утицај на износе признате у финансијским извјештајима Банке су објављене у Напомени 3.17.

2. *ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)*

2.4. Функционална и извјештајна валута

Финансијски извјештаји Банке приказани су у државној валути Босне и Херцеговине коју представља конвертибилна марка (КМ). Све финансијске информације су заокружене на најближу хиљаду (уколико није другачије наведено).

Службени курс КМ према евру (EUR) одређен је Законом о Централној банци Босне и Херцеговине у износу 1,95583 КМ = 1 EUR. Према Закону, Банка је дужна да без рестрикција купује и продаје КМ за EUR, унутар територије Босне и Херцеговине, по дефинисаном курсу.

Законом о Централној банци Босне и Херцеговине је дефинисано оперативно правило "*валутни одбор*" за издавање КМ, према којем се КМ издаје само уз куповину конвертибилне девизне валуте са пуним покрићем у нето страној активи.

2.5. Стандарди, тумачења и измјене постојећих стандарда на снази у текућем периоду

Сљедећи стандарди, измјене постојећих стандарда и тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, на снази су за текући период:

- МСФИ 14: „Разграничавање законских и прописаних дажбина" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.),
- Измјене МСФИ 10: „Консолидовани финансијски извјештаји", МСФИ 12: „Објављивања удјела у другим субјектима" и МРС 28: „Удјели у придруженим субјектима и заједничким подухватима" - Инвестицијски субјекти: Примјена изузетака од консолидације (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.),
- Измјене МСФИ 11: „Заједнички аранжмани" - Рачуноводствени третман стицања удјела у заједничким операцијама (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.),
- Измјене МРС 1: „Презентација финансијских извјештаја" - Иницијатива за објављивање (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.),
- Измјене МРС 16: „Некретнине, постројења и опрема" и МРС 38: „Нематеријална имовина" - Објашњење о прихватљивим методама амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.),
- Измјене МРС 16: „Некретнине, постројења и опрема" и МРС 41: „Пољопривреда" - Пољопривреда: Плодоносне плантаже (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.),
- Измјене МРС 27: „Одвојени финансијски извјештаји" - Метода удјела у одвојеним финансијским извјештајима (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.),
- Измјене различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ-а" (циклус 2012.-2014.) која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МРС 19 и МРС 34) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (измјене ће бити на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016.).

Усвајање споменутих стандарда, измјена постојећих стандарда и тумачења није водило никаквој промјени рачуноводствених политика Банке.

2.6. Стандарди и тумачења који су објављени, а још нису у употреби

На дан издавања ових финансијских извјештаја, сљедећи стандарди, измјене постојећих стандарда и тумачења су објављени, али нису још на снази:

- МСФИ 9: „Финансијски инструменти" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- МСФИ 15: „Приходи из уговора с купцима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- МСФИ 16: „Најмови" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019.),
- Измјене МСФИ 2: „Плаћање темељено на акцијама" - Класификација и вредновање трансакција плаћања темељених на акцијама (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- Измјене МСФИ 10: „Консолидовани финансијски извештаји" и МРС 28: „Улагања у придружена друштва и заједничке подухвате" - Продаја или компензација имовине између инвеститора и његовог придруженог друштва или заједничког подухвата (ступање на снагу одгођено на неодређени период)

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.6. Стандарди и тумачења који су објављени, а још нису у употреби (наставак)

- Измјене МРС 7: „Извјештај о новчаним токовима" - Иницијатива за објављивање (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017.),
- Измјене МРС 12: „Порез на добит" - Признавање одгођене пореске имовине од нереализованих губитака (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017.),
- Измјене МСФИ 4: „Уговори о осигурању" - Примјена МСФИ 9: „Финансијски инструменти" са МСФИ 4: „Уговори о осигурању" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. или кад МСФИ 9: „Финансијски инструменти" буде примијењен први пут),
- ИФРИЦ 22: „Трансакције у страним валутама и разматрање претплата" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- Измјене МРС 40: „Улагања у некретнине" - Преноси улагања у некретнине (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- Измјене различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ-а" (циклус 2012.-2014.) која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 12 и МРС 28) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (измјене МСФИ 12 ће бити на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017., а измјене МСФИ 1 и МРС 28 ће бити на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.).

Банка је изабрала да не усвоји ове стандарде, измјене и тумачење прије него они ступе на снагу. Банка предвиђа да усвајање ових стандарда, измјена и тумачења неће имати материјалан утицај на финансијске извјештаје Банке у периоду почетне примјене, осим за МСФИ 9. Управа тренутно анализира утицај МСФИ 9 на финансијске извјешаје Банке.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Рачуноводствене политике наведене у наставку примијењене су приликом састављања и презентовања ових финансијских извјештаја.

3.1. Приходи и расходи од камата

Приходи и расходи од камата признају се у билансу успјеха примјеном метода ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је стопа која тачно дисконтује процијењена будућа новчана плаћања и примитке кроз очекивани вијек трајања финансијске имовине или обавезе (или, гдје је примјерено, за краћи период) до нето књиговодствене вриједности финансијске имовине или обавезе. Приликом израчуна ефективне каматне стопе, Банка процјењује будуће новчане токове, узимајући у обзир сва уговорна права одређеног финансијског инструмента, не узимајући у обзир будуће кредитне губитке.

Израчун ефективне каматне стопе укључује све трансакционе трошкове, накнаде и провизије које су уговорне стране платиле или примиле, а које су саставни дио ефективне каматне стопе. Трансакциони трошкови укључују све инкременталне трошкове који се могу директно приписати набавци или издавању финансијске имовине или обавезе.

Приходи и расходи од камата приказани у билансу успјеха обухватају камате, израчунате методом ефективне каматне стопе, на финансијску имовину и финансијске обавезе које се мјере по амортизованом трошку.

3.2. Приходи и расходи од провизија и накнада

Приходи и расходи од провизија и накнада који су саставни дио ефективне каматне стопе на финансијску имовину или обавезу се укључују у мјерење ефективне каматне стопе.

Остали приходи и расходи од провизија и накнада се углавном састоје од накнада примљених и плаћених на домаће и иностране платне трансакције за финансијске инструменте које Банка издаје, односно прима и признају се у билансу успјеха, по извршењу одређене услуге.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.3 Трансакције у страним валутама

Трансакције исказане у страним валутама прерачунавају се у функционалну валуту по курсу важећем на датум трансакције. Монетарна имовина и обавезе исказане у страним валутама прерачунавају се у функционалну валуту на датум извјештавања, по курсу важећем на тај датум. Немонетарна имовина и обавезе у страним валутама мјерене по историјском трошку изражене су по курсу важећем на датум трансакције и не прерачунавају се поново на датум извјештавања.

Курсне разлике произашле из поновног прерачунавања трансакција,те имовина и обавезе деноминоване у страним валутама, признају се у билансу успјеха.

Средњи курс:	31. децембар 2016. KM	31. децембар 2015. KM
USD	1,85545	1,79007
SDR	2,494348	2,489439

3.4. Приход од дивиденде

Приход од дивиденде на власничке хартије од вриједности признаје се у билансу успјеха када се успостави право Банке да прима уплате.

3.5. Финансијски инструменти

Финансијска имовина и финансијске обавезе се признају када Банка постане једна од уговорних страна на коју се примјењују уговорни услови финансијског инструмента.

Финансијска имовина и финансијске обавезе се почетно мјере по фер вриједности. Трансакциони трошкови директно повезани са стицањем или издавањем финансијске имовине или финансијских обавеза се додају или одузимају из фер вриједности финансијске имовине или финансијских обавеза по потреби приликом почетног признавања. Трансакциони трошкови директно повезани са стицањем финансијске имовине или финансијских обавеза по фер вриједности кроз добит или губитак се признају директно у добит или губитак.

Метод ефективне каматне стопе

Метод ефективне каматне стопе је метод израчунавања амортизованог трошка финансијске имовине или финансијске обавезе (или групе финансијске имовине или финансијских обавеза) и распоређивања прихода и расхода од камата током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је стопа која тачно дисконтује процијењена будућа новчана плаћања или примитке (укључујући све накнаде и ставке плаћене или примљене између уговорних страна које чине саставни дио ефективне каматне стопе, трансакционе трошкове и остале премије и дисконте) кроз очекивани вијек трајања финансијског инструмента или, гдје је то могуће, краћег периода, до нето књиговодствене вриједности финансијске имовине или финансијске обавезе.

3.5.1. Финансијска имовина

Финансијска имовина се признаје и престаје признавати на датум транскације који представља датум када је куповина или продаја финансијског инструмента извршена Банци односно од стране Банке и почетно се мјери по фер вриједности укључујући трансакционе трошкове, осим за оне финансијске инструменте који су класификовани по фер вриједности кроз добит или губитак који се почетно мјере по фер вриједности.

Финансијска имовина је класификована у сљедеће категорије:„ по фер вриједности кроз добит или губитак", „расположива за продају", „која се држи до доспијећа" и „кредити и потраживања".

Класификација финансијске имовине зависи од природе и сврхе финансијске имовине и одређена је у тренутку почетног признавања. На датуме 31. децембра 2016. и 2015. године Банка не посједује финансијску имовину по фер вриједности кроз добит или губитак.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.5. Финансијски инструменти (наставак)

3.5.1. Финансијска имовина (наставак)

Кредити и потраживања

Потраживања (која укључују и депозите код иностраних банака) која имају фиксна или одредива плаћања и не котирају на активном тржишту су класификована као кредити и потраживања.

Кредити и потраживања се почетно признају по фер вриједности укључујући и трансакционе трошкове.

Након почетног признавања, кредити и потраживања се мјере по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе, умањено за било која умањења вриједности. Приходи од камата се признају користећи ефективну каматну стопу.

Улагања која се држе до доспијећа

Дужничке хартије од вриједности влада са фиксним или одредивим плаћањима и фиксним датумима доспијећа које Банка има чврсту намјеру и способност држати до доспијећа се класификују као улагања која се држе до доспијећа. Улагања која се држе до доспијећа се исказују по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе умањено за било која умањења вриједности, а приход се признаје на бази ефективног приноса.

Финансијска имовина расположива за продају

Власничке и дужничке хартије од вриједности у посједу Банке су класификоване као расположиве за продају и исказане су по фер вриједности. Фер вриједност се утврђује на начин описан у Напомени 28. Добици и губици који произлазе из промјена у фер вриједности власничких и дужничких хартија од вриједности се признају у осталој свеобухватној добити у оквиру рачуна резерве фер вриједности, са изузетком од губитака од умањења вриједности, камате израчунате примјеном метода ефективне каматне стопе и добитака и губитака по основу курсних разлика на финансијску имовину који се признају директно у добит или губитак. Приликом уступања или утврђивања умањења вриједности улагања, сав кумулативни добитак или губитак претходно признат на рачуну резерве фер вриједности у осталој свеобухватној добити се укључује у добит или губитак за тај период.

Дивиденда на власничке хартије од вриједности расположиве за продају признаје се у билансу успјеха када се успостави право Банке да прима уплате.

Фер вриједност финансијске имовине расположиве за продају која је деноминована у страној валути исказује се у тој страној валути и прерачунава по средњем курсу на датум извјештавања. Промјене у фер вриједности по основу курсних разлика произашлих из промјене у амортизованом трошку имовине се признају у добит или губитак, а остале промјене се признају у капиталу.

Умањење вриједности финансијске имовине

На сваки датум извјештавања процјењује се постоје ли показатељи за умањење вриједности финансијске имовине. Финансијска имовина је умањена када постоји објективни доказ, као посљедица једног или више догађаја насталих након почетног признавања финансијске имовине, о томе да су процијењени будући новчани токови улагања измијењени.

Објективни доказ умањења вриједности може укључивати:

- значајне финансијске потешкоће друге стране; или
- неплаћање или кашњење у исплати уговорене камате или главнице; или
- назнаке да ће дужник или издавалац ући у поступак ликвидације или стечаја.

Појединачно значајна имовина се тестира на умањење вриједности одвојено. Преостала финансијска имовина се процјењује групно. Појединачно значајна имовина за коју нема објективног доказа о умањењу вриједности се затим укључује у групно процјењивање имовине за умањење вриједности. За потребе групног вредновања умањења вриједности, финансијска имовина се групише на основу сличних обиљежја кредитног ризика.

За финансијску имовину која се води по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вриједности имовине и њене садашње вриједности процијењених будућих новчаних токова дисконтованој по првобитној ефективној каматној стопи те имовине.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.5. Финансијски инструменти (наставак)

3.5.1. Финансијска имовина (наставак)

Умањење вриједности финансијске имовине (наставак)

Књиговодствена вриједност финансијске имовине умањује се за износ умањења путем рачуна исправке вриједности. Када се потраживање сматра ненаплативим, оно се отписује у корист рачуна исправке вриједности. Накнадне наплате раније отписаних износа терете рачун исправке вриједности. Промјене у књиговодственој вриједности рачуна исправке вриједности признају се у добит или губитак.

Уколико у наредном периоду, с изузетком власничких хартија од вриједности расположивих за продају, износ губитка од умањења се смањи и смањење се може повезати са догађајем насталим након што је губитак од умањења вриједности признат, претходно признати губитак од умањења вриједности се укида кроз добит или губитак у мјери у којој књиговодствена вриједност улагања на датум укидања умањења вриједности не прелази износ амортизованог трошка који би био да умањења вриједности није било.

У случају власничких хартија од вриједности расположивих за продају, свако повећање фер вриједности настало након признавања губитака од умањења се признаје у осталој свеобухватној добити.

Престанак признавања финансијске имовине

Банка престаје признавати финансијску имовину само онда када уговорна права на новчане примитке од имовине истекну или када Банка пренесе финансијску имовину и суштински све ризике и користи од власништва имовине на други субјект.

3.5.2. Финансијске обавезе

Финансијске обавезе се класификују као финансијске обавезе "по фер вриједности кроз добит или губитак" било као "остале финансијске обавезе". На датуме 31. децембра 2016. и 2015. године Банка нема финансијских обавеза у категорији "по фер вриједности кроз добит или губитак".

Остале финансијске обавезе

Остале финансијске обавезе, укључујући готов новац у оптицају, депозите од домаћих банака и депозите од Владе и осталих депонената, почетно се мјере по фер вриједности, умањени за трансакционе трошкове.

Остале финансијске обавезе се накнадно мјере по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе, а расходи од камате се признају на бази ефективног приноса.

Престанак признавања финансијских обавеза

Банка престаје признавати финансијске обавезе када, и само када, су Банчине обавезе измирене, отказане или су истекле.

3.6. Монетарно злато

Злато се иницијално признаје по трошку стицања, који представља фер вриједност плаћених накнада укључујући трошкове стицања везаних за инвестицију. Након иницијалног признавања, злато се накнадно мјери по фер вриједности. Добици и губици који произлазе из промјена у фер вриједности, а односе се на промјене у цијени злата те курсне разлике због прерачунавања америчког долара у конвертибилну марку, признају се у резерви фер вриједности у оквиру остале свеобухватне добити све док се злато не прода, када се признају као реализовани добици или губици у билансу успјеха.

Фер вриједност монетарног злата исказана је у америчким доларима (USD), примјењујући средњи курс на датуме извјештавања објављен од стране Банке, а мјери се према посљедњој понуђеној цијени једне унце злата (Oz) преузетој са Reutersa на датум извјештавања.

Добици и губици по основу курсних разлика од прерачунавања цијене злата из америчког долара у конвертибилну марку признају се као дио усклађивања фер вриједности у резерви фер вриједности у осталој свеобухватној добити.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.7. Новац и новчани еквиваленти

Новац и новчани еквиваленти за потребе извјештавања о новчаним токовима састоје се од сљедећих категорија: жиро рачуни, страна валута у готовини, девизни депозити по виђењу, депозити са роком доспијећа до три мјесеца или краће од датума стицања и специјална права вучења у Међународном монетарном фонду.

3.8. Некретнине, опрема и нематеријална имовина

Некретнине, опрема и нематеријална имовина је имовина набављена из властитих средстава Банке и новчаних и неновчаних донација.

Некретнине, опрема и нематеријална имовина исказују се по историјском трошку умањеном за акумулисану депрецијацију/амортизацију и акумулисане губитке од умањења вриједности. Трошак набавке укључује куповну цијену и све трошкове који су директно повезани са довођењем опреме у радно стање за намјеравану употребу. Одржавање и поправке, замјене те побољшања мањег значаја признају се као расход кад су настали. Значајна побољшања и замјене се капитализирају.

Вриједност некретнина, опреме и нематеријалне имовине периодично се прегледа за умањење вриједности. У случају да је књиговодствена вриједност имовине већа од њеног процијењеног надокнадивог износа, разлика се отписује до надокнадивог износа.

Имовина у припреми исказана је по трошку набавке укључујући трошкове фактурисане од трећих лица. Након завршетка, сви акумулисани трошкови имовине пребацују се на одговарајућу категорију некретнина, опреме и нематеријалне имовине, на које се накнадно примјењују одговарајуће стопе амортизације.

Депрецијација и амортизација се обрачунавају на сву имовину осим за земљиште и имовину у припреми према линеарном методу по прописаној стопи која је утврђена за постепено отписивање трошка набавке имовине кроз њен процијењени корисни вијек трајања. Процијењене стопе депрецијације и амортизације за 2015. и 2016. годину су дате како слиједи:

Софтвер	20,0%
Друга нематеријална имовина	20,0%
Зграде	1,3% до 4,0%
Опрема	11,0% до 20,0%
Намјештај	10,0% до 12,5%
Возила	15,5%

Добици и губици од отуђења некретнина и опреме признају се у билансу успјеха.

Корисни вијек трајања некретнина, опреме и нематеријалне имовине се преиспитује и прилагођава на годишњем нивоу минимално, ако је потребно и примјењује се проспективно.

3.9. Умањење вриједности нефинансијске имовине

Књиговодствена вриједност Банчине нефинансијске имовине се прегледа на сваки датум извјештавања у сврху оцјењивања постоје ли назнаке умањења вриједности. Уколико постоје, процјењује се надокнадива вриједност имовине. Губитак од умањења вриједности се признаје увијек када књиговодствена вриједност имовине или јединица које стварају новац прелази њену надокнадиву вриједност. Губици од умањења вриједности признају се у билансу успјеха.

Надокнадива вриједност остале имовине је већа вриједност при упоређивању њене употребне вриједности у односу на фер вриједност, умањена за трошкове продаје. У процјењивању употребне вриједности, очекивани будући новчани токови се дисконтују на садашњу вриједност користећи дисконтну стопу прије опорезивања која одражава тренутна тржишна очекивања временске вриједности новца и ризике специфичне за ту имовину. За имовину која не генерише независне новчане приливе, надокнадиви износ се одређује за јединицу која ствара новац којој имовина припада.

Губитак од умањења се укида уколико је дошло до промјена у процјенама коришћеним у одређивању надокнадивог износа. Губитак од умањења се укида само у мјери у којој књиговоствена вриједност имовине не прелази књиговодствену вриједност која би се могла одредити, без амортизације, да није било претходно признатог губитка од умањења вриједности те имовине.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.10. Резервисања за обавезе и трошкове

Резервисања се признају кад Банка, као посљедицу прошлог догађаја, има садашњу законску или изведену обавезу за коју је вјероватно да ће бити потребан одлив ресурса који садрже економске користи ради подмирења обавезе и износ обавезе се може поуздано проценити. Резервисања се утврђују дисконтовањем очекиваних будућих новчаних токова користећи стопу која одражава тренутну тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за ту обавезу.

Резервисања за обавезе и трошкове одржавају се на нивоу који Управа Банке сматра довољним за покривање насталих губитака. Управа одређује адекватност резервисања на основу увида у поједине ставке, текуће економске услове, карактеристике ризика одређених категорија трансакција као и остале релевантне факторе.

Резервисања се укидају само за оне трошкове за које је резервисање изворно признато. Ако одлив економских користи за подмирење обавеза више није вјероватан, резервисање се укида.

3.11. Донације

Донације за имовину, а које обухватају и неновчане донације, почетно се признају као одгођени приход по фер вриједности који се признаје као приход од донације на системској основи током периода корисног вијека те имовине. Донације које Банка добије као компензацију за трошкове признају се системски у билансу успјеха као приход од донације у истом периоду у којем су признати и трошкови.

3.12. Порези

Према члану 69. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине, Банка, њена актива, имовина и приход, као и њена пословања и трансакције, ослобођени су свих пореза и царина.

3.13. Готов новац у оптицају

Банка управља издавањем и повлачењем домаћих новчаница и кованица. Припадајућа пасива за издати готов новац у оптицају је евидентирана у извјештају о финансијској позицији.

Приликом повлачења готовог новца из оптицаја, исти се признаје као обавеза у оквиру готовог новца у оптицају до формалног рока повлачења из оптицаја. Износи који нису повучени након формалног рока за повлачење из оптицаја признају се као приход.

Трошкови који се односе на производњу и дизајн новчаница и кованица почетно су признати као одгођени трошкови, те се постепено амортизују кроз остале оперативне трошкове током периода од три године.

3.14. Управљање средствима за и у име трећих лица

Банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада БиХ и њених конститутивних ентитета, те иностраних влада и финансијских организација, као и рачуне у страним валутама државних институција и агенција те комерцијалних банака за које Банка дјелује као агент.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.15. Примања запослених

Краткорочна примања запослених

У складу са домаћим прописима, а у име својих запосленика, Банка уплаћује порез на доходак и доприносе за пензијско, инвалидско, здравствено осигурање и осигурање од незапослености, на и из плате, који се обрачунавају по законским стопама током године од износа бруто плате. Банка плаћа ове порезе и доприносе у корист институција Федерације Босне и Херцеговине (на федералном и кантоналном нивоу), Републике Српске и Брчко дистрикта.

Осим тога, накнаде за топли оброк, превоз и регрес исплаћују се у складу са домаћим законским захтјевима. Ови трошкови се признају у билансу успјеха у периоду у којем су настали.

Дугорочна примања запослених

Према домаћим законским прописима, приликом одласка у пензију запосленици Банке имају право на отпремнину, а по испуњењу законских услова као што су старост или године проведене у радном односу, која се у складу са интерним актима Банке додјељује у висини од шест редовних мјесечних плата запосленика исплаћених у задњих шест мјесеци.

Такве исплате се третирају као остала дугорочна примања запослених која годишње обрачунава овлашћени актуар користећи метод пројектоване кредитне јединице. Дисконтна стопа која се користи за обрачун обавезе креће се у распону каматних стопа домаћих корпоративних обвезница и владиних обвезница које постоје на тржишту.

3.16. Финансијски аранжман БиХ са Међународним монетарним фондом

На основу финансијских аранжмана сачињених крајем 2002. године између Босне и Херцеговине и Међународног монетарног фонда ("ММФ"), извјештај о финансијској позицији Банке садржи сљедеће ставке које се односе на чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у: држање специјалних права вучења ("SDR"), обрачуната камата на држање SDR, рачун бр. 1 и рачун бр. 2 ММФ-а.

Остале активне и пасивне ставке које се односе на ММФ, а које припадају или које су одговорност Босне и Херцеговине, евидентиране су на посебном повјерилачком фонду у оквиру ванбилансне евиденције (видјети Напомену 29).

3.17. Значајне рачуноводствене претпоставке и основа неизвјесности процјене

Код примјене рачуноводствених политика Банке, како је описано у Напомени 3, Управа је дужна да врши процјене, оцјене и претпоставке о књиговодственим износима имовине и обавеза који се не могу извести из осталих извора. Процјене и повезане претпоставке се темеље на ранијем искуству и осталим факторима који се сматрају релевантним. Стварни резултати могу се разликовати од ових процјена.

Процјене и претпоставке се прегледавају на текућој основи. Измјене рачуноводствених процјена признају се у периоду у којем је процјена измијењена уколико измјена утиче само на тај период или у периоду измјене и у будућим периодима уколико утиче на текући и будуће периоде.

Кључне претпоставке и процјене везане за материјално значајне позиције извјештаја о финансијској позицији су приказане у наставку.

Фер вриједност имовине

Пословна политика Банке је да објави информације о фер вриједности имовине или обавеза за које постоје званичне тржишне информације или се вриједност може израчунати на основу алтернативних техника вредновања и када се фер вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. По мишљењу руководства Банке, износи у финансијским извјештајима одражавају највјеродостојнију и најкориснију процјену фер вриједности за потребе финансијског извјештавања у складу са МСФИ.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.17. Значајне рачуноводствене претпоставке и основа неизвјесности процјене (наставак)

Депрецијација и амортизација и примијењене стопе депрецијације и амортизације

Обрачун депрецијације и амортизације и стопе депрецијације и амортизације су засновани на процијењеном економском корисном вијеку трајања некретнина, постројења, опреме и нематеријалне имовине. Једном годишње Банка процјењује економски корисни вијек трајања на основу тренутних предвиђања.

4. СТРАНА ВАЛУТА У ГОТОВИНИ

Страну валуту у готовини представља:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Готовина у трезорима у валутама:		
- EUR	194.768	128.440
- CHF	40	39
- USD	21	21
- GBP	17	20
УКУПНО	194.846	128.520

5. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА

Анализа орочених депозита и депозита по виђењу код иностраних банака према валутама, дата је како слиједи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Орочени депозити:		
- EUR	2.265.332	-
	2.265.332	-
Депозити по виђењу:		
- EUR	699.285	1.001.986
- USD	4.286	1.606
- Остале валуте	1.494	43
	705.065	1.003.635
УКУПНО	2.970.397	1.003.635

Орочени депозити код иностраних банака анализирани према преосталој рочности, дати су како слиједи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
До мјесец дана	742.008	-
Од једног до два мјесеца	644.529	-
Од два до три мјесеца	683.351	-
Од четири до дванаест мјесеци	195.444	-
УКУПНО	2.265.332	-

4. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА (НАСТАВАК)

Током 2016. године каматне стопе на депозите по виђењу су се кретале у распону од (0,68%) до (0,20%) годишње (2015.: од (0,50%) до 0,21% годишње), каматне стопе на орочене депозите су се кретале у распону од (0,54%)до (0,34%) годишње (2015.: од 0,01% до 0,03% годишње).

Депозити код иностраних банака укључују негативну обрачунату камату у износу од (1.679) хиљада КМ на дан 31. децембра 2016. године (2015.: укључивали су негативну обрачунату камату у износу од (110) хиљада КМ).

Просјечна стопа ефективног приноса на депозите је износила (0,39%) (2015.: (0,08%)).

Анализа депозита код иностраних банака према врсти банке у коју су инвестирани, дата је како слиједи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Централне банке	1.855.646	783.544
Комерцијалне банке	1.114.751	220.091
УКУПНО	2.970.397	1.003.635

Географска анализа депозита код иностраних банака може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ		31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Њемачка			
	Орочени депозити	664.357	-
	Депозити по виђењу	329.620	630.582
		993.977	630.582
Луксембург			
	Орочени депозити	624.880	-
	Депозити по виђењу	293.192	293.307
		918.072	293.307
Швајцарска			
	Орочени депозити	586.048	-
	Депозити по виђењу	4.180	1.531
		590.228	1.531
Холандија			
	Орочени депозити	390.047	-
	Депозити по виђењу	-	-
		390.047	-
Француска			
	Орочени депозити	-	-
	Депозити по виђењу	78.073	78.215
		78.073	78.215
Укупно орочени депозити		2.265.332	-
Укупно депозити по виђењу		705.065	1.003.635
УКУПНО		2.970.397	1.003.635

6. ФИНАНСИЈСКА ИМОВИНА РАСПОЛОЖИВА ЗА ПРОДАЈУ

Финансијска имовина расположива за продају представља квалитетне дужничке хартије од вриједности са високим степеном утрживости и ликвидности, кредитног рејтинга од AAA до BBB (Fitch). Портфељ се састоји од краткорочних и дугорочних дужничких хартија од вриједности са фиксном каматном стопом, које издају владе страних држава. Финансијска имовина расположива за продају деноминована је у EUR.

Структура финансијске имовине расположиве за продају је сљедећа:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дужничке хартије од вриједности	4.986.018	6.096.823
Обрачуната камата	39.811	49.049
УКУПНО	5.025.829	6.145.872

Просјечна стопа ефективног приноса на финансијску имовину расположиву за продају износила је 0,48% (2015.:0,76%).

Географска анализа финансијске имовине расположиве за продају може се извршити на сљедећи начин:

	31. децембар 2016.		31. децембар 2015.	
	у хиљадама **КМ**	%	у хиљадама **КМ**	%
Француска	1.136.535	22,61	953.567	15,52
Белгија	1.011.011	20,12	589.354	9,59
Шпанија	900.412	17,92	1.701.072	27,68
Италија	585.423	11,64	1.363.912	22,18
Њемачка	541.175	10,77	531.970	8,66
Аустрија	438.424	8,72	341.098	5,55
Финска	229.082	4,56	232.366	3,78
Холандија	177.704	3,54	426.402	6,94
Словачка	6.063	0,12	6.131	0,10
УКУПНО	5.025.829	100,00	6.145.872	100,00

Анализа промјена фер вриједности финансијске имовине расположиве за продају може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ	**2016.**	**2015.**
Почетно стање на дан 1. јануара	6.145.872	4.955.537
Куповине током године	4.342.772	7.418.276
Продаје током године	(330.016)	(1.294.539)
Приход од камата признат током године (Напомена 18)	17.194	20.777
Наплаћена главница и камата	(5.203.667)	(4.975.016)
Усклађивање фер вриједности	53.674	20.837
Закључно стање на дан 31. децембра	5.025.829	6.145.872

Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине расположиве за продају износили су 8.383 хиљаде КМ у 2016. години (2015.: 24.266 хиљада КМ).

7. МОНЕТАРНО ЗЛАТО

Банка држи монетарно злато на рачуну у банци у Швајцарској, а физички је лоцирано у трезору у Bank of England. Вриједност монетарног злата на дан 31. децембра 2016. године износи 205.102 хиљаде КМ, што представља 96.000,000 унци злата по вриједности од 2.136 КМ по унци (2015.: 182.315 хиљада КМ, што је представљало 96.000,000 унци злата по вриједности од 1.899 КМ по унци).

7. *МОНЕТАРНО ЗЛАТО (НАСТАВАК)*

Анализа промјена фер вриједности монетарног злата може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ

	2016.	2015.
Почетно стање на дан 1. јануара	182.315	182.750
Куповине током године	-	-
- Промјене у цијени злата	*14.307*	*(22.418)*
- Добици од курсних разлика по основу конверзије USD / КМ	*8.480*	*21.983*
Закључно стање на дан 31. децембра	205.102	182.315

8. *УЛАГАЊА КОЈА СЕ ДРЖЕ ДО ДОСПИЈЕЋА*

Сва улагања која се држе до доспијећа имају кредитни рејтинг од AAA до BBB (Fitch) и деноминована су у EUR.

Структура улагања која се држе до доспијећа је сљедећа:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дужничке хартије од вриједности	1.124.596	1.134.453
Обрачуната камата	7.732	7.738
УКУПНО	1.132.328	1.142.191

Просјечна стопа ефективног приноса на улагања која се држе до доспијећа износила је 1.01% (2015.:0,96%).

Географска анализа улагања која се држе до доспијећа може се извршити на сљедећи начин:

	31. децембар 2016.		31. децембар 2015.	
	у хиљадама КМ	%	у хиљадама КМ	%
Француска	321.083	28,36	322.089	28,20
Италија	221.688	19,57	226.894	19,86
Белгија	204.721	18,08	205.831	18,02
Финска	181.263	16,01	181.877	15,92
Аустрија	162.106	14,32	162.938	14,27
Холандија	41.467	3,66	42.562	3,73
УКУПНО	1.132.328	100,00	1.142.191	100,00

Анализа промјена у улагањима која се држе до доспијећа може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ

	2016.	2015.
Почетно стање на дан 1. јануара	1.142.191	428.560
Куповине током године	-	720.508
Приход од камата признат током године (Напомена 18)	11.532	7.567
Наплаћена главница и камата	(21.395)	(14.444)
Закључно стање на дан 31. децембра	1.132.328	1.142.191

9. ОСТАЛА АКТИВА

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Активна временска разграничења	1.306	1.080
Потраживања од домаћих банака	1.036	943
Нумизматичке збирке	885	772
Жиро рачуни	640	252
Кредити запосленим	378	518
Остала разна актива	376	387
Аванси	5	3
Потраживања од службеника по основу мањка готовог новца	600	600
Умањено за: Исправка вриједности осталих потраживања	(600)	(600)
УКУПНО	4.626	3.955

На дан 31. децембра 2016. године, активна временска разграничења укључују трошкове у износу од 141 хиљаде КМ насталих по основу производње кованица (31. децембар 2015.: 740 хиљада КМ насталих по основу производње новчаница и кованица). Како је објашњено у Напомени 3.13., ови трошкови се почетно разграничавају и постепено амортизују кроз период од 3 године.

Остала актива укључује потраживање од службеника у износу од 600 хиљада КМ које се односи на мањак готовог новца на датуме извјештавања. Вриједност овог потраживања је потпуно умањена. Ово потраживање се односи на проневјеру од стране службеника Централне банке Босне и Херцеговине извршену у трезору Главне јединице Сарајево, Централне банке Босне и Херцеговине. Проневјера је откривена 8. децембра 2014. године.

10. НЕКТРЕТНИНЕ, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

У хиљадама КМ	Софтвер и друга нематеријална имовина	Земљиште и зграде	Опрема и намјештај	Возила	Остало	Инвестиције у току	УКУПНО
Набавна вриједност							
На дан 1. јануара 2015.	13.700	42.987	24.089	1.826	930	323	83.855
Набавке	451	5	311	1	16	106	890
Отписи	-	-	(830)	-	(2)	-	(832)
Трансфери	68	-	246	-	1	(315)	-
На дан 31. децембра 2015.	14.219	42.992	23.816	1.827	945	114	83.914
Набавке	147	-	800	-	9	1.808	2.764
Отписи	(103)	-	(2.040)	-	(34)	-	(2.177)
Трансфери	-	-	48	-	-	(48)	-
На дан 31. децембра 2016.	14.263	42.992	22.624	1.827	920	1.874	84.500
Акумулисана амортизација							
На дан 1. јануара 2015.	13.045	3.110	19.327	1.591	592	-	37.665
Трошак амортизације	265	506	1.331	90	58	-	2.250
Отписи	-	-	(828)	-	(2)	-	(830)
На дан 31. децембра 2015.	13.310	3.616	19.830	1.681	648	-	39.085
Трошак амортизације	307	506	1.189	57	54	-	2.113
Отписи	(103)	-	(2.037)	-	(33)	-	(2.173)
На дан 31. децембра 2016.	13.514	4.122	18.982	1.738	669	-	39.025
Нето књиговодствена вриједност							
На дан 1. јануара 2016.	909	39.376	3.986	146	297	114	44.828
На дан 31. децембра 2016.	749	38.870	3.642	89	251	1.874	45.475

На датуме 31. децембра 2016. и 2015. године Банка није имала никаквих терећења по основу својих некретнина, опреме и нематеријалне имовине.

11. ОСТАЛА УЛАГАЊА

Структура осталих улагања је сљедећа:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Власничке хартије од вриједности		
Акције Банке за међународна поравнања (BIS) Базел (Напомена 17)	27.803	27.803
Акције SWIFT-a	10	10
УКУПНО	27.813	27.813

Власничке хартије од вриједности се састоје од обичних акција Банке за међународна поравнања (у даљем тексту: BIS) по номиналној вриједности од 5.000 SDR по акцији (плаћених у износу од 25% њихове номиналне вриједности). Акције BIS-a и SWIFT-a представљају некотиране власничке инструменте чија фер вриједност се не може поуздано одредити и стога се евидентирају по трошку стицања.

Акције SWIFT-a се састоје од двије обичне акције и њихова укупна вриједност је 10 хиљада КМ.

Током године Банка је примила дивиденде од BIS-a у износу од 562 хиљаде КМ (2015: 586 хиљада КМ) (Напомена 21).

12. ГОТОВ НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

Готов новац у оптицају се може анализирати на сљедећи начин:

У хиљадама КМ	2016.	2015.
Готов новац стављен у оптицај – почетно стање 1. јануара	3.499.468	3.210.508
Повећање готовог новца у оптицају током године	567.336	288.960
Готов новац стављен у оптицај – укупно стање 31. децембра	4.066.804	3.499.468

Од валуте стављене у оптицај у укупном износу од 4.066.804 хиљаде КМ са 31. децембром 2016. године, 605 хиљада КМ стављено је у оптицај изван Босне и Херцеговине (2015.: 605 хиљада КМ од 3.499.468 хиљада КМ).

		31. децембар 2016.		31. децембар 2015.	
	Номинална вриједност	Ком.	Вриједност у хиљадама КМ	Ком.	Вриједност у хиљадама КМ
Кованице	0,05	58.005.994	2.900	52.262.527	2.613
Кованице	0,10	90.219.478	9.022	83.943.760	8.394
Кованице	0,20	65.465.345	13.093	60.740.117	12.148
Кованице	0,50	31.728.243	15.864	29.558.189	14.779
Кованице	1	44.751.826	44.752	41.870.560	41.871
Кованице	2	12.654.299	25.309	11.578.832	23.158
Кованице	5	9.212.158	46.061	8.509.335	42.547
Новчанице	10	10.635.610	106.356	9.894.614	98.946
Новчанице	20	8.483.902	169.678	7.947.931	158.959
Новчанице	50	18.230.190	911.510	16.590.165	829.508
Новчанице	100	19.475.164	1.947.515	17.141.506	1.714.150
Новчанице	200	3.873.719	774.744	2.761.975	552.395
УКУПНО		372.735.928	4.066.804	342.799.511	3.499.468

13. ДЕПОЗИТИ БАНАКА

Структура депозита банака приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Депозити домаћих комерцијалних банака	4.268.467	4.063.249
Рачуни резерви организационих дијелова Банке	640	252
Посебни депозити комерцијалних банака – блокирана средства	36	36
УКУПНО	4.269.143	4.063.537

Депозити домаћих комерцијалних банака служе за испуњавање обавеза према обавезним резервама, за поравнање платних задужења и за трансакције између комерцијалних банака и Централне банке Босне и Херцеговине. На дан 31. децембра 2016. године укупан износ од 4.268.467 хиљада КМ представља депозите 24 банке (2015.: Износ од 4.063.249 хиљада КМ представљао је депозите 27 банака).

Камата на депозите домаћих комерцијалних банака је обрачуната у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине) и није обрачунавана у периоду 01/01/2015-30/06/2016, а у периоду 01/07/2016-31/12/2016 обрачунавана је на износ вишка изнад обавезне резерве. Промјене у политици обрачунавања каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака током извјештајних периода приказане су у Напомени 18.

Депозити банака укључују негативну обрачунату камату у износу од (376) хиљада КМ на дан 31. децембра 2016. године (31. децембар 2015: нису укључивали обрачунату камату).

14. ДЕПОЗИТИ ВЛАДЕ И ОСТАЛИХ ДЕПОНЕНАТА

Структура депозита Владе и осталих депонената приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Депозити за буџет институција БиХ	460.478	344.709
Депозити осталих влада и владиних институција	77.940	105.137
Депозити јавних институција	51.968	51.743
Депозитни рачун по трансакцијама Међународног монетарног фонда	6	5
УКУПНО	590.392	501.594

15. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ОБАВЕЗЕ И ТРОШКОВЕ

Резервисања за обавезе и трошкове се односе на резервисања за отпремнине запосленим и резервисања за потенцијалне обавезе по основу судских спорова.

Судски спорови
Банка се појављује као тужена страна у неколико судских процеса који произлазе из њеног пословања. Банка оспорава те тужбе и на основу правног савјета сматра да исти неће довести до других материјално значајних обавеза, осим за износ од 150 хиљада КМ који је већ резервисан (Напомена 23).

Промјене у резервисањима за обавезе и трошкове приказане су у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	2016.	2015.
Почетно стање на дан 1. јануара	1.452	1.294
Исплаћене отпремнине	(60)	(183)
Нето трошак у билансу успјеха (Напомена 22)	69	341
Резервисања за отпремнине запосленим	1.461	1.452
Резервисања за судске спорове (Напомена 23)	150	-
Стање на дан 31. децембра	1.611	1.452

16. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

Структура осталих обавеза дата је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Обавезе по основу расподјеле добити у државни буџет (Напомена 24)	8.437	18.827
ММФ-ови рачуни број 1 и 2 (Напомена 29)	1.711	1.095
Добављачи	1.493	752
Обавезе према запосленицима	943	1.346
Одложени приход	416	617
Депозити Свјетске банке	447	232
Укалкулисани трошкови и остала пасива	229	258
УКУПНО	13.676	23.127

17. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

Структура капитала је приказана у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Почетни капитал	25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)	537.892	532.267
Остале резерве	31.300	31.300
Резерве фер вриједности - финансијска имовина расположива за продају	111.597	66.307
Резерве фер вриједности - монетарно злато	(38.357)	(61.145)
УКУПНО	667.432	593.729

Почетни капитал

Почетни капитал представља номинални капитал који је према Закону о Централној банци Босне и Херцеговине уплаћен 12. јуна 1998. године.

Генералне резерве (задржана добит)

Генералне резерве (задржана добит) чини акумулисана недистрибуисана добит Банке од почетка њеног рада, 11. августа 1997. године.

Остале резерве

Остале резерве се односе на:

- резерве од донација у износу од 3.497 хиљада КМ, и односе се на новчане донације примљене од Савјета министара Босне и Херцеговине 12. јуна 1998. године. Статус ових резерви је регулисан Одлуком Управног одбора Централне банке Босне и Херцеговине уз одобрење Предсједништва Босне и Херцеговине. Право располагања резервама од донација је у надлежности Управног одбора Централне банке Босне и Херцеговине.
- средства примљена у складу са Споразумом о сукцесији бивше Југославије у износу од 27.803 хиљаде КМ и односе се на акције Банке код Банке за међународна поравнања (BIS) Базел (видјети Напомену 11).

Резерве фер вриједности

Резерве фер вриједности чине нереализовани добици или губици који настају као резултат обрачуна фер вриједности финансијске имовине расположиве за продају и монетарног злата.

18. ПРИХОД И РАСХОД ОД КАМАТА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра 2016.	2015.
Приход од камата остварен по основу:		
- финансијске имовине расположиве за продају (Напомена 6)	17.194	20.777
- улагања која се држе до доспијећа (Напомена 8)	11.532	7.567
- депозита код иностраних банака	11	128
- остало	3	3
	28.740	*28.475*
Ефекти негативних каматних стопа од каматоносне финансијске имовине по основу:		
- орочених депозита код иностраних банака	(6.138)	-
- депозита по виђењу код иностраних банака	(2.427)	(1.098)
	(8.565)	*(1.098)*
Ефекти негативних пасивних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака	*2.169*	-
Нето приход од камата	22.344	27.377

Основицу за обрачун камата на депозите комерцијалних банака чине укупни депозити комерцијалних банака на рачунима резерви у обрачунском периоду, који се састоје од износа обавезних резерви и вишка изнад обавезних резерви.

У периоду 01/01/2015.-30/06/2016. године основицу за обрачун обавезне резерве комерцијалних банака чинили су депозити и позајмљена средства, осим средстава позајмљених од нерезидената и средстава која ентитетске владе пласирају у развојне пројекте.

Стопе депозита и позајмљених средстава који су чинили основицу за обрачун обавезних резерви у периоду 01/01/2015.-30/06/2016. године износиле су како слиједи:

	(у %)
Краткорочни депозити и позајмљена средства	10,00
Дугорочни депозити и позајмљена средства	7,00

До 30. априла 2015. године на износ обавезних резерви обрачунавала се каматна стопа која износи 70% од стопе која се утврђује на основу пондерисаног просјека каматних стопа које је у истом периоду на тржишту остварила Банка на депозите инвестиране до мјесец дана, а на вишак изнад обавезних резерви обрачунавала се каматна стопа која износи 90% од стопе која се утврђује на основу пондерисаног просјека каматних стопа које је у истом периоду на тржишту остварила Банка на депозите инвестиране до мјесец дана. У периоду 01/01/2015.-30/06/2016. године на наведене ставке није се обрачунавала камата уколико Банка није инвестирала средства у депозите до мјесец дана услијед изостанка могућности да на тржишту оствари позитивну каматну стопу на овај вид улагања или уколико је из било којег разлога Банка остварила просјечну негативну каматну стопу на депозите инвестиране до мјесец дана.

Од 1. маја 2015. године на износ обавезних резерви обрачунавала се накнада која се добије као просјек EONIA-е који је у истом периоду забиљежен на тржишту умањен за 10 базних поена или минумум нула, у случају да просјек EONIA-е умањен за 10 базних поена има негативну вриједност, а на вишак изнад обавезних резерви обрачунавала се нулта стопа накнаде.

Од 1. јула 2016. године основицу за обрачун обавезне резерве комерцијалних банака чине депозити и позајмљена средства, без обзира на то у којој се валути средства исказе. Такође, утврђена је јединствена стопа обавезне резерве од 10% коју Банка примјењује на основицу за обрачун обавезне резерве.

18. ПРИХОД И РАСХОД ОД КАМАТА (НАСТАВАК)

На износ средстава обавезне резерве Банка не обрачунава накнаду док се на износ средстава изнад обавезне резерве обрачунава накнада која је једнака 50% стопе коју примјењује Европска централна банка на депозите комерцијалних банака.

Ефекти негативних каматних стопа од каматоносне финансијске имовине су резултат негативних каматних стопа на орочена средства и средства на текућим рачунима, а које се у складу с актуелним тржишним условима нису могле избјећи.

Ефекти негативних пасивних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака су резултат негативне каматне стопе на износ средстава изнад обавезне резерве, а која је у периоду 01/07-31/12/2016. године износила (0,20%).

19. ПРИХОД И РАСХОД ОД ПРОВИЗИЈА И НАКНАДА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра 2016.	2015.
Приход од провизија и накнада:		
- од домаћих комерцијалних банака	9.592	8.692
- од услуга за Владу и друге небанкарске комитенте	480	496
	10.072	9.188
Расход од провизија и накнада:		
- трансакције са банкама у иностранству	(533)	(619)
	(533)	(619)
Нето приход од провизија и накнада	9.539	8.569

20. НЕТО ДОБИЦИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра 2016.	2015.
Приходи од курсних разлика	1.078	1.906
Трошкови од курсних разлика	(1.018)	(1.048)
Нето добици	60	858

21. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра 2016.	2015.
Приход од дивиденде (Напомена 11)	562	586
Приход од донација	218	122
Остали приходи	791	107
УКУПНО	1.571	815

22. ТРОШКОВИ ОСОБЉА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра 2016.	2015.
Плате	10.543	11.375
Порези и доприноси	6.013	6.516
Остала примања запосленика	2.304	2.201
Трошкови резервисања (Напомена 15)	69	341
УКУПНО	18.929	20.433

Трошкови запослених укључују 3.541 хиљаду КМ (2015.: 3.775 хиљада КМ) обавезних доприноса за пензионо осигурање плаћених јавним заводима за пензионо осигурање Босне и Херцеговине. Доприноси се рачунају као постотак бруто плате. На дан 31. децембра 2016. године Банка је имала 361 запосленог радника (2015.: 354 запослена радника).

23. АДМИНИСТРАТИВНИ И ОСТАЛИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра 2016.	2015.
Трошкови одржавања	2.587	2.340
Трошкови производње и дизајна новчаница и кованица	599	1.563
Остали административни и оперативни трошкови	3.607	3.921
УКУПНО	6.793	7.824

Остали административни и оперативни трошкови укључују и трошкове повезане са резервисањима по основу судских спорова у износу од 150 хиљада КМ (2015: Банка није имала трошкове по основу резервисања за судске спорове).

24. РАСПОДЈЕЛА ДОБИТИ

Расподјела нето добити Банке врши се сагласно Закону о Централној банци Босне и Херцеговине.

Одредбама цитираног закона дефинисани су критеријуми расподјеле чисте добити, по којима Банка усмјерава 60% текуће добити на рачун институције задужене за буџет Босне и Херцеговине, уколико задовољи критеријум да износ почетног капитала и генералних резерви (задржане добити) буде једнак или већи од 5,00% укупног износа монетарне пасиве.

Овај однос, прије расподјеле добити у 2016. години износио је 6,24% (2015.: 6,75%). Сагласно одлуци Управног вијећа, 60% нето добити за финансијску 2016. годину у износу од 8.437 хиљада КМ (2015.: 18.827 хиљада КМ) распоређено је државном буџету, а 40%, односно износ од 5.625 хиљада КМ усмјерен је у генералне резерве (задржану добит) Банке (2015.: 12.551 хиљада КМ).

2016.

Прије расподјеле добити

	(у хиљадама КМ)
Монетарна пасива (готов новац у оптицају и домаћи депозити)	8.926.339
Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	557.267
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	6,24%

24. РАСПОДЈЕЛА ДОБИТИ (НАСТАВАК)

Расподјела добити

	(у хиљадама КМ)
Нето добит прије расподјеле	14.062
Расподјела добити у државни буџет	8.437
Расподјела добити у генералне резерве (задржану добит)	5.625

Након расподјеле добити

	(у хиљадама КМ)
Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	562.892
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	6,31%

2015.

Прије расподјеле добити

	(у хиљадама КМ)
Монетарна пасива (готов новац у оптицају и домаћи депозити)	8.064.599
Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	544.716
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	6,75%

Расподјела добити

	(у хиљадама КМ)
Нето добит прије расподјеле	31.378
Расподјела добити у државни буџет	18.827
Расподјела добити у генералне резерве (задржану добит)	12.551

Након расподјеле добити

	(у хиљадама КМ)
Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	557.267
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	6,91%

25. НОВАЦ И НОВЧАНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За потребе Извјештаја о новчаним токовима, новац и новчани еквиваленти се састоје од:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Девизни депозити са роком доспијећа до три мјесеца или краће, од датума стицања	2.069.888	-
Девизни депозити по виђењу	705.065	1.003.635
Страна валута у готовини	194.846	128.520
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	2.642	3.778
Жиро рачуни	640	252
УКУПНО	2.973.081	1.136.185

26. *ТРАНСКАЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА*

Банка у оквиру свог редовног пословања ступа у трансакције са повезаним лицима. Имајући у виду да је Банка основана актом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, а да је почетни капитал уплаћен од стране Савјета министара БиХ, трансакције које се одвијају у оквиру редовних операција Банке са државом и државним институцијама представљају трансакције са повезаним лицима. Поред тога, Банка сматра да има директан однос повезане особе са члановима управљачке структуре, блиским члановима породица чланова управљачке структуре и друштвима под контролом, заједничком контролом или значајним утицајем чланова управљачке структуре и блиских чланова њихових породица.

Трансакције са државом и државним институцијама приказане су у сљедећим табелама:

У хиљадама КМ

2016.

	Изложеност	Пасива	Приходи	Расходи
Држава	-	502.124	-	-
Државне институције				
Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине	-	22.839	-	-
Агенција за осигурање депозита	-	23.288	-	-
УКУПНО	-	548.251	-	-

У хиљадама КМ

2015.

	Изложеност	Пасива	Приходи	Расходи
Држава	-	412.719	-	-
Државне институције				
Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине	-	8.508	-	-
Агенција за осигурање депозита	-	18.972	-	-
УКУПНО	-	440.199	-	-

Накнаде кључним члановима управљачке структуре

Укупне накнаде кључним члановима управљачке структуре (чланови Управе и Управног вијећа) у 2016. години износиле су 898 хиљада КМ, од чега се 562 хиљаде КМ односило на плате и остале накнаде, а 336 хиљада КМ на порезе и доприносе (у 2015. години укупан износ од 988 хиљаде КМ односио се на плате и остале накнаде у износу од 620 хиљада КМ, а 368 хиљада КМ на порезе и доприносе).

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Основни финансијски ризици којима је Банка изложена су сљедећи:

- Ризик ликвидности
- Тржишни ризик и
- Кредитни ризик.

Ова напомена даје информације о изложености Банке према сваком од горенаведених ризика као и циљеве, политике и процедуре Банке за мјерење и управљање ризицима.

С обзиром да је главна сврха Банке одржање монетарне стабилности у Босни и Херцеговини, оквир финансијског ризика разликује се од оквира комерцијалних банака. Већина финансијског ризика који се јавља у Банци повезан је с управљањем девизним резервама и операцијама на финансијском тржишту.

Банка настоји одржати ефикасан систем контроле и управљања ризицима како би идентификовала, дјеловала, надзирала и управљала изложеностима ризику. Управљање ризиком и процјена обима прихватљивог ризика је континуирани процес и конститутивни елемент пословне стратегије Банке. Инструментима пословне политике и контролним механизмима преко нивоа Управног одбора Банке, Управе, Ревизорског комитета и Инвестиционог комитета Банке осигурава се комплетност у управљању ризицима. Држање девизних резерви у конвертибилној валути по режиму фиксних курсева, инвестирање у депозите на кратки рок са фиксном каматном стопом у иностране банке са високим кредитним рејтингом и у квалитетне хартије од вриједности су основни принципи управљања ризиком ликвидности, девизним ризиком, каматним ризиком и кредитним ризиком.

27.1. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности се односи на могуће потешкоће у брзој ликвидацији дијела активе, што је могуће у ситуацији у којој су тржишни услови неповољни и такође, када дође до непожељног кретања цијена.
Ликвидна актива се дефинише као она актива чија конверзија у новчана средства подразумијева минималне трансакционе трошкове и чија је вриједност најближа тржишној вриједности.

С обзиром на обавезу гарантовања конвертибилности КМ, дневна ликвидност треба бити обезбијеђена рочном усклађеношћу девизних резерви Банке.

Оквир за ликвидност треба да усклади прогнозиране потенцијалне потребе за ликвидношћу са одговарајућим ликвидним инструментима. Ликвидност сваког појединачног финансијског инструмента подобног за инвестирање треба да буде размотрена на одговарајући начин прије него што се изврши инвестирање у тај инструмент.

Анализа рочности

Рочност финансијских обавеза Банке на дан 31. децембра 2016. и 2015. године приказана је у табелама у наставку на основу преосталог уговорног доспијећа од датума извјештавања.

Готов новац у оптицају је распоређен у период до три мјесеца.

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.1. Ризик ликвидности (наставак)

31. децембар 2016. У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Без одређеног доспијећа	Укупно
Готов новац у оптицају	4.066.804	-	-	-	-	4.066.804
Депозити банака	4.269.143	-	-	-	-	4.269.143
Депозити Владе и осталих депонената	590.392	-	-	-	-	590.392
Остале финансијске обавезе	4.606	8.437	-	-	-	13.043
УКУПНО ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	8.930.945	8.437	-	-	-	8.939.382

31. децембар 2015. У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Без одређеног доспијећа	Укупно
Готов новац у оптицају	3.499.468	-	-	-	-	3.499.468
Депозити банака	4.063.537	70	-	-	-	4.063.607
Депозити Владе и осталих депонената	501.594	-	-	-	-	501.594
Остале обавезе	3.431	18.827	-	-	-	22.258
УКУПНО ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	8.068.030	18.897	-	-	-	8.086.927

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик

Тржишни ризик представља ризик да ће промјене цијена на тржишту, као што су каматне стопе, цијене капитала и курс страних валута утицати на приходе Банке или на вриједност улагања у финансијске инструменте. Циљ управљања тржишним ризицима јесте контрола и управљање ризицима у оквиру прихватљивих параметара, како би се оптимизовао поврат.

27.2.1. Девизни ризик

Банка је изложена девизном ризику кроз трансакције у страним валутама. Ово је ризик од промјене вриједности финансијских инструмената усљед промјена у девизним курсевима. Изложеност девизном ризику произлази из активности везаних за депозите и инвестиције.

Управљање и контролу девизног ризика Банка осигурава строгим поштовањем одредби Закона о Централној банци Босне и Херцеговине и Смјерница Централне банке о инвестирању девизних резерви.

Наведеним актима су тачно дефинисани лимити држања активе и пасиве у свакој страној валути. Највећи дио новчане активе држи се у EUR, а максималан износ који се може држати у другим конвертибилним валутама подложним промјенама тржишног курса не смије прелазити 50% укупног износа капитала и резерви Банке.

Банка је имала сљедећу девизну позицију на дан 31. децембра 2016. и 31. децембра 2015.

31. децембар 2016. У хиљадама КМ	EUR	USD	Остале стране валуте	КМ	Укупно
Страна валута у готовини	194.768	21	57	-	194.846
Депозити код иностраних банака	2.964.617	4.286	1.494	-	2.970.397
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	-	-	2.642	-	2.642
Финансијска имовина расположива за продају	5.025.829	-	-	-	5.025.829
Монетарно злато	-	205.102	-	-	205.102
Улагања која се држе до доспијећа	1.132.328		-	-	1.132.328
Остала улагања	10	-	-	27.803	27.813
Остала финансијска актива	-	-	-	2.217	2.217
Укупно финансијска актива	9.317.552	209.409	4.193	30.020	9.561.174
Готов новац у оптицају	-	-	-	4.066.804	4.066.804
Депозити банака	-	-	-	4.269.143	4.269.143
Депозити Владе и осталих депонената	-	-	-	590.392	590.392
Остале финансијске обавезе	483	3	39	12.518	13.043
Укупно финансијске обавезе	483	3	39	8.938.857	8.939.382
НЕТО ДЕВИЗНА ПОЗИЦИЈА	9.317.069	209.406	4.154	(8.908.837)	621.792

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик (наставак)

27.2.1. Девизни ризик (наставак)

31. децембар 2015. У хиљадама КМ	EUR	USD	Остале стране валуте	КМ	Укупно
Страна валута у готовини	128.440	21	59	-	128.520
Депозити код иностраних банака	1.001.986	1.606	43	-	1.003.635
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	-	-	3.778	-	3.778
Финансијска имовина расположива за продају	6.145.872	-	-	-	6.145.872
Монетарно злато	-	182.315	-	-	182.315
Улагања која се држе до доспијећа	1.142.191		-	-	1.142.191
Остала улагања	10	-	-	27.803	27.813
Остала финансијска актива	-	-	-	1.876	1.876
Укупно финансијска актива	8.418.499	183.942	3.880	29.679	8.636.000
Готов новац у оптицају	-	-	-	3.499.468	3.499.468
Депозити банака	-	-	-	4.063.537	4.063.537
Депозити Владе и осталих депонената	-	-	-	501.594	501.594
Остале финансијске обавезе	506	3	1	21.748	22.258
Укупно финансијске обавезе	506	3	1	8.086.347	8.086.857
НЕТО ДЕВИЗНА ПОЗИЦИЈА	8.417.993	183.939	3.879	(8.056.668)	549.143

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. *Тржишни ризик (наставак)*

27.2.1.1. Девизни ризик - Анализа осјетљивости

Банка није изложена ризику промјене курса EUR због аранжмана валутног одбора чиме је конвертибилна марка везана за EUR по курсу 1 EUR : 1,95583 KM.

У анализу осјетљивости су укључене монетарне ставке деноминоване у страној валути на датум извјештаја о финансијској позицији, те је посматрана промјена њихове вриједности на крају извјештајног периода која утиче на биланс успјеха и капитал, уз претпостављене промјене курсева. Сљедећа табела приказује анализу основних валутних изложености Банке. Позитиван износ указује на повећање у билансу успјеха, односно повећање капитала уколико KM ослаби, односно ојача у односу на релевантну валуту.

2016.	**USD**	**SDR**	Остало
у хиљадама KM	+/- 3%	+/- 2%	+/- 2%
Утицај промјене курса на добит или губитак	129/(129)	53/(53)	30/(30)
2015.	**USD**	**SDR**	Остало
у хиљадама KM	+/- 3%	+/- 2%	+/- 2%
Утицај промјене курса на добит или губитак	49/(49)	76/(76)	2/(2)
2016.	**USD**	**SDR**	Остало
у хиљадама KM	+/- 3%	+/- 2%	+/- 2%
Утицај промјене курса на капитал	6.153/(6.153)	0/(0)	0/(0)
2015.	**USD**	**SDR**	Остало
у хиљадама KM	+/- 3%	+/- 2%	+/- 2%
Утицај промјене курса на капитал	5.469/(5.469)	0/(0)	0/(0)

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик (наставак)

27.2.2. Каматни ризик

Изложеност Банке тржишном ризику промјена у каматним стопама је концентрисана у инвестиционом портфељу. Пословање Банке је подложно ризику промјене каматних стопа утолико што каматоносна имовина и обавезе доспијевају или се камата мијења у различитим периодима или у различитим износима.

Банка је изложена каматном ризику приликом инвестирања девизних резерви. Банка управља инвестиционим портфељем са циљем минимизирања каматног ризика. Инвестиције носе различите каматне стопе, зависно од периода инвестирања, уз максималан рок инвестирања од једне године за депозите и десет година за хартије од вриједности.

Сљедећа табела приказује изложеност Банке каматном ризику на крају године.

31. децембар 2016. У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Бескаматно	Укупно
Страна валута у готовини	-	-	-	-	194.846	194.846
Депозити код иностраних банака	2.776.632	195.444	-	-	(1.679)	2.970.397
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	2.642	-	-	-	-	2.642
Финансијска имовина расположива за продају	2.097.594	2.888.424	-	-	39.811	5.025.829
Монетарно злато	-	-	-	-	205.102	205.102
Улагања која се држе до доспијећа	116.689	1.007.907	-	-	7.732	1.132.328
Остала улагања	-	-	-	-	27.813	27.813
Остала финансијска актива	37	111	195	61	1.813	2.217
Укупно финансијска актива	4.993.594	4.091.886	195	61	475.438	9.561.174
Готов новац у оптицају	-	-	-	-	4.066.804	4.066.804
Депозити банака	2.039.880	-	-	-	2.229.263	4.269.143
Депозити Владе и осталих депонената	-	-	-	-	590.392	590.392
Остале финансијске обавезе	-	-	-	-	13.043	13.043
Укупно финансијске обавезе	2.039.880	-	-	-	6.899.502	8.939.382
КАМАТНА НЕУСКЛАЂЕНОСТ	2.953.714	4.091.886	195	61	(6.424.064)	621.792

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик (наставак)

27.2.2. Каматни ризик (наставак)

31. децембар 2015. У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Бескаматно	Укупно
Страна валута у готовини	-	-	-	-	128.520	128.520
Депозити код иностраних банака	1.003.745	-	-	-	(110)	1.003.635
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	3.778	-	-	-	-	3.778
Финансијска имовина расположива за продају	2.748.514	3.348.309	-	-	49.049	6.145.872
Монетарно злато	-	-	-	-	182.315	182.315
Улагања која се држе до доспијећа	120.759	1.013.693	-	-	7.739	1.142.191
Остала улагања	-	-	-	-	27.813	27.813
Остала финансијска актива	38	114	277	133	1.314	1.876
Укупно финансијска актива	3.876.834	4.362.116	277	133	396.640	8.636.000
Готов новац у оптицају	-	-	-	-	3.499.468	3.499.468
Депозити банака	1.508.789	-	-	-	2.554.748	4.063.537
Депозити Владе и осталих депонената	5	-	-	-	501.589	501.594
Остале финансијске обавезе	-	-	-	-	22.258	22.258
Укупно финансијске обавезе	1.508.794	-	-	-	6.578.063	8.086.857
КАМАТНА НЕУСКЛАЂЕНОСТ	2.368.040	4.362.116	277	133	(6.181.423)	549.143

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.2. Тржишни ризик (наставак)

27.2.2.1. Каматни ризик - Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости урађена је на основу изложености каматним стопама за финансијску имовину и финансијске обавезе на датум извјештаја о финансијској позицији и и претпостављене промјене каматних стопа која се дешава на почетку финансијске године и задржава кроз извјештајни период.

Сљедећа табела представља анализу осјетљивости изложености Банке промјенама каматних стопа основних валута базирана на анализи осјетљивости у распону од +10/-10 бп (2015.:+5/-5 бп) у зависности од валуте (које представљају оцјену Банке о могућим промјенама каматних стопа). Позитиван износ показује повећање у билансу успјеха, односно повећање капитала, усљед претпостављеног сценарија виших, односно нижих каматних стопа у односу на оне важеће на датуме извјештавања.

2016.	**KM**	**EUR**	**SDR**
у хиљадама KM	+10/-10бп	+10/-10бп	+10/-10бп
Утицај ризика каматних стопа на добит или губитак	(2.229)/2.229	(14.322)/14.418	3/(3)

2015.	**KM**	**EUR**	**SDR**
у хиљадама KM	+1/-1бп	+5/-5бп	+1/-1бп
Утицај ризика каматних стопа на добит или губитак	(151)/151	(8.211)/8.238	0/(0)

2016.	**KM**	**EUR**	**SDR**
у хиљадама KM	+10/-10бп	+10/-10бп	+10/-10бп
Утицај ризика каматних стопа на капитал	0/0	(658)/663	0/(0)

2015.	**KM**	**EUR**	**SDR**
у хиљадама KM	+1/-1бп	+5/-5бп	+1/-1бп
Утицај ризика каматних стопа на капитал	0/0	(180)/181	0/(0)

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.3. Кредитни ризик

Кредитни ризик представља ризик настанка финансијског губитка за Банку уколико уговорна страна везано за финансијски инструмент не испуни своје уговорне обавезе и за Банку произилази из улагања у депозите у другим банкама и улагања у хартије од вриједности (девизне резерве). Управљање овом врстом ризика остварује се путем одабира уговорних страна високог кредитног рејтинга, ограничењем рока, контролисањем обима и динамике инвестирања. Кредитни рејтинзи се континуирано прате на дневној основи.

За средства која су евидентирана у ванбилансној евиденцији, Банка није изложена кредитном ризику, јер сав ризик који евентуално може резултирати из основа пласмана тих средстава сносе уговорно власници средстава (видјети Напомену 29).

27.3.1. Концентрација кредитног ризика

Банка је изложена кредитном ризику кроз ставке финансијских извјештаја који задовољавају дефиницију њене финансијске активе.

Максимална изложеност кредитном ризику прије колатерала или другог заложног средства

Сљедећа табела приказује максималну изложеност Банке кредитном ризику по типовима финансијске активе:

У хиљадама КМ	Максимална изложеност 31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Књиговодствени износ		
Страна валута у готовини	194.846	128.520
Депозити код иностраних банака	2.970.397	1.003.635
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	2.642	3.778
Финансијска имовина расположива за продају	5.025.829	6.145.872
Монетарно злато	205.102	182.315
Улагања која се држе до доспијећа	1.132.328	1.142.191
Остала улагања	27.813	27.813
Остала финансијска актива	2.217	1.876
УКУПНО	9.561.174	8.636.000

Банка не држи колатерале и остала заложна средства у циљу покривања кредитног ризика, будући да Банка инвестира своја средства код партнера са највишим кредитним рејтингом.

На дан 31. децембра 2016. године Банка нема средстава која су доспјела, или им је умањена вриједност.

Концентрација кредитног ризика

Укупни депозити Банке код иностраних банака са стањем на дан 31. децембра 2016. године износе 2.970.397 хиљада КМ (2015.: 1.003.635 хиљада КМ). Највећи износ тих средстава инвестиран је у двије иностране банке са појединачном концентрацијом која прелази износ укупног капитала и резерви Банке (у 2015. години није било иностраних банака код којих појединачна концентрација прелази износ укупног капитала и резерви Банке).

Појединачна концентрација кредитног ризика која прелази износ укупног капитала и резерви Банке:

	31. децембар 2016.			31. децембар 2015.	
Рејтинг банке	у хиљадама КМ	%		у хиљадама КМ	%
AAA	918.072	30,91	-	-	-
AAA	859.501	28,94	-	-	-

Највећа индивидуална изложеност ризику на дан 31. децембра 2016. године износила је 918.072 хиљаде КМ (2015.: 412.022 хиљаде КМ).

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.3. Кредитни ризик (наставак)

27.3.1. Концентрација кредитног ризика (наставак)

Концентрација према кредитном рејтингу

Табела у прилогу представља анализу Банчине концентрације кредитног ризика за њену финансијску имовину на дан 31. децембар 2016. године (у хиљадама КМ).

Кредитни рејтинг	Страна валута у готовини	Депозити код иностраних банака	Специјална права вучења код ММФ-а	Финансијска имовина расположива за продају	Монетарно злато	Улагања која се држе до доспијећа	Остала улагања	Остала финансијска актива	УКУПНО
AAA	-	2.363.620	-	718.879	-	41.467	-	-	3.123.966
AA+	-	-	-	667.506	-	343.369	-	-	1.010.875
AA	-	78.073	-	1.136.535	-	321.083	-	-	1.535.691
AA-	-	390.047	-	1.011.011	-	204.721	-	-	1.605.779
A+	-	-	-	6.063	-	-	-	-	6.063
A	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A-	-	134.477	-	-	-	-	-	-	134.477
II[1]	-	4.180	2.642	-	205.102	-	27.813	-	239.737
BBB+	-	-	-	900.412	-	-	-	-	900.412
BBB	-	-	-	585.423	-	221.688	-	-	807.111
Без рејтинга	194.846	-	-	-	-	-	-	2.217	197.063
УКУПНО	194.846	2.970.397	2.642	5.025.829	205.102	1.132.328	27.813	2.217	9.561.174

Табела у прилогу представља анализу Банчине концентрације кредитног ризика за њену финансијску имовину на дан 31. децембар 2015. године (у хиљадама КМ).

Кредитни рејтинг	Страна валута у готовини	Депозити код иностраних банака	Специјална права вучења код ММФ-а	Финансијска имовина расположива за продају	Монетарно злато	Улагања која се држе до доспијећа	Остала улагања	Остала финансијска актива	УКУПНО
AAA	-	783.544	-	1.190.738	-	224.439	-	-	**2.198.721**
AA+	-	-	-	341.098	-	162.938	-	-	**504.036**
AA	-	-	-	1.542.920	-	527.920	-	-	**2.070.840**
AA-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A+	-	-	-	6.131	-	-	-	-	**6.131**
A	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A-	-	208.750	-	-	-	-	-	-	**208.750**
II[2]	-	1.531	3.778	-	182.315	-	27.813	-	**215.437**
BBB+	-	9.810	-	1.701.072	-	-	-	-	**1.710.882**
BBB	-	-	-	1.363.913	-	226.894	-	-	**1.590.807**
Без рејтинга	128.520	-	-	-	-	-	-	1.876	**130.396**
УКУПНО	**128.520**	**1.003.635**	**3.778**	**6.145.872**	**182.315**	**1.142.191**	**27.813**	**1.876**	**8.636.000**

[1] International institutions
[2] International institutions

27. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

27.3. Кредитни ризик (наставак)

27.3.1. Концентрација кредитног ризика (наставак)

Географска концентрација

Сљедећа табела даје информацију о географској концентрацији Банчине финансијске имовине на датум 31. децембра 2016. године.

У хиљадама КМ	ЕУ земље	Земље нечланице ЕУ	Босна и Херцеговина	Укупно
Страна валута у готовини	-	-	194.846	194.846
Депозити код иностраних банака	2.380.169	590.228	-	2.970.397
SDR код ММФ-а	-	2.642	-	2.642
Финансијска имовина расположива за продају	5.025.829	-	-	5.025.829
Монетарно злато	-	205.102	-	205.102
Улагања која се држе до доспијећа	1.132.328	-	-	1.132.328
Остала улагања	10	27.803	-	27.813
Остала финансијска актива	-	-	2.217	2.217
31. децембар 2016	8.538.336	825.775	197.063	9.561.174
31. децембар 2015	8.290.177	215.427	130.396	8.636.000

28. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ

28.1 Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза Банке који се мјере по фер вриједности на понављајућем нивоу, из периода у период

Дио финансијске имовине и финансијских обавеза Банке мјере се по фер вриједности на крају сваког извјештајног периода. Наредна табела пружа информације о томе како се утврђује фер вриједност такве финансијске имовине и финансијских обавеза (с посебним осврtом на коришћене технике вредновања и улазне податке).

Финансијска имовина / Финансијске обавезе	Фер вриједност на дан		Хијерархија фер вриједности	Технике вредновања и кључни улазни подаци
	31. децембер 2016.	31. децембер 2015.		
1) Финансијска имовина расположива за продају (видјети Напомену 6)	Дужничке хартије од вриједности којима се тргује на берзама у другим земљама: • Француска - 1.136.535 хиљада КМ • Белгија - 1.011.011 хиљада КМ • Шпанија 900.412 хиљаде КМ • Италија - 585.423 хиљаде КМ • Њемачка - 541.175 хиљада КМ • Аустрија - 438.424 хиљаде КМ • Финска - 229.082 хиљаде КМ • Холандија - 177.704 хиљаде КМ • Словачка - 6.063 хиљаде КМ	Дужничке хартије од вриједности којима се тргује на берзама у другим земљама: • Француска - 953.567 хиљада КМ • Белгија - 589,354 хиљаде КМ • Шпанија - 1.701.072 хиљаде КМ • Италија - 1.363.912 хиљада КМ • Њемачка - 531.970 хиљада КМ • Аустрија - 341.098 хиљада КМ • Финска - 232.366 хиљада КМ • Холандија - 426.402 хиљаде КМ • Словачка - 6.131 хиљада КМ	Ниво 2	Усаглашене цијене (пондерисани) просјек квота више учесника који предлажу кво те цјеновном сервису.
2) Монетарно злато (видјети Напомену 7)	Племенити метали којима се тргује на берзама у другим земљама: • Швајцарска - 205.102 хиљаде КМ	Племенити метали којима се тргује на берзама у другим земљама: • Швајцарска - 182.315 хиљада КМ	Ниво 1	Цијена која котира на активном тржишту.

28. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ (НАСТАВАК)

28.2 Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза Банке који се не мјере по фер вриједности на понављајућем нивоу, из периода у период (али за које се захтијева објављивање фер вриједности).

С изузетком ставки описаних у сљедећој табели, Управа сматра да књиговодствена вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза признатих у финансијским извјештајима приближно одговара њиховој фер вриједности.

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.		31. децембар 2015.	
	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска имовина				
Кредити и потраживања				
- Страна валута у готовини	194.846	194.846	128.520	128.520
- Депозити код иностраних банака	2.970.397	2.963.885	1.003.635	1.001.637
- Спрецијална права вучења у Међународном монетарном фонду	2.642	2.642	3.778	3.778
Улагања која се држе до доспијећа				
- Улагања која се држе до доспијећа	1.132.328	1.185.052	1.142.191	1.157.370
Финансијска имовина расположива за продају				
- Финансијска имовина расположива за продају	5.025.829	5.025.829	6.145.872	6.145.872
- Монетарно злато	205.102	205.102	182.315	182.315
- Остала улагања	27.813	27.813	27.813	27.813
- Остала финансијска актива	2.217	2.217	1.876	1.876
Финансијске обавезе				
Финансијске обавезе држане по амортизованом трошку:				
- Готов новац у оптицају	4.066.804	4.066.804	3.499.468	3.499.468
- Депозити банака	4.269.143	4.261.731	4.063.537	4.056.286
- Депозити Владе и осталих депонената	590.392	589.367	501.594	500.699
- Остале финансијске обавезе	13.043	13.043	22.258	22.258

У хиљадама КМ	Хијерархија фер вриједности на дан 31. децембар 2016.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина				
Кредити и потраживања				
- Депозити код иностраних банака	-	2.963.885	-	2.963.885
- Улагања која се држе до доспијећа	-	1.185.052	-	1.185.052
	-	4.148.937	-	4.148.937
Финансијске обавезе				
Финансијске обавезе држане по амортизованом трошку:				
- Депозити банака	-	4.261.731	-	4.261.731
- Депозити Владе и осталих депонената	-	589.367	-	589.367
	-	4.851.098	-	4.851.098

28. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ (НАСТАВАК)

28.2 Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза Банке који се не мјере по фер вриједности на понављајућем нивоу, из периода у период (али за које се захтијева објављивање фер вриједности) (наставак)

У хиљадама КМ

	Хијерархија фер вриједности на дан 31. децембар 2015.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина				
Кредити и потраживања				
- Депозити код иностраних банака	-	1.001.637	-	1.001.637
- Улагања која се држе до доспијећа	-	1.157.370	-	1.157.370
	-	2.159.007	-	2.159.007
Финансијске обавезе				
Финансијске обавезе држане по амортизованом трошку:				
- Депозити банака	-	4.056.286	-	4.056.286
- Депозити Владе и осталих депонената	-	500.699	-	500.699
	-	4.556.985	-	4.556.985

Управа сматра да књиговодствени износи стране валуте у готовини, специјалних права вучења код Међународног монетарног фонда, остале финансијске активе, готовог новца у оптицају и осталих финансијских обавеза признатих у финансијским извјештајима одговарају њиховој тржишној вриједности.

На датуме 31. децембра 2016. и 2015. године хартије од вриједности расположиве за продају укључују и акције Банке за међународна поравнања (BIS) у вриједности од 27.803 хиљаде КМ и акције SWIFT-а у вриједности од 10 хиљада КМ чија се фер вриједност не може поуздано утврдити и стога се евидентирају по трошку.

Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза укључена горе у категорије за Ниво 2 утврђена је у складу са општеприхваћеним моделима процјењивања базираних на анализи дисконтованог новчаног тока, са дисконтном стопом као најзначајнијим улазним податком, а која одражава кредитни ризик уговорне стране. Банка користи дисконтну стопу која представља пондерисани просјек каматних стопа на депозите правних лица, за цијело банкарско тржиште у БиХ.

29. *ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ*

Банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада Босне и Херцеговине и иностраних влада и финансијских организација. Како ови рачуни нису нити актива нити пасива Централне банке Босне и Херцеговине, они нису укључени у извјештај о финансијској позицији Банке.

Такође, ванбилансне ставке садрже девизне рачуне државних институција и агенција, као и комерцијалних банака, за које Банка дјелује као агент.

29. *ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)*

Ванбилансне ставке се састоје од:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Хартије од вриједности и средства трећих лица која се држе код иностраних банака	356.294	308.646
Депозити USAID-а	2.539	2.256
Депозити нерезидената	2.539	2.256
Депозити Савјета министара БиХ	20.941	18.661
Депозити Савјета министара БиХ на основу сукцесије	*39*	*35*
Депозити Савјета министара БиХ – сервисирање спољног дуга БиХ	*7.943*	*6.414*
Депозити Савјета министара БиХ – буџет институција БиХ	*874*	*6.422*
Остали депозити Савјета министара БиХ	*12.085*	*5.790*
Депозити осталих резидената	7.131	6.069
Депозити – пензије из Њемачке	*375*	-
Депозитни рачуни банака	*6.756*	*6.069*
Депозити резидената	28.072	24.730
Инвестиције везане за хартије од вриједности -Агенција за осигурање депозита	325.683	281.660
Инвестиције резидената везане за хартије од вриједности	325.683	281.660
Обавезе за хартије од вриједности и средства трећих лица	356.294	308.646

Депозити USAID-а

На основу Уговора о финансијској помоћи између Босне и Херцеговине и Сједињених Америчких Држава за финансирање реконструкције, отворени су посебни каматоносни рачуни при Bank of America. Банка за наведене рачуне не обрачунава камате и провизије.

Инвестиције резидената везане за хартије од вриједности

Банка је омогућила Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине да инвестира у хартије од вриједности отварајући рачуне (Cash и Custodian Account) који гласе на Банку и Агенцију за осигурање депозита Босне и Херцеговине. Све трансакције на овим рачунима одвијају се између Агенције за осигурање депозита Босне и Херцеговине и asset managera. Банка за наведене рачуне не обрачунава камате и провизије.

Чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у

Као депозитар за чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у, Централна банка Босне и Херцеговине држи ММФ-ове рачуне број 1 и 2 и осигурава услуге чувања хартија од вриједности БиХ који се издају за покриће чланства у ММФ-у и за реоткуп обавеза. Банка држи SDR као дио своје функције управљања девизним резервама. Банка дјелује као фискални агент у име БиХ у њеним односима са ММФ-ом, али није одговорна за средства и обавезе везане уз чланство

29. *ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)*

Консолидована позиција која слиједи приказује сажетак позиција Босне и Херцеговине код ММФ-а:

Консолидована позиција чланства Босне и Херцеговине у ММФ-у на дан 31. децембра 2016. године

У хиљадама КМ

Активa		
Квота	661.501	
Држање SDR	2.641	
Обрачуната камата на држање SDR	1	
Укупно активa	664.143	
Пасива		
ММФ-ов рачун бр. 1 (Напомена 16)		1.654
ММФ-ов рачун бр. 2 (Напомена 16)		57
Хартије од вриједности		1.687.755
Рачуни плативих трошкова		2.157
Алокација SDR		401.306
Обрачуната камата на алокацију SDR		144
Укупно пасива		2.093.073
Нето чланска позиција код ММФ-а		
Обавезе БиХ према ММФ-у које углавном настају из реоткупа и прилагођавања вриједности валуте	1.428.930	
Нето чланска позиција	1.428.930	
	2.093.073	2.093.073
Укупно консолидована позиција – активa и пасива	2.093.073	2.093.073
ММФ-ов рачун бр. 1	(1.654)	(1.654)
ММФ-ов рачун бр. 2	(57)	(57)
Укупно бруто позиција БиХ у ММФ-у – активa и пасива	2.091.362	2.091.362

Држање SDR, обрачуната камата на држање SDR, ММФ-ов рачун бр. 1 и ММФ-ов рачун бр. 2 одражавају рачуне који се држе у извјештају о финансијској позицији Банке.

За потребе Консолидоване позиције Босне и Херцеговине у ММФ-у, бруто позиција БиХ увећана је за ММФ-ове рачуне број 1 и 2.

29. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)

Консолидована позиција чланства Босне и Херцеговине у ММФ-у на дан 31. децембра 2015. године

У хиљадама КМ

Актива		
Квота	420.964	
Држање SDR	3.778	
Обрачуната камата на држање SDR	-	
Укупно актива	**424.742**	
Пасива		
ММФ-ов рачун бр. 1 (Напомена 16)		1.058
ММФ-ов рачун бр. 2 (Напомена 16)		37
Хартије од вриједности		1.456.417
Рачуни плативих трошкова		1.843
Алокација SDR		400.516
Обрачуната камата на алокацију SDR		34
Укупно пасива		**1.859.905**
Нето чланска позиција код ММФ-а		
Обавезе БиХ према ММФ-у које углавном настају из реоткупа и прилагођавања вриједности валуте	1.435.163	
Нето чланска позиција	1.435.163	
	1.859.905	**1.859.905**
Укупно консолидована позиција – актива и пасива	**1.859.905**	**1.859.905**
ММФ-ов рачун бр. 1	(1.058)	(1.058)
ММФ-ов рачун бр. 2	(37)	(37)
Укупно бруто позиција БиХ у ММФ-у – актива и пасива	**1.858.810**	**1.858.810**

30. АРАНЖМАН ВАЛУТНОГ ОДБОРА

Закон о Централној банци Босне и Херцеговине захтијева да укупан износ њене монетарне пасиве никада не буде већи од њених нето девизних резерви.

Детаљи поштовања тог правила су сљедећи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Страна актива	9.531.144	8.606.311
Пасива према нерезидентима	2.158	1.327
Нето девизне резерве (страна актива минус пасива према нерезидентима)	9.528.986	8.604.984
Монетарна пасива	8.926.339	8.064.599
Нето страна актива (нето девизне резерве минус монетарна пасива)	602.647	540.385

Монетарну пасиву Банке по Закону о Централној банци Босне и Херцеговине чине готов новац у оптицају и домаћи депозити банака и других резидената.

31. ДОМАЋИ ПЛАТНИ СИСТЕМ И СИСТЕМ ЗА ПОРАВНАЊА

У складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, Банка је одговорна за успостављање и одржавање домаћег платног система и система за поравнање. Од јануара 2001. године, Банка је успоставила два система поравнања у циљу обезбјеђења ефикасног поравнања домаћих међубанкарских платних трансакција: систем бруто поравнања у реалном времену („БПРВ") и жироклиринг („ЖК").

Кредитни ризик

БПРВ систем омогућава учесницима тј. Банци и лиценцираним комерцијалним банкама да врше појединачна и тренутна поравнања платних налога одобравајући и задужујући рачун за поравнање у домаћој валути отворен код Централне банке. Кроз ЖК систем Банка обезбјеђује клиринг услуге које проистичу по основу извршавања платних налога по принципу мултилатералног клиринга.
Сваки учесник платних система је дужан да прије поравнања платних налога има обезбијеђена средства на рачуну за поравнање отвореном код Банке и мора задовољавати одређене техничке захтјеве.

У складу са улогом Банке како је дефинисано Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, Банка не смије на било који начин кредитирати учеснике БПРВ и ЖК система с циљем обезбјеђивања ликвидности у систему на било који начин.

Оперативни ризик

У циљу минимизирања оперативног ризика унутар домаћег платног система и система за поравнање, издата су Оперативна правила за БПРВ и ЖК системе која одређују минималне стандарде сигурности за функционисање система.

Важећи сигурносни циљеви, политке и процедуре имају сврху да обезбиједе сигурносне мјере и карактеристике. Компјутерски системи и мреже функционишу у складу са успостављеним циљевима и политикама. Сигурносни циљеви и политике се периодично прегледају. Од сваког појединог учесника се такође захтијева да посједује одређене безбједносне мјере и контроле за извршавања плаћања.

Банка је дефинисала сљедеће процедуре за поравнања у случају непредвиђених ситуација:

- Планови и мјере за непредвиђене ситуације: у случају прекида у редовном функционисању платног система и система за поравнање или неког другог непредвиђеног догађаја, Банка је дефинисала мјере за непредвиђене ситуације како би обезбиједила континуитет у функционисању поузданих, исправних и законитих платних трансакција у платном систему и систему за поравнање.
- Резервна локација: Банка је осим примарне локације за платне системе (БПРВ, ЖК и SWIFT), на којој постоје редудантни системи (у случају пада једног, прелази се на други систем на примарној локацији), успоставила и функционалан DR (Disaster Recovery) систем на локацији Главне банке Републике Српске Централне банке Босне и Херцеговине Бања Лука.

Руководство Банке сматра да систем посједује довољан капацитет за одржавање поузданог оперативног рада чије функционисање никада до сада није било угрожено од његове имплементације.

32. ДОГАЂАЈИ ПОСЛИЈЕ ДАТУМА ИЗВЈЕШТАВАЊА

У периоду између 31. децембра 2016. године и датума издавања ових финансијских извјештаја није било догађаја који би захтијевали усклађивање или који су значајни, али не захтијевају усклађивање.

4. ПУБЛИКАЦИЈЕ И ВЕБ-СЕРВИСИ

Мјесечни економски преглед	Кратка информација о посљедњим трендовима у макроекономском окружењу, која се од маја 2013. године објављује на web страници ЦББиХ. Публикација је до тада била интерна.
Билтен	Квартална публикација, обухвата податке монетарне и финансијске статистике, податке о платним трансакцијама, податке реалног сектора и податке платног биланса Босне и Херцеговине.
Годишњи извјештај	Публикација садржи извјештај о пословању ЦББиХ у току године и финансијски извјештај, који ЦББиХ доставља Предсједништву БиХ и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.
Извјештај о финансијској стабилности	Годишња публикација садржи оцјену ризика који произлазе из макроекономског окружења и трендова у финансијском систему, те процјену отпорности система на идентификоване ризике.
Специјалне теме истраживања	Повремена публикација која се објављује на web страници ЦББиХ.
WEB СТРАНИЦА www.cbbh.ba e-mail: contact@cbbh.ba pr@cbbh.ba TWITTER@CBBiH	Отвореност и транспарентност дјеловања ЦББиХ сматра изузетно важним за вјеродостојност, јавну одговорност и повјерење које ужива међу становништвом и другим институцијама у БиХ и у међународним институцијама. На основу Правилника о раду ЦББиХ, ЦББиХ има обавезу да обавјештава јавност о свом раду давањем благовремених информација, објављивањем извјештаја, издавањем службених публикација те одржавањем конференција за штампу. Web страница ЦББиХ постоји од 1998. Садржи основне податке о ЦББиХ, Закон о ЦББиХ, презентује новчанице и кованице Босне и Херцеговине, те нумизматичка издања ЦББиХ. На страници се, такође, може наћи велики број публикација и статистичких података (годишњи извјештаји, мјесечни биланси стања, квартални билтени, извјештај о финансијској стабилности, платни биланс БиХ, платни промет...), те списак свих комерцијалних банака у БиХ. Публикације и статистички подаци објављују се у општеприхваћеним форматима DOC, HLS и PDF. На страници се, такође, објављује курсна листа која се мијења једном дневно, те остале релевантне новости и саопштења за јавност. Материјал се објављује на босанском, хрватском, српском и енглеском језику. У 2013. години ЦББиХ је, ради повећања отворености и транспарентности те досезања што ширих друштвених слојева, покренула службени профил на друштвеној мрежи Twitter. Путем тог профила објављују се подаци који се иначе објављују на web страници банке www.cbbh.ba, као и додатне информације и подаци за које постоји процјена да су релевантни. Начин комуникације прилагођен је циљаној јавности.

5. СТАТИСТИЧКЕ ТАБЕЛЕ

T01 Главни економски индикатори

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016. *
Номинални БДП БиХ (у милионима КМ) [1] текуће цијене	24.780	25.346	26.210	26.193	26.743	27.304	28.659	30.389
Годишњи раст реалног БДП-а (у %) [1]	-2,9	0,8	0,9	-0,9	2,4	1,1	3,1	3,0
Индекс потрошачких цијена у БиХ [2]	у процентима							
Просјечна годишња стопа раста CPI	-0,4	2,1	3,7	2,1	-0,1	-0,9	-1,0	-1,1
Годишња стопа раста CPI за децембар	0,0	3,1	3,1	1,8	-1,2	-0,4	-1,3	-0,3
Буџет опште владе [3]	у процентима БДП-а							
Приходи	41,7	42,9	43,3	43,8	42,7	43,8	43,0	...
Расходи [4]	46,1	45,3	44,6	45,8	44,8	45,8	40,4	...
Салдо	-4,3	-2,4	-1,2	-2,0	-2,2	-2,0	0,7	...
Новац и кредит	у процентима БДП-а							
Новац у ширем смислу (M2)	51,3	53,8	55,0	56,9	60,2	63,2	65,0	66,5
Кредити невладиним секторима	53,8	54,1	54,5	56,2	56,6	56,3	54,8	53,4
Платни биланс								
Бруто девизне резерве								
У милионима КМ	6.212	6.458	6.424	6.509	7.068	7.826	8.606	9.531
У милионима USD	4.416	4.372	4.569	4.274	4.797	5.309	4.883	5.391
У мјесецима увоза робе и услуга	6,2	6,0	5,3	5,3	5,9	6,1	6,8	7,3
Салдо текућег рачуна								
У милионима КМ	-1.588	-1.531	-2.483	-2.269	-1.415	-2.006	-1.576	-1.310
У милионима USD	-1.129	-1.037	-1.766	-1.490	-960	-1.361	-894	-741
У процентима БДП-а	-6,4	-6,0	-9,5	-8,7	-5,3	-7,3	-5,5	-4,3
Салдо робне размјене								
У милионима КМ	-7.632	-7.426	-8.080	-8.002	-7.316	-8.101	-7.418	-7.199
У милионима USD	-5.425	-5.028	-5.747	-5.255	-4.965	-5.496	-4.208	-4.072
У процентима БДП-а	-30,8	-29,3	-30,8	-30,5	-27,4	-29,7	-25,9	-23,7
Спољни дуг сектора владе**								
У милионима КМ	5.236	6.291	6.663	7.212	7.563	8.442	8.691	8.871
У милионима USD	3.839	4.272	4.408	4.861	5.330	5.249	4.855	4.781
У процентима БДП-а	21,1	24,8	25,4	27,5	28,3	30,9	30,3	29,2
Сервисирање спољног дуга сектора владе [5]								
У милионима КМ	246	301	340	413	685	761	581	723
У милионима USD	175	204	242	271	465	516	330	409
У процентима извоза робе и услуга	4,0	4,0	4,0	4,9	7,6	8,2	5,9	6,8

Биљешка:
1) Извор: Агенција за статистику БиХ, "Бруто домаћи производ за БиХ 2016, Производни приступ"
*БДП за 2016. годину је процјена Дирекције за економска планирања, те се користи као прелиминарни податак, до објављивања званичног БДП-а од стране Агенције за статистику БиХ.
2) Извор: Агенција за статистику БиХ
3) Извор: GFS, Централна банка БиХ
4) Расходи укључују и нето набавку сталних средстава.
5) Извор: Министарство финансија и трезора БиХ

**Подаци ревидирани од 2009. године у складу с примљеним извјештајем од Министарства финансија и трезора БиХ од 17.02.2017. и укључују кредит ЈП Путеви РС и директан дуг Брчко Дистрикта.

T02 Бруто домаћи производ Босне и Херцеговине (текуће цијене)

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016. *
Номинални БДП (у милионима КМ)	24.780	25.346	26.210	26.193	26.743	27.304	28.659	30.389
Номинални БДП (у милионима USD)	17.614	17.162	18.640	17.202	18.149	18.524	16.259	17.188
БДП по становнику БиХ (у КМ)	6.996	7.158	7.408	7.410	7.574	7.744	8.146	8.646
БДП по становнику БиХ (у USD)	4.973	4.847	5.269	4.866	5.140	5.253	4.622	4.890
Годишњи раст реалног БДП (у %)	-2,9	0,8	0,9	-0,9	2,4	1,1	3,1	3,0
Број становника (у хиљадама)[1)]	3.542	3.541	3.538	3.535	3.531	3.526	3.518	3.515
Просјечни годишњи курс BAM/USD	1,406800	1,476900	1,406117	1,522700	1,473557	1,474019	1,762605	1,768011

Извор:
Агенција за статистику БиХ, "Бруто домаћи производ - производни приступ_први подаци". Податак о просјечном годишњем курсу BAM/USD извор је ЦББиХ.
1) Број становника је преузет из ТБ 01 - "Бруто домаћи производ према производном, доходовном и расходном приступу_2006-2015. година, 2015. Процјена броја становника за 2016. годину укључује доступне податке о природном прирасту с крајем марта 2016. године; Извор: Агенција за статистику БиХ
* БДП за 2016. годину је процјена Дирекције за економско планирање, те се користи као прелиминарни податак, до објављивања званичног БДП-а од стране Агенције за статистику БиХ

T03 Индекс индустријске производње

		Мјесец / исти мјесец претходне године			Период / исти период претходне године		
Година	Мјесец	ФБиХ	РС	БиХ	ФБиХ	РС	БиХ
2006.	12.	106,7	128,5	…	110,4	119,1	…
2007.	12.	98,4	102,0	…	108,6	101,4	106,6
2008.	12.	109,4	199,6	…	107,9	116,8	107,3
2009.	12.	90,1	121,0	95,5	88,4	119,0	96,7
2010.	12.	112,7	114,1	108,7	104,2	105,0	101,6
2011.	12.	93,6	93,9	100,4	102,5	104,7	105,6
2012.	12.	99,6	98,5	95,2	95,7	95,8	94,8
2013.	12.	107,7	104,7	107,0	107,4	104,1	106,4
2014.	12.	97,9	99,8	98,7	100,1	100,6	100,2
2015.	12.	101,7	99,5	101,7	102,2	103,0	101,9
2016	12.	103,0	120,0	104,4	102,6	108,2	103,4
2016.	01.	96,4	93,7	96,8	96,3	93,7	96,8
	02.	104,9	104,8	106,1	100,5	99,5	101,4
	03.	105,3	122,1	111,2	102,7	107,5	104,9
	04.	104,3	102,9	102,7	102,3	106,3	104,3
	05.	103,0	106,7	104,0	102,5	106,4	104,2
	06.	109,0	104,1	107,0	103,6	106,0	104,7
	07.	98,2	106,8	99,8	102,8	105,8	104,0
	08.	100,8	107,9	103,8	102,5	106,1	103,9
	09.	99,6	114,3	104,1	102,2	107,0	104,0
	10.	104,9	106,2	104,2	102,4	106,9	104,0
	11.	104,0	109,2	105,3	102,6	107,1	104,1
	12.	103,0	120,0	107,5	102,6	108,2	104,4

Извор:
Агенција за статистику БиХ, Федерални завод за статистику ФБиХ и Републички завод за статистику РС.
Биљешка: Индекс индустријске производње за период / исти период претходне године у децембру представља годишњи индекс у односу на претходну годину.

T04 Индекс потрошачких цијена за БиХ (CPI)

Година	Мјесец	Мјесец/претходни мјесец текуће године	Мјесец/исти мјесец претходне године	Период/исти период претходне године
2006.	12.	…	104,6	106,1
2007.	12.	…	104,9	101,5
2008.	12.	…	103,8	107,4
2009.	12.	…	100,0	99,6
2010.	12.	…	103,1	102,1
2011.	12.	…	103,1	103,7
2012.	12.	…	101,8	102,1
2013.	12.	…	98,8	99,9
2014.	12.	…	99,6	99,1
2015.	12.	...	98,8	99,0
2016.	12.	…	99,7	98,9
2016.	01.	100,2	99,2	99,2
	02.	99,8	98,7	99,0
	03.	100,0	98,2	98,7
	04.	99,7	98,4	98,6
	05.	100,1	98,5	98,6
	06.	99,7	98,5	98,6
	07.	99,7	99,0	98,7
	08.	99,7	98,8	98,7
	09.	100,0	98,9	98,7
	10.	100,8	99,3	98,7
	11.	100,2	99,7	98,8
	12.	99,9	99,7	98,9

Извор:
Агенција за статистику БиХ од 2006, а до 2006. Федерални завод за статистику ФБиХ и Републички завод за статистику РС.
Биљешка:
До 2006. приказан је индекс цијена на мало на нивоу БиХ и израчунат је као пондерисани просјек мјесечних индекса цијена ентитета, гдје пондер представља учешће ентитета у БДП-у (види напомену T01).
За 2006. и даље приказан је индекс потрошачких цијена.
Индекс цијена за период/исти период претходне године у децембру представља годишњи индекс у односу на претходну годину.

T05 Просјечне бруто и нето плате и пензије (у КМ)

		Бруто плате				Нето плате				Пензије		
Година	Мјесец	ФБиХ	РС	Брчко	БиХ	ФБиХ	РС	Брчко	БиХ	ФБиХ	РС	Брчко
2006.		887	793	1.048	869	603	521	674	586	238	215	208
2007.		974	875	1.088	935	662	585	684	645	284	230	243
2008.		1.105	1.132	1.139	1.113	751	755	730	752	340	309	310
2009.		1.204	1.204	1.194	1.204	792	788	769	790	346	335	326
2010.		1.223	1.199	1.234	1.217	804	784	797	798	341	321	316
2011.		1.248	1.326	1.262	1.271	819	809	800	816	349	321	319
2012.		1.266	1.349	1.271	1.290	830	818	819	826	351	312	311
2013.		1.275	1.333	1.266	1.291	835	808	817	827	348	318	310
2014.		1.272	1.334	1.265	1.183	833	825	814	830	367	333	323
2015.		1.269	1.339	1.275	1.289	830	831	821	830	368	343	327
2016.		1.283	1.232	1.290	1.301	839	836	830	838	370	342	326
2016.	01.	1.275	1.313	1.289	1.286	834	816	830	829	368	343	326
	02.	1.260	1.349	1.294	1.286	825	838	833	829	373	343	327
	03.	1.292	1.346	1.313	1.308	845	837	842	843	372	342	328
	04.	1.268	1.339	1.292	1.290	830	832	829	830	371	342	326
	05.	1.279	1.351	1.296	1.300	837	841	833	838	370	342	326
	06.	1.268	1.358	1.297	1.299	834	845	833	837	370	342	326
	07.	1.270	1 350	1275	1.293	831	838	817	832	369	342	326
	08.	1.294	1.349	1271	1.309	846	838	818	843	369	342	326
	09.	1.283	1.341	1287	1.299	839	834	833	837	369	342	327
	10.	1.282	1.344	1270	1.299	838	837	819	837	369	342	327
	11.	1.303	1.345	1291	1.315	851	839	831	847	369	342	326
	12.	1.318	1.343	1303	1.325	861	835	838	853	369	341	326

Извор:
Агенција за статистику БиХ, Федерални завод за статистику ФБиХ, Републички завод за статистику РС и Статистички биро Брчко дистрикта.
Биљешка:
Од 1. 1. 2006. у бруто и нето плате на нивоу БиХ укључене су и плате Брчко дистрикта.

Т06 Монетарни агрегати (на крају периода, у милионима КМ)

Година	Мјесец	Готовина ван монетарних власти	Депозити банака код монетарних власти	Преносиви депозити других домаћих сектора код монетарних власти	Готовина ван банака	Преносиви депозити у домаћој валути	Остали депозити у домаћој валути	Преносиви депозити у страној валути	Остали депозити у страној валути	Резервни новац	М1	QM	М2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 = 3+4+5	12 = 6+7	13 = 8+9+10	14 = 12+13
2006.	12.	2.154,2	2.891,9	10,5	1.978,3	2.761,4	1.365,4	691,3	3.105,4	5.056,6	4.739,8	5.162,0	9.901,8
2007.	12.	2.439,7	3.777,1	12,2	2.185,3	3.546,6	1.726,5	833,8	3.661,1	6.229,0	5.731,9	6.221,3	11.953,2
2008.	12.	2.552,4	3.144,2	7,4	2.302,4	3.388,8	1.776,2	1.107,2	3.864,7	5.704,0	5.691,2	6.748,1	12.439,3
2009.	12.	2.267,7	3.375,1	6,0	2.009,5	3.536,3	1.844,3	1.078,0	4.241,0	5.648,9	5.545,8	7.163,3	12.709,1
2010.	12.	2.497,5	3.393,5	8,7	2.210,8	3.689,2	1.991,0	1.209,8	4.526,4	5.899,7	5.900,0	7.727,2	13.627,1
2011.	12.	2.645,1	3.192,8	11,1	2.366,4	3.819,0	2.285,7	1.100,1	4.846,1	5.848,9	6.185,5	8.231,9	14.417,4
2012.	12.	2.747,5	3.040,6	13,5	2.414,3	3.728,4	2.672,7	1.052,9	5.041,4	5.801,7	6.142,7	8.767,0	14.909,7
2013.	12.	2.909,9	3.475,3	15,9	2.542,3	4.153,3	3.006,3	1.189,3	5.202,4	6.401,0	6.695,6	9.398,0	16.093,6
2014.	12.	3.210,5	3.751,1	38,3	2.814,0	4.496,4	3.377,3	1.301,2	5.280,0	6.999,9	7.310,4	9.958,5	17.268,9
2015.	12.	3.499,5	4.063,5	51,7	3.055,3	5.125,6	3.562,6	1.360,4	5.543,3	7.614,7	8.180,9	10.466,3	18.647,2
2016.	12.	4.066,8	4.269,1	52,0	3.401,2	5.899,8	3.883,0	1.535,6	5.478,0	8.387,9	9.301,0	10.896,6	20.197,6
2016.	01.	3.449,1	4.116,9	44,3	3.017,1	5.085,4	3.581,6	1.370,8	5.546,4	7.610,3	8.102,5	10.498,9	18.601,3
	02.	3.484,3	3.987,6	49,4	3.013,8	5.119,9	3.574,6	1.396,8	5.523,3	7.521,4	8.133,7	10.494,7	18.628,4
	03.	3.503,2	3.942,2	50,4	3.035,4	5.193,0	3.631,1	1.419,9	5.510,5	7.495,8	8.228,4	10.561,5	18.789,8
	04.	3.543,6	4.002,9	60,0	3.102,1	5.221,3	3.671,2	1.431,8	5.496,7	7.606,5	8.323,3	10.599,7	18.923,0
	05.	3.597,1	3.922,6	6,0	3.103,9	5.275,9	3.629,6	1.438,1	5.468,3	7.525,7	8.379,8	10.536,0	18.915,8
	06.	3.622,2	3.949,4	34,8	3.155,7	5.330,8	3.647,9	1.429,9	5.457,9	7.606,4	8.486,5	10.535,7	19.022,2
	07.	3.773,3	3.921,8	27,2	3.318,4	5.484,9	3.581,7	1.529,9	5.452,2	7.722,2	8.803,2	10.563,8	19.367,0
	08.	3.907,9	4.032,2	27,8	3.323,1	5.646,6	3.617,7	1.529,7	5.467,5	7.967,8	8.969,7	10.614,9	19.584,7
	09.	3.985,4	4.160,1	31,2	3.361,1	5.636,9	3.706,1	1.503,7	5.460,2	8.176,8	8.998,1	10.670,0	19.668,0
	10.	4.004,2	4.092,3	43,0	3.318,6	5.789,3	3.685,6	1.544,2	5.448,5	8.139,5	9.107,9	10.678,4	19.786,2
	11.	3.980,2	4.245,3	48,3	3.289,5	5.882,5	3.758,2	1.604,6	5.452,0	8.273,8	9.172,0	10.814,8	19.986,8
	12.	4.066,8	4.269,1	52,0	3.401,2	5.899,8	3.883,0	1.535,6	5.478,0	8.387,9	9.301,0	10.896,6	20.197,6

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.
Види биљешку на страни 155

Биљешка:
Готовина изван монетарних власти је преузета из Биланса стања ЦББиХ и представља готов новац изван Централне банке (монетарних власти). Депозити комерцијалних банака представљају средства комерцијалних банака на рачунима код ЦББиХ. Преносиви депозити других домаћих сектора код монетарних власти представљају депозите других домаћих сектора (осим депозита централне владе). Централна влада представља институције БиХ, владе ентитета, ентитетске фондове социјалне сигурности/заштите и Брчко дистрикта. Фондови социјалне сигурности/заштите на ентитетском нивоу (из Федерације БиХ: Фонд ПИО, Фонд здравства Федерације БиХ, Фонд за запошљавање Федерације БиХ, а из Републике Српске: Фонд пензијско-инвалидског осигурања РС, Фонд здравства РС, Фонд за запошљавање РС и Фонд за дјечију заштиту РС) класификовани су на ниво централне владе. Готовина изван банака је преузета из Биланса стања ЦББиХ (табела 8) и представља готов новац у оптицају изван Централне банке (монетарних власти) и готов новац изван комерцијалних банака. Преносиви или трансферабилни депозити у домаћој валути су преузети из Монетарног прегледа (табела 7) и представљају депозите нецентралне владе (депозите кантона и општина), депозите јавних и приватних предузећа, осталих финансијских институција и депозите осталих домаћих сектора (становништва, непрофитних институција и осталих некласификованих сектора). Остали депозити у домаћој валути, преносиви и остали депозити у страној валути су преузети из Монетарног прегледа (табела 7) и представљају депозите нецентралне владе (депозите кантона и општина), депозите јавних и приватних предузећа, осталих финансијских институција и депозите осталих домаћих сектора (становништва, непрофитних институција и осталих некласификованих сектора). Резервни новац (примарни новац или монетарна база) је у цијелости преузет из Биланса стања ЦББиХ (табела 8), а чине га готов новац изван монетарних власти, депозити комерцијалних банака и депозити осталих домаћих сектора (осим централне владе) код монетарних власти. Према националној дефиницији, новчану масу чине сви преносиви и остали депозити домаћих небанкарских и невладиних сектора, као и сектора локалне владе у домаћој и страној валути. Депозити ентитетских фондова социјалне сигурности/заштите прикључени су централној влади на ентитетском нивоу и тиме искључени из Новчане масе или Монетарних агрегата. Монетарни агрегат М1 чине готовина изван банака и преносиви депозити у домаћој валути свих домаћих сектора (осим депозита централне владе). Монетарни агрегат QM је дефинисан као истоимена позиција у Монетарном прегледу (табела 7) и обухвата остале депозите у домаћој валути, преносиве и остале депозите у страној валути свих домаћих сектора (осим депозита централне владе). Новчану масу М2 чине монетарни агрегати, новац М1 и квази-новац QM.

T07 Монетарни преглед (на крају периода, у милионима КМ)

		АКТИВА										
		Нето страна актива			Потраживања од домаћих сектора							
Година	Мјесец	Страна актива	Страна пасива		Потраживања од централне владе (нето)	Потраживања од кантона и општина	Потраживања од нефинансијских јавних предузећа	Потраживања од нефинансијских приватних предузећа	Потраживања од осталих финансијских институција	Потраживања од осталих домаћих сектора		Укупно
1	2	3	4	5 = 3+4	6	7	8	9	10	11	12=6+...+11	13 = 5+12
2006.	12.	7.835,7	-3.696,4	4.139,3	-971,9	62,3	248,3	4.086,1	89,4	4.450,8	7.965,0	12.104,3
2007.	12.	10.285,0	-4.818,5	5.466,5	-2.378,4	96,1	271,3	5.315,7	159,6	5.793,5	9.257,9	14.724,4
2008.	12.	9.429,7	-6.000,0	3.429,7	-1.655,8	148,3	256,4	6.751,6	169,2	6.804,5	12.474,1	15.903,8
2009.	12.	9.430,9	-5.386,9	4.043,9	-1.294,6	195,6	268,2	6.682,5	103,0	6.411,3	12.365,8	16.409,8
2010.	12.	9.300,8	-4.397,0	4.903,8	-996,9	270,8	351,3	6.965,5	80,2	6.424,3	13.095,3	17.999,1
2011.	12.	9.175,9	-3.779,7	5.396,2	-440,3	323,1	360,2	7.166,9	94,0	6.770,1	14.274,0	19.670,2
2012.	12.	9.044,2	-3.559,7	5.484,4	-182,6	386,3	390,9	7.473,1	73,7	6.874,4	15.015,8	20.500,2
2013.	12.	9.733,5	-3.330,9	6.402,6	-19,1	422,5	451,6	7.556,4	67,4	7.133,6	15.612,5	22.015,1
2014.	12.	10.479,7	-2.961,1	7.518,6	71,0	509,1	443,6	7.452,0	61,3	7.502,5	16.039,4	23.557,9
2015.	12.	11.107,9	-2.614,6	8.493,3	160,1	537,2	400,0	7.452,6	74,6	7.875,3	16.499,8	24.993,1
2016.	12.	12.199,0	-2.476,4	9.722,6	101,8	517,8	375,6	7.743,9	67,2	8.155,8	16.962,0	26.684,6
2016.	01.	10.885,7	-2.362,4	8.523,3	234,0	530,8	404,7	7.419,8	68,5	7.853,4	16.511,2	25.034,5
	02.	10.773,3	-2.261,9	8.511,4	242,4	531,3	393,8	7.516,4	70,2	7.866,1	16.620,1	25.131,4
	03.	10.831,5	-2.316,2	8.515,3	307,3	525,7	384,6	7.537,8	80,6	7.920,8	16.756,9	25.272,2
	04.	10.853,2	-2.218,2	8.634,9	251,5	523,2	383,5	7.573,4	70,4	7.957,9	16.759,8	25.394,8
	05.	10.887,8	-2.232,6	8.655,3	269,8	523,9	377,6	7.486,5	69,4	7.961,8	16.689,0	25.344,2
	06.	11.049,1	-2.385,3	8.663,8	228,4	525,4	378,2	7.553,4	81,6	7.993,1	16.760,1	25.423,9
	07.	11.275,8	-2.233,9	9.041,8	188,0	519,4	378,2	7.629,5	76,8	8.017,3	16.809,3	25.851,1
	08.	11.596,6	-2.179,0	9.417,5	168,2	502,7	377,3	7.526,4	66,4	8.031,7	16.672,8	26.090,3
	09.	11.713,4	-2.172,2	9.541,2	63,6	538,7	389,6	7.527,6	66,7	8.056,9	16.643,0	26.184,2
	10.	11.857,4	-2.180,8	9.676,6	-23,4	529,1	385,0	7.573,1	66,2	8.111,7	16.641,9	26.318,5
	11.	11.896,5	-2.162,8	9.733,6	29,6	527,4	384,6	7.613,7	64,9	8.136,6	16.756,8	26.490,4
	12.	12.199,0	-2.476,4	9.722,6	101,8	517,8	375,6	7.743,9	67,2	8.155,8	16.962,0	26.684,6

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.
Види биљешку на страни 155

Биљешка:
Монетарни преглед приказује консолидоване податке Биланса стања ЦББиХ - монетарних власти (табела 8) и Консолидованог биланса комерцијалних банака БиХ (табела 9). Нето страна актива представља разлику између збира страних актива ЦББиХ - монетарних власти и комерцијалних банака БиХ и збира страних пасива ЦББиХ - монетарних власти и комерцијалних банака БиХ. Домаћи кредити представљају потраживања комерцијалних банака од свих домаћих сектора уз напомену да су потраживања од централне владе исказана у нето износу, тј. умањена за депозите централне владе код ЦББиХ и код комерцијалних банака БиХ. Централна влада представља институције БиХ, владе ентитета, ентитетске Фондове социјалне сигурности/заштите и Брчко дистрикта. Према новој методологији, фондови социјалне сигурности/заштите се класификују на ниво централне владе као ентитетски ванбуџетски фондови, што се директно одражава на податке о нето потраживањима од централне владе у Монетарном прегледу.

T07 Монетарни преглед (на крају периода, у милионима КМ)

		ПАСИВА												
		Новчана маса (M2)												
		Новац (M1)			Квази-новац (QM)									
Година	Мјесец	Готовина изван банака	Преносиви депозити у домаћој валути		Преносиви депозити у страној валути	Остали депозити у домаћој валути	Остали депозити у страној валути			Хартије од вриједности	Кредити	Дионице и други капитал	Остале ставке (нето)	Укупно
1	2	3	4	5 = 3+4	6	7	8	9=6+7+8	10=5+9	11	12=6+...+11	13 = 5+12	14	15=10+...+14
2006.	12.	1.978,3	2.761,4	4.739,8	691,3	1.365,4	3.105,4	5.162,0	9.901,8	0,0	114,0	1.897,3	191,2	12.104,3
2007.	12.	2.185,3	3.546,6	5.731,9	833,8	1.726,5	3.661,1	6.221,3	11.953,2	5,2	106,1	2.355,0	304,9	14.724,4
2008.	12.	2.302,4	3.388,8	5.691,2	1.107,2	1.776,2	3.864,7	6.748,1	12.439,3	17,9	264,3	2.770,9	411,4	15.903,8
2009.	12.	2.009,5	3.536,3	5.545,8	1.078,0	1.844,3	4.241,0	7.163,3	12.709,1	13,6	446,7	2.821,8	418,5	16.409,8
2010.	12.	2.210,8	3.689,2	5.900,0	1.209,8	1.991,0	4.526,4	7.727,2	13.627,1	9,1	595,1	3.042,3	725,4	17.999,1
2011.	12.	2.366,4	3.819,0	6.185,5	1.100,1	2.285,7	4.846,1	8.231,9	14.417,4	0,0	675,3	3.592,8	984,7	19.670,2
2012.	12.	2.414,3	3.728,4	6.142,7	1.052,9	2.672,7	5.041,4	8.767,0	14.909,7	0,0	712,4	3.767,1	1.111,1	20.500,2
2013.	12.	2.542,3	4.153,3	6.695,6	1.189,3	3.006,3	5.202,4	9.398,0	16.093,6	0,0	707,9	3.815,2	1.398,4	22.015,1
2014.	12.	2.814,0	4.496,4	7.310,4	1.301,2	3.377,3	5.280,0	9.958,5	17.268,9	0,0	681,0	3.993,5	1.614,5	23.557,9
2015	12.	3.055,3	5.125,6	8.180,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	10.466,3	18.647,2	8,0	599,2	4.148,0	1.590,7	24.993,1
2016	12.	3.401,2	5.899,8	9.301,0	1.535,6	3.883,0	5.478,0	10.896,6	20.197,6	8,0	510,0	4.440,4	1.528,6	26.684,6
2016.	01.	3.017,1	5.085,4	8.102,5	1.370,8	3.581,6	5.546,4	10.498,9	18.601,3	8,0	597,0	4.227,7	1.600,4	25.034,5
	02.	3.013,8	5.119,9	8.133,7	1.396,8	3.574,6	5.523,3	10.494,7	18.628,4	7,9	588,2	4.287,5	1.619,4	25.131,4
	03.	3.035,4	5.193,0	8.228,4	1.419,9	3.631,1	5.510,5	10.561,5	18.789,8	7,9	585,3	4.310,5	1.578,6	25.272,2
	04.	3.102,1	5.221,3	8.323,3	1.431,8	3.671,2	5.496,7	10.599,7	18.923,0	8,0	587,4	4.322,2	1.554,1	25.394,8
	05.	3.103,9	5.275,9	8.379,8	1.438,1	3.629,6	5.468,3	10.536,0	18.915,8	8,0	537,6	4.399,5	1.483,3	25.344,2
	06.	3.155,7	5.330,8	8.486,5	1.429,9	3.647,9	5.457,9	10.535,7	19.022,2	8,0	528,7	4.401,3	1.463,7	25.423,9
	07.	3.318,4	5.484,9	8.803,2	1.529,9	3.581,7	5.452,2	10.563,8	19.367,0	8,0	533,9	4.495,4	1.446,8	25.851,1
	08.	3.323,1	5.646,6	8.969,7	1.529,7	3.617,7	5.467,5	10.614,9	19.584,7	7,9	525,3	4.517,5	1.455,0	26.090,3
	09.	3.361,1	5.636,9	8.998,1	1.503,7	3.706,1	5.460,2	10.670,0	19.668,0	7,9	520,6	4.541,4	1.446,1	26.184,2
	10.	3.318,6	5.789,3	9.107,9	1.544,2	3.685,6	5.448,5	10.678,4	19.786,2	8,0	528,6	4.449,4	1.546,3	26.318,5
	11.	3.289,5	5.882,5	9.172,0	1.604,6	3.758,2	5.452,0	10.814,8	19.986,8	8,0	511,9	4.456,6	1.527,1	26.490,4
	12.	3.401,2	5.899,8	9.301,0	1.535,6	3.883,0	5.478,0	10.896,6	20.197,6	8,0	510,0	4.440,4	1.528,6	26.684,6

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.
Види биљешку на страни 155

Биљешка:
Новац M1 чине готовина изван банака и преносиви депозити у домаћој валути свих домаћих сектора (осим депозита централне владе). Квази-новац QM обухвата остале депозите у домаћој валути, преносиве и остале депозите у страној валути свих домаћих сектора (осим депозита централне владе). Новчану масу M2 чине монетарни агрегати, новац M1 и квази-новац QM. Осталу пасиву чине вриједносни папири, кредити, дионице и други капитал и остале ставке (нето). Према новој методологији, као посебни финансијски инструменти на страни пасиве се исказују кредити (уз које се додаје обрачуната камата), као и дионице и други капитал. Остале ставке (нето) су нелоциране (нераспоређене) ставке пасиве умањене за нелоциране (нераспоређене) ставке активе. У остале ставке (нето) су такође укључени и ограничени депозити, противставке фондова и владини фондови за кредитирање.

T08 Биланс стања ЦББиХ (на крају периода, у милионима КМ)

		АКТИВА			ПАСИВА						
					Резервни новац						
Година	Мјесец	Страна актива	Потраживања од приватног сектора	Укупно	Готовина ван монетарних власти		Страна пасива	Депозити централне владе	Акције и други капитал	Остале ставке (нето)	Укупно
1	2	3	4	5 = 3+4	6	7	8	9	10	11	12 = 7+...+11
2006.	12.	5.479,5	2,3	5.481,8	2.154,2	5.056,6	1,0	126,1	301,0	-2,9	5.481,8
2007.	12.	6.726,3	2,2	6.728,5	2.439,7	6.229,0	0,9	74,8	386,4	37,4	6.728,5
2008.	12.	6.323,6	2,1	6.325,6	2.552,4	5.704,0	1,0	23,4	499,3	97,9	6.325,6
2009.	12.	6.239,9	1,9	6.241,8	2.267,7	5.648,9	0,9	56,7	502,5	33,0	6.241,8
2010.	12.	6.485,5	1,8	6.487,3	2.497,5	5.899,7	1,4	69,8	533,9	-17,5	6.487,3
2011.	12.	6.451,4	1,6	6.453,0	2.645,1	5.848,9	1,1	66,2	547,6	-10,8	6.453,0
2012.	12.	6.536,4	1,6	6.538,0	2.747,5	5.801,7	1,2	185,3	575,7	-25,9	6.538,0
2013.	12.	7.096,2	1,7	7.097,8	2.909,9	6.401,0	1,0	258,2	466,3	-28,7	7.097,8
2014.	12.	7.853,4	1,6	7.855,1	3.210,5	6.999,9	1,1	293,2	585,0	-24,2	7.855,1
2015.	12.	8.634,1	1,5	8.635,7	3.499,5	7.614,7	1,3	449,9	593,7	-24,0	8.635,7
2016.	12.	9.559,0	1,5	9.560,4	4.066,8	8.387,9	2,2	538,4	667,4	-35,5	9.560,4
2016.	01.	8.665,5	1,2	8.666,8	3.449,1	7.610,3	1,3	436,0	643,1	-23,8	8.666,8
	02.	8.602,3	1,3	8.603,6	3.484,3	7.521,4	1,1	429,5	675,4	-23,8	8.603,6
	03.	8.621,1	1,5	8.622,6	3.503,2	7.495,8	2,0	478,4	670,2	-23,8	8.622,6
	04.	8.733,9	1,3	8.735,2	3.543,6	7.606,5	1,6	502,3	666,6	-41,7	8.735,2
	05.	8.664,1	1,4	8.665,5	3.597,1	7.525,7	1,1	508,9	672,2	-42,5	8.665,5
	06.	8.800,5	1,5	8.802,0	3.622,2	7.606,4	1,2	519,3	718,4	-43,4	8.802,0
	07.	8.969,7	1,3	8.971,0	3.773,3	7.722,2	2,8	561,1	727,4	-42,5	8.971,0
	08.	9.167,6	1,4	9.169,0	3.907,9	7.967,8	2,4	527,7	713,4	-42,3	9.169,0
	09.	9.473,1	1,4	9.474,5	3.985,4	8.176,8	1,8	620,7	718,6	-43,4	9.474,5
	10.	9.374,0	1,2	9.375,3	4.004,2	8.139,5	2,9	582,6	692,4	-42,2	9.375,3
	11.	9.448,1	1,3	9.449,4	3.980,2	8.273,8	2,8	550,8	665,5	-43,6	9.449,4
	12.	9.559,0	1,5	9.560,4	4.066,8	8.387,9	2,2	538,4	667,4	-35,5	9.560,4

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.

Биљешка:
Страна актива ЦББиХ - монетарних власти обухвата злато, девизе у трезору ЦББиХ, девизне депозите код иностраних банака, располагање SDR, стране вриједносне папире и остало. Резервни новац (примарни новац или монетарна база) чине готов новац изван монетарних власти, депозити комерцијалних банака и депозити осталих домаћих сектора (осим централне владе) код монетарних власти. Готовина изван банака представља готов новац у оптицају изван централне банке (монетарних власти) и готов новац изван комерцијалних банака. Страна пасива ЦББиХ обухвата краткорочне обавезе према нерезидентима, депозите нерезидената и остале краткорочне обавезе према нерезидентима и обавезе према ММФ-у (рачуни 1 и 2). Депозити централне владе код ЦББиХ представљају преносиве и остале депозите институција БиХ, влада ентитета, ентитетских фондова социјалне сигурности и Брчко дистрикта у домаћој валути. Дионице и други капитал обухватају дионички капитал, резултат текуће године, опште и посебне резерве и прилагођавање/поновно утврђивање вриједности. Остале ставке (нето) су нелоциране (нераспоређене) ставке пасиве умањене за нелоциране (нераспоређене) ставке активе.

T09 Консолидовани биланс комерцијалних банака БиХ (на крају периода, у милионима КМ)

АКТИВА

Година	Мјесец	Резерве	Страна актива	Потраживања од генералне владе	Потраживања од нефинансијских јавних предузећа	Потраживања од нефинансијских приватних предузећа	Потраживања од осталих финансијских институција	Потраживања од осталих домаћих сектора	Укупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 = 3+...+9
2006.	12.	3.063,6	2.356,1	69,8	248,3	4.086,1	89,4	4.448,9	14.362,2
2007.	12.	4.022,9	3.558,6	127,5	271,3	5.315,7	159,6	5.791,7	19.247,3
2008.	12.	3.393,3	3.106,1	265,5	256,4	6.751,6	169,2	6.802,8	20.744,9
2009.	12.	3.632,0	3.190,3	355,5	268,2	6.682,5	103,0	6.409,8	20.641,1
2010.	12.	3.679,8	2.814,2	465,4	351,3	6.965,5	80,2	6.423,0	20.779,3
2011.	12.	3.469,7	2.724,5	904,7	360,2	7.166,9	94,0	6.768,9	21.488,9
2012.	12.	3.370,4	2.507,8	1.236,2	390,9	7.473,1	73,7	6.873,3	21.925,4
2013.	12.	3.843,7	2.637,3	1.379,4	451,6	7.556,4	67,4	7.131,8	23.067,7
2014.	12.	4.115,0	2.626,3	1.854,5	443,6	7.452,0	61,3	7.501,7	24.054,3
2015.	12.	4.511,7	2.473,8	2.161,1	400,0	7.452,6	74,6	7.874,7	24.948,5
2016.	12.	4.936,6	2.640,0	2.179,1	375,6	7.743,9	67,2	8.155,4	26.097,7
2016.	01.	4.552,7	2.220,2	2.132,5	404,7	7.419,8	68,5	7.852,8	24.651,2
	02.	4.460,9	2.171,0	2.141,9	393,8	7.516,4	70,2	7.865,5	24.619,6
	03.	4.412,9	2.210,3	2.163,7	384,6	7.537,8	80,6	7.920,2	24.710,2
	04.	4.448,1	2.119,2	2.178,0	383,5	7.573,4	70,4	7.957,4	24.730,0
	05.	4.387,6	2.223,8	2.206,7	377,6	7.486,5	69,4	7.961,3	24.712,8
	06.	4.419,8	2.248,6	2.149,7	378,2	7.553,4	81,6	7.992,5	24.823,9
	07.	4.380,6	2.306,0	2.133,5	378,2	7.629,5	76,8	8.016,9	24.921,5
	08.	4.622,3	2.428,9	2.199,0	377,3	7.526,4	66,4	8.031,2	25.251,6
	09.	4.788,8	2.240,3	2.174,9	389,6	7.527,6	66,7	8.056,4	25.244,3
	10.	4.779,5	2.483,3	2.142,8	385,0	7.573,1	66,2	8.111,3	25.541,3
	11.	4.937,6	2.448,3	2.153,7	384,6	7.613,7	64,9	8.136,1	25.739,0
	12.	4.936,6	2.640,0	2.179,1	375,6	7.743,9	67,2	8.155,4	26.097,7

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.
Види биљешку на страни 155

Биљешка:
Консолидовани биланс комерцијалних банака обухвата Консолидоване билансе комерцијалних банака Главне јединице Сарајево, Главне јединице Мостар, Главне банке Републике Српске, Брчко дистрикта (од јула 2001. до новембра 2002), НБРС (до децембра 1998) и НББиХ (до новембра 2002). Консолидована су међусобна потраживања и обавезе између комерцијалних банака. Резерве банака састоје се од готовине у трезорима банака и депозита банака код ЦББиХ. Страна актива комерцијалних банака обухвата: девизе у трезорима, преносиве и остале депозите у страној валути код нерезидената, кредите нерезидентима, хартије од вриједности нерезидената у страној валути, и остала потраживања од нерезидената. Потраживања од генералне владе обухватају потраживања од свих нивоа влада: централне владе (институције БиХ, владе ентитета, ентитетских фондова социјалне сигурности и Брчко дистрикта) и нецентралне владе (влада кантона и општинских влада). Потраживања од осталих домаћих сектора обухватају: потраживања од нефинансијских јавних предузећа, нефинансијских приватних предузећа, осталих финансијских институција и осталих домаћих сектора (становништва, непрофитних институција и осталих некласификованих сектора). Биланс стања комерцијалних банака Федерације БиХ садржи поред активног подбиланса и податке пасивног подбиланса. Пасивни подбиланс садржи обавезе по страним кредитима и старој девизној штедњи грађана до 31. марта 1992. Ове обавезе ће преузети Министарство финансија Федерације БиХ у процесу приватизације у складу са ентитетским Законом о почетном билансу предузећа и банака и Законом о приватизацији.

T09 Консолидовани биланс комерцијалних банака БиХ (на крају периода, у милионима КМ)

		ПАСИВА										
Година	Мјесец	Депозити централне владе	Преносиви депозити других домаћих сектора у домаћој валути	Преносиви депозити других домаћих сектора у страној валути	Остали депозити других домаћих сектора у домаћој валути	Остали депозити других домаћих сектора у страној валути	Хартије од вриједности	Кредити	Страна пасива	Акције и други капитал	Остале ставке (нето)	Укупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=3+...+12
2006.	12.	853,3	2.751,0	691,3	1.365,4	3.105,4	0,0	114,0	3.695,4	1.596,3	190,2	14.362,2
2007.	12.	2.335,0	3.534,4	833,8	1.726,5	3.661,1	5,2	106,1	4.817,5	1.968,6	259,1	19.247,3
2008.	12.	1.749,7	3.381,4	1.107,2	1.776,2	3.864,7	17,9	264,3	5.999,0	2.271,6	312,9	20.744,9
2009.	12.	1.397,9	3.530,3	1.078,0	1.844,3	4.241,0	13,6	446,7	5.386,1	2.319,4	383,9	20.641,1
2010.	12.	1.121,7	3.680,5	1.209,8	1.991,0	4.526,4	9,1	595,1	4.395,7	2.508,4	741,7	20.779,3
2011.	12.	955,7	3.807,9	1.100,1	2.285,7	4.846,1	0,0	675,3	3.778,6	3.045,1	994,3	21.488,9
2012.	12.	847,2	3.714,8	1.052,9	2.672,7	5.041,4	0,0	712,4	3.558,6	3.191,3	1.134,1	21.925,4
2013.	12.	717,8	4.137,4	1.189,3	3.006,3	5.202,4	0,0	707,9	3.329,9	3.348,9	1.427,8	23.067,7
2014.	12.	981,3	4.458,2	1.301,2	3.377,3	5.280,0	0,0	681,0	2.960,0	3.408,5	1.606,8	24.054,3
2015.	12.	1.014,1	5.073,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	8,0	599,2	2.613,3	3.554,3	1.619,5	24.948,5
2016.	12.	1.021,3	5.847,8	1.535,6	3.883,0	5.478,0	8,0	510,0	2.474,2	3.773,0	1.566,9	26.097,7
2016.	01.	931,8	5.041,1	1.370,8	3.581,6	5.546,4	8,0	597,0	2.361,1	3.584,7	1.628,7	24.651,2
	02.	938,8	5.070,4	1.396,8	3.574,6	5.523,3	7,9	588,2	2.260,8	3.612,1	1.646,7	24.619,6
	03.	852,2	5.142,5	1.419,9	3.631,1	5.510,5	7,9	585,3	2.314,2	3.640,3	1.606,2	24.710,2
	04.	901,0	5.161,3	1.431,8	3.671,2	5.496,7	8,0	587,4	2.216,6	3.655,7	1.600,3	24.730,0
	05.	904,1	5.269,9	1.438,1	3.629,6	5.468,3	8,0	537,6	2.231,4	3.727,3	1.498,5	24.712,8
	06.	876,7	5.296,0	1.429,9	3.647,9	5.457,9	8,0	528,7	2.384,0	3.682,9	1.511,9	24.823,9
	07.	865,1	5.457,7	1.529,9	3.581,7	5.452,2	8,0	533,9	2.231,1	3.768,0	1.493,9	24.921,5
	08.	1.000,5	5.618,9	1.529,7	3.617,7	5.467,5	7,9	525,3	2.176,6	3.804,0	1.503,5	25.251,6
	09.	952,0	5.605,7	1.503,7	3.706,1	5.460,2	7,9	520,6	2.170,4	3.822,8	1.494,8	25.244,3
	10.	1.054,4	5.746,3	1.544,2	3.685,6	5.448,5	8,0	528,6	2.177,8	3.757,1	1.590,9	25.541,3
	11.	1.045,9	5.834,2	1.604,6	3.758,2	5.452,0	8,0	511,9	2.160,0	3.791,1	1.573,1	25.739,0
	12.	1.021,3	5.847,8	1.535,6	3.883,0	5.478,0	8,0	510,0	2.474,2	3.773,0	1.566,9	26.097,7

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.
Види биљешку на страни 155

Биљешка:
Депозити централне владе укључују преносиве и остале депозите у домаћој и страној валути институција БиХ, влада ентитета, ентитетских фондова социјалне сигурности/заштите и Брчко дистрикта. Преносиви и остали депозити других домаћих сектора у домаћој и страној валути представљају обавезе банака према нецентралној влади (кантона и општина), нефинансијским јавним предузећима, нефинансијским приватним предузећима, осталим финансијским институцијама и осталим домаћим секторима (становништву, непрофитним институцијама и осталим некласификованим секторима). Страна пасива комерцијалних банака обухвата обавезе банака према нерезидентима по основу преносивих и осталих депозита, кредита, вриједносних папира, трговинских кредита и аванса и осталих рачуна дуговања. Према новој методологији, кредити на страни пасиве су приказани као посебан финансијски инструмент, уз које се додаје обрачуната камата.
Дионице и други капитал обухватају дионички капитал, задржани приход, резултат текуће године, опште и посебне резерве и прилагођавање/поновно утврђивање вриједности. Остале ставке (нето) су нелоциране (нераспоређене) ставке пасиве умањене за нелоциране (нераспоређене) ставке активе. Остале ставке (нето) такође обухватају и ограничене депозите.

T10 Каматне стопе на кредите становништву (у процентима, на годишњем нивоу)

		Становништво															
		Каматне стопе на кредите у КМ				Каматне стопе на кредите у КМ с валутном клаузулом									Револвинг кредити, прекорачења и кредитне картице (кредитна погодност и продужени кредит)		
		Потрошачки кредити		Остали кредити		Потрошачки кредити		Стамбени кредити				Остали кредити			Каматне стопе на кредите у КМ		Каматне стопе на кредите у КМ с валутном клаузулом
Година	Период	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	преко 1 до 5 година ИПФКС	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	преко 1 до 5 година ИПФКС	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	преко 1 до 5 година ИПФКС	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	преко 1 до 5 година ИПФКС	преко 5 година ИПФКС	преко 10 година ИПФКС	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	преко 1 до 5 година ИПФКС	преко 5 година ИПФКС	Прекорачења	Кредитна картица с продуженим кредитом	Прекорачења
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Пондерисани мјесечни просјеци																	
2012.	12.	8,058	7,159	8,686	8,030	8,193	...	6,626	8,288	7,425	6,990	8,969	8,905	8,149	13,123	13,825	13,742
2013.	12.	7,738	...	7,664	7,018	7,248	8,542	6,360	7,497	7,375	6,056	8,429	8,412	8,599	12,442	14,622	13,907
2014.	12.	7,499	7,728	7,151	7,090	5,689	8,182	6,138	6,819	6,522	6,172	8,290	7,570	7,693	11,516	14,652	13,858
2015.	12.	7,797	4,790	7,236	6,819	...	6,919	5,609	6,163	6,081	5,822	7,616	7,163	7,436	12,367	14,706	12,740
2016.	12.	8,150	6,060	6,986	6,214	...	7,349	5,221	5,981	5,330	5,277	7,745	6,714	6,450	12,456	14,688	11,680
2016.	01.	7,251	...	7,194	7,046	...	7,231	5,491	5,895	6,053	5,552	8,082	7,233	7,729	12,270	14,783	12,606
	02.	6,911	5,576	7,184	6,796	...	7,149	5,680	...	6,360	5,829	8,011	7,251	7,886	12,598	14,711	12,488
	03.	6,652	5,783	7,013	6,704	...	7,827	5,529	5,962	5,753	5,662	8,008	7,073	7,920	12,574	14,685	12,378
	04.	...	6,296	6,917	6,701	...	...	5,558	6,001	5,098	5,442	8,128	7,082	7,313	12,511	14,688	12,302
	05.	...	6,166	6,922	6,688	...	...	5,638	6,018	5,299	5,415	8,261	6,800	6,902	12,537	14,661	12,262
	06.	...	6,046	6,889	6,573	...	...	5,599	6,114	6,016	5,768	8,236	6,999	6,843	12,432	14,657	12,179
	07.	6,595	6,014	7,051	6,573	...	...	5,472	6,042	5,934	5,767	8,314	7,002	6,825	12,480	14,594	12,169
	08.	6,361	5,897	7,000	6,677	...	...	5,383	5,924	5,741	5,612	8,170	7,046	6,931	12,492	14,636	12,144
	09.	7,888	6,291	6,751	6,407	...	7,837	5,314	6,046	5,681	5,628	8,039	6,946	6,960	12,450	14,642	12,065
	10.	7,934	5,818	6,796	6,190	...	7,878	5,168	6,742	5,700	5,595	7,836	7,316	6,471	12,441	14,637	11,996
	11.	8,219	6,387	6,729	6,068	...	...	5,400	6,318	5,654	5,270	7,628	6,868	6,418	12,420	14,704	11,868
	12.	8,150	6,060	6,986	6,214	...	7,349	5,156	5,981	5,330	5,277	7,584	6,714	6,450	12,346	14,688	11,680
Износи кредита (нови послови)																	у хиљадама КМ
2012.	12.	1.650	95	13.330	2.196	355	...	12.884	663	2.562	3.705	89.858	13.413	3.306	611.936	160.052	53.001
2013.	12.	473	...	62.268	5.512	390	422	11.481	763	2.493	2.900	105.523	17.232	7.034	538.077	114.753	49.438
2014.	12.	200	507	47.019	10.525	89	1.043	13.696	385	1.067	4.948	92.582	23.137	8.174	477.047	104.227	47.031
2015.	12.	51	292	34.379	18.377	...	118	10.486	432	990	4.021	112.780	14.553	15.293	530.393	100.377	56.325
2016.	12.	37	207	55.519	23.435	...	491	11.206	961	1.275	5.159	64.833	23.133	18.529	521.185	93.033	59.127
2016.	01.	106	...	27.962	12.542	...	47	8.303	399	760	1.536	67.036	8.125	10.034	608.790	90.085	55.959
	02.	137	150	36.456	20.165	...	163	10.432	...	757	2.436	88.195	13.178	10.472	523.505	97.932	56.062
	03.	145	151	40.977	28.275	...	65	11.456	671	899	5.019	105.742	15.351	11.208	523.751	92.649	56.313
	04.	...	83	42.521	31.441	...	...	9.799	244	1.469	5.152	97.587	13.037	9.931	517.271	93.208	56.560
	05.	...	72	50.531	28.658	...	...	10.949	460	1.193	4.033	78.711	12.729	10.782	526.270	96.098	56.521
	06.	...	107	65.966	30.280	...	...	12.461	1.444	5.434	12.288	86.531	14.591	17.930	519.983	95.912	56.731
	07.	33	150	44.212	21.385	...	...	9.291	1.998	4.388	9.811	76.463	15.252	22.410	522.122	94.772	57.129
	08.	36	114	41.490	21.072	...	...	8.700	665	2.099	8.145	84.949	10.320	19.093	526.818	94.421	57.888
	09.	89	134	51.433	21.188	...	456	10.611	471	2.142	6.245	74.711	13.858	22.524	522.764	94.377	58.313
	10.	57	116	74.406	23.678	...	352	11.090	527	2.311	6.486	58.257	20.462	28.227	534.928	93.846	58.377
	11.	67	108	64.869	21.270	...	...	10.674	503	2.386	4.974	70.347	11.772	29.908	534.145	93.641	58.009
	12.	37	207	55.519	23.435	...	491	10.141	961	1.275	5.159	70.540	23.133	18.529	521.185	93.033	59.127

Напомена:
Каматне стопе у табели за револвинг кредите и кредитне картице се односе на постојеће послове (преостала стања).
ИПФКС - иницијални период фиксне каматне стопе
... недовољан број података за објављивање
У склопу каматних стопа на револвинг кредите и кредитне картице прикупљају се и подаци о кредитним картицама с кредитном погодности. С обзиром да кредитне картице с кредитном подогодности подразумијевају бескаматну одгоду плаћања (0% кс), исте се и не публикују.
Нема података за каматне стопе на кредите у страној валути по кредитним картицама и прекорачењима становништву.

T11 Каматне стопе на кредите нефинансијским предузећима (у процентима, на годишњем нивоу)

		Нефинансијска предузећа												
		Каматне стопе на кредите у КМ				Каматне стопе на кредите у КМ с валутном клаузулом							Револвинг кредити и прекорачења *	
		до износа од 0,25 мил EUR		преко 0,25 мил EUR до 1 мил EUR	Преко износа 1 мил EUR	до износа од 0,25 мил EUR			преко 0,25 мил EUR до 1 мил EUR			Преко износа 1 мил EUR		
Година	Период	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	преко 1 до 5 година ИПФКС	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	преко 1 до 5 година ИПФКС	преко 5 година ИПФКС	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	преко 1 до 5 година ИПФКС	преко 5 година ИПФКС	промјењива стопа и до 1 године ИПФКС	Каматне стопе на кредите у КМ	Каматне стопе на кредите у КМ с валутном клаузулом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Пондерисани мјесечни просјеци														
2012.	12.	8,245	8,005	6,691	6,670	7,689	8,727	7,765	7,998	6,414	7,914	7,000	7,029	6,509
2013.	12.	8,011	7,526	6,460	7,223	7,834	8,231	8,016	6,731	6,707	7,867	6,417	6,838	6,517
2014.	12.	7,071	7,097	5,798	6,090	6,668	7,572	6,997	6,175	6,479	5,444	4,875	6,355	6,311
2015.	12.	6,608	6,409	4,988	5,626	7,755	5,816	6,189	5,812	5,902	6,260	5,953	5,519	5,955
2016.	12.	5,977	5,420	4,623	4,315	7,068	4,882	5,008	5,684	4,448	4,854	4,463	4,707	4,868
2016.	01.	6,698	6,265	5,238	...	7,916	6,384	5,905	5,940	5,878	6,424	5,670	5,469	5,949
	02.	6,593	6,935	5,240	3,917	7,700	5,594	5,705	6,019	5,079	4,684	5,197	5,364	5,908
	03.	6,055	6,370	4,592	4,251	7,256	5,751	5,571	5,795	5,313	5,388	5,866	5,345	5,824
	04.	6,295	6,048	5,157	4,281	7,819	5,496	5,424	5,857	5,580	4,985	4,967	5,232	5,801
	05.	6,298	6,075	4,682	4,391	7,674	5,214	5,213	5,531	5,231	5,513	...	5,151	5,795
	06.	6,223	6,060	4,612	4,119	7,495	5,072	5,021	5,873	5,519	6,193	4,595	5,031	5,621
	07.	6,022	6,048	4,537	4,457	7,424	5,985	5,772	5,726	5,093	5,628	4,129	5,005	5,531
	08.	6,226	6,165	4,450	4,938	7,588	5,024	5,636	5,911	5,292	5,810	5,036	4,985	5,284
	09.	6,168	5,882	4,525	5,036	7,298	5,652	5,267	5,470	5,293	5,506	4,602	4,883	5,353
	10.	6,120	5,823	5,368	5,567	7,373	5,258	5,355	5,105	5,465	5,140	4,710	4,831	5,177
	11.	5,886	5,538	5,105	4,641	7,371	5,208	5,241	5,674	4,672	5,142	4,727	4,805	4,943
	12.	5,977	5,420	4,623	4,315	7,029	4,882	5,008	5,628	4,448	4,854	4,463	4,707	4,868
Износи кредита (нови послови)														у хиљадама КМ
2012.	12.	59.827	3.218	78.180	69.492	31.020	12.444	6.103	25.115	11.663	5.238	68.638	1.804.800	598.167
2013.	12.	58.148	2.808	61.373	59.503	36.938	14.643	5.331	47.739	3.490	11.397	63.237	1.712.557	593.756
2014.	12.	57.589	3.428	59.350	45.951	51.005	11.580	4.490	51.621	13.600	10.177	138.835	1.562.823	574.250
2015.	12.	50.117	14.157	56.173	42.450	23.978	13.003	6.571	30.490	19.323	14.047	35.546	1.667.461	534.778
2016.	12.	48.482	19.022	68.596	35.951	25.201	15.794	5.580	21.231	6.238	18.458	45.779	1.865.259	461.392
2016.	01.	26.177	7.529	18.920	...	13.394	4.133	2.458	18.173	7.846	5.500	27.110	1.645.311	497.290
	02.	31.633	8.941	38.777	41.554	9.312	8.904	4.215	16.643	6.486	10.833	42.926	1.717.090	492.678
	03.	40.348	15.106	43.648	30.747	20.325	10.367	6.401	25.105	5.118	9.515	22.943	1.715.649	468.665
	04.	34.311	18.848	28.448	14.500	17.952	10.713	8.504	25.677	9.376	11.758	23.993	1.764.276	441.149
	05.	31.551	13.065	51.416	35.185	16.049	8.949	4.295	15.607	8.183	2.200	...	1.837.080	412.853
	06.	37.450	11.794	58.083	37.319	18.506	13.256	7.728	14.875	10.205	6.899	29.138	1.864.156	422.212
	07.	34.232	9.458	51.329	9.934	16.645	6.420	6.623	11.908	6.967	18.396	62.460	1.874.842	414.861
	08.	32.087	10.076	43.172	25.794	15.254	6.923	3.164	8.994	11.523	10.602	37.894	1.793.609	420.991
	09.	33.249	9.941	49.295	19.410	14.380	8.986	4.637	17.609	10.300	15.309	19.055	1.859.846	435.694
	10.	32.604	17.014	60.436	23.179	14.230	15.500	4.311	23.751	10.063	11.665	31.267	1.842.842	464.659
	11.	34.887	15.929	52.760	48.505	20.394	11.341	7.487	20.020	10.275	6.443	28.760	1.839.820	470.812
	12.	48.482	19.022	68.596	35.951	23.726	15.794	5.580	10.638	6.238	18.458	45.779	1.865.259	461.392

Напомена:
* Каматне стопе у табели за револвинг кредите и кредитне картице се односе на постојеће послове (преостала стања).
ИПФКС - иницијални период фиксне каматне стопе
... недовољан број података за објављивање
У склопу каматних стопа на револвинг кредите и кредитне картице прикупљају се и подаци о кредитним картицама с кредитном погодности. С обзиром да кредитне картице с кредитном подогодности подразумијевају бескаматну одгоду плаћања (0% кс), исте се и не публикују.
Нема података за каматне стопе на кредите у страној валути по кредитним картицама и прекорачењима нефинансијским предузећима.

T12 Каматне стопе на депозите становништва и нефинансијских предузећа (у процентима, на годишњем нивоу)

		Становништво										Нефинансијска предузећа								
		Депозити у КМ и депозити с валутном клаузулом				Депозити у EUR				Депозити у страној валути		Депозити у КМ и с валутном клаузулом				Депозити у EUR				Депозити у страној валути
		с договореним доспијећем				с договореним доспијећем						с договореним доспијећем				с договореним доспијећем				
Година	Период	до 1 године	преко 1 и до 2 године	преко 2 године	Депозити по виђењу* (преконоћни)	до 1 године	преко 1 и до 2 године	преко 2 године	Депозити по виђењу* (преконоћни)	с договореним доспијећем	Депозити по виђењу* (преконоћни)	до 1 године	преко 1 и до 2 године	преко 2 године	Депозити по виђењу* (преконоћни)	до 1 године	преко 1 и до 2 године	преко 2 године	Депозити по виђењу* (преконоћни)	Депозити по виђењу* (преконоћни)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Пондерисани мјесечни просјеци																				
2012.	12.	2,079	3,163	4,407	0,140	2,384	3,298	3,993	0,342	1,953	0,092	3,467	4,540	4,063	0,176	1,456	4,026	...	0,136	0,098
2013.	01.	1,973	3,189	3,754	0,116	2,068	3,127	3,927	0,240	1,232	0,075	1,686	3,862	3,933	0,219	2,458	3,517	...	0,144	0,157
2014.	12.	1,263	2,764	2,973	0,089	1,431	2,901	3,170	0,181	0,916	0,064	0,760	2,867	3,369	0,203	1,890	...	2,319	0,132	0,094
2015.	01.	1,062	2,164	2,358	0,091	1,236	2,128	2,684	0,129	0,966	0,061	0,930	1,428	1,937	0,122	0,609	2,469	...	0,097	0,057
2016.	12.	0,548	1,698	2,102	0,093	0,545	1,525	2,211	0,106	0,423	0,057	0,456	1,393	1,822	0,085	0,915	...	2,124	0,083	0,048
2016.	01.	0,887	1,973	2,586	0,098	0,886	2,135	2,396	0,121	0,744	0,066	0,858	1,484	1,884	0,099	0,348	...	2,567	0,089	0,071
	02.	0,828	2,073	2,269	0,086	0,868	2,199	2,565	0,115	0,648	0,066	0,997	1,371	2,102	0,103	...	...	...	0,089	0,149
	03.	0,854	1,889	2,123	0,084	0,858	2,243	2,524	0,124	0,748	0,064	0,844	2,169	2,483	0,091	0,254	2,269	...	0,065	0,052
	04.	0,738	1,947	2,092	0,078	0,756	2,012	2,245	0,123	0,576	0,068	0,756	2,881	2,897	0,097	...	2,012	...	0,080	0,046
	05.	0,685	1,997	2,210	0,076	0,618	1,957	2,114	0,123	1,467	0,066	0,413	1,561	...	0,087	...	...	2,214	0,081	0,056
	06.	0,660	1,992	2,075	0,076	0,580	1,975	2,235	0,122	0,524	0,066	1,210	1,797	2,490	0,077	...	...	...	0,085	0,056
	07.	0,583	1,930	2,002	0,075	0,679	1,916	2,084	0,122	0,542	0,066	0,355	1,398	2,060	0,082	...	...	...	0,084	0,050
	08.	0,626	1,877	2,006	0,075	0,548	1,740	2,247	0,115	0,472	0,066	0,353	1,327	2,876	0,081	...	1,184	...	0,065	0,053
	09.	0,609	2,101	1,873	0,073	0,602	1,791	2,344	0,114	0,590	0,067	0,306	1,697	2,191	0,081	...	1,345	...	0,076	0,065
	10.	0,578	2,116	2,011	0,072	0,583	2,002	2,063	0,112	0,579	0,066	0,451	2,382	1,723	0,097	...	...	...	0,080	0,068
	11.	0,657	1,721	2,056	0,086	0,560	1,655	2,041	0,109	0,524	0,058	0,471	1,669	2,532	0,085	...	...	2,154	0,088	0,058
	12.	0,548	1,698	2,102	0,093	0,545	1,531	2,211	0,106	0,423	0,057	0,456	1,393	1,822	0,085	0,915	...	2,124	0,083	0,048
Износи депозита (нови послови)																				у хиљадама КМ
2012.	12.	22.786	32.900	32.655	1.691.057	30.445	77.512	40.687	689.308	11.233	217.349	45.600	53.329	3.973	1.536.916	17.408	1.248	...	319.103	44.031
2013.	01.	19.637	34.381	21.954	1.923.736	29.340	74.954	57.798	731.719	5.744	235.804	20.855	22.272	5.378	1.889.799	6.398	40.153	...	427.605	42.477
2014.	12.	24.762	33.097	19.050	2.115.947	28.079	72.251	48.611	787.586	4.240	213.851	26.218	15.491	4.029	1.920.631	1.277	...	1.381	494.367	63.957
2015.	01.	15.246	29.802	27.103	2.540.711	22.363	57.842	54.185	921.532	7.180	233.901	16.591	61.505	8.118	2.029.544	3.118	10.252	...	475.393	63.119
2016.	12.	12.326	33.407	37.407	3.052.215	15.650	50.354	53.399	1.046.384	3.090	261.142	19.822	14.794	8.874	2.168.102	1.663	...	17.116	523.643	75.169
2016.	01.	11.240	25.600	36.621	2.438.741	17.452	49.625	34.577	931.856	4.951	231.340	16.410	1.430	3.951	1.959.193	5.770	...	9.847	465.256	72.389
	02.	11.642	31.281	24.540	2.613.303	14.818	54.515	50.182	868.926	6.549	231.936	11.776	8.630	15.423	1.953.934	...	...	....	504.575	139.199
	03.	11.189	24.668	24.648	2.679.926	19.072	53.614	67.533	946.872	5.488	233.848	17.459	9.296	11.178	1.919.101	658	11.896	...	520.804	61.682
	04.	11.060	23.093	20.394	2.714.215	16.748	45.533	48.099	962.875	3.571	235.362	9.172	6.763	5.728	1.911.319	...	10.768	...	509.585	69.424
	05.	11.677	27.193	23.482	2.729.426	17.089	50.884	45.533	968.498	8.333	240.701	13.036	4.835	-	2.000.896	...	...	24.188	509.343	64.471
	06.	7.749	27.071	27.146	2.739.820	11.569	48.074	44.270	978.423	1.884	246.919	28.572	6.695	7.251	1.977.655	...	...	...	506.733	58.391
	07.	9.684	27.582	17.717	2.767.449	17.380	53.125	38.785	989.205	3.946	247.707	8.907	2.300	3.485	2.107.084	...	...	...	586.939	65.339
	08.	10.270	30.771	23.464	2.796.913	19.468	61.139	57.014	997.921	4.217	248.388	26.388	15.850	4.541	2.223.449	...	7.913	...	572.240	72.158
	09.	8.073	40.047	19.619	2.810.542	13.746	51.271	59.906	1.000.674	4.301	248.149	5.405	48.860	19.773	2.146.882	...	1.272	...	535.139	75.709
	10.	11.757	37.331	20.823	2.815.456	15.741	52.059	44.362	1.029.064	2.025	252.237	17.121	34.390	2.363	2.217.050	...	...	...	538.920	71.230
	11.	9.411	29.723	28.741	2.742.030	12.873	52.883	38.106	1.026.765	2.677	259.653	5.529	43.964	11.250	2.202.670	...	...	25.710	579.282	77.002
	12.	12.326	33.407	37.407	3.052.215	15.650	50.354	53.399	1.046.384	3.090	261.142	19.822	14.794	8.874	2.168.102	1.663	...	17.116	523.643	75.169

Напомена:
* Каматне стопе на депозите по виђењу и износи тих депозита се односе на постојеће послове (преостала стања).
Каматне стопе на депозите с договореним доспијећем и износи тих депозита се односе на нове послове.
Депозити у страној валути обухватају све стране валуте осим EUR

T13 Укупни депозити и кредити комерцијалних банака (на крају периода, у милионима КМ)

		ДЕПОЗИТИ			КРЕДИТИ		
Година	Мјесец	Преносиви депозити	Остали депозити	Укупни депозити	Краткорочни кредити	Дугорочни кредити	Укупни кредити
1	2	3	4	5(3+4)	6	7	8(6+7)
2006.	12.	4.004,4	4.758,1	8.762,5	2.057,0	6.755,6	8.812,6
2007.	12.	5.105,8	6.980,7	12.086,5	2.541,4	8.954,2	11.495,5
2008.	12.	4.904,3	6.970,0	11.874,4	3.427,5	10.708,6	14.136,1
2009.	12.	5.214,4	6.877,0	12.091,4	3.391,5	10.293,3	13.684,8
2010.	12.	5.556,9	6.972,4	12.529,3	3.614,8	10.530,3	14.145,1
2011.	12.	5.518,1	7.474,1	12.992,2	3.972,1	10.929,9	14.901,9
2012.	12.	5.306,9	8.018,8	13.325,8	4.271,2	11.271,3	15.542,5
2013.	12.	5.771,9	8.477,3	14.249,2	4.318,6	11.707,7	16.026,4
2014.	12.	6.292,8	9.082,5	15.375,2	4.170,2	12.303,3	16.473,5
2015.	12.	7.038,7	9.492,1	16.530,8	4.164,9	12.701,9	16.866,8
2016.	12.	8.056,6	9.695,5	17.752,1	4.152,6	13.048,5	17.201,1
2016.	01.	6.940,0	9.508,6	16.448,6	4.125,4	12.646,9	16.772,3
	02.	7.002,9	9.478,5	16.481,4	4.194,1	12.667,7	16.861,9
	03.	7.071,1	9.464,1	16.535,2	4.195,1	12.732,6	16.927,7
	04.	7.157,4	9.483,6	16.640,9	4.162,2	12.786,5	16.948,7
	05.	7.268,7	9.420,7	16.689,4	4.095,7	12.749,1	16.844,9
	06.	7.259,4	9.430,5	16.689,8	4.137,2	12.806,1	16.943,3
	07.	7.515,3	9.352,6	16.868,0	4.156,9	12.872,4	17.029,3
	08.	7.775,2	9.440,6	17.215,8	4.119,7	12.848,4	16.968,2
	09.	7.683,0	9.528,6	17.211,6	4.114,8	12.907,6	17.022,5
	10.	7.990,2	9.473,3	17.463,5	4.165,6	12.906,6	17.072,2
	11.	8.115,4	9.564,3	17.679,7	4.151,3	12.997,2	17.148,5
	12.	8.056,6	9.695,5	17.752,1	4.152,6	13.048,5	17.201,1

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.
Види напомену на страни 155

Напомена:
Укупни депозити представљају обавезе комерцијалних банака БиХ према свим домаћим институционалним секторима у домаћој и страној валути. Укупни кредити представљају потраживања комерцијалних банака БиХ од свих институционалних сектора, у домаћој и страној валути.

T14 Секторска структура преносивих депозита код комерцијалних банака (на крају периода, у милионима КМ)

ДЕПОЗИТИ ДОМАЋИХ ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ СЕКТОРА													
Година	Мјесец	Депозити институција БиХ	Депозити влада ентитета	Депозити влада кантона	Депозити влада општина	Депозити фондова социјалне заштите	Депозити осталих финансијских институција	Депозити нефинансијских јавних предузећа	Депозити нефинансијских приватних предузећа	Депозити непрофитних организација	Депозити домаћинства	Остали депозити	Укупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=3+…+13
2006.	12.	44,2	393,7	348,6	169,8	124,3	156,0	697,6	1.067,2	139,6	853,3	10,1	4.004,4
2007.	12.	45,7	544,5	381,0	242,0	147,5	186,2	740,3	1.321,0	176,2	1.311,7	9,6	5.105,8
2008.	12.	52,3	255,2	271,7	204,0	108,2	137,5	781,8	1.328,9	161,3	1.558,8	44,7	4.904,3
2009.	12.	41,4	416,0	352,7	187,9	148,6	146,5	852,2	1.280,0	173,1	1.601,4	14,5	5.214,4
2010.	12.	58,8	458,1	291,0	194,6	149,7	144,2	723,8	1.444,3	172,4	1.904,0	16,1	5.556,9
2011.	12.	42,2	413,1	290,9	190,0	154,8	176,9	688,5	1.447,8	182,1	1.917,2	14,7	5.518,1
2012.	12.	94,0	339,2	231,1	195,2	105,9	161,5	517,5	1.443,4	186,5	2.015,3	17,0	5.306,9
2013.	12.	65,3	300,8	228,1	172,4	79,0	209,7	615,2	1.667,4	194,4	2.226,8	12,8	5.771,9
2014.	12.	60,0	412,1	261,4	176,9	61,4	171,5	470,8	1.954,4	247,9	2.462,7	13,7	6.292,8
2015.	12.	102,2	468,3	312,0	209,3	33,9	198,7	498,8	2.104,8	245,0	2.841,6	24,2	7.038,7
2016.	01.	94,9	520,2	399,6	255,6	58,1	190,1	523,9	2.313,6	251,1	3.431,4	18,0	8.056,6
2016.	01.	111,9	379,3	308,8	225,3	36,8	190,7	466,1	2.076,5	251,7	2.869,5	23,4	6.940,0
	02.	116,8	382,7	310,9	221,0	36,2	191,8	510,3	2.036,5	256,8	2.917,2	22,8	7.002,9
	03.	101,1	367,9	317,6	228,2	39,6	220,6	515,6	2.011,3	259,7	2.984,8	24,5	7.071,1
	04.	119,7	398,7	314,6	239,7	45,9	210,7	515,8	1.995,5	265,6	3.023,5	27,7	7.157,4
	05.	118,9	392,7	320,1	248,3	49,0	220,5	494,0	2.093,3	267,6	3.038,0	26,3	7.268,7
	06.	159,5	337,1	318,6	247,0	36,9	229,6	514,1	2.049,3	256,0	3.089,1	22,2	7.259,4
	07.	152,1	328,5	313,2	256,7	47,2	231,1	571,7	2.208,4	263,5	3.120,1	22,8	7.515,3
	08.	166,6	408,5	344,9	259,4	51,6	206,8	594,6	2.308,1	270,7	3.139,1	24,9	7.775,2
	09.	117,9	401,6	396,6	242,3	54,2	236,7	524,5	2.261,7	264,0	3.162,7	20,8	7.683,0
	10.	127,0	521,0	417,2	242,8	51,7	286,4	607,8	2.270,1	263,4	3.182,9	19,9	7.990,2
	11.	105,0	491,6	408,1	248,9	80,1	322,9	569,4	2.359,2	263,6	3.247,4	19,2	8.115,4
	12.	94,9	520,2	399,6	255,6	58,1	190,1	523,9	2.313,6	251,1	3.431,4	18,0	8.056,6

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.
Види биљешку на страни 155

Биљешка:
Преносиви депозити су расположиви на захтјев без накнада и ограничења, могу се директно употријебити за плаћања трећим лицима, посебни штедни рачуни с којих је дозвољен пренос средстава на преносиве депозите.

T15 Секторска структура осталих депозита код комерцијалних банака (на крају периода, у милионима КМ)

		ДЕПОЗИТИ ДОМАЋИХ ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ СЕКТОРА											
Година	Мјесец	Депозити институција БиХ	Депозити влада ентитета	Депозити влада кантона	Депозити влада општина	Депозити фондова социјалне заштите	Депозити осталих финансијских институција	Депозити нефинансијских јавних предузећа	Депозити нефинансијских приватних предузећа	Депозити непрофитних организација	Депозити домаћинства	Остали депозити	Укупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=3+…+13
2006.	12.	22,7	222,3	35,6	33,0	42,4	168,3	405,0	516,0	50,9	3.246,9	15,1	4.758,1
2007.	12.	11,8	1.457,4	56,4	47,4	124,0	217,5	537,8	595,4	59,8	3.854,2	18,9	6.980,7
2008.	12.	16,0	1.211,7	21,3	50,1	101,5	334,0	758,5	743,7	78,1	3.647,0	8,2	6.970,0
2009.	12.	4,7	725,3	20,9	48,8	61,7	478,8	753,5	606,0	100,5	4.062,0	14,8	6.877,0
2010.	12.	22,5	383,2	16,8	41,2	49,2	438,8	825,0	504,5	91,2	4.580,4	19,6	6.972,4
2011.	12.	62,8	237,8	24,0	30,0	41,7	567,5	816,3	471,5	79,1	5.134,1	9,2	7.474,1
2012.	12.	31,7	242,0	21,4	27,6	31,0	598,3	778,9	537,8	87,1	5.639,9	23,0	8.018,8
2013.	12.	62,7	170,8	21,0	26,6	35,0	651,4	724,0	531,1	100,3	6.137,1	17,1	8.477,3
2014.	12.	127,1	266,0	36,8	36,0	32,0	674,0	669,6	529,3	115,6	6.579,3	16,6	9.082,5
2015.	12.	129,7	224,7	25,0	36,3	31,9	693,0	688,7	501,9	120,7	7.023,2	17,0	9.492,1
2016.	01.	73,4	226,3	26,4	22,3	34,7	771,4	695,9	474,2	123,4	7.229,7	17,6	9.695,5
2016.	01.	138,9	202,4	25,3	32,7	39,3	714,1	698,9	481,3	118,6	7.041,5	15,7	9.508,6
	02.	136,1	208,5	26,8	39,5	36,0	695,0	696,0	467,8	114,9	7.041,7	16,2	9.478,5
	03.	85,9	200,1	26,8	39,0	36,4	684,4	688,3	479,2	112,9	7.089,5	21,6	9.464,1
	04.	67,4	213,2	26,9	41,5	35,1	696,4	694,1	494,4	111,0	7.086,1	17,6	9.483,6
	05.	64,3	217,0	21,9	40,8	41,5	693,5	687,1	484,4	111,5	7.042,7	15,9	9.420,7
	06.	65,0	219,3	21,8	40,6	40,3	703,1	670,2	485,4	120,4	7.043,4	20,7	9.430,5
	07.	64,0	218,7	21,9	39,9	36,0	710,6	600,0	485,8	119,9	7.035,7	20,1	9.352,6
	08.	93,6	219,3	21,1	36,6	42,5	726,7	583,6	491,4	119,3	7.084,4	22,2	9.440,6
	09.	107,1	222,9	24,2	35,8	32,3	725,0	649,3	494,2	125,1	7.090,6	22,2	9.528,6
	10.	78,1	224,0	22,5	35,6	37,0	736,6	597,5	492,9	120,9	7.104,7	23,4	9.473,3
	11.	74,7	237,2	27,9	30,1	42,2	736,6	669,2	477,8	119,7	7.130,5	18,4	9.564,3
	12.	73,4	226,3	26,4	22,3	34,7	771,4	695,9	474,2	123,4	7.229,7	17,6	9.695,5

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.
Види биљешку на страни 155

Биљешка:
Остали депозити дозвољавају аутоматско повлачење средстава али не и плаћање трећим лицима, штедне и орочене депозите, остале депозите - остало.

T16 Секторска структура краткорочних кредита комерцијалних банака (на крају периода, у милионима КМ)

		КРЕДИТИ ДОМАЋИМ ИНСТИТУЦИОНАЛНИМ СЕКТОРИМА											
Година	Мјесец	Кредити институцијама Бих	Кредити владама ентитета	Кредити владама кантона	Кредити владама општина	Кредити фондовима социјалне заштите	Кредити осталим финансијским институцијама	Кредити нефинансијским јавним предузећима	Кредити нефинансијским приватним предузећима	Кредити непрофитним организацијама	Кредити становништву	Остали кредити	Укупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=3+…+13
2006.	12.	0,1	6,2	2,2	1,4	0,1	30,1	77,6	1.453,4	11,8	466,6	7,5	2.057,0
2007.	12.	0,0	6,3	2,3	0,3	0,0	53,5	73,8	1.819,0	17,0	564,5	4,6	2.541,4
2008.	12.	0,0	6,0	2,3	10,4	0,1	69,8	76,5	2.579,8	32,8	645,7	4,2	3.427,5
2009.	12.	3,2	8,7	2,2	31,7	33,5	33,4	80,0	2.459,8	10,6	716,4	12,0	3.391,5
2010.	12.	0,1	6,1	2,3	21,9	40,6	28,1	69,1	2.624,0	13,5	801,9	7,1	3.614,8
2011.	12.	0,0	11,9	1,4	21,5	26,0	37,4	70,1	2.935,2	5,9	858,4	4,2	3.972,1
2012.	12.	0,0	2,6	0,7	22,2	9,9	41,1	73,8	3.188,4	6,7	919,5	6,3	4.271,2
2013.	12.	0,0	12,9	0,6	40,1	35,3	28,5	89,2	3.152,2	5,5	942,2	12,1	4.318,6
2014.	12.	0,0	26,7	4,0	45,3	26,0	27,4	90,7	2.989,7	4,9	936,4	19,0	4.170,2
2015.	12.	0,0	72,0	4,8	22,0	39,4	28,3	86,4	2.944,8	4,2	937,0	26,0	4.164,9
2016.	12.	0,0	48,0	1,6	19,8	8,5	27,2	90,4	3.030,0	7,2	904,9	14,9	4.152,6
2016.	01.	0,0	64,3	5,2	21,6	35,2	22,7	92,1	2.913,5	6,4	938,2	26,0	4.125,4
	02.	0,0	60,8	14,2	20,6	22,4	24,6	88,1	2.996,9	6,8	934,8	25,0	4.194,1
	03.	0,1	62,1	14,8	20,2	22,1	36,1	80,4	2.987,9	6,6	940,5	24,5	4.195,1
	04.	0,0	45,7	14,9	19,8	13,9	26,0	76,5	3.000,2	6,7	936,0	22,6	4.162,2
	05.	0,0	46,9	17,6	19,9	9,6	25,5	71,6	2954,6	8,5	922,8	18,6	4.095,7
	06.	0,0	46,2	16,5	19,1	8,6	36,2	75,7	2998,0	9,5	908,9	18,4	4.137,2
	07.	0,0	45,9	17,1	18,4	8,7	31,4	76,3	3021,8	9,6	909,2	18,4	4.156,9
	08.	0,0	53,9	13,9	17,4	60,3	20,9	77,5	2943,3	9,2	905,7	17,6	4.119,7
	09.	0,0	47,4	14,0	20,4	60,4	21,8	92,5	2.936,9	8,9	897,5	15,1	4.114,8
	10.	0,0	46,9	8,2	20,4	60,5	21,5	91,9	2.981,8	8,5	910,6	15,3	4.165,6
	11.	0,0	52,1	3,8	20,2	60,0	22,0	93,1	2.972,9	7,9	904,7	14,7	4.151,3
	12.	0,0	48,0	1,6	19,8	8,5	27,2	90,4	3.030,0	7,2	904,9	14,9	4.152,6

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.
Види биљешку на страни 155

Биљешка:
До 2006. укупна потраживања од свих нивоа влада и фондова (краткорочно и дугорочно) приказана су у табели краткорочних кредита (колоне 3, 4, 5, 6, 7) у укупном износу, јер изворни подаци не дају рочну структуру потраживања за владе и фондове. Краткорочни кредити представљају потраживања комерцијалних банака од свих домаћих институционалних сектора до једне године, у домаћој и страној валути.

T17 Секторска структура дугорочних кредита комерцијалних банака (на крају периода, у милионима КМ)

		КРЕДИТИ ДОМАЋИМ ИНСТИТУЦИОНАЛНИМ СЕКТОРИМА											
Година	Мјесец	Кредити институцијама Бих	Кредити владама ентитета	Кредити владама кантона	Кредити владама општина	Кредити фондовима социјалне заштите	Кредити осталим финансијским институцијама	Кредити нефинансијским јавним предузећима	Кредити нефинансијским приватним предузећима	Кредити непрофитним организацијама	Кредити становништву	Остали кредити	Укупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=3+…+13
2006.	12.	0,0	0,4	1,3	56,2	0,6	31,8	167,7	2.592,7	10,3	3.893,0	1,5	6.755,6
2007.	12.	0,7	8,8	1,1	92,3	15,5	77,9	195,0	3.439,2	18,5	5.104,4	0,9	8.954,2
2008.	12.	1,7	95,6	0,9	132,5	13,5	73,9	177,2	4.142,2	19,5	6.051,1	0,5	10.708,6
2009.	12.	1,4	89,2	2,1	155,5	19,7	43,6	185,8	4.186,9	17,4	5.590,8	0,9	10.293,3
2010.	12.	0,1	105,8	40,2	201,6	26,5	27,0	270,8	4.309,5	17,4	5.522,3	9,1	10.530,3
2011.	12.	0,0	233,2	42,8	251,1	38,8	25,4	285,3	4.186,7	12,7	5.846,4	7,5	10.929,9
2012.	12.	0,0	404,3	68,7	289,5	28,4	19,3	313,0	4.248,8	16,3	5.875,2	7,9	11.271,3
2013.	12.	0,0	418,6	77,9	299,4	17,5	23,4	361,5	4.369,0	15,0	6.123,0	2,5	11.707,7
2014.	12.	0,0	465,2	161,2	295,2	77,1	20,0	351,4	4.429,6	9,7	6.491,7	2,3	12.303,3
2015.	12.	0,0	418,3	225,5	281,7	99,0	31,8	310,3	4.473,4	12,5	6.847,2	2,2	12.701,9
2016.	12.	0,0	295,5	231,5	262,0	95,7	25,2	281,5	4.673,3	11,9	7.171,4	0,5	13.048,5
2016.	01.	0,0	407,7	221,5	279,2	96,5	31,2	309,3	4.471,9	13,8	6.813,5	2,1	12.646,9
	02.	0,0	407,9	216,5	276,8	94,0	31,9	302,4	4.487,0	13,6	6.835,6	2,0	12.667,7
	03.	0,0	400,7	213,0	274,6	91,5	30,8	300,8	4.517,5	13,6	6.888,0	2,1	12.732,6
	04.	0,0	388,1	207,9	277,1	89,0	30,6	303,3	4.539,8	13,5	6.935,1	2,0	12.786,5
	05.	0,0	371,6	207,1	274,5	91,0	29,8	302,6	4.501,6	11,9	6.958,7	0,5	12.749,1
	06.	0,0	358,2	205,4	279,8	88,5	31,5	298,9	4.523,7	11,7	7.008,0	0,5	12.806,1
	07.	0,0	351,2	199,2	277,0	106,2	30,9	298,3	4.575,4	11,5	7.022,3	0,5	12.872,4
	08.	0,0	344,1	194,9	273,3	103,9	30,9	296,2	4.549,8	11,3	7.043,5	0,5	12.848,4
	09.	0,0	325,0	229,1	272,0	104,6	30,0	293,3	4.561,5	11,0	7.080,6	0,5	12.907,6
	10.	0,0	315,8	229,3	268,2	102,0	29,5	289,4	4.541,1	11,8	7.118,0	1,4	12.906,6
	11.	0,0	309,3	235,4	264,9	99,5	28,0	287,8	4.608,4	12,1	7.151,3	0,5	12.997,2
	12.	0,0	295,5	231,5	262,0	95,7	25,2	281,5	4.673,3	11,9	7.171,4	0,5	13.048,5

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.
Види биљешку на страни 155

Биљешка:
До 2006. укупна потраживања од свих нивоа влада и фондова (краткорочно и дугорочно) приказана су у табели краткорочних кредита (колоне 3, 4, 5, 6, 7) у укупном износу, јер изворни подаци не дају рочну структуру потраживања за владе и фондове. Дугорочни кредити представљају потраживања комерцијалних банака од свих домаћих институционалних сектора до једне године, у домаћој и страној валути.

T18	Куповина и продаја конвертибилне марке (у хиљадама КМ)				
Година	Мјесец	Продаја	Куповина	Салдо	Кумулатив салда
1	2	3	4	5 (3-4)	6
2006.		3.316.074	2.181.712	1.134.362	4.880.802
2007.		3.878.146	2.822.867	1.055.279	5.936.081
2008.		4.933.211	5.564.318	-631.108	5.304.973
2009.		4.197.642	4.234.491	-36.849	5.268.124
2010.		5.273.777	5.014.550	259.227	5.527.351
2011.		5.088.041	5.162.710	-74.669	5.452.682
2012.		5.511.162	5.491.846	19.316	5.471.998
2013.		4.588.615	3.918.598	670.017	6.142.015
2014.		5.065.358	4.379.047	686.312	6.828.327
2015.		5.470.552	4.699.060	771.492	7.599.818
2016.		7.485.849	6.622.039	863.811	8.463.629
2016.	01.	419.251	440.548	-21.297	7.578.521
	02.	435.989	528.476	-92.487	7.486.034
	03.	513.049	489.620	23.429	7.509.464
	04.	608.278	476.553	131.726	7.641.189
	05.	475.741	547.104	-71.363	7.569.826
	06.	566.797	476.337	90.460	7.660.287
	07.	933.565	785.144	148.421	7.808.707
	08.	957.332	734.676	222.656	8.031.363
	09.	741.331	541.566	199.765	8.231.128
	10.	813.443	791.919	21.523	8.252.651
	11.	460.075	351.137	108.938	8.361.589
	12.	560.999	458.959	102.040	8.463.629

T19 Просјечне обавезне резерве (у хиљадама КМ)

Година	Мјесец	Основица за обрачун обавезне резерве	Просјечне обавезне резерве	Просјечан салдо рачуна обавезних резерви код ЦББиХ	Разлика
1	2	3	4	5	6=5-4
2008.	12.	17.320.130	2.961.865	3.630.571	668.706
2009.	12.	16.194.265	1.754.398	3.010.417	1.256.019
2010.	12.	15.617.849	1.624.905	3.154.793	1.529.888
2011.	12.	15.227.393	1.323.886	2.959.315	1.635.429
2012.	12.	14.755.574	1.257.850	2.711.013	1.453.163
2013.	12	15.162.241	1.290.758	3.103.865	1.813.107
2014.	12	15.999.278	1.370.137	3.577.824	2.207.688
2015.	12.	16.664.525	1.432.593	3.770.500	2.337.907
2016.	12.	18.494.243	1.734.081	4.057.613	2.323.532
2016.	01.	17.382.721	1.504.274	4.110.684	2.606.410
	02.	17.255.339	1.492.001	4.071.968	2.579.967
	03.	17.205.002	1.489.635	3.985.339	2.495.704
	04.	17.222.773	1.492.629	4.007.355	2.514.726
	05.	17.256.308	1.497.435	3.980.385	2.482.950
	06.	17.335.400	1.505.667	3.975.296	2.469.629
	07.	19.259.784	1.925.978	3.964.489	2.038.511
	08.	19.496.034	1.949.603	4.016.769	2.067.165
	09.	19.732.227	1.973.223	4.082.200	2.108.977
	10.	19.752.708	1.975.271	4.156.445	2.181.174
	11.	19.961.910	1.996.191	4.152.193	2.156.002
	12.	20.070.713	2.007.071	4.188.236	2.181.165

Биљешка:

Од 1. јула 2016. године стопа обавезне резерве коју примјењује ЦББиХ на основицу за обрачун обавезне резерве износи 10% .
Од 1. јула 2016. године ЦББиХ примјењује нове стопе за обрачун накнаде на средства на рачуну резерви банака: Централна банка БиХ на рачуну резерви комерцијалне банке у обрачунском периоду не обрачунава накнаду на износ средстава обавезне резерве, а на износ средстава изнад обавезне резерве обрачунава накнаду по стопи која је једнака 50% стопе коју примјењује Европска централна банка на депозите комерцијалних банака (Deposit Facility Rate).
Од 1. маја 2015. године Централна банка обрачунава накнаду банци на износ средстава те банке на рачуну резерви код Централне банке у обрачунском периоду, како слиједи:
- на износ обавезне резерве – просјек EONIA-е који је у истом периоду забиљежен на тржишту умањен за 10 базних поена, или минумум нула,
- на износ средстава изнад обавезне резерве – нулта стопа накнаде.

Нулта стопа накнаде на обавезну резерву примјењује се у случају да је просјечна EONIA умањена за 10 базних поена имала негативну вриједност.
Од 1. септембра 2014. стопа накнаде се утврђује на основу пондерисаног просјека каматних стопа које је у истом периоду на тржишту остварила Централна банка на депозите инвестиране до мјесец дана, с тим да се на износ обавезне резерве обрачунава 70% или минимум нула, а на износ средстава изнад обавезне резерве 90% од наведене стопе или минимум нула.
Од 1. августа 2011. године стопа накнаде се утврђује на основу пондерисаног просјека каматних стопа које је у истом периоду на тржишту остварила Централна банка на депозите инвестиране до мјесец дана, с тим да се на износ обавезне резерве обрачунава 70%, а на износ средстава изнад обавезне резерве 90% од наведене стопе.
Од 1. фебруара 2011. г стопа обавезне резерве на депозите и позајмљена средства са уговореним роком доспијећа до једне године је смањена са 14% на 10%, док је стопа обавезне резерве на депозите и позајмљена средства са уговореним роком доспијећа преко једне године остала непромјењена.
Од 1. јула 2010.године стопа накнаде на износ обавезне резерве је промјењена и обрачунава се на основу просјека каматне стопе коју је у истом периоду остварила Централна банка на "overnight" депозите, док је стопа накнаде на износ средстава изнад обавезне резерве остала непромјењена.
Од 1. маја 2009. год. стопа обавезне резерве на депозите и позајмљена средства са уговореним роком доспијећа преко једне године износи 7%.
Од 1. априла 2009. год. стопа накнаде се утврђује:- на износ средстава који је банка дужна да држи као обавезне резерве по стопи 0.50%,- на износ средстава изнад обавезне резерве по стопи која се утврђује на основу просјека каматних стопа које је у истом периоду на тржишту остварила Централна банка на депозите инвестиране до мјесец дана.
Од 1. јануара 2009. г стопа обавезне резерве је 14% на депозите и позајмљена средства са уговореним роком доспијећа до једне године, а 10% на депозите и позајмљена средства са уговореним роком доспијећа преко једне године.
Од 11. октобра 2008. год. стопа обавезне резерве је смањена са 18% на 14%.
Од 1. јануара 2008. год. стопа обавезне резерве је повећана са 15% на 18%.

*Основицу за обрачун обавезне резерве чине депозити и позајмљена средства у домаћој и другим валутама изражени у КМ.

T20 Трансакције у платном промету (у милионима КМ)

		RTGS		ЖИРОКЛИРИНГ		УКУПНО	
Година	Мјесец	бр. трансакција	износ	бр. трансакција	износ	бр. трансакција	износ
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6
2006.		591.823	37.280	24.309.113	10.448	24.900.936	47.728
2007.		704.702	48.174	27.662.395	12.018	28.367.097	60.193
2008.		766.690	57.335	28.831.882	13.009	29.598.572	70.345
2009.		692.669	52.283	28.346.898	12.175	29.039.567	64.458
2010.		713.755	55.281	31.060.911	12.498	31.774.666	67.779
2011.		760.459	63.608	31.729.367	13.046	32.489.826	76.653
2012.		763.522	68.310	33.073.839	13.223	33.837.361	81.533
2013.		773.099	63.232	35.026.526	13.373	35.799.626	76.605
2014.		821.897	73.897	37.108.440	13.961	37.930.337	87.858
2015.		874.575	70.655	38.212.073	14.451	39.086.648	85.106
2016.		935.319	72.876	39.068.883	15.509	40.004.202	88.380
2016.	01.	61.428	4.634	2.758.899	1.026	2.820.327	5.660
	02.	69.090	5.173	3.162.753	1.181	3.231.843	6.353
	03.	77.248	5.870	3.352.198	1.286	3.429.446	7.156
	04.	77.383	5.847	3.232.082	1.295	3.309.465	7.142
	05.	74.986	5.701	3.206.063	1.270	3.281.049	6.971
	06.	79.334	6.069	3.340.414	1.329	3.419.748	7.398
	07.	79.611	5.807	3.205.704	1.265	3.285.315	7.071
	08.	81.492	6.604	3.371.203	1.370	3.452.695	7.968
	09.	81.622	6.596	3.282.981	1.355	3.364.603	7.950
	10.	79.148	6.422	3.302.032	1.320	3.381.180	7.742
	11.	79.500	6.407	3.254.613	1.328	3.334.113	7.736
	12.	94.477	7.747	3.599.941	1.485	3.694.418	9.233

T21 Платни биланс БиХ (у милионима КМ)

Период	ТЕКУЋИ И КАПИТАЛНИ РАЧУН					Укупно	ФИНАНСИЈСКИ РАЧУН	НЕТО ГРЕШКЕ И ПРОПУСТИ
	Текући рачун				Капитални рачун			
	Роба	Услуге	Примарни доходак	Секундарни доходак				
2007.	-8.747	2.129	670	3.901	415	-1.632	-1.766	-134
2008.	-10.472	2.186	943	3.827	383	-3.132	-3.300	-167
2009.	-7.632	1.748	955	3.341	350	-1.238	-1.131	107
2010.	-7.426	1.953	413	3.529	389	-1.142	-957	184
2011.	-8.080	1.847	211	3.540	357	-2.127	-2.039	88
2012.	-8.002	1.849	204	3.679	336	-1.934	-1.799	135
2013.	-7.316	1.857	350	3.694	337	-1.078	-875	203
2014.	-8.101	1.923	203	3.969	442	-1.564	-1.406	159
2015.	-7.418	2.086	135	3.621	402	-1.174	-1.061	113
2016.	-7.199	2.151	160	3.578	355	-955	-783	172
2012. Q1	-1.798	393	98	828	76	-403	-537	-134
Q2	-1.924	476	-108	930	80	-546	-410	135
Q3	-2.256	552	100	944	91	-569	-419	150
Q4	-2.024	427	115	978	89	-416	-432	-16
2013. Q1	-1.661	395	81	837	78	-270	-432	-162
Q2	-1.676	498	-108	926	80	-279	-215	65
Q3	-1.922	537	128	951	91	-214	-7	207
Q4	-2.058	426	248	980	89	-314	-222	93
2014. Q1	-1.795	453	81	833	76	-352	-462	-110
Q2	-1.967	453	-86	989	85	-526	-357	169
Q3	-2.190	569	62	1.071	153	-336	-166	170
Q4	-2.150	448	147	1.076	128	-351	-420	-70
2015. Q1	-1.620	433	47	892	111	-137	-340	-203
Q2	-1.939	561	-42	915	111	-395	-364	30
Q3	-1.996	634	-21	902	89	-391	-234	157
Q4	-1.864	458	150	912	92	-251	-123	128
2016. Q1	-1.588	438	39	761	82	-268	-253	16
Q2	-1.898	557	4	923	92	-322	-245	77
Q3	-1.807	617	51	945	91	-103	48	151
Q4	-1.905	539	66	949	90	-262	-333	-72

T22 Платни биланс БиХ: Текући и капитални рачун (у милионима КМ)

Период	ТЕКУЋИ РАЧУН											КАПИТАЛНИ РАЧУН		
	Укупно			Роба		Услуге		Примарни доходак		Секундарни доходак				
	Потражује	Дугује	Салдо	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Салдо
2007.	11.764	13.811	-2.047	3.275	12.022	2.836	707	1.553	883	4.101	200	415	0	415
2008.	12.543	16.058	-3.515	3.883	14.355	2.968	782	1.656	713	4.036	209	383	0	383
2009.	11.046	12.634	-1.588	3.560	11.193	2.642	894	1.265	309	3.579	238	350	0	350
2010.	12.200	13.731	-1.531	4.775	12.201	2.757	804	881	468	3.787	257	389	0	389
2011.	13.157	15.640	-2.483	5.776	13.856	2.628	781	935	725	3.818	278	357	0	357
2012.	13.313	15.582	-2.269	5.844	13.846	2.639	790	873	669	3.957	277	336	0	336
2013.	13.873	15.288	-1.415	6.427	13.743	2.610	753	863	512	3.973	279	337	0	337
2014.	14.519	16.525	-2.006	6.620	14.721	2.680	757	953	750	4.266	298	442	0	442
2015.	14.776	16.352	-1.576	6.968	14.385	2.917	831	931	797	3.960	339	402	0	402
2016.	15.417	16.727	-1.310	7.582	14.781	3.006	855	907	747	3.922	345	355	0	355
2012. Q1	2.904	3.383	-479	1.284	3.082	526	132	199	101	895	67	76	0	76
Q2	3.487	4.113	-626	1.601	3.525	670	194	218	326	998	68	80	0	80
Q3	3.589	4.249	-660	1.491	3.747	848	296	233	133	1.017	73	91	0	91
Q4	3.333	3.838	-505	1.467	3.491	595	168	223	109	1.047	70	89	0	89
2013. Q1	3.082	3.430	-348	1.437	3.098	533	138	206	125	906	70	78	0	78
Q2	3.646	4.005	-359	1.748	3.424	684	186	217	325	996	70	80	0	80
Q3	3.689	3.994	-305	1.630	3.552	808	271	231	103	1.019	68	91	0	91
Q4	3.455	3.859	-403	1.611	3.669	585	159	208	-40	1.051	71	89	0	89
2014. Q1	3.198	3.626	-428	1.485	3.279	586	133	224	144	903	70	76	0	76
Q2	3.582	4.193	-611	1.643	3.610	641	188	238	324	1.060	71	85	0	85
Q3	3.989	4.478	-489	1.736	3.927	845	276	257	195	1.151	80	153	0	153
Q4	3.750	4.228	-479	1.755	3.905	607	160	234	87	1.153	76	128	0	128
2015. Q1	3.393	3.642	-248	1.610	3.230	580	147	239	192	964	72	111	0	111
Q2	3.723	4.228	-505	1.743	3.682	757	197	219	262	1.003	88	111	0	111
Q3	4.004	4.484	-480	1.811	3.807	953	318	250	271	990	88	89	0	89
Q4	3.656	3.998	-343	1.803	3.666	627	169	223	72	1.003	91	92	0	92
2016. Q1	3.267	3.617	-350	1.615	3.203	590	152	216	177	847	85	82	0	82
Q2	3.897	4.312	-414	1.921	3.819	752	195	217	213	1.007	84	92	0	92
Q3	4.209	4.403	-194	1.977	3.784	952	335	251	200	1.029	84	91	0	91
Q4	4.044	4.395	-351	2.069	3.974	712	172	223	157	1.040	91	90	0	90

T23 Платни биланс БиХ: Финансијски рачун
(у милионима КМ)

Година	ФИНАНСИЈСКИ РАЧУН				Укупно *
	Директне инвестиције	Портфолио инвестиције	Остале инвестиције	Резервна актива	
2007.	-2.560	4	-453	1.242	-1.766
2008.	-1.315	29	-1.551	-462	-3.300
2009.	-344	274	-957	-104	-1.131
2010.	-532	173	-857	258	-957
2011.	-674	46	-1.378	-33	-2.039
2012.	-506	19	-1.384	73	-1.799
2013.	-342	144	-1.387	709	-875
2014.	-755	107	-1.470	712	-1.406
2015.	-433	109	-1.618	881	-1.061
2016.	-483	164	-1.395	930	-783
2012. Q1	-26	-6	-191	-314	-537
Q2	-134	45	-91	-230	-410
Q3	-107	-18	-688	394	-419
Q4	-240	-2	-413	224	-432
2013. Q1	-295	51	-20	-168	-432
Q2	-164	26	-317	241	-215
Q3	4	21	-479	447	-7
Q4	113	46	-570	189	-222
2014. Q1	-239	13	-76	-161	-462
Q2	-218	31	-333	163	-357
Q3	-108	-20	-663	625	-166
Q4	-191	83	-397	85	-420
2015. Q1	-98	-13	-177	-52	-340
Q2	-199	-44	-334	213	-364
Q3	-110	76	-578	378	-234
Q4	-25	90	-530	342	-123
2016. Q1	-161	1	-30	-62	-253
Q2	-32	46	-410	152	-245
Q3	-132	82	-595	692	48
Q4	-157	35	-360	148	-333

* Вриједност под ставком Укупно укључује и вриједности финансијских деривата.

T24 Сервисирање спољног дуга сектора владе (у хиљадама КМ)

Кредитор	2012.	2013.	2014.	2015	2015. Главница	2015. Камата	2015. Укупно
Јавни кредитори	339.601	617.207	693.718	515.617	529.726	118.290	648.016
Међународне и регионалне организације	290.493	559.130	620.692	425.697	455.155	94.569	549.724
Европска инвестициона банка	38.236	40.804	51.583	59.051	58.951	20.395	79.346
Европска банка за обнову и развој	75.034	90.998	112.436	121.045	106.003	6.890	112.893
Свјетска банка - IDA	49.547	51.296	56.489	67.968	65.737	38.826	104.563
Свјетска банка - IBRD[1)]	51.290	45.057	43.490	51.235	42.910	9.925	52.836
Развојна банка Савјета Европе[1)]	991	1.818	3.086	4.112	3.702	1.039	4.740
Међународни фонд за развој пољопривреде	2.341	6.412	2.902	3.784	3.540	573	4.113
ММФ	64.134	318.723	338.799	106.677	166.489	13.010	179.498
ЕВРОФИМА	0	0	0	0	0	0	0
Европска комисија	8.919	4.022	11.907	11.824	7.823	3.911	11.735
Влада и владине агенције	49.108	58.077	73.026	89.919	74.572	23.721	98.293
Париски клуб[1)]	30.493	31.746	33.811	38.344	29.420	11.486	40.906
Саудијски фонд за развој	3.050	4.808	4.505	6.698	5.911	1.907	7.818
Остала билатерала[2)]	15.566	21.523	34.710	44.877	39.241	10.327	49.568
Приватни кредитор	73.682	67.604	67.177	65.706	73.046	2.044	75.090
Лондонски клуб[1)]	73.682	67.604	67.177	65.706	73.046	2.044	75.090
Укупно	413.283	684.810	760.895	581.323	602.772	120.334	723.106

Извор:
Министарство финансија и трезора БиХ.
1) Дуг настао прије 1992.
2) Остала билатерала садржи следеће кредиторе: Fortis банка , Влада Јапана, OPEC, KFW, Влада Шпаније, Извоз-Увоз Банка .Кореје (EximBank), Аустријска банка, Белгија, Банка за рад и привреду (BAWAG), Raiffaisen банка.

T25 Спољни дуг опште владе БиХ по кредиторима**
(у хиљадама КМ)

Кредитор	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015	31.12.2016.*
Јавни кредитори							
Међународне и регионалне организације							
Европска инвестициона банка	537.870	704.579	973.305	1.197.893	1.461.725	1.549.248	1.762.048
Европска банка за обнову и развој	427.819	481.540	677.713	895.992	1.012.997	982.148	947.254
Свјетска банка - IDA	1.738.590	1.803.033	1.769.456	1.692.110	1.804.537	1.931.027	1.964.849
Свјетска банка - IBRD[5)]	657.000	694.148	677.664	624.593	715.638	854.582	843.766
Европска развојна банка	35.843	37.180	36.776	35.180	63.239	74.890	80.361
Међународни фонд за развој пољопривреде	64.100	68.235	70.302	69.067	74.676	78.478	78.609
Међународни монетарни фонд	767.071	784.851	950.444	851.771	1.061.656	1.036.624	1.028.123
ЕВРОФИМА[1)]	7.839	0	0	0	0	0	0
Европска комисија	74.322	70.410	62.587	250.346	242.523	234.700	226.876
Остало[2)]	14.163	14.033	12.690	13.644	20.460	43.912	92.046
Влада и владине агенције							
Саудијски развојни фонд	24.519	33.780	49.628	68.419	86.457	101.893	103.034
Париски клуб[1)]	834.959	825.224	781.672	755.540	815.779	771.129	747.450
Јапан	69.858	73.248	62.324	48.251	47.081	51.160	68.319
Кувајт[3)]	30.829	28.997	27.971	24.212	23.485	15.541	24.854
Остало[3)4)]	316.369	395.378	446.030	468.033	498.354	511.800	534.955
Приватни кредитори							
Лондонски клуб[1)]	599.205	541.875	479.306	416.737	354.168	291.599	218.554
Остало	90.687	106.621	133.936	151.182	159.511	162.516	149.563
Укупно	6.291.044	6.663.132	7.211.804	7.562.971	8.442.288	8.691.248	8.870.661

Извор:
Извјештај Министарства финансија и трезора БиХ.

Биљешка:
Стање дуга је добијено прерачуном валуте у којој је кредит уговорен у КМ по курсној листи ЦББиХ важећој за посматрани датум.
1) Дуг настао прије 1992.
2) Укључује OPEC фонд.
3) Укључује и директно задужење ентитетских влада.
4) Ова категорија укључује: BAWAG, Извозно-увозну банку Кореје, KFW, Владе Белгије и Шпаније.
5) Укључује стари и нови дуг.
* Прелиминарни подаци
** Подаци ревидирани у складу с примљеним извјештајем од Министарства финансија и трезора БиХ од од 17.02.2017. и укључују кредит ЈП Путеви РС и директан дуг Брчко Дистрикта.

T26 Девизне резерве ЦББиХ (на крају периода, у милионима КМ)

БРУТО ДЕВИЗНЕ РЕЗЕРВЕ									Нето девизне резерве	Монетарна пасива	Нето страна актива ЦББиХ
Година	Мјесец	Злато	Држање SDR	Страна валута у трезору ЦББиХ	Депозити код нерезидентних банака	Остало	Инвестиције у хартије од вриједности				
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+…+8	10	11	12=10-11
2006.	12.	0,0	0,6	55,2	5.002,7	0,0	393,3	5.451,7	5.450,7	5.182,6	268,1
2007.	12.	0,0	0,4	40,1	5.971,1	80,7	606,2	6.698,5	6.697,6	6.303,9	393,7
2008.	12.	0,0	0,4	212,2	4.727,9	49,9	1.305,3	6.295,7	6.294,8	5.727,5	567,3
2009.	12.	63,3	5,7	107,4	3.298,0	2,2	2.735,4	6.212,1	6.211,2	5.705,5	505,7
2010.	12.	66,9	0,0	102,2	3.000,8	2,7	3.285,1	6.457,7	6.456,3	5.969,6	486,8
2011.	12.	151,3	1,1	93,6	4.385,6	0,0	1.792,0	6.423,6	6.422,5	5.915,1	507,4
2012.	12.	159,0	4,5	133,2	2.334,5	0,0	3.877,4	6.508,6	6.507,4	5.987,0	520,4
2013.	12.	164,1	2,7	91,6	2.217,6	0,0	4.592,3	7.068,3	7.067,3	6.659,2	408,1
2014.	12.	182,7	5,2	71,8	2.181,7	0,0	5.384,1	7.825,6	7.824,5	7.293,1	531,4
2015.	12.	182,3	3,8	128,5	1.003,6	0,0	7.288,1	8.606,3	8.605,0	8.064,6	540,4
2016.	12.	205,1	2,6	194,8	2.970,4	0,0	6.158,2	9.531,1	9.529,0	8.926,3	602,6
2016.	01.	192,2	3,8	100,5	937,4	0,0	7.404,0	8.637,7	8.636,4	8.046,2	590,2
	02.	211,2	3,9	100,1	656,0	0,0	7.603,2	8.574,5	8.573,3	7.950,8	622,5
	03.	204,3	3,8	106,1	1.184,0	0,0	7.095,2	8.593,3	8.591,3	7.974,2	617,1
	04.	213,0	3,8	111,3	1.966,5	0,0	6.411,5	8.706,1	8.704,5	8.108,8	595,7
	05.	204,7	1,2	123,8	2.271,3	0,0	6.035,2	8.636,3	8.635,1	8.034,6	600,5
	06.	223,8	3,9	129,1	2.357,5	0,0	6.058,4	8.772,7	8.771,5	8.125,7	645,8
	07.	228,2	6,6	135,4	2.633,0	0,0	5.938,7	8.941,9	8.939,1	8.283,3	655,8
	08.	220,0	4,0	151,0	2.834,5	0,0	5.930,3	9.139,8	9.137,4	8.495,5	641,9
	09.	220,2	2,7	156,7	2.943,2	0,0	6.122,6	9.445,3	9.443,5	8.797,5	646,0
	10.	219,6	2,7	163,3	2.880,7	0,0	6.079,9	9.346,2	9.343,3	8.722,2	621,1
	11.	208,2	2,6	171,9	2.856,0	0,0	6.181,6	9.420,3	9.417,5	8.824,7	592,8
	12.	205,1	2,6	194,8	2.970,4	0,0	6.158,2	9.531,1	9.529,0	8.926,3	602,6

Монетарни подаци ажурирани у складу са методологијом ММФ-а (Приручник за монетарну и финансијску статистику, 2000), од јануара 2006. године.

Биљешка:
Бруто девизне резерве чине стања билансних позиција краткорочне стране активе ЦББиХ (злато, располагање ЦББиХ SDR девизе у трезору ЦББиХ, преносиви депозити у страној валути код нерезидентних банака и остало) и инвестирања у вриједносне папире од јула 2006. по одлуци Инвестиционог комитета ЦББиХ. Нето девизне резерве представљају разлику између бруто девизних резерви и обавеза према нерезидентима. Монетарну пасиву ЦББиХ чине новац изван монетарних власти и депозити резидената код монетарних власти. Нето страна актива ЦББиХ представља разлику између нето девизних резерви и монетарне пасиве ЦББиХ.

T27	Спољнотрговинска размјена БиХ (у милионима КМ)				
Година	Мјесец	Извоз робе	Увоз робе	Салдо извоза и увоза робе	Покривеност увоза извозом у %
1	2	3	4	5=(3-4)	6=(3/4)x100
2006.		5.164	11.389	-6.224	45,3
2007.		5.937	13.898	-7.962	42,7
2008.		6.712	16.293	-9.581	41,2
2009.		5.530	12.348	-6.818	44,8
2010.		7.096	13.616	-6.521	52,1
2011.		8.222	15.525	-7.303	53,0
2012.		7.858	15.253	-7.395	51,5
2013.		8.380	15.170	-6.790	55,2
2014.		8.682	16.199	-7.518	53,6
2015.		8.987	15.852	-6.864	56,7
2016.		9.417	16.139	-6.723	58,3
2016.	01.	632	922	-290	68,5
	02.	719	1.237	-518	58,1
	03.	770	1.369	-599	56,2
	04.	802	1.436	-635	55,8
	05.	751	1.305	-554	57,5
	06.	841	1.453	-612	57,9
	07.	774	1.343	-568	57,7
	08.	746	1.328	-582	56,2
	09.	829	1.419	-590	58,4
	10.	830	1.433	-603	57,9
	11.	891	1.397	-506	63,8
	12.	832	1.497	-665	55,6

Биљешка:
Кориштени су најновији подаци Агенције за статистику Босне и Херцеговине о вриједности увоза робе по специјалном систему трговине и нису укључена прилагођења обухвата и вриједности која се раде у сврху извјештавања о платном билансу.

T28 БиХ извоз по земљама дестинације (у хиљадама КМ)

Година	Мјесец	Њемачка	Хрватска	Србија*	Италија	Словенија	Аустрија	Црна Гора*	Друге земље	Укупно
2006.		668.733	965.258	681.764	713.413	629.633	313.807	-	1.191.688	5.164.296
2007.		762.169	1.090.120	770.717	779.102	645.369	369.608	155.707	1.363.793	5.936.584
2008.		913.488	1.156.836	942.277	843.065	614.875	415.224	231.444	1.594.482	6.711.690
2009.		814.110	944.144	741.441	702.356	463.129	325.370	229.506	1.311.143	5.531.199
2010.		1.085.936	1.070.626	894.775	862.022	611.744	470.584	310.180	1.789.638	7.095.505
2011.		1.215.957	1.204.440	1.001.879	963.546	706.818	619.042	300.430	2.210.001	8.222.112
2012.		1.210.103	1.165.019	710.002	939.241	653.304	654.764	249.230	2.276.299	7.857.962
2013.		1.310.844	1.194.637	766.745	1.003.294	686.503	687.565	270.745	2.459.942	8.380.275
2014.		1.317.490	955.047	800.690	1.195.438	697.785	755.827	293.818	2.665.647	8.681.742
2015.		1.412.906	925.166	770.695	1.214.930	748.870	743.062	262.844	2.908.721	8.987.194
2016.		1.479.411	985.360	822.846	1.131.096	807.200	730.590	240.704	3.219.408	9.416.616
2016.	01.	115.705	54.552	36.235	93.984	53.320	52.627	11.245	214.043	631.711
	02.	130.567	69.403	49.844	93.936	65.876	60.990	15.910	232.242	718.768
	03.	127.607	82.059	62.097	93.648	65.518	59.578	17.785	261.259	769.550
	04.	130.384	98.113	67.742	94.670	62.831	63.613	21.460	262.861	801.672
	05.	126.752	80.657	59.500	93.717	65.635	61.377	22.290	240.868	750.796
	06.	124.056	91.848	69.723	104.809	68.932	68.704	23.258	289.970	841.300
	07.	123.464	92.677	73.414	99.362	64.793	58.842	19.204	242.451	774.206
	08.	117.064	78.229	77.083	65.042	64.371	61.599	20.175	262.715	746.277
	09.	122.524	74.930	77.771	92.293	75.905	63.188	24.100	297.946	828.659
	10.	126.392	79.493	81.591	100.348	73.612	65.621	20.772	282.161	829.990
	11.	126.476	87.323	84.930	103.042	77.756	67.246	21.997	322.616	891.386
	12.	108.420	96.076	82.919	96.247	68.650	47.205	22.506	310.276	832.299

Биљешка:
Као критеријум за приказивање земље извоза коришћен је проценат учешћа извоза у ту земљу у односу на укупан бх. извоз за 2010. У скаду с претходно наведеним све земље у које је извоз већи од 4% укупног бх. извоза у 2010. су исказане посебно, док су остале земље приказане у колони „Друге земље".
*До 12. 02. 2007. подаци о извозу у Србију и Црну Гору су приказани као извоз у Србију а од тог датума се Србија и Црна Гора приказују као засебне земље.

T29 БиХ увоз по земљама поријекла (у хиљадама КМ)

Година	Мјесец	Хрватска	Србија*	Њемачка	Италија	Руска Федерација	Словенија	Кина	Аустрија	САД	Мађарска	Друге земље	Укупно
2006.		1.946.914	1.116.167	1.417.257	1.020.542	254.626	860.684	391.090	456.213	220.622	394.682	3.309.988	11.388.785
2007.		2.449.198	1.408.588	1.742.880	1.255.982	277.902	884.579	597.930	535.957	298.658	478.958	3.967.610	13.898.242
2008.		2.779.927	1.726.195	1.914.630	1.520.914	344.006	963.337	748.615	606.290	524.553	719.598	4.444.452	16.292.516
2009.		1.855.136	1.283.006	1.395.705	1.243.234	865.684	758.953	557.106	455.395	325.140	401.304	3.214.517	12.355.179
2010.		2.058.946	1.429.477	1.424.980	1.210.391	1.189.105	808.852	655.539	489.083	485.491	416.780	3.447.593	13.616.238
2011.		2.226.507	1.465.645	1.648.403	1.381.687	1.635.091	828.564	774.881	491.679	626.711	379.214	4.067.045	15.525.428
2012.		2.202.545	1.431.534	1.725.796	1.429.362	1.493.885	803.360	816.377	504.094	388.173	412.951	4.044.863	15.252.942
2013.		1.956.353	1.485.608	1.734.842	1.482.256	1.505.995	754.344	914.082	519.291	384.852	441.535	3.990.634	15.169.793
2014.		1.851.693	1.629.521	1.869.564	1.653.565	1.292.467	763.235	1.359.548	532.109	475.375	433.638	4.338.562	16.199.278
2015.		1.673.161	1.728.490	1.914.225	1.758.289	910.072	773.559	1.091.670	560.924	441.158	411.579	4.588.564	15.851.692
2016.		1.617.692	1.828.073	1.998.877	1.899.614	707.993	831.403	1.091.966	556.399	327.745	405.278	4.874.287	16.139.326
2016.	01.	85.704	107.387	129.052	134.712	128.372	139.672	159.864	148.814	145.247	146.571	140.987	151.310
	02.	105.173	135.825	169.711	170.642	144.451	147.506	147.874	156.839	166.495	161.984	158.075	163.498
	03.	113.690	169.751	178.954	175.770	164.394	172.285	166.228	164.785	179.880	181.649	158.489	173.000
	04.	108.889	139.892	162.075	176.203	164.566	177.504	168.351	126.956	158.474	175.470	163.292	177.941
	05.	41.836	50.156	31.465	102.230	29.251	86.675	64.220	64.489	41.419	32.907	63.576	99.769
	06.	49.380	60.893	71.228	74.301	68.094	81.889	73.850	62.037	74.285	72.441	68.837	74.167
	07.	67.899	87.605	104.328	81.209	90.616	96.966	88.158	93.287	100.959	93.762	93.793	93.384
	08.	31.495	41.976	51.051	48.142	45.695	52.389	43.806	44.781	49.828	48.621	47.785	50.828
	09.	13.881	21.362	26.607	22.038	28.497	31.325	22.792	32.506	35.254	21.583	33.753	38.149
	10.	23.999	31.618	30.864	34.492	32.007	34.768	34.207	34.617	38.178	36.192	37.013	37.324
	11.	279.852	390.427	413.372	416.740	408.935	432.493	373.347	398.725	429.038	461.579	431.791	437.990
	12.	921.798	1.236.892	1.368.707	1.436.478	1.304.879	1.453.471	1.342.699	1.327.837	1.419.057	1.432.758	1.397.390	1.497.360

Биљешка:
Као критериј за приказивање земље увоза користен је проценат учешћа увоза из те земљу у односу на укупан БиХ увоз за 2010. У складу с наведеним, све земље из којих је увоз већи од 3% укупног бх. увоза у 2010. исказане су посебно, док су остале земље приказане у ступцу "Друге земље".
До 12. 2. 2007. подаци о увозу из Србије укључивали су и увоз из Црне Горе, а од тог датума увоз из Црне Горе обухваћен је увозом представљеним у колони "Друге земље".

Т30 Структура извоза и увоза робе по производима (у милионима КМ)

Група производа	Извоз робе					Увоз робе				
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Укупно	7.858,0	8.380,3	8.681,7	8.987,3	9.416,6	15.252,9	15.169,8	16.199,3	15.851,9	16.139,3
Животиње и производи животињског поријекла	134,3	127,5	114,6	189,1	171,8	425,0	442,7	456,7	520,4	488,1
Производи биљног поријекла	91,1	128,8	158,9	202,1	264,7	705,8	663,6	710,3	756,8	765,6
Масти и уља животињског поријекла и биљног поријекла	75,9	92,6	93,3	118,6	142,5	171,9	162,3	150,7	167,3	206,5
Прехрамбене прерађевине	336,7	324,9	282,5	307,8	355,3	1.513,9	1.482,8	1.434,2	1.446,5	1.489,7
Производи минералног поријекла	872,0	1.091,9	947,1	738,3	747,5	3.229,0	3.045,2	2.813,2	2.258,0	2.015,0
Производи хемијске индустрије или сродних индустрија	533,2	531,6	604,5	705,0	772,3	1.522,5	1.475,4	1.565,5	1.571,9	1.594,0
Пластичне масе, гума и каучук	202,7	229,0	249,2	284,1	319,1	846,8	858,8	949,6	1.007,3	1.075,0
Кожа и крзно	179,8	170,8	147,2	161,8	155,6	397,8	426,1	482,3	462,8	465,8
Дрво и производи од дрвета	507,4	579,5	645,0	668,9	729,0	158,0	165,3	191,3	206,2	237,1
Целулоза, папир и картон и њихови производи	224,7	233,5	230,1	260,1	241,2	353,3	352,3	387,4	387,7	405,4
Текстил и текстилни производи	332,2	371,4	425,2	494,7	507,4	734,7	827,3	986,2	1.023,5	1.103,2
Обућа, шешири, капе и слични производи	476,3	557,2	666,2	639,9	673,4	251,1	276,7	329,2	335,7	330,1
Производи од камена, гипса, цемента и сличних материјала, керамички производи, стакло и стаклени производи	49,0	52,3	62,7	52,9	65,6	284,3	280,8	302,9	313,8	340,3
Бисери, племенити метали и њихови производи, драго и полудраго камење	19,7	36,2	12,9	12,1	12,3	11,5	12,5	13,9	12,7	14,3
Базни метали и производи од базних метала	1.908,8	1.753,9	1.749,1	1.652,0	1.571,1	1.330,1	1.399,8	1.500,3	1.536,0	1.574,4
Машине, апарати, механички и електрични уређаји	791,3	859,6	939,5	1.018,1	1.046,3	1.881,1	1.866,6	2.338,0	2.198,3	2.243,7
Транспортна средства и њихови дијелови и прибор	203,0	260,4	299,9	317,2	319,7	909,9	936,7	1.037,8	1.070,5	1.160,6
Сатови, мјерни, музички и медицински инструменти	19,5	17,1	17,2	20,6	25,1	211,7	181,2	192,8	218,8	220,8
Оружје и муниција; њихови дијелови и прибор	79,0	63,5	92,1	136,1	171,2	4,5	7,9	6,3	7,0	10,4
Разни производи	821,2	898,5	944,4	1.007,7	1.125,2	309,5	305,0	350,2	350,1	399,0
Умјетничка дјела, колекционарски предмети и антиквитети	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Неразврстано	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Биљешка:
- Извор ових података је Агенција за статистику Босне и Херцеговине.
- Подаци су класификовани према Хармонизованом систему кодова Свјетске трговинске организације.

T31 Преглед просјечних средњих курсева конвертибилне марке

		ЕМУ	Хрватска	Мађарска	Турска	Швајцарска	В. Британија	САД	Србија
		EUR	HRK	HUF	TRY	CHF	GBP	USD	RSD
Година	**Мјесец**	**1**	**100**	**100**	**1**	**1**	**1**	**1**	**100**
2006.		1,955830	26,703006	0,741214	1,090541	1,243337	2,869188	1,559433	2,327066
2007.		1,955830	26,653716	0,778418	1,095670	1,190857	2,858739	1,429542	2,446287
2008.		1,955830	27,072193	0,778567	1,030147	1,233196	2,462700	1,336615	2,406718
2009.		1,955830	26,641714	0,698858	0,904894	1,295257	2,195821	1,406763	2,083674
2010.		1,955830	26,836049	0,710646	0,979613	1,417637	2,280434	1,476950	1,903300
2011.		1,955830	26,296474	0,702511	0,840993	1,589068	2,253721	1,406117	1,918824
2012.		1,955830	26,003868	0,676389	0,845478	1,622699	2,412276	1,522668	1,732491
2013.		1,955830	25,806786	0,658705	0,775940	1,589326	2,304432	1,473557	1,729721
2014.		1,955830	25,619449	0,633710	0,673375	1,610337	2,426325	1,474019	1,668863
2015.		1,955830	25,688577	0,631327	0,650180	1,832914	2,694477	1,762605	1,619915
2016.		1,955830	25,960428	0,627987	0,586378	1,794449	2,396405	1,768011	1,588875
2016.	01.	1,955830	25,547063	0,621633	0,600289	1,789556	2,601235	1,800089	1,597809
	02.	1,955830	25,614570	0,630369	0,598962	1,774315	2,522432	1,760907	1,591798
	03.	1,955830	25,868195	0,628440	0,609762	1,792085	2,506126	1,763368	1,587994
	04.	1,955830	26,088529	0,627680	0,608326	1,789367	2,465692	1,724799	1,592534
	05.	1,955830	26,083784	0,621727	0,589550	1,768876	2,513716	1,728886	1,592696
	06.	1,955830	26,011790	0,623129	0,596471	1,794719	2,484148	1,743092	1,585042
	07.	1,955830	26,093416	0,621967	0,597912	1,800287	2,326581	1,765906	1,585492
	08.	1,955830	26,122516	0,630563	0,588611	1,798182	2,286192	1,743797	1,586007
	09.	1,955830	26,087186	0,633773	0,588171	1,789949	2,297091	1,744021	1,587066
	10.	1,955830	26,049658	0,636784	0,577473	1,796719	2,193704	1,773097	1,587666
	11.	1,955830	26,006607	0,633706	0,551629	1,818895	2,249695	1,809759	1,587767
	12.	1,955830	25,940874	0,626430	0,530160	1,819632	2,315504	1,856330	1,584716

T32 Владине финансије БиХ - јединице сектора владе (у милионима КМ)

	Институције БиХ	ФБиХ	РС	Брчко	Консолидовани приходи	Институције БиХ	ФБиХ	РС	Брчко	Консолидовани расходи	Нето набавка нефинансијских средстава	Нето суфицит/ дефицит
2006.	801,8	5.177,2	2.525,6	201,0	8.586,4	713,3	4.590,0	2.187,5	174,3	7.546,0	489,6	550,9
2007.	885,0	5.901,0	2.919,1	241,5	9.832,7	753,9	5.532,4	2.458,9	197,5	8.828,8	745,8	258,1
2008.	980,7	6.537,5	3.264,5	236,6	10.903,1	876,4	6.651,2	3.003,7	184,5	10.599,6	842,8	-539,3
2009.	1.086,6	6.074,6	3.080,3	210,9	10.342,5	975,5	6.292,4	3.316,6	189,9	10.664,5	748,0	-1.070,0
2010.	1.009,8	6.474,1	3.234,6	235,7	10.862,6	996,5	6.324,5	3.410,6	200,4	10.840,3	634,2	-611,9
2011.	968,6	6.571,2	3.685,6	237,4	11.357,1	983,6	6.449,7	3.372,1	209,1	10.908,7	771,1	-322,7
2012.	1.045,6	6.642,8	3.652,6	246,1	11.459,5	952,9	6.595,9	3.534,1	215,5	11.170,8	815,7	-526,9
2013.	1.069,8	6.608,6	3.604,4	232,6	11.406,5	939,0	6.474,5	3.415,1	219,2	10.938,8	1.046,8	-579,2
2014.	1.109,8	6.972,1	3.769,8	223,7	11.961,7	940,3	6.652,2	3.652,3	219,0	11.350,1	1.166,8	-555,3
2015.	1.088,4	7.196,5	3.931,3	232,0	12.335,1	935,9	6.843,5	3.700,6	220,1	11.587,0	559,1	188,9
2012. Q1	207,6	1.320,0	669,7	49,7	2.230,2	208,6	1.348,7	664,7	36,4	2.241,7	28,8	-40,3
Q2	292,0	1.476,0	759,0	54,5	2.544,9	239,5	1.446,2	743,6	45,1	2.437,8	31,4	75,6
Q3	254,6	1.555,1	760,7	76,0	2.605,9	244,4	1.483,1	723,5	63,7	2.474,3	42,9	88,7
Q4	291,4	1.541,4	830,9	65,9	2.695,8	260,4	1.729,1	898,3	70,2	2.924,2	86,7	-315,2
2013. Q1	223,3	1.308,9	636,9	47,1	2.200,2	211,7	1.349,8	659,6	40,8	2.245,9	20,5	-66,2
Q2	288,1	1.533,2	764,2	64,3	2.620,6	233,4	1.448,7	701,4	57,8	2.412,0	32,8	175,7
Q3	241,1	1.494,2	761,6	61,6	2.542,2	220,5	1.425,0	731,2	59,0	2.419,5	49,4	73,3
Q4	317,2	1.538,8	854,9	59,7	2.726,9	273,3	1.702,3	854,2	61,6	2.847,9	94,6	-215,6
2014. Q1	238,3	1.387,7	761,7	49,2	2.416,8	220,9	1.376,7	695,9	39,7	2.313,1	21,8	81,8
Q2	274,5	1.577,2	744,0	54,4	2.620,4	222,9	1.464,7	746,7	50,5	2.455,0	32,4	133,0
Q3	256,6	1.602,1	784,7	58,8	2.680,1	220,9	1.528,9	805,6	58,9	2.592,2	56,3	31,5
Q4	340,1	1.635,5	883,3	61,3	2.878,6	277,6	1.693,7	917,6	69,9	2.917,3	252,2	-290,8
2015. Q1	241,1	1.440,2	738,2	51,8	2.448,9	215,3	1.378,9	706,6	46,2	2.324,7	24,1	100,1
Q2	293,0	1.532,0	818,4	57,6	2.670,8	226,1	1.446,6	757,9	47,2	2.447,5	26,5	196,8
Q3	252,9	1.685,4	850,7	61,8	2.826,7	229,3	1.523,4	803,0	60,1	2.591,8	51,2	183,7
Q4	301,4	1.642,6	829,5	60,9	2.798,6	265,3	1.793,5	914,3	66,6	3.003,9	137,2	-342,5
2016. Q1	242,5	1.498,3	706,4	54,9	2.478,4	226,3	1.430,0	687,6	43,1	2.363,4	24,0	91,0
Q2	288,3	1.622,2	813,1	57,9	2.745,9	230,2	1.521,8	747,5	43,6	2.507,4	51,7	186,7
Q3	256,6	1.761,1	812,0	62,4	2.867,4	227,9	1.494,9	776,2	41,0	2.515,2	105,3	246,9

Биљешка:
Административни подаци прикупљени од: министарства финансија свих нивоа власти, фондова социјалног осигурања свих нивоа власти, ентитетских јавних предузећа за цесте и ентитетских јавних предузећа за аутоцесте. Подаци на годишњем нивоу за консолидоване приходе/расходе укључују локални ниво власти (општине и градове), ЈП Цесте свих нивоа власти ФБиХ, ЈП Путеви РС, ЈП Аутоцесте ФБиХ и ЈП Аутопутеви РС, док их подаци за квартале због недоступности изворних података не укључују. Разлика између прихода, с једне, и расхода с нето набавком нефинансијских средстава, с друге стране, представља нето суфицит/дефицит.

Т33 Владине финансије БиХ - структура консолидованих прихода и расхода (у милионима КМ)

	Порез	Доприноси за социјално	Грантови и остали приходи	Консолидовани приходи	Компензација запослених	Коришћење робе и услуга	Камате	Субвенције	Социјална давања	Грантови и остали расходи	Консолидовани расходи	Нето набавка нефинансијских средстава
2006.	4.947,1	2.536,2	1.103,1	8.586,4	2.222,7	1.986,0	108,0	310,4	2.426,5	492,4	7.546,0	489,6
2007.	5.536,5	2.908,9	1.387,3	9.832,7	2.534,7	2.220,9	110,8	378,2	3.030,6	553,5	8.828,8	745,8
2008.	5.946,3	3.568,7	1.388,1	10.903,1	3.022,3	2.462,0	123,6	439,6	3.945,1	607,0	10.599,6	842,8
2009.	5.351,9	3.638,6	1.352,0	10.342,5	3.155,2	2.489,4	123,9	418,5	3.951,0	526,5	10.664,5	748,0
2010.	5.640,2	3.813,0	1.409,4	10.862,6	3.169,8	2.593,1	122,7	476,6	3.770,3	707,8	10.840,3	634,2
2011.	6.032,2	4.036,4	1.288,5	11.357,1	3.336,9	2.088,2	161,4	402,8	4.330,3	589,1	10.908,7	771,1
2012.	6.037,9	4.046,6	1.375,0	11.459,5	3.323,8	2.156,4	200,6	416,1	4.394,4	679,5	11.170,8	815,7
2013.	5.917,2	4.105,2	1.384,1	11.406,5	3.278,1	2.122,7	201,1	383,9	4.423,7	529,3	10.938,8	1.046,8
2014.	6.078,6	4.234,8	1.648,3	11.961,7	3.265,5	2.127,2	238,9	364,9	4.658,0	695,6	11.350,1	1.166,8
2015	6.439,7	4.329,6	1.565,8	12.335,1	3.294,3	2.138,8	264,3	384,8	4.729,5	775,4	11.587,0	559,1
2012. Q1	1.132,0	931,4	166,9	2.230,2	702,6	367,7	34,2	32,3	1.028,2	76,7	2.241,7	28,8
Q2	1.279,5	1.021,9	243,4	2.544,9	704,3	429,3	52,4	52,0	1.048,0	151,8	2.437,8	31,4
Q3	1.359,3	1.007,0	239,7	2.605,9	697,5	397,7	36,4	109,0	1.091,2	142,4	2.474,3	42,9
Q4	1.438,7	1.086,4	170,8	2.695,8	731,7	521,0	51,8	175,4	1.138,8	305,5	2.924,2	86,7
2013. Q1	1.110,3	930,9	159,1	2.200,2	685,5	381,5	30,1	25,5	1.035,8	87,6	2.245,9	20,5
Q2	1.327,2	1.019,2	274,2	2.620,6	697,2	420,7	58,1	58,2	1.068,2	109,7	2.412,0	32,8
Q3	1.320,1	1.035,1	187,0	2.542,2	690,2	407,4	33,3	86,0	1.059,5	143,1	2.419,5	49,4
Q4	1.368,0	1.119,9	239,0	2.726,9	790,0	546,9	48,2	173,9	1.152,5	136,4	2.847,9	94,6
2014. Q1	1.207,3	961,3	248,2	2.416,8	697,3	387,9	38,3	31,8	1.080,3	77,5	2.313,1	21,8
Q2	1.262,3	1.050,0	308,1	2.620,4	710,0	417,4	50,5	62,7	1.091,1	123,3	2.455,0	32,4
Q3	1.352,4	1.077,4	250,3	2.680,1	708,7	427,1	32,5	87,9	1.155,2	180,7	2.592,2	56,3
Q4	1.433,2	1.146,1	299,4	2.878,6	735,3	495,4	79,7	138,2	1.202,0	266,6	2.917,3	252,2
2015. Q1	1.255,6	981,8	211,5	2.448,9	712,6	393,8	41,3	28,7	1.079,3	69,0	2.324,7	24,1
Q2	1.356,0	1.076,0	238,8	2.670,8	702,9	402,6	65,5	46,5	1.124,0	105,9	2.447,5	26,5
Q3	1.426,4	1.099,4	300,9	2.826,7	718,1	410,2	42,9	111,9	1.143,3	165,3	2.591,8	51,2
Q4	1.424,4	1.172,5	201,8	2.798,6	735,3	533,8	75,0	152,9	1.249,1	257,8	3.003,9	137,2
2015. Q1	1.290,0	998,7	189,6	2.478,4	711,1	400,5	44,3	30,4	1.097,8	79,3	2.363,4	24,0
Q2	1.412,5	1.095,5	237,8	2.745,9	706,1	418,8	71,8	66,5	1.135,6	108,6	2.507,4	51,7
Q3	1.468,4	1.136,0	262,9	2.867,4	702,8	409,8	42,8	65,3	1.163,2	131,3	2.515,2	105,3

Биљешка:
Административни подаци прикупљени од: министарства финансија свих нивоа власти, фондова социјалног осигурања свих нивоа власти, ентитетских јавних предузећа за цесте и ентитетских јавних предузећа за аутоцесте. Подаци на годишњем нивоу за консолидоване приходе/расходе укључују локални ниво власти (општине и градове), ЈП Цесте свих нивоа власти ФБиХ, ЈП Путеви РС, ЈП Аутоцесте ФБиХ и ЈП Аутопутеви РС, док их подаци за квартале због недоступности изворних података не укључују. Разлика између прихода, с једне, и расхода с нето набавком нефинансијских средстава, с друге стране, представља нето суфицит/дефицит.

Т34 Владине финансије ФБиХ - јединице сектора владе (у милионима КМ)

	Буџет Федерације БиХ	Фондови социјалног осигурања	Кантони	Консолидовани приходи	Буџет Федерације БиХ	Фондови социјалног осигурања	Кантони	Консолидовани расходи	Нето набавка нефинансијских средстава	Нето суфицит/ дефицит
2006.	1.157,1	1.843,9	1.722,9	5.177,2	846,3	1.816,2	1.566,9	4.590,0	198,4	388,9
2007.	1.319,8	2.265,9	1.895,9	5.901,0	1.254,3	2.216,5	1.815,0	5.532,4	248,1	120,5
2008.	1.296,9	2.764,6	2.032,6	6.537,5	1.574,1	2.729,4	2.027,8	6.651,2	397,4	-511,1
2009.	1.205,3	2.739,7	1.788,5	6.074,6	1.357,1	2.812,4	1.865,0	6.292,4	300,7	-518,5
2010.	1.398,7	2.875,2	1.854,8	6.474,1	1.325,5	2.859,8	1.894,5	6.324,5	281,3	-131,7
2011.	1.321,6	2.924,0	1.903,6	6.571,2	1.318,7	2.990,4	1.897,4	6.449,7	338,8	-217,3
2012.	1.416,5	2.986,2	1.830,7	6.642,8	1.378,5	3.031,6	1.936,2	6.595,9	442,5	-395,5
2013.	1.457,5	2.988,2	1.709,7	6.608,6	1.344,2	3.034,8	1.826,9	6.474,5	645,6	-511,5
2014.	1.581,3	3.117,2	1.812,1	6.972,1	1.361,0	3.164,5	1.846,5	6.652,2	685,7	-365,8
2015.	1.510,0	3.175,8	1.919,5	7.196,5	1.354,1	3.224,3	1.869,1	6.843,5	221,4	131,6
2012. Q1	291,7	688,2	401,5	1.320,0	255,1	742,8	412,2	1.348,7	8,1	-36,8
Q2	351,1	737,3	448,8	1.476,0	306,4	749,9	451,1	1.446,2	11,0	18,9
Q3	382,8	768,6	489,4	1.555,1	353,2	757,1	458,6	1.483,1	12,3	59,7
Q4	390,9	786,8	442,2	1.541,4	463,8	776,6	567,2	1.729,1	26,8	-214,5
2013. Q1	276,9	706,4	386,8	1.308,9	267,4	746,0	397,6	1.349,8	3,3	-44,2
Q2	436,3	735,9	426,3	1.533,2	300,6	762,6	450,7	1.448,7	6,2	78,4
Q3	352,1	759,0	457,3	1.494,2	322,8	742,4	434,0	1.425,0	10,1	59,0
Q4	392,2	779,2	439,2	1.538,8	453,4	776,2	427,4	1.702,3	28,2	-191,7
2014. Q1	314,5	726,2	411,0	1.387,7	268,4	768,0	404,4	1.376,7	5,0	5,9
Q2	484,4	772,6	393,7	1.577,2	308,8	788,7	440,6	1.464,7	10,3	102,2
Q3	399,8	787,0	509,0	1.602,1	385,6	786,7	450,3	1.528,9	17,5	55,7
Q4	382,6	821,5	498,4	1635,5	398,1	811,3	516,9	1693,7	33,2	-91,3
2015. Q1	319,6	751,1	433,5	1.440,2	256,4	785,7	400,9	1.378,9	4,1	57,1
Q2	360,7	762,8	471,7	1.532,0	289,8	798,5	421,4	1.446,6	10,0	75,4
Q3	436,7	788,6	526,8	1.685,4	337,4	797,1	455,6	1.523,4	14,0	148,0
Q4	393,1	864,1	487,6	1.642,6	470,4	833,9	591,3	1.793,5	26,5	-177,3
2016. Q1	336,4	763,3	465,1	1.498,3	274,9	811,7	409,9	1.430,0	4,0	64,3
Q2	392,2	809,2	493,1	1.622,2	337,3	821,0	435,8	1.521,8	10,1	90,3
Q3	474,2	829,7	531,7	1.761,1	305,9	817,1	446,4	1.494,9	14,4	251,8

Биљешка:
Административни подаци прикупљени од: министарстава финансија, фондова социјалног осигурања свих нивоа власти у ФБиХ, ЈП Цесте свих нивоа власти ФБиХ и ЈП Аутоцесте ФБиХ. Подаци на годишњем нивоу за консолидоване приходе/расходе укључују локални ниво власти (општине и градови), ЈП Цесте свих нивоа власти ФБиХ и ЈП Аутоцесте ФБиХ, док их подаци за квартале због недоступности изворних података не укључују. Разлика између прихода, с једне, и расхода с нето набавком нефинансијских средстава, с друге стране, представља нето суфицит/дефицит.

T35 Владине финансије РС - јединице сектора владе (у милионима КМ)

	Буџет Републике Српске	Фондови социјалног осигурања	Консолидовани приходи	Буџет Републике Српске	Фондови социјалног осигурања	Консолидовани расходи	Нето набавка нефинансијских средстава	Нето суфицит/дефицит
2006.	1.211,3	950,2	2.525,6	1.049,1	944,1	2.187,5	212,0	126,2
2007.	1.419,8	1.030,3	2.919,1	1.324,0	1.013,1	2.458,9	433,5	26,7
2008.	1.547,1	1.348,9	3.264,5	1.602,6	1.313,9	3.003,7	329,4	-68,5
2009.	1.349,4	1.377,9	3.080,3	1.676,0	1.517,4	3.316,6	310,0	-546,3
2010.	1.422,8	1.488,1	3.234,6	1.676,3	1.552,0	3.410,6	241,8	-417,7
2011.	1.656,4	1.573,7	3.685,6	1.628,8	1.497,8	3.372,1	372,6	-59,1
2012.	1.666,5	1.566,5	3.652,6	1.647,9	1.595,1	3.534,1	307,7	-189,2
2013.	1.638,4	1.616,9	3.604,4	1.546,7	1.637,1	3.415,1	310,3	-121,0
2014.	1.778,7	1.683,3	3.769,8	1.749,3	1.704,1	3.652,3	360,5	-243,1
2015.	1.804,1	1.713,5	3.931,3	1.707,5	1.754,9	3.700,6	235,3	-4,6
2012. Q1	360,1	359,6	669,7	338,7	376,0	664,7	15,9	-11,0
Q2	415,7	393,9	759,0	391,4	402,8	743,6	13,5	1,8
Q3	428,9	382,3	760,7	370,1	403,8	723,5	16,2	21,0
Q4	461,8	427,1	830,9	547,7	408,6	898,3	20,6	-88,0
2013. Q1	346,7	340,1	636,9	317,6	391,9	659,6	9,0	-31,7
Q2	419,6	405,7	764,2	352,3	410,2	701,4	12,5	50,3
Q3	419,6	397,5	761,6	390,4	396,3	731,2	15,8	14,6
Q4	452,5	469,3	854,9	486,4	434,8	854,2	21,3	-20,7
2014. Q1	454,2	352,3	761,7	336,5	404,1	695,9	10,7	55,1
Q2	402,3	413,9	744,0	405,1	413,8	746,7	18,0	-20,7
Q3	440,2	440,3	784,7	478,9	422,6	805,6	12,4	-33,3
Q4	481,9	471,9	883,3	528,8	459,4	917,6	134,9	-169,3
2015. Q1	435,4	359,7	738,2	352,3	411,2	706,6	6,0	25,6
Q2	449,3	428,6	818,4	397,1	420,4	757,9	9,2	51,3
Q3	484,2	443,5	850,7	446,7	433,3	803,0	17,4	30,3
Q4	435,2	477,4	829,5	511,5	486,0	914,3	49,5	-134,3
2016. Q1	574,5	138,4	706,4	537,3	156,8	687,6	13,3	5,4
Q2	658,7	165,1	813,1	578,4	179,7	747,5	31,0	34,6
Q3	633,4	207,3	812,0	604,3	200,5	776,2	70,5	-34,6

Биљешка:
Административни подаци прикупљени од: министарства финансија, фондова социјалног осигурања у РС, ЈП Путеви РС и ЈП Аутопутеви РС. Подаци на годишњем нивоу за консолидоване приходе/расходе укључују локални ниво власти (општине и градови), ЈП Путеви РС и ЈП Аутопутеви РС, док их подаци за квартале због недоступности изворних података не укључују. Разлика између прихода, с једне стране, и расхода с нето набавком нефинансијских средстава, с друге стране, представља нето суфицит/дефицит.

Т36 Токови директних страних улагања у БиХ класификовани према земљи страног улагача (у милионима КМ)

Година	Аустрија	Холандија	Хрватска	Италија	Њемачка	Русија	Словенија	Србија**	Швајцарска	Турска	Остале земље	Укупно
2006.	235,0	41,2	182,0	41,8	37,2	n/a	115,8	38,8	55,6	47,7	69,6	864,8
2007.	292,5	29,0	160,6	23,2	16,7	332,8	132,9	1.351,1	65,8	-0,6	195,9	2.599,8
2008.	242,9	36,0	103,0	47,7	28,8	339,4	210,3	213,3	40,6	5,8	69,6	1.337,5
2009.	79,6	-16,5	125,2	3,7	-9,1	129,2	58,9	3,4	-122,2	18,0	81,8	351,9
2010.	60,0	47,7	85,1	16,6	34,3	89,1	-22,8	40,5	83,6	46,4	119,2	599,7
2011.	137,6	14,5	32,7	4,7	38,3	140,3	64,5	110,0	-5,9	31,6	130,2	698,6
2012.	133,6	1,6	86,1	28,5	37,7	147,5	-81,1	81,8	8,7	-5,4	161,9	601,1
2013.	8,5	32,7	18,6	22,5	36,9	-82,8	-35,6	104,6	44,0	31,1	226,7	407,1
2014.	178,8	26,3	86,0	24,0	-11,4	195,7	-0,4	19,6	5,9	9,5	246,0	779,9
2015	36,6	86,8	161,4	30,0	2,3	28,4	19,4	-9,1	-34,8	64,0	91,7	476,7
Јан - Сеп 2016.	19,5	-3,7	32,9	0,3	6,1	3,0	12,6	-4,9	-18,4	8,5	88,9	144,8

Биљешка:
Директне стране инвестиције (токови и стања) компиловане су у складу с најновијим методолошким упутствима и препорукама Међународног монетарног фонда (ММФ) и Организације за економску сарадњу и развој (OECD). Детаљан методолошки приступ компилацији и презентовању је представљен у ММФ-овом Приручнику за платни биланс - шесто издање и OECD-овом Оквирном концепту дефиниције директних страних инвестиција- четврто издање. Разлике које су посљедица примјене нове методологије у односу на претходно коришћену сеогледају у сљедећем:
- третирање међукомпанијских зајмова и осталих обавеза за финансијске посреднике (трансакције из ове категорије, остали капитал - повлачења и отплате ове врсте зајмова - искључене су из директних инвестиција, док се у платном билансу сада укључују у категорију Осталих инвестиција)
- евиденција дивиденди (дивиденде се књиже за период у којем су исплаћене, а не за период у којем су зарађене како је било по претходној методологији)
- инвестиције сестринских предузећа су укључене у директне инвестиције у категорији Осталог капитала, а док се у платном билансу сада искључују из категорије Осталих инвестиција. (Сестринска предузећа су предузећа из различитих економија с истим директним страним улагачем углавном из трећеекономије или економије сестринског предузећа).
У складу с овим методолошким измјенама су ревидирани подаци и за период 2004 -2009.
* Од 2007. подаци се односе на Србију, а до 2007. подаци су укључивали Србију и Црну Гору.
"n/a" у овој дјелатности/земљи мање је од три предузећа с директним инвестицијама, те у складу са статистичким стандардима нисмо у могућности приказати износе инвестиција.

Т37 Токови директних страних улагања у БиХ класификовани према дјелатностима (у милионима КМ)

Година	Производња прехрамбених производа и пића	Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, сем намјештаја, производња предмета од сламе и плетарских материјала	Производња кокса, деривата нафте и нуклеарног горива	Производња хемијских производа	Производња осталих производа од неметалних минерала	Производња базних метала	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	Трговина на велико и посредовање у трговини, сем трговине моторним возилима и мотоциклима	Трговина на мало, сем трговине моторним возилима и мотоциклима, поправак предмета за личну употребу и домаћинство	Пошта и телекомуникације	Финансијско посредовање, сем осигурања и пензионих фондова	Пословање некретнинама	Остале дјелатности	Укупно
2011.	32,2	12,5	43,6	12,2	-7,3	-24,0	-5,2	125,3	63,8	10,8	165,4	78,7	190,6	698,6
2012.	-5,9	-0,1	2,6	18,7	3,4	-26,0	7,0	144,8	40,2	6,4	130,2	12,1	267,7	601,1
2013.	-4,0	2,2	-101,1	26,5	13,9	4,0	5,0	-44,4	73,7	46,1	138,5	19,7	226,9	407,1
2014.	-19,5	-5,2	180,8	2,9	-24,9	36,2	-59,4	60,6	35,2	6,7	149,8	184,7	232,1	779,9
2015	5,2	-0,2	24,0	56,2	-4,8	-53,3	6,7	47,3	-27,5	56,8	161,4	48,2	156,6	476,7
Јан -Сеп 2016.	-3,0	1,1	2,6	15,0	-10,7	-18,7	-0,8	21,9	4,5	7,4	77,4	-64,3	112,3	144,8

Биљешка:
Токове дирекних страних инвестиција у БиХ према NACE 1. Rev1. класификације дјелатности за период 2004-2012 можете наћи на web страници.
Директна страна улагања (токови и стања) компилирана су у складу с најновијим методолошким упутствима и препорукама Међународног монетарног фонда и Организације за економску сарадњу и развој. Детаљан методолошки приступ компилацији и презентирању је представљен у ММФ-овом Приручнику за платни биланс - шесто издање и ОЕЦД-овом Оквирном концепту дефиниције директних страних улагања - четврто издање. Разлике које су посљедица примјене нове методологије у односу на претходно кориштену се огледају у сљедећем:
- третирање међукомпанијских зајмова и осталих обавеза за финансијске посреднике (трансакције из ове категорије, остали капитал - повлачења и отплате ове врсте зајмова - су искључене из директних инвестиција), док се у платном билансу сада укључују у категорију Осталих инвестиција)
- евидентирање дивиденди (дивиденде се књиже за период у којем су исплаћене, а не за период у којем су зарађене како је било по претходној методологији)
- улагања сестринских предузећа су укључена у директна улагања у категорији осталог капитала, а док се у платном билансу сада искључују из категорије Осталих инвестиција. (Сестринска предузећа су предузећа из различитих економија с истим директним страним улагачем углавном из треће економије или из економије сестринског предузећа).
У складу с овим методолошким измјенама су ревидирани подаци и за период 2004 - 2009.

T38 Међународна инвестициона позиција (МИП) (у милионима КМ)

			АКТИВА										
			Директне инвестиције					Остале инвестиције					
Година	НЕТО (МИП)	Укупно актива	Укупно	Власнички капитал и акције инвестиционих фондова	Задужење (разни дужнички инструменти)	Портфолио инвестиције	Финансијски деривативи	Укупно	Валута и депозити	Зајмови	Трговински кредити и аванси	Остала актива	Резервна актива
1	2=3-15	3=4+7+8+9+14	4=5+6	5	6	7	8	9=10+11+12+13	10	11	12	13	14
2006.	-5.336,1	9.635,3	245,5	79,3	166,2	28,8	0,0	3.881,4	3.225,8	130,2	461,9	63,4	5.479,5
2007.	-6.096,6	12.465,2	340,6	110,5	230,1	16,3	0,0	5.382,0	4.374,1	194,3	749,8	63,8	6.726,3
2008.	-9.834,4	12.377,4	398,8	126,0	272,9	40,7	0,0	5.614,3	4.219,4	171,2	1.164,9	58,7	6.323,5
2009.	-12.118,5	12.071,9	266,1	124,0	142,1	315,2	0,0	5.250,7	3.755,0	163,1	1.277,0	55,6	6.239,9
2010.	-12.950,1	11.821,4	428,5	233,6	194,9	451,0	0,0	4.456,4	3.145,1	173,3	1.076,4	61,7	6.485,5
2011.	-13.886,3	11.565,1	417,1	250,6	166,5	440,5	0,0	4.256,1	2.968,1	69,5	1.154,1	64,4	6.451,4
2012.	-14.651,6	11.658,0	560,1	297,3	262,8	469,2	0,0	4.092,3	2.760,0	74,2	1.177,3	80,9	6.536,4
2013.	-14.815,2	12.772,8	679,0	275,0	404,0	538,6	0,0	4.459,0	2.997,8	117,6	1.181,3	162,4	7.096,1
2014.	-15.137,1	13.341,7	690,0	282,4	407,6	586,4	0,0	4.211,9	2.761,3	92,7	1.200,6	157,3	7.853,4
2015.	-15.281,2	13.826,9	772,7	325,6	447,1	657,4	0,1	3.762,6	2.553,7	35,5	1.025,8	147,6	8.634,1

Биљешка:
Међународна инвестицијска позиција за БиХ компилирана је у складу са најновијом методологијом Међународног монетарног фонда за компилацију статистике платног биланса и међународне инвестиционе позиције, шесто издање (БПМ6).
Поред редовне ревизије података, која подразумјева ревизију двије претходне године, ревидирани су и подаци за остале периоде. Ревизија је урађена у складу са најновијим ревизијама података Монетране статистике, Статистике директних инвестиција, као и у складу са најновијим ревизијама података за страну активу владиног сектора.

Т38 Међународна инвестициона позиција (МИП) (у милионима КМ)

	ПАСИВА										
		Директне инвестиције					Остале инвестиције				
	Укупно пасива	Укупно	Власнички капитал и акције инвестиционих фондова	Задужење (разни дужнички инструменти)	Портфолио инвестиције	Финансијски деривативи	Укупно	Валута и депозити	Зајмови	Трговински кредити и аванси	Остала пасива
	15=16+19+20+21	16=17+18	17	18	19	20	21=22+23+24+25	22	23	24	25
2006.	14.971,4	4.911,2	4.217,5	693,7	251,5	0,0	9.808,7	2.136,1	6.669,7	769,2	233,7
2007.	18.561,8	7.380,4	6.484,5	895,9	310,0	0,0	10.871,5	2.673,5	7.176,0	823,0	198,9
2008.	22.211,7	8.817,2	7.289,8	1.527,4	408,9	0,0	12.985,6	3.387,1	8.304,8	1.101,0	192,8
2009.	24.190,4	9.512,6	7.467,5	2.045,2	835,5	0,0	13.842,2	3.226,8	8.509,7	1.564,9	540,7
2010.	24.771,5	9.963,1	7.473,3	2.489,8	787,1	0,0	14.021,2	2.618,6	8.944,4	1.968,6	489,7
2011.	25.451,3	10.883,7	7.885,6	2.998,1	726,8	0,0	13.840,9	2.135,8	9.126,2	2.093,1	485,8
2012.	26.309,6	11.323,7	8.006,0	3.317,6	702,9	0,0	14.283,0	2.052,9	9.574,6	2.178,8	476,8
2013.	27.588,0	11.783,2	8.408,4	3.374,8	548,8	0,0	15.256,0	1.934,3	10.571,4	2.230,4	519,9
2014.	28.478,8	11.790,1	7.976,5	3.813,6	481,1	0,0	16.207,6	1.653,5	11.756,3	2.283,5	514,3
2015.	29.108,0	12.400,0	8.991,7	3.408,3	353,4	0,0	16.354,6	1.595,3	12.108,1	2.118,1	533,1

Т39 Номинални и реални ефективни курс конвертибилне марке

Година	Мјесец	NEER	REER
2006.		96,92	101,23
2007.		96,37	98,45
2008.		96,36	100,02
2009.		100,38	100,94
2010.		99,98	100,00
2011.		100,86	100,39
2012.		101,57	99,58
2013.		102,76	97,84
2014.		104,97	97,74
2015.		105,38	96,16
2016.		107,02	95,90
2016.	01.	107,38	97,71
	02.	107,79	97,75
	03.	106,99	96,56
	04.	106,80	96,01
	05.	107,06	96,09
	06.	106,95	95,61
	07.	106,82	95,28
	08.	106,99	95,08
	09.	106,96	94,92
	10.	106,73	95,17
	11.	106,95	95,50
	12.	106,85	95,15

Напомена:
Због промјене пондера за период 2014, 2015. и 2016. ревидирани су и подаци за NEER и REER од јануара 2014. године до децембра 2016. године.
Краће методолошке напомене израчуна NEER–а и REER–а су сљедеће:
Приликом израчуна NEER–а пондер се рачуна у односу на укупну трговину за три узастопне године (почевши од 2005, 2006. и 2007. – користи се пондер који се добије из вриједности збира укупне трговине од 2005 – 2007; за 2008, 2009. и 2010. годину вриједност збира укупне трговине од 2008 – 2010, за године 2011, 2012. и 2013. се рачуна користећи вриједности 2011 – 2013, и за 2014, 2015. и 2016. годину вриједност збира укупне трговине од 2014 – 2016).
Такође, по датој методологији користи се курс који изражава колики број јединица стране валуте одговара једном BAM–у.
За израчунавање REER–а, поред NEER–а користи се и индекс потрошачких цијена – CPI. CPI индекс је инверзно постављен и формиран је на основи двадесет трговинских партнера (Аустрија, Чешка, Француска, Њемачка, Мађарска, Италија, Литванија, Холандија, Пољска, Словенија, Хрватска, Кина, Велика Британија, БЈР Македонија , Румунија, Руска Федерација, САД, Србија и ЦГ – од 2007. посматра се само Србија, Швајцарска и Турска).
У складу са претходно наведеним пораст индекса представља апрецијацију курса, док пад индекса представља депрецијацију курса.
Детаљна методолошка објашњења за компилацију и израчун NEER и REER индекса су доступна на web страници ЦББиХ.

T40 Готовина изван монетарних власти и банака

Година	Готовина изван банака	Повећање оптицаја у односу на претходну годину	Готовина изван монетарних власти	Новац у комерцијалним банкама
1998.	162.495.839	-	167.458.839	4.963.000
1999.	515.275.238	217,1%	538.356.238	23.081.000
2000.	651.725.615	26,5%	695.887.615	44.162.000
2001.	1.673.877.219	156,8%	1.805.962.219	132.085.000
2002.	1.736.502.940	3,7%	1.870.782.940	134.280.000
2003.	1.601.303.246	-7,8%	1.721.858.246	120.555.000
2004.	1.670.551.255	4,3%	1.817.427.255	146.876.000
2005.	1.729.125.940	3,5%	1.907.182.940	178.057.000
2006.	1.978.348.296	14,4%	2.154.234.164	175.885.868
2007.	2.185.269.011	10,5%	2.439.709.153	254.440.142
2008.	2.302.419.302	5,4%	2.552.431.902	250.012.600
2009.	2.009.480.115	-12,7%	2.267.734.115	258.254.000
2010.	2.210.776.535	10,0%	2.497.501.445	286.724.910
2011.	2.366.423.508	7,0%	2.645.055.508	278.632.000
2012.	2.414.305.841	2,0%	2.747.511.841	333.206.000
2013.	2.542.280.088	5,3%	2.909.858.088	367.578.000
2014.	2.813.991.379	10,7%	3.210.508.379	396.517.000
2015.	3.053.556.129	8,5%	3.499.468.129	445.912.000
2016.	3.401.352.492	1139,0%	4.066.804.492	665.452.000

Биљешка уз табеле 6, 7, 9, 13, 14, 15, 16 i 17.

Ревидирани подаци за период јануар 2006. – новембар 2015. године су базирани на активном подбилансу банака с већинским државним капиталом из Федерације БиХ, при чему је искључен пасивни подбиланс. Кроз ову допуну статистике корисницима се пружа већа аналитичка корисност података и објективни показатељи о тренутном пословању банака у БиХ. Пасивни подбиланс садржи обавезе по иностраним кредитима и старој девизној штедњи грађана до 31. марта 1992. године, и не одсликава актуелно пословање банке, те ће овај подбиланс у процесу приватизације преузети Министарство финансија ФБиХ у складу са Законом о почетном билансу банака и Законом о приватизацији, као што је урађено за претходно приватизоване банке. Извршена ревизија је у највећој мјери утицала на смањење кредита јавним предузећима у страној валути, смањење стране пасиве, на смањење осталих ставки активе и пасиве по основу старе девизне штедње, а у знатно мањим износима на ставке кредита влади ентитета, фиксну активу, депозите нерезидената, акције и капитал.

Подаци о „пуном" билансу, с укљученим пасивним подбилансом, корисницима су још увијек доступни на: http://statistics.cbbh.ba:4444/Panorama/novaview/SimpleLogin_bs.aspx

У новембру 2014. године, двије банке су извршиле продају и пренос дијела кредитног портфеља, што је за ефекат имало повећање резерви код монетарних власти у укупном износу од 64 милиона КМ и смањења сљедећих ставки: потраживања од приватних предузећа за 260 милиона КМ, стране пасиве за 101 милион КМ и осталих ставки (нето) за 95 милиона КМ.

Због примјене Међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и Међународних старндарда у финансијским извјештајима банака Федерације БиХ и преноса новчаних токова у децембарским подацима за 2011. дошло је до сљедећих промјена, на страни активе: смањења кредита за 155 милиона КМ, повећања остале активе за 10 милиона КМ, на страни пасиве смањења обавеза према нерезидентима у износу од 624 милиона КМ, повећања резервисања за кредитне губитке за 472 милиона КМ и повећања остале пасиве за седам милиона КМ.

По налогу Агенције за банкарство ФБиХ у јуну 2010. једна банка је извршила прекњижавање око 300 милиона КМ потраживања по основу хартија од вриједности од домаћих институционалних сектора на потраживања од нерезидената. У децембру 2010. иста банка је извршила ретроактивно ову исправку у одговарајућим износима за период од августа 2009, када је грешка настала, до маја 2010. Наведена исправка се одразила на пораст стране активе и пад осталих ставки нето.

Једна банка из Федерације БиХ извршила је рекласификацију финансијских инструмената у оквиру стране активе за период јануар - август 2010. у износу од око 40 милиона КМ. Потраживања од нерезидената по основу кредита рекласификована су у потраживања од нерезидената по основу хартија од вриједности, што се одразило на промјене унутар краткорочне и дугорочне стране активе.

По налогу Агенције за банкарство Републике Српске једна банка је извршила рекласификацију финансијских инструмената на страни пасиве за период септембар 2008 - новембар 2010. тј. смањење орочених и штедних депозита небанкарских финансијских институција и сектора владе, а повећање кредита од истог сектора у одговарајућим износима, по мјесецима, у распону од 50 до 150 милиона КМ.

У складу с новом регулативом Агенције за банкарство РС, објављеној у Сл. гласнику РС бр. 136/10, којом је прописан нови начин књиговодственог евидентирања потраживања класификованих у категорију Е, обрачуна и књиговодственог евидентирања камате по неквалитетној активи, те обрачуна општих и посебних резервисања, банке из РС су у подацима за децембар 2010. извршиле примјену наведене регулативе преносом наведених позиција из ванбилансне евиденције у биланс. Исправка се одразила на страни активе на пораст кредита у износу од 144 милиона КМ, пораст доспјелих камата у износу од 36 милиона КМ, а на страни пасиве на пораст резервисања за кредитне губитке у износу од 180 милиона КМ у оквиру рачуна капитала.

CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE

ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИЗДАВАЧ
Централна банка Босне и Херцеговине
Маршала Тита 25
71000 Сарајево
Тел.+ 387 33 278 100, 663 630
Fax +387 33 278 188
www.cbbh.ba
e-mail: contact@cbbh.ba

Публиковање и умножавање у образовне и
некомерцијалне сврхе је дозвољено
уз сагласност издавача